Acoluthus

1

(Kancyonał dla ewangielickich zborów polskich na Szląsku – pierwsza edycyja wyszła pod tyt.) Doskonały Kancyonał polski zawierający w sobie pieśni, hymny i psalmy krześciańskie z Toruńskich, Gdańskich, Królewieckich, starszych i nowszych Kancyonałów zebrane i częścią poprawione, a z przydatkiem... Katechyzmu i Modlitew s. W Brzegu, druk przez Krzysztofa Tschorna 1673. 8° Kart 16, str 1121; 198 i Kart 4. (: wydał właściwie Jan Acoluthus pastor wrocławski, rodem z Kluczborka, + 3 maja 1689 przy pomocy innych, – zawierał pieśni 647. – Nowe przerobione wydanie przez x. Chrystyana Rormanna w Pawłowie. Brzeg, u Goffreda Trampa, 1723, zawierało tylko 406 pieśni – tamże, 1727. (Za życia Rormanna wyszło 3 edycye) – Czwarte wydanie pomnożono dodaniem 40 pieśni z Kancyonału królewieckiego. – Kancyonał zamykający w sobie pieśni chrześciańskie. Edycya osma. Brzeg, Kosztem wdowy Goffreda Trampa 1751. 8° podłużn. str. 600, rejestr, str. 142, 36. – Kancyonał. Dziewiąta edycya (oczyszczona i powiększona 40 świeżo przetłumaczonemi pieśniami – redakcyi x. Szlaka, kaznodziei wrocław.). Brzeg, Kosztem wdowy Gofr. Trampa 1756. 8° – Kancyonał (poprawiony przez x. Jana Chrystyana Bokshammera w Twardogorze). Nowa edyc. Brzeg. 1776. – Pieśnioksięg czyli Kancyonał ewanielicki (redakcyi x. Jana Chutka w Byczynie). Brzeg, typo. C. G. Wolfarta 1804. 8° str. 780 (jest tu 870 pieśni) – Kan=

cyonał (redakcyi Jana Chrystyana Bokshammera) Wydanie 19te Brzeg, nakładem i drukiem A. Klockau, 1848. 8o. — Kancyonał zawierający w sobie Pieśni chrześciańskie stare i nowe. Nowo przejrzane, poprawione i pomnożone wydanie. W Brzegu nakładem i drukiem A. Klockau 1861 (redakcyi x. Roberta Fiedler Kaznodziei w Międzyborzu). 8o. podłuż. kart 5, str. 828; str. 142.2 (Modlitwy), i 36 (Lutra Katechizm)

Aland Jan ur. we Lwowie, przy założeniu klasztoru je:
zuickiego w Połocku sprowadzony tamże przez Skargę
i osadzony r. 1580, które to Kollegium król Stefan Ba:
tory założył; r. 1625 podczas powietrza był w Nieświeżu
i gorliwie opatrywał usługą religijną ludzi; był na ten
czas instruktorem teologij w domu probationis w Nieś:
wieżu; (Aland urodził się we Lwowie będąc już księdzem
świeckim i mając lat 29 wstąpił do zakonu 1590 był
nauczycielem wymowy przez 4 (lat kilka w Jarosławiu, oraz in:
struktorem nowicyuszów długi czas. R. 1580 (?) został
w Połocku przy Kollegium nauczycielem a później w Rydze
był przez 5 lat rektorem Kollegium w Nieświeżu.
Dla gładkich obyczajów i bogobojności był u wszystkich w wiel:
kim poszanowaniu; mianowicie Krzysztof Mikołaj Radziwiłł Sierotka zawsze
go miał jako spowiednika przy sobie nie ~~mogąc~~ chcąc go od siebie oddalić i nawet
umierając wzywał jego pomocy, za życia zasięgał jego rady
i swe dzieci przez niego kazał edukować. Umarł Aland d. 13 marca
1641 mając lat przeszło 82 (pridie Idus Martii) w Nieświeżu
(ob: Rostowski Histor. p. 615) R. 1629 podczas powietrza w Nieświeżu
wyszedłszy kleryków i uczniów Kollegium do Polesia pozostał
Aland z Wawrzyńcem Bertilinsem na miejscu niosąc ratunek
i pociechę duchowną zapowietrzonym.
Podług Rostowskiego p. 443 pisał: 1) Libellus de miraculis S.S. Angelo:
rum ad aedem S. Michaelis Nesvisii. Vilnae typ. Acad. 1650. 8°.
2) Soliloquia S. Augustini ex latino in Polonicum transtulit nomine D.
Tryzna. 3) Vita Nicolai princ. Radivilii fund. Colleg. Nesvis.
4) Devotio hebdomadaria ad S. Michaelem. Latine et polon. 1630.

urodzony r. 1560
wstąpił do zakonu ~~1589~~ 90

Katalog jezuicki mówi o nim r. 1597: "debilibus viribus... complexionis flegma: ticae, ingenio et judicio bono, aptus ad conversandum, au: diendum confessiones, docendum Rhetoricam."

Zdaje się iż brat jego Stanisław Aland urodz. 1552 wstąpił do zakonu 1573 żył w kollegium jarosław: skim r. 1597.

(podł. Browna ur. 1590 (?)

Niesiecki Tom IV st. 385 przytacza: Aland: Histor. mirac.

*) 1) S. Augustyna biskupa hiponeńskiego ksiąg pięcioro: Roz=
myślania, Rozmowy tajemne, Broń duchowna, O skrusze serca, O mar=
ności świata teraz nowo z łacińskiego języka na polski według pew=
niejszych exemplarzów przełożone i paragrafami rozdziałów ozna=
czone przez Piotra Kazimierza Tryznę starościca bobrojskiego.
Wilno w druk. Akad. Soc. Jes. 1617. 4º kart 5. 136 i 4.

Przypisanie Zofii z Mielca Chodkiewiczowej wojewodzinie wileń=
skiej i hetmanowej W. X. Lit... przez P. Tryznę dane z Bobrojska
d. 13 Sierpnia 1616. — gdzie mówi iż tłomaczenie swoje dał do popra=
wy mistrzowi niegdyś swemu w Nieświeżu mieszkającemu

(wszelako Rostowski Litv. Hist. Soc. Jes. pag. 443 — Siarczyński Obraz wieku
Zygm. III Tom I st. 7 — Allegambe wyraźnie tłomaczenie Alandowi
Janowi przyznają.

(Sobolewski mówi: „Polszczyzna czysta gładka, styl pociągający, do
złotego wieku należący."

b) (toż samo) Kraków dr. Andrz. Piotrkowczyka 1620. 8º
st. 384. (ob. Ossiński O życiu i pismach X. Skargi st. 87)

c) (toż samo) Kraków 1629. (ob. Maciejowski: Piśmiennictwo
polskie Tom III st. 92. — Exemplarz w bibliotece warszaw.)

d) (toż samo) Kraków w druk. Andrz. Piotrkowczyka 1644.
8º. k. 7. st. 386. k. 3.

e) (toż samo) Poczajów u OO. Bazylianów 1777. 8º. st. IV. 408.

f) (toż samo) Poznań 1770. 8º (Katalog Grölla)

g) (toż samo): Warszawa 8º. szt. (Katalog Ks. Szczepańskiego 1820.)

h) (toż samo) — — druk. Akad. Soc. Jes. 1788. 8º.

Pojedynczo wydane (S. Augustyna duchowne traktaciki: 1. Manuale
albo broń duchowna. 2. O skrusze serca, 3. O marności świata
przedrukowane. Wilno w druk. Bazylian. 1760. 12º.

Tłomaczenie Mateusza Krasżewskiego kanonika lateran. które wyszło w
Warszawie 1759. 8º. — Ks. Gładyszewicza (O miescie bożem. Kraków 1835) Szyszki
Leona Rzewuskiego (O prawdziwości religii katolickiej. Kraków 1853) — wresz=
cie rymowane przekłady Stanisława Leszczyńskiego (w Nancy 1745) i Macieja Józ.
Łubieńskiego (w Brunsbergu 1761) — nierównie są niższe i gorsze.

2) Pamiątka Jaśnie Oświeconemu sławnej pamięci JM. P. Mikołajowi Chrzysztofowi
Radziwiłłowi książęciu na Ołyce i Nieświeżu hrabi na Szydłowcu i Miru, wojewodzie
wileńskiemu kawalerowi Bożego Grobu uczyniona przy exekwiach rocznych w Nieś=
wieżu d. 28 lutego r. 1617 przez Jana Alanda Soc. Jes. Wilno w druk. Leona Mamonicza
4º. kart 21. (Ded. Zygmuntowi Karolowi Radziwiłłowi) (Kazanie)

3) Aland Joh. S. Jes: De miraculis in aede S. Michaelis archangeli prope Nesvisium in Lituania patratis. Vilnae 1630 8º.
– Opusculum polonicum raritatis ~~[illegible]~~ immensae. (Zatur: ki Conspectus pag. 56)
Templum S. Michaelis et Hierarchiae angelicae – polonice. (Jablo: nowski Museum polon)
Miracula S. Michaelis archangeli patrata in aede prope Nesvisium (Allegambe)
Aland: Histor. Mirac. (Niesiecki Tom IV pag. 385)
Aland: De SS. Angelis et monte angelico (Łoszakowski)
Aland: O cudach św. Michała archanioła blisko Nieświeża na Litwie dziejących się. Wilno 1630. 8º (Brown)
" " toż samo po łacinie Wilno 1630. 8º (Brown)
4) Aland Jan: Nabożeństwo tygodniowe do S. Michała (po polsku i po łacin.) 1630 (Jocher)

4

z Kobylina Andrzej został 1520 baccal. ar.
1530 Magist. Art.

Compendiosa totius Logicae alias sermo-
cionalis philosophię quam alii trivium
vocant enciclopedia, in modum Enchi-
ridij apposite redacta. Cracoviae ex
Officina Ungleriana Anno 1539. 8.
k. 62 Sign. A – Hiij.
na odwrocie tyt. M. Andreas Cobylinus
Studiosae Juventuti foelicitatem. Ex
Museo Collegii Minoris Cracov. d.
18 Janu. A. 1539 wydaje pro Trivialibus
scholis to Compendium składające się:
1) Compendium Grammaticae przez Leonarda
Kulman Creylosheimensis
2) Compendium Dialecticae ex Paulo Perga
lensi.
3) Compendium Rhetoricae ex Ciceronis
arte desumptum
jest to tak zwane Trivium z rożnych autorów
tylko przez Andrzeja z Kobylina poprawione.

Hoffmann i Wielki tydzień
Polaków
Warszawa 1830

<u>Angełłowicz</u> Antoni pierwszy metropolita halicki arcybiskup lwowski grecko-unicki ur. 1756 w Hryniowie w obwodzie brzeżańskim kształcił się w szkołach jezuickich we Lwowie, mając lat 16 przez biskupa Leona Szeptyckiego wzięty do kancelaryi kapitulnej. Po zajęciu Galicyi przez rząd austryjacki wysłany do Konwiktu S. Barbary w Wiedniu. W tem to jeneralnem seminarium ruskim ukończył Angełłowicz nauki filozoficzne i teologiczne z celującym postępem; mianowicie w greckim języku się wydoskonalił. Wróciwszy do dyecezyi i wyświęcony na kapłana z powodu świetnych zdolności i gorliwości mianowany został c. k. radcą, assessorem duchownej filialnej komissyi i kanonikiem. R. 1783 gdy we Lwowie założono jeneralne seminarium dla grecko-katolickiego duchowieństwa powierzono Angełłowiczowi zarząd takowego jako też później katedrę teologii dogmatycznej w uniwersytecie lwowskim. R. 1784 pełniąc urzędowanie przy komissyi likwidacyjnej po zniesionych klasztorach mianowany radcą gubernialnym. Od r. 1787 piastował godność rektora grecko-katol. seminarium lwowskiego w której się Galicyjanie z dyecezyi lwowskiej i przemyskiej, Węgrzy z dyecezyi mukaczowskiej i wielko-waradyńskiej, Siedmiogrodzanie z dyecezyi fogaraskiej oraz Kroaci z dyecezyi krzyskiej kształcili. R. 1792 przy komissyi edukacyjnej mianowany assessorem i reprezentantem fakultetu teologicznego, a r. 1797 rektorem uniwersytetu lwowskiego, otrzymawszy r. 1795 dostojność biskupa przemyskiego którą to dyecezyją 13 lat zawiadował. R. 1806 mianowany od cesarza metropolitą halickim i pierwszym arcybiskupem lwowskim świeżo odnowionej metropolii oraz c. k. radcą tajnym. Uroczysta installacyja na metropolią

odbyła się we Lwowie dopiero 25 września 1808. R. 1809 podczas zajęcia Lwowa przez wojska polskie dał dowody swego szczerego przywiązania do dworu austryjackiego wskutek czego nawet był przytrzymany. Cesarz nagradzając jego zasługi udzielił mu wielki krzyż orderu S. Leopolda; albowiem Angiełłowicz niechciał podpisać proklamacyi wydanej przez wojsko polskie i będąc przytrzymany ratował się ucieczką co zdrowie jego mocno podkopało. Ostatni czas życia swego przepędził w stołowych dobrach swoich Kryłosie, skąd przybywszy do Lwowa umarł d. 9 sierpnia 1814 o godzinie 7 wieczorem. (Wurtzbach Konst. Biograph. Lexikon des Kaiserth. Oesterreichs. Wien 1856. I Bd. st. 39 mylnie rok śmierci 1812 podaje). Kazania pogrzebowe mieli mieli Mochnacki scholastyk katedr. w cerkwi a Ławrowski kanonik i rektor seminar. na cmentarzu. Cesarz matce jego pensyją roczną 400 złr. m. k. udzielił. — Angełowiczowi winno duchowieństwo rusko-katolickie w Galicyi swe ulepszenie: mianowicie przyczynił się do regulacyi dyecezyi przemyskiej i lwowskiej; bibliotece kapituły ruskiej darował 8000 tomów, zapisał insygnia metropolitalne które go 30000 złr. kosztowały swym następcom; na uposażenie metropolii zakupił starostwo halickie za 90,000 złr. i połowę tej summy z własnych dochodów wypłacił; drugą zaś połowę, cesarz po jego śmierci metropolitom darował

(Ob: Nekrolog w Lemberger Zeitung 1814 i w Gazecie lwowskiej 1814 N° 67)

Wydał:

* 1) Kto jest stroną zaczepiającą Austryja czy Francyja? (b.m) 1805. 8° st. 54 (tłomaczenie, bezimiennie)

* 2) Uwagi patryoty austryackiego nad niektóremi artykułami umieszczonemi w zagranicznych gazetach (b.m. Lwów) 1809. 8° st. 16 (, bezimienne)

* — — (toż samo pod tytułem:) Uwagi patryoty austryackiego nad niektóremi artikułami gazet zagranicznych. (b.m – Wiedeń) 1809. 8° st. 22. (bezimiennie – wyszło i po francusku – przeciw dziennikom francuskim)

Ankwicz Andrzej Aloizy hrabia Skarbek z Poztawic syn Józefa kasztelana sandeckiego oraz marszałka rady nieustającej wyniesionego od cesarzowej Maryi Teresy do godności hrabiego a d. 9 maja 1794 za zdradę kraju powierzonego (posła do Danii przebiegłego, przekupnego i przewrotnego dyplomaty) herbu Habdank i Anny Starowiejskiej, urodził się r. 1784. Kształcił się w akademii krakowskiej a poświęcając się nauce prawa gotował się do uzyskania doktoratu z takowego. Namowy hrab. Hohenwarth arcybiskupa wiedeńskiego skłoniły Ankwicza do porzucenia prawnego wydziału a poświęcenia się naukom teologicznym. Po ukończeniu takowych r. 1810 został doktorem teologii w Wiedniu, wkrótce kanonikiem w Ołomuńcu dalej dyrektorem wydziału teologicznego tamże na wszechnicy ołomunieckiej. Kajetan Kicki arcybiskup lwowski mianował go sufraganem; potem urząd generalnego wikarego w dyecezyi lwowskiej pełnił. R. 1814 został arcybiskupem lwowskim. Na tem stanowisku zostając poprawił znacznie stan moralny i kościelną karność które znacznie podczas zaburzeń politycznych podupadły jako też zajął się organizacyją szkółek ludowych w swej dyecezyi energicznie. R. 1817 po wskrzeszeniu stanów galicyjskich otrzymał Ankwicz godność pierwszego prymasa w kraju. Jako kanonik ołomuniecki będąc już arcybiskupem, r. 1818 znacznie się przyczynił do obioru arcyksięcia austriackiego Rudolfa na arcybiskupstwo ołomunieckie. Cesarz Franciszek nagradzając jego przywiązanie do familii

panującej jako też jego starania około zaprowadzenia ścisłej karności w stanie świeckim i zakonnym duchownym nadał mu krzyż wielki orderu S. Leopolda a r. 1833 arcybiskupstwo prazkie. W Czechach miał Ankwicz wiele trudności do zwalczenia które nie zdołały złamać jego energii. W wrześniu 1835 koronował na króla czeskiego w Pradze cesarza austriackiego Ferdynanda i jego żonę Annę Pia. Ankwicz umarł w Pradze 1838 d. 24 marca po południu (mając lat 64 (W Czechach wybito medal na jego pamiątkę) tknięty apoplexią.

(Ob: Const. v. Wurzbach: Biographisches Lexikon des ~~[illegible]~~ Kaiserthums Oesterreich Wien 1856. I Theil str. 44)

(Alveare 1838 Fasc. II cursus 2 mówi że umarł mając 57 lat; co mylne)

1) Litterae pastorales ad clerum archidioeceseos pragensis: Pragae Bohemorum (1834 fol. kart 6. (przy wstępie na arcybiskupstwo.) str. 12.

2) Litterae pastorales ad clerum saecularem et regularem archidioeceos Leopoliensis. Leopoli 1815 fol.

3) Pożegnanie z duchowieństwem i wiernemi archidyecezyi lwowskiej obr. Łac. (List pasterski) 1833. fol.

Antoniewicz Karol Bołoz (urodz. 1807 d. 6 listopada) we Lwowie z ojca dziedzica Skwarzawy i matki Nikorowiczówny. Ukończywszy szkoły we Lwowie 1830 bawił najprzód w Jassach a r. 1831 służył wojskowo w legii nadwiślańskiej. Wróciwszy do Galicyi r. 1832 pojął Zofię Nikorowiczównę. Gdy mu 5 dzieci zmarło i żona 1839 jako siostra miłosierdzia – wstąpił do zakonu Jezuitów 10 września 1839 odbył nowicyat w Starejwsi, nauki w klasztorze sandeckim r. 1844 d. 10 września został wyświęcony. R. 1846 odprawił missyje w Sandeckim, tarnowskim po zniesieniu zakonu jezuitów r. 1848 bawił w Krakowie, skąd gdy mu kazano miasto opuścić odbywał missyje w górnym Szląsku 1851 + 14 listopada 1852 w Obrze (klasztorze wielkopolskim) na cholerę. Umiał języki angielski, włoski, francuski, niemiecki, posiadał muzykę i talent poetyczny. Będąc jezuitą znaczną część swego majątku zapisał lwowskiemu klasztorowi: Siostrom serca Jezusowego. – (W bibliotece jezuickiej w Starejwsi jest rękopism turecki in 16o obejmujące własne poezyje tureckie pisane przez dziada Karola Antoniewicza który za Stanisława Augusta bawił przy pośle polskim w Konstantynopolu.) – Poezyje Karola odznaczają się pięknym stylem, głębokiem namaszczeniem religijnem i wartością poetyczną.

jedna siostra za gubernatorem galic. Wacł. Zaleskim druga siostra za namiestnikiem austr. Emmingerem.

Ob: Konst. v. Wurzbach: Biograph. Lexikon des Kaiserthums Oesterreich. I Theil 1856. st. 48. – Barącz Sadok: Żywoty sławnych Ormian w Polsce. Lwów 1856. st. 16–28. – Czas 1852. Nr. 263–276 + 239, 265, 268)

Listki palmowe. Wiedeń (u Mechitarystów) 1834

Nauki i mowy przygodne miane w Krakowie. Kraków 1853. Wydanie drugie

Ojcze nasz; upominek missyjny dla matek i dziatek. Leszno 1852. 16o

Wspomnienia Mikuliczyna. Lwów (litograf. Ossolińsk.) 1833 (dwa walce

Antonin z Przemyśla dominikan lektor w klasztorze lwowskim, kształcił się we Włoszech, był najprzód wikarym generalnym zakonu 1594 i dwa razy prowincyałem 1596 przeorem a 1614-1619 prowincyałem. nawrócił Jazłowieckich)

1) Rożaniec pospolicie Rożany Wianek P. Maryej matki Bożej z ksiąg Ludwika z Granaty zebrany, a potym z włoskiego na polskie przez Antonina z Przemyśla wyłożony. W Krakowie w druk. Łazarzowej 1583. 8º. K. 12. st. 383 i k. 8

ded. Katarzynie Wapowskiej z Maciejowa kasztelance przemyskiej. Ob. Jocher III. 122.207)

(Tłomaczył to dzieło Antonin na rozkaz prowincyała Melchiora z Mościsk, ponieważ przekład x. Pieczowskiego wygotowany był niedołężny)

2) De utilitate ecclesiae et profectu Ordinis ex divisione Provinciae Russiae a provincia Poloniae.

3) Conciones variae.

Ob. Okólski Russia florida p. 49. 51. 143.

Arciszewski Krzysztof ~~[illegible]~~ z Arcisze=
wa herbu Prawdzic urodził się we wsi Rogalinie
województ. poznań. d. 6 Grudnia 1592 z ojca Eliasza
rektora gminy socyniańskiej śmigielskiej i matki
Heleny Zakrzewskiej; w młodości kształcił się w szkole
śmigielskiej dalej na dworze Księcia Krzysztofa Ra=
dziwiłła hetm. w. lit. z którym odbywał wyprawy wojen=
ne w Inflantach. Popełniwszy morderstwo na osobie
Kaspra Jaruzela Brzezińskiego z powodu kłótni o ma=
jątek ojcowski r. 1622 uszedł z Polski do Hagi gdzie
się zaciągnął do służby gwardyj hollenderskiej z którą
był przy oblężeniu Roszeli. Skazany w Polsce zaocznie na
utratę czci i głowy r. 1628, niemogąc wrócić do ojczyzny
r. 1630 jako kapitan kompanii Indyj zachodniej udał się do
Brazylii, gdzie się w bitwach z Portugalczykami odzna=
czał, a nawet 1634 na stopień pułkownika wyniesiony
został. Za zdobycie zamku Arrayel wybito w Hollandyj
medal na cześć jego. Na wezwanie Króla Władysława
IV wrócił Arciszewski r. 1637 najprzód do Hollandyj,
gdzie go znowu 1638 mianowano generalnym dowódcą
artyllergi w Brazylii, skąd dla nieporozumień zaszłych
z gubernatorem r. 1639 wrócił, złożony długą chorobą w
Hollandyj 1645 wrócił do Polski gdzie go Król 1646 d. 28
Kwietnia starszym nad armatą koronną mianował. R. 1648
podczas oblężenia Lwowa przez Kozaków kierował obroną
tego miasta, był oraz z artyllerją pod Zborowem. Złożywszy

swój urząd r. 1650 i osiadł w Gdańsku gdzie r. 1656 umarł mając niespełna lat 64.

Pisma jego są:

1) Epistola de podagra curata per Doctorem Andream Cneuffelium. Amstelredami apud Johannem Blaeu 1643. 12º st. 118. W dziełku tym przypisanym Janowi de Laet opisuje Arciszewski swą chorobę artrytyczną i sposób leczenia podany przez Andrzeja Kneffeliusza oraz rozbiera jego metodę leczenia.

2) Pieśń ułożona przez Krzysztofa Arciszewskiego który za listem Króla z Brazylii do Hollandyi powrócił 1635 ze starego rękopisu. (Biblioteka naukowego zakładu imienia Ossolińskich 1848. Zesz. II st. 181.)

3) List Krzyszt. Arciszewskiego do księcia Krzysztofa Radziwiłła pisany z Hagi d. 25 czerwca 1624 (w Dzienniku wileńsk. 1827 T. IV st. 338 – 346.

4) List Krzyszt. Arciszewskiego do króla Władysława IV r. 1637 z Hollandyi (z rękopisu biblioteki Kanoników regularnych w Trzemesznie w Mrówce poznańskiej 1821 T. II st. 105-117 – drugi raz mniej dokładny z odmianami w Niemcewicza Pamiętnik. o dawnej Polsce T. IV st. 269–281)

5) Rachunki mnie Krzysztofa Arciszewskiego armatnego Koronnego z pieniędzy, z armaty z amunicyj i z potrzeb różnych wojennych w cekauzach Koronnych się przewijających oddane przy wystawaniu z urzędu mego JMP. Zygmuntowi Przyjemskiemu następującemu po mnie generałowi artylleryi. (Rękopism autograf str. 148 pisany 1649 r. w bibliotece willanowskiej № 47)

Fr. Max. Sobieszczański: O życiu i sprawach Krzysztofa z Arciszewa Arciszewskiego. Warszawa w druk. Stan. Strąbskiego 1850. 8º. K. 2. st. 41 (z wizerunkiem litogr.)

10

Arcudius Petrus Corcy-
raeus Collegii Graecorum
in Roma alumnus Presbyter
graecus, Phil. et S. Theol.
D.r 1602 tłomaczył na ła-
cińskie Bessarionis
Cardinalis De processio-
ne Spiritus S. Cracoviae
Lazarus 1602. 4to
bawił na Rusi 1602 Arcudius

<u>Rwedyk</u> Bonawentura. X. Dominikan prowincyj polskiej, S. Teologii lektor, przeor konwentu włodzimirskiego, był z początku professorem i kaznodzieją w konwencie dominikańskim łuckim, był kaznodzieją trybunalskim w ~~[illegible]~~ Lublinie

1.) Donatywa bez aggrawacyi familii nie z krzywdą herbowej Rzewuskich Krzywdy od Boga samego mile akceptowana śmierć J.W.P. Eleonory z Rzewuskich hrabiny Krasicki kasztelanowy chełmskiej na solennym pogrzebie w kościele WW OO Dominikanów Lubelskich funebralnym kazaniem demonstrowana 1739 d. 15 Oktobra W Lublinie w druk. Soc. Jes.

fol. ~~XXXIII~~ Kart. 21.

ded. synom zmarłej.

2.) Zodiak ojczystego Rogali J.W. Alexandra Ferdynanda z Bibersztejnów hrabie Krasickiego kasztelanica halickiego z ziemskiego padworu na niebieski firmament przeniesiony funebrycznym kazaniem w bazylice Koszyrskiego kamienia demonstrowany. We Lwowie w druk. brackiej S. Trójcy. 1737. (dnia 16 Maja)

fol. K. 12.

ded. Dominikowi Krasickiemu kasztelanowi chełmskiemu.

3.) Kazanie po dysputach kontra-talmudystów we Lwowie w kościele katedralnym miane; przytym Historya o contra-Talmudystach. We Lwowie 1760. 8o (Katal. bibl. uniw. lwowsk. 24. F. 40)

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

4.) Akademija niebieska w seraficznej pannie i matce Teresie S. wystawiona (kazanie miane w Poznaniu u O.O. Karmelitów bosych 1734)
(Siejkowski p. 329)

5.) Konsolacya w smutku Józef Św. kazaniem w kościele Karmelitów bosych konwentu poznańskiego ogłoszona. 1734 d. 19. marca Poznań druk. akad. fol. ~~[illegible]~~ K. 10

ded. Janowi Franc. Berzyżewskiemu pisarzowi magistrat. poznańsk.

Awedyk Konstanty jezuita urodzony na Rusi 1708 d. 11 marca, wstąpił do zakonu jezuitów w Krakowie 1724 d. 24 Sierpnia, wy: kształcony w szkołach jezuickich w filozofii i teologii był pro: fessorem kilka lat w szkołach jezuickich w Winnicy, Przemyślu, Owruczu; nakoniec został kaznodzieją w katedrze metropoli: talnej w Lwowie przez 2 lat, gdzie zarazem teologii w szkołach jezuickich uczył. Pełnił potem urząd kaznodziei w Łucku, Lublinie, Ka: liszu Piotrkowie, Poznaniu gdzie 5 lat był kaznodzieją. R. 1754 był kaznodzieją w Warszawie na Maryawillu - był r. 1759 i 1760 we Lwowie - żył 1770 jako superior missyi biało cerkiewskiej.

Awedyk Konstanty

1) Kazania na niedziele całego roku. W druk. Akad. Collegium Lwowskiego Soc. Jes. 1766
4° str. 16. 621. 8.
ded. Michałowi Grocholskiemu sędziemu ziemskiemu bracław.

2) Kazanie na pogrzebie JW. Michała Czackiego Kasztelana wołyńskiego miane d. 17 Maja 1745 w Kościele Łuckim OO. Jezuitów. W Lublinie w druk. Coll. Soc. Jes.
fol. K. 12.
ded. Franciszkowi Czackiemu.

3) Mądrość każdego kondycyi proporcyonalna J. O. Trybunałowi Koronnemu za Kolędę dana to jest kazanie kolendowe w dzień S. Agnieszki miane 1748 d. 21 Stycznia W Kaliszu w druk. Soc. Jes.
fol. K. 13.

4) Nagroda długo umartwionych wieków w prześwietnym województwie Sieradzkim wybór tak godnego ziemstwa godni sędziowie ziemscy Sieradzcy. Ł. Szymon Zaręba sędzia Ł. Wojciech Walewski podsędek i Floryan Lubieński pisarz ziemski sieradzki przy nowoufundowanej sądów swoich jurysdykcyi publicznym kazaniem powitani 1747 d. 24 Kwietnia W Kaliszu w druk. Colleg. Soc. Jes.
fol. str. 18. (może kart 18)

5) Praesidium Jocher II 464
6) Epaminondas " II 464

5) Kazania w niektórych materiach tego polityczniejszego i uczeńszego wieku wielce potrzebnych wydane przez X. Konstantego Awedyka S. J. 1757 w drukarni Lwow. Colleg. Soc. Jes. 4°. K. 12. st. 424. ded. Szczęsnemu Czackiemu podczaszemu koronnemu

jest tu 24 Kazań niby dla wyższego stanu.

pierwsza edycya Lwow w druk. S. J. 1754. 4°.

6) Kazanie na powitaniu trybunału Koronnego deputatów w Kościele farnym piotrkowskim. 1747 d. 15 października W Kaliszu w drukarni Soc. Jesu. fol. K. 12.

7) Kazanie gdy pierwsza wiadomość przyszła o nominacyi jwx Wacława Hieron. z Bogusławic Sierakowskiego na arcybiskupstwo lwow. Lwow dr. S. Jes. 1759. 8°. K. 8 i 31.

8) Opisanie wszystkich dworniejszych okoliczności nawrócenia do wiary św. Kontratalmudystów Lwow dr. Jezuick. 1760. 8°. K. 26 str. 121 i 3.

9) Kazania po dysputach Kontratalmudystów we Lwowskiej Katedrze miane; przytem historia o Kontratalmudystach Lwow 1766. 8°.

10) Kazanie miane w Katedrze lwowskiej d. 10 wrześn. 1759. 4°.

11) Kazanie gdy relikwie S. Jana Nepom. do Katedry krakowskiej wniesiono. Krakow 1731.

Bart Zacharias

1) De epidemia sive febre pestilentiali et maligna Liber. Quae hisce temporibus in regione Septentrionali saeviebat, neque adhuc desinit vagari: concommitantia non nunquam sibi habens Symptomata gravia, sive Graecorum ἐξανθήματα, Botor, aliis Bullae et Papulae, vulgariter vero Peteтiae vocata, Zachariae Barthy Philosophiae et Medicinae Doctoris. ~~[illegible]~~ (na końcu:) Posnaniae, apud Viduam et haeredes Joannis Wolrabi 1598. 12mo K.n. 12 (a-b) i k.n. 63 (Sig. A-L3.)

ded. illustri.... Adamo Sendziwoio A. Czarnkow, Maioris Poloniae Generali, Posdrensique Capitaneo etc. Domino colendissimo.... Zacharias Bart Phil. et Med. Doctor. Posnaniae 5 d. Novembris 1597.

Gorączka zaraźliwa w północnych krajach wiele ludzi wytępiła; przed kilku laty panowała w Francyi, Anglii, Niemczech. R. 1510 we Francyi powstała wskutek ciągłych deszczów, wiatrów zachodnich (australes) i południowych. Chorzy dostawali okropny ból głowy, wnętrzności, majaczyli i następowała śmierć (Ambr. Paraeus de peste). W Anglii i Niemczech r. 1528 panowała biegunka z smrodliwym potem, dreszczami, biciem serca; chorzy pierwszego dnia zmierali. Podobna biegunka panowała r. 1546 w Auwernii. R. 1580 wskutek letnich deszczów i ciągłych burz Gorączka zaraźliwa przeszła całą Europę z wielkim bolem głowy, katarem, ciężkim oddechem i wysypką czyli petechiami. – Teraz panuje Febris pestilentialis et maligna. – Autor słuchał Anatomii w Bononii pod sławnym medykiem i chirurgiem Tagliacotius. – Wychwala Dryakiew (Theriaca) wenecką lub padewską świeżą, Jednorożca róg, Jeleni róg stary utarty z winem reńskim lub francuskim, Kamień Bezoar

Bałtromiejowicz

Censura albo Zdanie y uważenie Prokopa Baltromieiowicza o Nominacyey Biskupa Wilenskiego przez Je° M. X. Podkanclerzego uczynioney, Y Przestroga do Ich Mosci Panow obywatelow W. X. Lith. z strony vrazu praw y napotym niebezpieczeństwa ich Roku 1598. 4° [illegible] K. J.

przeciw pismu które zalecało obiór Polaka na bisk. wileń.

przeciwko nowomianowanemu Bernardowi Maciejowskiego za to iż był Polak nie Litwin, i któremu już podkanclerzy nominacyą podpisał.

Baudouin de Courtenay Jan

Konsyliarz dworu Stanisława Augusta
Umarł w Warszawie w marcu 1822 prze:
żywszy lat 80. Zasłużył się dla teatru
polskiego jeszcze za Stanisława Au:
gusta tłomaczeniem wielu komedyj, a
na dwa lata przed śmiercią pisał wiele
o magnetyzmie.

<u>Bentkowski Felix Jan</u> bibliograf ur. w Lubar=
towie wojew. lubelskim d. 27 maja 1781 z ojca Józefa oficya=
listy prywatnego i Marianny Nowickiej. Kształcił się naj=
przód w szkołach piarskich a później w pojezuickich w
Warszawie. Od r. 1797 pełnił obowiązki nauczyciela prywatne=
go aż do r. 1800 w którym kosztem rządu pruskiego wysła=
ny był do seminarium pedagogicznego w Züllichowie, a r.
1802 do uniwersytetu w Halli, gdzie oraz obowiązki lekto=
ra polskiego języka pełnił. Po dwuletnim pobycie w Halli
i po odbytej podróży po Niemczech wezwany został na nau=
czyciela publicznego ~~w Warszawie~~ literatury starożyt=
nej i historyi do liceum warszawskiego, który to urząd
przez lat 14 pełnił, wykładając zarazem od r. 1809 litera=
turę polską i ~~[illegible]~~ sprawując urząd bibliotekarza. R.
1813 mianowany członkiem towarzystwa królewskiego
warszawskiego przyjaciół nauk, oraz krakowskiego i
doktorem filozofii uniwersytetu jagiellońskiego. Przy
uniwersytecie warszawskim jako profesor zwyczajny wy=
kładał historyję powszechną i sprawował urząd dziekana
wydziału filozoficznego aż do r. 1831. Ogłoszone drukiem
~~pr~~ prace literackie zjednały mu sławę i nagrodę monar=
chy Alexandra od którego w darze kosztowny pierścień
brylantowy i order S. Stanisława IV klassy otrzymał.
Od r. 1838 aż do zgonu piastował urząd naczelnika główne=
go archiwum krajowego. Umarł w Warszawie d. 23 sierpnia

1852 pozostawiwszy z żony swej Emilii Zejdler którą r. 1812 pojął czterech synów i córkę. Bentkowski wydał dzieła:

1) Historia literatury polskiej wystawiona w spisie dzieł drukiem ogłoszonych. Warszawa 1814. 8º. Tomów II (str. XXIV. 712 i str. 830) F Cena 24 złp potem 40 złp teraz 100 i 120 złp. —

2) Wiadomości o najdawniejszych książkach drukowanych w Polsce a w szczególności o tych które Jan Haller wydał. Warszawa 1812. 8º.

3) Spis medalów polskich lub z dziejami krainy polskiej styczących. Warszawa

4) Spis ksiąg obejmujących czynności i pisma dawnéj metryki koronnéj a węzęści i metryki litewskiej, główne archiwum krajowe składających. Warszawa 1840 fol. str. 213 litograf.

5) Dzieje cywilizacyi europejskiej, przekład z Guizota Warszawa 1844. 8º. 2 Tomy.

6) Sposób urządzenia monety przez Kopernika 1816. 8º. (Warszawa) z łacińskim obok textem (przedruk z Pamiętnika Warszawskiego)

7) Wstęp do historyi powszechnej. Warszawa 1821. 4º

8) Gedykego Wypisy dla poczynających się uczyć języka łacińskiego do użycia Polaków przystosowane. Warszawa 1806. 1809. 1813. i Wilno

9) Rękopism z wyspy S. Heleny (przekład) Warszawa 1817. 8º.

10) Encyklopedia obrazowa systematyczna. Warszawa 1838. 4º. z 226 tablic.

11) wydał Sybilla poemat Woronicza. Lwów (Warszawa) 1818.

12) Dzieło o orderach napisane r. 1834 dotąd niewydane.

F do dzieła tego pisali dopełnienia Gwalbert Styczyński (w Dzienn. Wileń.) Adam Tom. Chłędowski (w Pamiętn. lwow.) Ludw. Sobolewski, Chyliczkowski, Lelewel, Żebrawski.
Rozbiór zaś dzieła w Haller Allgemeine Literatur Zeitung 1814 No. 72 — Wiener Jahrbücher 1815 ~~[illegible]~~ Nr. 87 — Ergänzungsblatt 1814 Nr. 124 — Dobrowski Slovanka 1815.

13) O znakach przecinkowych w piśmie czyli znakach pi=
sarskich. Warszawa 1830. 8º. ft. 147 (i w dziele: Rozpra=
wy i wnioski o ortografii polskiej)
14) W Akcie publicznego posiedzenia warszawsk. uniw. na r.
1818 rozprawa: Co jest oświata i jaki naród oświeconym
nazwać można — na r. 1819 Część Rozprawy o Długoszu.
15) W programacie uniwersyt. warszaw. 1827: Żywot i u=
czone prace Wincentego Skrzetuskiego (ft. 7-17)
16) W Rocznikach Towarz. Warszaw. Przyjaciół nauk. Tom X
O życiu i zasługach Jana Liveta — Tom XXI O życiu
Wawrzyńca Surowieckiego
17) Rozprawy w Gazecie porannej i Piśmiennictwo krajo=
we 1839 i 1840 — w Bibliotece Warszawskiej 1841-1845
18) Redagował Pamiętnik warszawski 1815-1821.
19) Wydał: Calendarium a Hieronimo Dichnowski dispositum
una cum nomenclatura principalium sanctorum et dierum
festorum ab a. 991 ad a. 1931. Varsaviae 1845.
20) Recenzyje dzieł polskich w Haller Allgemeine Literatur=
Zeitung: Bandtkiego Słownika polsko-niemieckiego (1806 Nr. 149 i
150) Szaniawskiego Rady przyjacielskie (1806 Nr. 159) Vattera
Gramatyka polska (1807 Nr. 249) Kołłątaja Uwagi nad Księ=
stwem warszawsk. (1809 Nr. 328) Dmochowskiego Przekład Eneidy
(1810 Nr. 245) Surowieckiego: O upadku przemysłu (1811 Nr. 198)
Sołtykowicza O akademii krak. (1813 Nr. 99) Bielskiego. Vita
et scripta quorundam (1813 Nr. 105) Łańcuckiego Pochwała Bu=
gajskiego (1814 Nr. 164) Niemcewicza: Dzieje Zygmunta III
(1819 Nº 170)
21) Rozprawy niemieckie Polski dotyczące w piśmie Eunomia wycho=
dzącem w Berlinie 1802-1804 w Guthsmuth's: Pedagogische Biblio=
thek, wychodzącem w Gotha
22) Opis kampanii austryjackiej w Księstwie warszawskim 1809 w piśmie
niemieckiem Archenholza: Minerva. Hamburg 1810 (Septemberheft)

(Ob: Żywot Bentkowskiego przez Jh. Skimborowicza w Gazecie warszawskiej № 227. 229. 231. 233.)

Beniowski Maurycy August (Aladar) hr. urodz. 1741 w
Verbowa z ojca Samuela generała kawalerji i Róży baronowny Revay
porucznik austriacki, od 1767 konfederat barski, r. 1771 uszedł z Kamczatki
+23 Maja 1786 na Madagaskarze zastrzelony. — R. 1769 d. 20 maja pojmany
przez Rossian w potyczce pod Suchą.

Pamiętniki Beniowskiego, tłomaczone z francus=
kiego rękopisu wyszły najprzód po angielsku: Mé=
moirs and travels of Mr. A. count de Beniowsky, count
of the Kingsdoms of Hungary and Poland. contain.
an account of his exile into Kamtschatka, travels
in China etc. written by himself; translated from the
original manuscript (by Magelhan and Nicholson).
London, 1790. 4to Vol. II z 28 kartami geograficz. i rycinami, na tytule winieta sztychowana przedstawiająca popiersie Beniows-kiego.
— Francuskie tłomaczenie wyszło pod tytułem: Voyages et
mémoires de Maurice-Auguste, Comte de Benyowsky.
Paris chez F. Buisson 1791. 8vo T. I. str. VIII. 466.; T. II. str.
474. [illegible] (tłomacz i wydawca Noel). — Niemieckie
tłomaczenie wyszło: 1) Des Grafen Moritz August v. Beniowski Reisen
durch Sibirien und Kamtschatka über Japan und China nach Europa.
Nebst einem Auszuge seiner übrigen Lebensgeschichte. Aus dem Engli=
schen übersetzt. Mit Anmerkungen von Johann Reinhold Forster,
Profes. in Halle. Berlin bei Christian Friedrich Voss und Sohn, 1790. 8vo
str. XXI. 447 z 4 rycinami (scen z Japonii i Madagaskaru sztychowanych
przez B. Glasbacha). W przedmowie wspomina Forster, iż Beniowski sam opi=
sał swe przygody i podróże po francusku, który to rękopis powierzył
p. J. Hyacinthowi de Magellan. Ten złożył oryginalny francuski rę=
kopis w British Museum i zaczął przekładać na język angielski; do=
konczył zaś przekładu i wydał po angielsku W. Nicholson w Londynie
1790. Forster skrócił miejscami podróże Beniowskiego, o których wiarogod=
ności jednak nie powątpiewa. Po niemiecku tłomaczyła dla Forstera
tłomaczyła Dorothea Marg. Liebeskind. Dzieło to tworzy trzeci
tom zbioru: Magazin von merckwürdigen neuer Reisebe=
schreibungen. Berlin 1790. 3er Band. — 2) Benjowsky's Schicksa=
le und Reisen, übersetzt von Ge. Forster. Leipzig 1791. 8vo
2 Tomy z rycinami. — 3) Des Grafen Moritz August von Beniowsky
Begebenheiten und Reisen von ihm selbst beschrieben. Aus dem
Englischen übersetzt von C. D. Ebeling und Dr. J. P. Ebeling. Mit

des erstern Anmerkungen und Zusätzen, wie auch einem
Auszuge aus Hippolitus Stefanows russisch geschriebenem
Tagebuche über seine Reise von Kamtschatka nach Makao. Ham-
burg bei Benjamin Gottlob Hoffmann 1797. 8vo Neue verbesserte
Auflage. 8o. Ier Band, str. X. 246. – IIer Band, str. 347 z mappa-
[z portretem Beniowskiego.] mi i rycinami. (Tworzy także w zbiorze: Neuere Geschichte der
See- und Land-Reisen. Hamburg 1797. 3er und 4ter Band.
Pierwsza edycya tego tłomaczenia niemieckiego wyszła w Hamburgu
1791. 8o w 2 częściach. = Szwedzkie tłomaczenie: Grefwens Mau-
[Lebenslauf] ritz August von Beniowskis Lefnadslopp och Resor, af
honom sjelf beskrefne. I Sammandrag med Tillägningar.
Stockholm, Tryckt i Kongl. Ordens-Tryckeriet, 1791. 8vo
k.n. 8, str. 415. tłomacz Samuel Ödmann. = Tłomaczenie holen-
derskie wyszło w Harlemie 1791. 8vo w 4 tomach. = Tłoma-
czenie polskie: Historya podróży i osobliwszych zdarzeń
sławnego Maurycego Augusta Hrabi Beniowskiego szlach-
cica polskiego i węgierskiego... Z francuskiego tłomaczona.
Warszawa, w drukarni Tomasza Le Brun Sukcessora Piotra
Dufour, 1797. 8vo Tom I str. 352; T. II. str. 350; T. III. str. 407;
T. IV, str. 400. – Toż drugie wydanie: Edycya nowa. War-
szawa, w drukarniach połączonych Gazety Warszawskiej i
Sukcess. Tomasza Le Brun (1802) 1806. 8vo Tom I str. 352; T. II str.
347; T. III. IV. – Najlepsze streszczenie podróży Beniowskiego
udzielił: Sartori Franz) Pantheon denkwürdiger Wunderthaten
der östreich. Gesammtreiches. Wien 1816. (3 Bde) 8vo II Band, str. 45–278
gdzie się też znajduje jego portret sztych. przez S. Langer. – O jego
pochodzeniu węgierskiem pisze Horanyi Aleks. Nova memoria Hun-
garorum et Provincialium. Pestini 1792 pag. 410–418.
Przeciw Beniowskiemu buntowała się na morzu załoga kilka razy; to było przyczy-
ną iż Beniowski głównego podżegacza Erazyma Gregorowicza Izmaiłowa (który
nawet Beniowskiemu skradł papiery i mappy) wysadził na ląd na wyspie [Behringa] Behringa.
Drugiego podżegacza: Stefanowa, który nawet opisał tę morską podróż po rosyjsku
zostawił w Makao

20

Beniowski

Mscript in fol. Nr. 4404

Dieło o połosztam

Akta Komisyi śledczej o ucieczce Beniowskie-
go z Bolszerecka
wywiózł zmarły Połonski urzędnik Gabinetu
ces. rossyjsk. – autor rozprawy „Anadyrskij
Ostrog", która w lipcu 1880 zgorzała w Irkucku
z całą Biblioteką Syberyjskiego Wydziału towarzyst-
wa geograficz. ross – o podbiciu Czukczów –
„Dieło o połosztnom w Bolszyreckom ostro-
„gie miateżnikie i brodjagie Wengercie
„s towaryszczy, 1771 goda. Nr 397"
(z r. 1771 i 1772) fol. (gruby foliant)

Kowalewski Graf Błudow.

Kowalewskij Jeg.: Graf Błudow i jego wre-
mia (Carstwowanie Aleksandra I.). S. Peter-
burg 1866. 8º. str. III. 259 z fotograf. wize-
runkiem (dar Hubego)

Z Maurycym Beniowskim na Madagaskarze
był jego brat 1786.
Podróże jego ~~[illegible]~~ Hyacinth de Magellan
zredagował po francusku 1784 – w tłumaczeniu
angielskiem wydał Nicholson
baron Maurycy August Aladar Beniowski
jako półkownik węgierski wstąpił do Konfe-
deratów – pojmany pod Inką przez półkownika
Brinken d. 20 Maja 1769 wysłany 1770 do Kamczatki
uciekł 1772 z Bolszerecka.

Des Grafen Moritz August von Beniowsky
Begebenheiten und Reisen von ihm selbst
beschrieben. Aus dem Englischen übersetzt
von C. D. Ebeling und Dr. J. P. Ebeling
Hamburg (Hoffmann) 1791. 8°
2 Bde. z rycinami i mappami
2a ed. tamże 1797. 8. 2 tomy
sztychow. popiersie in 8° punktowana wel.
"Graf von Benjowsky."
w zbroi na szaty i oznakę Krzyża
Konfederackiego [†] na piersiach.

Beniowski z familią d. 14 Kwietnia 1784 popłynął
do Ameryki i do Madagaskaru
Zginął d. 23 Maja 1786 od Francuzów
jako porucznik w pułku siedmiogrod. walczył pod
Lowositz 1756 pod Świdnicą 1757. – 1767 półkownik wstąpił
do konfederatów

Beniowski Maurycy August, syn austriackiego jenerała kawalerji mając lat 14 wstąpił do wojska cesarskiego, w siedmioletniej wojnie walczył w bitwach pod Pragą i Swidnicą jako porucznik. R. 1758 wystąpił z wojska i udał się do Węgier dla odzyskania spadku po matce; gdy zaś siostry jego i szwagrowie podczas nieobecności jego rozgrabili majątek, Beniowski chcąc gwałtem takowy odzyskać uczynił najazd. Wytoczono mu o to sprawę karną sądową, której skutków chcąc uniknąć uszedł do Anglii w zamiarze puszczenia się do Indji wschodnich. R. 1767 w Krakowie zaciągnął się do Konfederacyi barskiej

Louisbourg (Ant-Avaraste) w północnej części zatoki d'Anton Gil na brzegu wschodnim.

Grandidier: Histoire de Madagascar.

22

Hova – mieszkańcy

De Flacourt: Histoire de la grande Isle de Madagascar.

Beniowski r. 1774 sur la baie d'Anton-Gil założył etablissement vice-royal zwany Louisbourg vers Ngoutsi. Beniowski został ampakassombé to jest cesarzem des Malgaches – w 2 lata później przez rząd francuski odwołany

Terytorium des Sakalaves nieznane wewnątrz.

baie (zatoka) d'Anton-Gil w północnej stronie na wschód koło dzisiejszej miejscowości Isvambrana niedaleko brzegu morskiego leży Louisbourg

Beniowski

flinty - Lanze - 1 Pulver. - 4 ... Ble
kilka nogi - tydzien dzien kanpozyny
rocznie za 100 rubli futer a Kasielarzi
6 sobolow 50 wiewiorek 2 lisow, 20
gronostajow

24

1769 Kazimierz Pułaski wyszedł z Okopów S. Trójcy – brat jego Franciszek opanował Sambor

1770

1771 Dziewiąz pod Krakowem, Lanckorona

1772 oblężenie Krakowa, d. 8 Czerwca Austryacy zajmują Lanckoronę

CZĘŚĆ LITERACKO-ARTYSTYCZNA.

LIST
Maurycego Beniowskiego do Kazim. Pułaskiego.

20 sierpnia 1772. Compiegne u dworu.

Przyjazny związek łączący mię z WPanem, a mianowicie z nieboszczykiem jego bratem, Starostą Augustowskim, a który i dziś obudza we mnie najtkliwsze wspomnienie, spowodował mię do napisania niniejszego listu; już to, żeby WPana przekonać ile mam dla niego przywiązania, już, aby dowieść wysokiego szacunku dla jego osoby.

Dowiedziałem się od pp. hrabiów Wielohorskiego i Ogińskiego o miejscu pobytu WPana, niemniéj o jego dalszych projektach, miałem też zaszczyt i sposobność mówić o pańskiéj osobie w domu księcia D'Aiguillon. Możesz śmiało polegać na mnie, iż gdziekolwiekby mówiono o WPanu, nieomieszkam wszędzie podnosić wysokie jego zasługi.

Zdziwisz się WPan zapewne, iż w téj chwili znajduję się we Francyi i to u dworu. Ażeby zaspokoić ciekawość WPana, oraz dopełnić obowiązku przyjaźni, opowiem treść moich przygód.

Przypominasz sobie WPan zapewne, iż kiedy Rosyanie zdobyli okopy (ś. Trójcy), stawiłem im jeszcze opór wraz z twoim drogim bratem, a moim osobliwym przyjacielem, pod Żwańcem, zkąd następnie po odejściu Rosyan, cofnęliśmy się do Tureczczyzny do Chocimia. Tam znudzony bezczynnym pobytem, przedsięwziąłem wrócić do Polski, w chęci złączenia się z WPanem; do téj myśli dał mi okazyę list WPana pisany do brata; przyniósł go jakiś żyd; z listu tego dowiedziałem się, że byłeś w Monasterzyskach. Jakoż wymknąłem się z Chocimia z 50 huzarami i tyląż Lipkami; a przerzynając się przez Wołoszczyznę około Czerniowiec, znalazłem po drodze rozpierzchnionych konfederatów i przyłączyłem ich do mego oddziału. W ten sposób przeszedłem Śniatyn, dopiero około Stanisławowa zastąpił mi oddział wojsk rosyjskich pod dowództwem podpółkownika Brinkena, a zniósłszy mię do szczętu, wziął w niewolę. W tym smutnym stanie popędzono mię do Kijowa, gdzie zastałem hrabiego Potockiego, marszałka Czarnockiego, i kochanego brata WPana Starostę Czereszyńskiego wraz z wieloma innymi. Z Kijowa zaprowadzono nas do Kazania, gdzie przechodziłem daleko okropniejsze koleje nieszczęść; Rosyanie bowiem zaczęli mię podejrzywać o tajemne znoszenie się z polskimi senatorami uwięzionymi w Kałudze. Pod tym więc pozorem, pałając dawną zawziętością ku mnie, wzięli mię w areszt i pędząc z więzienia do więzienia zaprowadzili do Petersburga, zkąd zostałem skazany na wygnanie do Kamczatki, miejsca najodleglejszego na stałym lądzie, bo o tysiąc trzysta mil od Petersburga.

Równocześnie i pp. senatorowie wywiezieni byli z Kaługi na Sybir. Roku 1769 dnia 26 listopada porwano mię z Petersburga, a dopiero na dniu 7 października 1770 stanąłem w Kamczatce, nacierpiawszy się niemało od głodu i zimna, nierachując tyrańskiego obchodzenia się moich dozorców. Krótki ten rys moich przygód da WPanu obraz cierpień, pod którémi powinienem był zakończyć opłakany żywot, gdyby nie ręka Opatrzności, która mię wyprowadziła z tego domu niewoli.

A jak się to stało, opowiem.

Przybywszy na Kamczatkę, znalazłem wielu nieszczęśliwych podobnych mnie wygnańców; w liczbie tych było 38 sztabs-oficerów, ludzi odważnych i silnych. Zabrałem z nimi ścisłą przyjaźń; poprzysięgliśmy sobie wzajemnie dopomagać, i myśleć nad sposobem wybicia się na wolność z narażeniem własnego życia. Nakoniec 27go kwietnia 1771 r. stanąłem na czele 59ciu dobrze uzbrojonych towarzyszy, uderzyłem na twierdzę i opanowałem ją w okamgnieniu; tam zaś zaopatrzywszy się w broń i amunicyę, nietracąc czasu, zbiegłem do portu, gdzie stało kilka okrętów rosyjskich; po małym oporze opanowałem wszystkie okręty. W ten sposób mógłem być stać się panem wszystkich sił nieprzyjacielskich; lecz gdy niemożna było nadal spodziewać się żadnéj obcéj pomocy, postanowiłem uchodzić przez morze. Spaliwszy wszystkie okręty w porcie, i zburzywszy twierdzę wsiadłem na galiotę nazwiskiem Ś. Piotr, wziąwszy z sobą 72 ludzi, i tak puściłem się na pełne morze.

Nieprędko skończyłbym kochany przyjacielu, gdybym ci chciał opowiadać, wszystkie okropności i przejścia mojéj smutnéj żeglugi; dość kiedy ci powiem, że odbiłem od lądu 11 maja 1771 r., a walcząc z falami i rozhukanemi wiatry, dopiero na dniu 15 lipca 1772 r. zawinąłem szczęśliwie do brzegów Francyi, gdzie mię dobrze przyjęto; sam nawet dwór zaszczyca opieką mnie i moich towarzyszów. Rosyanie nieradzi memu powodzeniu, podali mię w gazetach za dezertera z wojska króla pruskiego, przytém oczernili, że w Petersburgu dopuściłem się rozmaitych łotrostw itd. Ale dzięki Bogu wszystkie te potwarze nieznalazły tutaj wiary i skutku, jaki nieprzyjaciele moi chcieli osiągnąć. Dwór oddaje mi słuszność, a publiczność poklaskuje całemu postępowaniu.

Dowiedziawszy się wszystkich moich przygód, pisz-że mi teraz kochany przyjacielu, i zastąp mi w swo-

jéj osobie, nieboszczyka twego brata, Starostę Augustowskiego. Jeżelibym mógł oddać ci jaką usługę, proszę cię, chciéj mi rozkazać. Lecz żebyś o mnie pamiętał jak należy, przypomnij sobie jeneralnego adjutanta Hadeka, a znajdziesz go we mnie.

PP. Starosta Czereszyński, Trzaska, Kamiński pozostali w Kazaniu; kiedym odjeżdżał byli w najlepszém zdrowiu.

Mam zaszczyt pisać się

Jaś. Wiel. WPana Dobrodzieja prawdziwym i uniżonym sługą

B. Maurycy Hrabia *Benyowszky* półkownik.

Autentyk tego listu znajdujący się w ciekawym zbiorze ksiąg i rękopisów w Dzikowie, pisany jest w języku francuskim. Styl i ortografia zupełnie zaniedbana i mylna; treść tylko obudza żywy interes, podając niektóre szczegóły mało znane z dziejów konfederacyi barskiéj. Winieniem tu dodać, że tylko z domysłu uważam jako ten list pisany jest do Kazimierza Pułaskiego; domysł zaś bardzo prawdopodobny, gdyż Beniowski wspomina o dwóch braciach Kazimierza, to jest o Staroście augustowskim (Stanisławie) *feu Augustowski* ponieważ tenże był zginął pod Włodawą jeszcze w początkach konfederacyi, i o najmłodszym, Staroście Czereszyńskim, którego raz widział między jeńcami w Kijowie, drugi raz zdrowym zostawił w Kazaniu. Szkoda, że niemasz wzmianki o miejscu pobytu Kazimierza, list ten jest bowiem bez koperty, a zatém adres niewiadomy; lecz ile wnoszę z daty, Kazimierz mógł wtenczas znajdować się w Marsylii; zdarzyło mi się bowiem czytać list Kazimierza pisany z tegoż miasta do ministra francuskiego, podobnoś p. D'Aiguillon, uwiadamiający go o swojém przybyciu i żądający protekcyi na obcéj ziemi.

Wiadomości Literackie.

Z Warszawy. Nakładem S. Orgelbranda wyszedł tom VI Historyi Powszechnéj, a wkrótce idzie pod prasę tom VII. Pamiętników lekarza Polaka, wydrukowano tom III. Tegoż samego autora (Teodora Tripplina) dalszy ciąg „Asmodeusza“ w 4ch także tomach p. n. „Pamiętniki lekarza w Szwajcaryi“ niedługo pójdzie do druku. Nakładem tegoż księgarza wyjdą: Kazania księdza Königsdorfera, przekładu ks. Rzewuskiego w 4ch tomach; i książka do nabożeństwa dla dzieci przez autorkę Pamiątki po dobréj matce.

— Wyszła w tych dniach z drukarni Józefa Ungra „Nowa Mnemonika“ czyli sposób ułatwiający naukę języków obcych, tudzież spamiętanie i imion własnych i cyfr w jeografii, statystyce i t. p. przez W. Dawida, z 9cią kolorowanemi tablicami.

— Nakładem G. Sennewalda wyszły już lub wyjdą następujące dzieła: 1) Biblia dla dzieci księdza Noirlieu z francuskiego. 2) Nauki ks. Piramowicza. 3) Wzniesienie myśli do Boga (wydanie 5te) przez prof. Wagę. 4) Elementarz ks. Bogdana z rycinami. 5) Wesołe powieści dla dzieci przez S. z rycinami.

— Księgarz G. Sennewald ma również ogłosić swoim nakładem: Kazania księdza Albertrandego, znalezione w jednéj z bibliotek w własnoręcznym rękopiśmie.

— Znany wydawca i księgarz M. Wolff drukuje przekład historyków polskich, którzy po łacinie pisali 1 tom już wyszedł z druku. Oddział ten składać mają: Rudawski, Sobieski, Fredro, Heidenstein i Sulikowski. P. Wolff przygotowywa illustrowane Album poetów polskich, w którym od sielanki Wiesław zacząwszy, zbierze najpiękniejsze utwory naszych poetów. Illustracye do tego album wykonali: Juliusz Kossak, Leonard Straszyński, A. hr. Fredro i w. i.

— Tom III Starożytności Warszawy, wydał pan Aleksander Weinert z rycinami.

— P. Seweryna z Żochowskich Pruszakowa wykończyła powieść poetyczną z 18 wieku pod napisem „Powiśle“.

— Wyszła rozprawa Juliana Bartosiewicza „Jak się tworzyły nazwiska w Polsce,“ w części zamieszczona w dzienniku Warszawskim.

— Jan Kanty Gregorowicz wykończa dzieło „O rolnictwie“ w wykładzie popularnym.

— P. Marcinkowski (Antoni Nowosielski) wykończył rękopism: „Lud Ukraiński, jego podania, klechdy, obrzędy, zwyczaje, przysłowia, zabobony, dumy, pieśni, bajki, zagadki, zamawiania, sekreta lekarskie, ubiory, tańce, gry,“ który p. Teofil Glücksberg nabył i w 3 tomach ogłosić zamierza.

— Wyszło dzieło księdza Dolinowskiego: „Chów pszczół.“

— Leon Kunicki przygotował do druku: „Zbiór powieści i obrazków,“ które w 3ch tomach ogłosić zamierza.

— P. Wacław Szymanowski, przełożył dla sceny wierszem komedyą Ponsarda: „Honor i pieniądze.“

— J. I. Kraszewski nadesłał *Gaz. Codz.* wyjątek z dzieła swego o starożytnościach Słowiańskich.

— W drukarni *Gaz. Codziennej*, wyszło dzieło p. Oskara Flatta: Brzegi Wisły od Warszawy do Ciechocinka, Przewodnik żeglugi parowéj.

(Bibl. Warsz.)

<u>Bernatowicz</u> Felix ur. 1786 we wsi Opuszata w wojew.
augustow. Kształcił się w Krzemieńcu i Wilnie. Był lektorem i
sekretarzem Czartoryskiego jenerała i syna jego Adama w
Sieniawie i Puławach. Oczytany, pisał gładko. Wzrostu mierne:
go, twarzy okrągłej; nosa w górę zadartego, oczów niebieskich,
włosów blond. W towarzystwie uszczypliwy, co mu niejednało
przyjaciół; na starość ustygł. Lubiał miłostki. Malarzowi
Rychterowi zbałamucił żonę. Po r. 1830 osiadł u brata
albowiem nieszczęśliwa miłość i utrata kapitału który
miał lokowany na [illegible] u Czartoryskich wprawiły go w
obłąkanie. † 5 Września 1836 pochowany w Łomży. Wydał
1) Nierozsądne śluby; listy dwojga kochanków. Warszawa 1820.
2 tomy. Utwór ckliwo-sentymentalny w rodzaju pism Flo:
riana, Genlis i Cottin; lecz jest w nim nieco kolorytu polskiego.
Ludwik Kropiński uważał się iż Bernatowicz wziął myśl
z jego romansu Julia i Adolf w rękopisie – lubo Nierozsąd:
ne śluby są lepsze. 2) Pojata. romans: Warszawa 1826,
Puławy 1829, Wilno 1839, Lwów 1849 (w rodzaju Walter:
skota; służył tu za wzór Iwanhoe i w nim Rebeka) tłomaczo:
na na rossyjskie, francuskie, niemieckie. 3) Nałęcz ro:
mans. Warszawa 1828. 2 tomy (mniejszej wartości) 4) Powieś:
ci z podań i obyczajów krajowych. Warszawa 1834 (pod
względem artystycznego wykończenia nierówno lepsze) –
R. 1832 był redaktorem dziennika powszechnego. Napisał
też biografią jenerała Czartoryskiego do Wizerunków
Preka.

gdzie bawił u brata Ignacego prezesa sądu po: prawczego Łomżyń:

27

Karol Berger ur. 10
lut. 1818 w Warszawie
syn Wilhelma naczel
nika urzędu loterji
i Henryki Minter

+ 8 listop.
1877.

Miejsce

Bieżanowski Stanislaus Joseph

Panegyris lyrica perill. et Adm. Rndo Domino Simoni Starowolski Ecclesiae Crac: Canonico, Cantori Tarnoviensi... olim dum in vivis felicissime ageret praeparata, nunc ad feralem urnam, cum profusissimis lachrymis, ad perpetuam tanti literarum et literatorum Patroni memoriam officiosissimo affectu dedicata a M. Stanislao Josepho Bieżanowski Leopol. in Alma Universitate Cracoviensi Philosophiae Doctore, A. D. 1656 die 6 April. fol. kart 3 (oda.) (bez miejsca druku)

— — (2ª edit.). Cracoviae in officina viduae et haeredum Francisci Caesarii S. R. M. Typ. A. D. 1656. fol. kart 6. (oda – dodana w tej edycyi w końcu elegia i nagrobek stylem lapidarnym)

Starowolski szlachcic z rodu, otrzymał od Urbana VIII medal złoty – zwiedził obce kraje lubił go Tomasz Zamojski kanclerz i Jakób Zadzik bisk. krak. – niechciał przyjąć probostwa

Boter

Relatiae powszechne abo Nowiny pospolite Jana Botera Benesiusa rozłożone na pięć części: W 1. zamyka się Cosmographia, to iest opisanie cztérech części świata.... We 2. zamyka się Hydrographia, to iest opisanie morza... W 3. zamyka się Monarchologia, to iest, daie się sprawa o przednieyszych Monarchiach.... W 4. Mówi się o ludziach wszelakich sekt abo wiar.... W 5 traktuie się o superstitiach, w których żyły przedtym narody Nowego Świata... Z Włoskiego na Polski ięzyk... przez iednego Zakonnika od Bernardinow wiernie przetłomaczone. W Krakowie w drukarni Mikołaia Loba. Roku P. 1609. 4to.

Część pierwsza, Kart 10 (tytuł, dedyk. Mikołajowi Oleśnickiemu Kasztel. małogosck... z Krakowa od Bernardynow 30 Junii 1609 Fr. Paulus Lenczycius Ord. min. de Observ. – Rejestr.) i str. 320.

Część wtora, Kart 6 (tytuł, dedyk. Stanisławowi Lubomirskiemu, staroście sandec. spisk. – Rejestr) i str. 118.

Część trzecia, Kart 8 (tytuł, dedyk. Sebastianowi Lubomirskiemu kasztel. wojnick. – Rejestr) i str. 212.

Część czwarta, Kart 8 (tytuł, dedyk. Piotrowi Tylickiemu bisk. Krak. – i Rejestr) i str. 240.

Część piąta, Kart 4 (tytuł, dedyk. Pawłowi Mniszkowi staroście łukowsk.) str. 99 i 3 (rejestru)

(Tłomacz ~~autor~~ pisze o sobie iż będąc kapelanem Mikołaja Oleśnickiego kaszt. małogoszt. posła do Moskwy, siedział z nim 2½ lat w ~~[illegible]~~ niewoli moskiewskiej i wtedy to dzieło przełożył. – R. 1609 był tłomacz w klasz:

torze Krakowskim i oraz spowiednikiem w klasztorze bernardynek S. Agnieszki.)

Edycya druga:

Relatiae powszechne abo nowiny pospolite Jana Botera Benesiusa, rozłożone na pięć części.... Z włoskiego na Polski ięzyk... przez iednego zakonnika od Bernardynow wiernie przetłumaczone, y teraz znowu poprawione y do druku za pozwoleniem starszych podane. W Krakowie, w drukarni Mikołaia Loba R. P. 1613. 4to

(przedruk pierwszego wydania, z dedykacyjami temi samemi tylko tu i owdzie wyrazy w tekście poprawione)

Część I k. 10 (tytuł, dedyk. i rejestr), str. 320
" II k. 6 (tytuł, dedyk. i rejestr), str. 118.
" III k. 4 (tyt. i dedyk.), str. 212 i kart 4 (rejestr)
" IV k. 4 (tyt. i dedyk.), str. 240 i kart 4 (rejestr)
" V. k. 4 tyt. i dedyk.), str. 99. 4 (rejestr)

Edycya trzecia:

Theatrum świata wszytkiego na ktorem Europa, Asia, Afryka y Ameryka, także narodów, kraiow, miast, nacij obyczaie, bogactwa y insze przymioty są wystawione, po włosku naprzod przez Jana Botera Benesiusa opisane: a potym z włoskiego na polski ięzyk.... przez W. O. Lencicyusa Zakonnika Oycow Bernardynow wiernie przetłumaczone y do druku podane; a teraz znowu na świat w Krakowie w drukarni dziedzicow Stanisława Lenczewskiego Bertutowica powtorzone 1659. 4º. Część I, k. 1[illegible] (tytuł, dedykacyja Piotrowi rotmistrzowi i Janowi hr. Tarnowskim Kasztelanicom wojnick... Wojciech, Józef, Stanisław Lenczewscy Akad. Krak. studenci 1659 r. Do czytelnika (od drukarza), Rejestru kart 8, str. 320. = Część II k. 1, str. 117. 3 (rejestr). = Część III k. 1, str. 212. 4 (rejestr) = Część IV k. 1, str. 240. 11 (rejestr). = Część V, k. 1 str. 98. 6 (rejestr). – W tej edycyi wyrzucone są dawniejsze dedykacyje, a dodana jedna nowa

Edycya włoska wydana w Wenecyi r. 1599 w drugiej części dedykował sam Boter Stanisławowi Kostce staroście malborskiemu.

Boym Michał Piotr urodzony we Lwowie na początku XVII wieku z ojca Jerzego (Dźiurdzi) Boym ławnika i radzcy lwow. (który porzuciwszy wyznanie kalwińskie przybył z Węgier, tamże osiadł i + 1618 [+ 1614]) i ~~[illegible]~~ który (podług Theofr. Sigfr. Bajer: Museum sinicum 1730 Petropoli 8º T. I st. 26) miał być nadwornym lekarzem Zygmunta III oraz z matki Jadwigi z Niziowskich Bojmowej. Wstąpiwszy do zakonu Jezuitów poświęcał się mianowicie historyi naturalnej i bawiąc we Włoszech doznawał szczególnych względów w Pisie od Wielkiego xięcia toskańskiego. Wysłany jako missionarz do Indyj i do Chin r. 1643 – w r. 1650 [F] bawił w Quamsi gdzie zastał znaczną część dworu cesarza chińskiego oraz wielkiego Kolae (ministra) państwa Pan Achillesa ochrzczonego. Od tegoż dworu chińskiego wysłany [Γ] do Papieża Klemensa VIII przybył wraz z missionarzem Jędrzejem Xawer. Kofflerem 1652 do Lizbony, do Wenecyj gdzie toż poselstwo chińskie prezentował Senatowi i do Rzymu. R. 1656 udał się Bojm powtórnie do Chin, mając sobą znaczny zasób literacki w Chinach zebrany bawił czas niejaki w Tunquin r. 1658 z kąd Wielkiemu xięciu Toskańskiemu nasiona roślin chińskich, lekarstwa i gniazda jaskułcze do jedzenia w darze posyłał. R. 1659 umarł Bojm w Chinach na granicy prowincyi Quamsi. ~~[illegible]~~ W Chinach zwano go Pou-mi-ke Tszy-juen.

[Margin notes:]
~~[illegible]~~
Kanon jezuita w poematach nazywa Mikołaja Smogulecki[ego] jezuitę „Imbellis Amphion Boymi".

F za czasów cesarza Xun-chi.

Γ z listami cesarzowej Heleny

Flora sinensis. Vienna Austriae 1656 (typ. Math. Rictii) fol. ark. 19 czyli 65 stronnic; zawierająca opis roślin i drzew chińskich oraz niektórych zwierząt tamtejszych z 23 illuminowanemi

drzeworytami i dobrze wypisanemi napisami chińskiemi. Dzieło nieźmiernie rzadkie (tak iż r. 1730 jeszcze Bajer twierdził iż zostało w rękopiśie) znajduje się w bibl. uniw. lwowskiego i w bibl. Gwalberta Pawlikowskiego w Medyce. Przetłomaczone po francusku: „Flora sinensis ou Traité des fleurs, des fruits, des „plantes et des animaux particuliers à la Chine, par „le P. Michael Boym." znajduje się w I Tomie zbioru: Melchisedech de Thevenot: Relations de divers voyages curieux. Paris 1663. fol.

2) Briefve (Brève) relation de la notable conversion des personnes royales et de l'estat de la religion chretienne en la Chine †. Paris (chez Sebastien et Gabriel Cramoisy) 1654. 8°. (przedrukowane w str. 25 I Tomie zbioru Thevenota. Na końcu znajduje się znaczny spis dzieł swoich które Bojm przywiózł z Chin dla wydrukowania ich w Europie. Relacyję tę napisał Bojm dla Kościoła katolickiego w Smirnie. Po niemiecku skrócona wydał x. Stöcklein w Weltbote T. I Nr 13 pag. 40-46.

† faite par le très R. P. Michel Boym de la Comp. de Jes. envoyé par la Cour de ce Royaume là en qualité d'ambassadeur au S. Siege Apostolique et recitée par lui-meme dans l'Eglise de Smyrne le 29. sept. de l'an 1652.

3) De monumento sinensi epistola ad Athan. Kircherum. List z opisem i wykładem krzyża z napisami chińskiemi znalezionego w Si-an-fou znalezionego w Chinach 1625 drukowany w Athan: Kircheri: China illustrata Amstelodami 1667. fol. pag. 7-10 List ten pisany 4 listop. 1653 w nim Boym zbija zdanie x. Trigaulta ze św. Tomasz w Chinach ewangelii nie opowiadał.

4) Tłomaczenie czterech ksiąg chińskich: Wang-su (cho)-ho obejmujących naukę o pulsach, o poznawaniu chorób z barwy języka i wykład pojedynczych lekarstw podług autorów chińskich obejmujących 289 artykułów. Dzieło to wysłał jezuita Filip Couplet z Chin do Europy 1658 to jest z Batawii dla drukowania; lecz kompania hollenderska z zazdrości

(podług Backera tytuł pisma tego Bojma był:) Medicus sinicus, seu singularis ars explorandi pulsuum et praedicendi futura symptomata et affectiones aegrotantium a multis ante Christum saeculis tradita et apud Sinas conservata, quae quidem ars omnino est admirabilis et ab europaea diversa.

ku Jezuitom pismo to zatrzymała i oddała Andrzejowi Cleyer z Kassel lekarzowi Kompanii indyjskiej w Batawii, który zataiwszy imię prawdziwego autora wydał to dzieło pod swém imieniem: Specimen medicinae sinicae sive opuscula medica ad mentem Sinensium edidit Andreas Cleyer. Francofurti ad Moenum 1682. 4º. z 143 mylnie zrobionemi drzeworytami i 30 tabl. rytowanemi na miedzi. Tenże Cleyer wydał poprzednio wyciąg z Zielnika Bojma: Herbarium parvum sinicis vocabulis indicii insertis constans. — Za staraniem jezuity Filippa Couplet wydał Cleyer później resztę pism medycznych Bojma pod tytułem:

5) Clavis medica ad Chinarum doctrinam de pulsibus, auctore R. P. Michaele Boymio Polono a Soc. Jes. Hujus operis ultra viginti annos jam sepulti fragmenta hinc inde dispersa collegit Andr. Cleyerus M. D. a quo nunc demum mittitur totius operis exemplar e China recens allatum et a mendis purgatum procuratore R. P. Philippo Coupleto. Francof. 1680. 4º przedrukowane w Ephemeridae med. physicorum naturae curiosorum in Germania. Append. ad annum IV decad II. Norimb. 1686. 4º. st. (i 144) obszerny wyjątek z tego dzieła udzielił: Doct. Joan. Conr. Barchusen: Dissertationes de medicinae origine et progressu. Trajecti 1733. 4º. Diss. XVIII. st. 334 — 336.

Dzieło to jest wyjątkiem jak się zdaje z Specimen medicinae sinicae?

6) Dilucidatio summarum rerum sinicarum.

7) Tabula chinensis. Tytuł podług Backera: Mappa imperii Sinarum, quod olim vocabatur Serica et magnum Cathay cum summaria dilucidatione earum rerum quae spectant ad regna Sinarum; sinicis et europaeis characteribus impressa. (Tę mappę podobno powtórnie Endlicher wydał w Wiedniu — obacz Endlicher w Biogr. i Lelewel Hist. Geogr. de moy. âge)

Lexicon sinicum

8) Słownik chiński podług słownika: Xueven
(o wydaniu tego słownika wspomina Fourmont Meditationes sinicae praef. st. 15)

9) Roczniki chińskie i wiele listów o Chinach do przyjaciół (o których wspomina Kircher)

10) W dziele Riccioli: Geografia reformata są ustępy z dzieł Bojma.

11) Epistola ad P. Kircher exactam monumenti sinico-chaldaici in Sinis erecti et a. 1625 detecti continens descriptionem.

12) List do W. Xięcia Toskanii z 20 listop 1658 (w Gioo. Targioni: Notizie degli aggrandimenti delle scienze fisiche in Toscana. Firenze 1780. Vol. IV. i w Ciampi Seb. Bibliografia critica. Firenze 1834. 8o Vol I p. 41-42)

13) Praecipui casus aedificationis, qui contigerunt PP. Soc. Jes. apud Sinas dum vulgarent S. Christi Evangelium. Auctore P. Michaele Boym. (Bibliothèque des ecrivains de la Compagnie de Jesus par Auguste et Alois de Backer. Liège 1855-1859. 8o Vol I-V)

14) Sinicus Catechismus seu methodus praedicandae S. Fides, usitata a PP. Soc. Jes. in imperio Sinorum. (Backer)

15) Mathesis Sinica (Backer)

16) Moralis philosophia Sinarum seu libri Cum-Fu-Cu magistri Sinensis qui floruit ante Christum quingentis et amplius annis, sinicis et latinis characteribus explicati. (Backer)

17) Historia animalium Sinensium.

Апокрисисъ албо Ѿповѣдь и с книжкы о соборѣ берестейскомъименемъ людій старожитнои релѣй греческои черeз христофора Филалета, врихлѣ дана autor.

4º kart nieliczb. na drugiej stronie tytułu 16 wierszy do czytelnika. autorem tegoż dzieła ma być według pewnej notaty na starém dziele umieszczonej: Broński Aryjanin. Dedykacyj Janowi Zamojskiemu kanclerzowi i hetmanowi pisana z Wilna ostatniego Oktobra ҂аф҃чз mówi że z ust kanclerza wyszło raz zdanie że w wiarze nikomu nie trzeba gwałtu czynić dlaczego niektórzy zwali go oziębłym katolikiem; ganił Zamojski prześladowania Dyzunitów; teraz zaś nie tuszy sobie autor aby w tym zdaniu Zamojski ubiegając się o łaskę rzymskich prałatów miał odmienić. — Przedmowa do czytelnika mówi iż r. 1597 wyszło dzieło pod tytułem: Sobor berestejskij (według Antirrhisis wyszła ta książka pismem polskim i ruskim pod tytułem: Obrona Synodu ruskiego brzeskiego w r. 1596 zebranego ‒ pisał ją ponoś Pociej) w jednej części opisał sposób odprawienia tegoż synodu, w drugiej zaś jego obronę ów autor. Swoje dzieło autor na 4 części dzieli: Wpierwszej piszę o ~~po~~ samym synodzie w Brześciu o przekroczeniu metropolity i innych unitów, przyczem przytacza różne listy, przywileje ‒ Mówi że ze strony Dyzunitów wydano po soborze dzieło: „Ektezis albo korotkoje zobrania spraw, kotoryi sia dijały na pomiestnom Synodi w Berestiu Łytowskom" gdzie obwinia Unitów i przytacza im kanony. Przytacza tedy i wypisuje w całości: Skrypt synodu brzeskiego (kart 6) Dyzunici opisują w nim swe poselstwa do Króla i metropolity oraz oświadczają przyczém obstawać będą ~~na~~ synodzie. b) Oświadczenie senatorów i szlachty ruskiej dyzunickiej obiecujące wspólnie się bronić przeciw unitom i posyłać prośby do Króla ‒ Protestacyja ta wpisana do ksiąg w Brześciu grodzkich ~~or~~ Oktobra r. ҂аф҃чѕ c) List pasterski Michała metropolity kijowskiego pisany z Nowogródka d. 1 Septembra 1595. iż nie myśla żadnych nowości zaprowadzać ~~[illegible]~~ oświadcza b) Wyjątek z listu tegoż Metropolity do Wojewody kijowskiego pisanego z Nowogródka w Marcu 1595. Pisze że się widział z władyką lwowskim w Łuckim klasztorze który tam przysiągł na ewanielię że będzie bronił religii: prosi wojewodę aby bronił by zmij rajski i lis chytry głowy nie podnosił. c) Wyjątek z drugiego listu tegoż Metropolity do wojew. Kijowsk. pisanego z Nowogródka d. 12 Augusta 1595 Odpowiada iż nie myśli oddalić się od cerkwi wschodniej, że bynajmniej nie pragnie monasteru pieczerskiego lubo mu Król pozwolił go trzymać do niejakiegoś czasu prosi go żeby raczył złożyć synod którego potrzeba w Nowogródku, że się wykaże kto te burdy robi i by prosił Króla o ten synod. d) Wyjątek z trzeciego listu tegoż do wojew. Kijow. z Nowogrodka 28 Sept. 1595. Skarży się że go niewinnie posądzają jakoby on papieżowi sprzedał Kościół wschodni. Na zarzut wojewody że metropolita Grzegorza swego służebnika najprzód do Krakowa a potem z Władykami do Rzymu wysłał mówi że to robił dla tego aby odwiódł tych przestępców od jechania do Rzymu bez synodu wiedzy że nie miał mocy ich hamować, obiecuje wezwać do oporzycji władyki

przytacza też drugie ruskie: Sprawiedliwe opisanie postępku i sprawy synodu brzeskiego pisane od unity, które wytępiali dyzunici paląc.

Broński Krysztof

reszte duchowieństwa jeśli Wojewoda z innymi senatorami da mu w tej mierze list ot:
warty z podpisami ich i pieczęcmi. e) Wyjątek z listu władyki włodzimirskiego do Wojew. Ki:
jowskiego z Włodzimierza 17 Marca 1595 mówi że niewie nic o poselstwie władyki łuckiego
i że nie myśli o unii. f) z drugiego do tegoż d. 25 Marca z Włodzimierza (List ten cały
władyki włodzimirskiego Pocieja pisany z Włodzimierza d. 25 Marca 1595
Cały ten list drukowany w Antirrhisis p. 50-54 Cóż tyczy szkot pisze w tym liście: „Nie żałował
„bym i ostatka ubogiej majętności chociam w niej już nie mało dzierż dziatkom swym
„uczynił, dwoje imienie przedawszy a pustki którem zastał naprawując nie w folwar:
„Kach ale w Kościele" – „O Kardynalstwie abo o Metropolii nie myślę ale z tym co na:
„sobie noszę częściej na się przeptakiwam iem się tego podjął." – „O membraniech żad:
„nych niewiem bom ich nikomu ni na co nie dawał" Mówi że jeśli wszyscy pojdą
za dobrym i on w tyle nie zostanie radzi wojewodzie trzymać się lepiej prawdziwego kościota
niż Aryjusza i Cherynta) g) Z listu trzeciego tego do tegoż z Lublina 5 Augusta 1595
mówi że go w Krakowie namawiali aby jechał do Rzymu obiecując go opatrzyć dostatkami
Lisze że przed wyjazdem prosili o złożenie synodu „ale co się zgodzono lecz potem za niejas:
kiemi nowinami odmówiono tego zjazdu i Kazano im jechać. h) Z czwartego listu tego
do tegoż z Włodzimierza 23 Augusta 1595 Niedoczekawszy się odpowiedzi z strony Xcia
Ostrogskiego widzi że nadchodzi czas wyjazdu z którego nie wie jak się wyplątać miał bowiem
nadzieję że ich od tego Wojewoda wybawi, pisaniem do Króla żeby się wstrzymali z wyjazdem
W rozdziale 4 dowodzi z konstytucyj nie legalność unitów ; Rozdział 5 obejmuje pisma w
= sprawie Kalendarza odmiany za Stefana Batorego: 1585 1) Ugoda między Sulikowskim
a Batabanem 2) List Stefana z Grodna 1581. 3) List Batorego z Niepołomic 1585. 4)
List Batorego z Grodna 1586 5) List Stefana z Łotocka 1585. = 6) List Zygmunta III
z Wilna d. 15 Julija 1589 do szlachty litewskiej że Jeremiasz patryjarcha Konstantynopoli:
tański zjechawszy wizytować będzie cerkwie pozwala mu tego i daje mu list otwarty
z mocą stanowienia i karania w sprawach duchownych. = Rozdział V Protestacyje
dyzunitów przeciw unij. 1) Konstantyna Xcia Ostrogskiego wojew. Kijowsk. w War:
szawie na sejmie głownym w Auguście 1595 że dwa wilcy Hipacy Pociej władyka wło:
dzimirski i Kiryl Terlecki łucki bez wiadomości jego szlachty jeździli do obcych państw
mówi że szlachta ruska przez posły prosiła Króla aby Król niedopuszczał górę brać
i nie cierpiał tych duchownych a ponieważ Król nic nie odpowiedział ani jemu osobiście
więc oświadcza iż ani on ani poddani w jego dobrach władyków tych uznawać nie będą.
za duchownych 2) Na sejmie warszawskim przez posły ziemskie religij greckiej
do xiąg radziejowskich w czwartek 1595 wciągniona w ten sam sposób Mówi że i inne
pojawiały się protestacyje które przyjąć nie chciano w Warszawie i które
do grodu radziejowskiego zanieść musieli = Rozdział VI Przywileje Zyg:
munta III z których się pokazuje że unia wszystkim ubliżyć chcieli. 1) D. 18
marca 1592 w Krakowie Przyjmuje wdzięcznie oświadczenie władyk: łuckiego, lwows:
kiego, pińskiego i chełmskiego że chcą połączyć się z papieżem upewnia zarazem
że ich przy prawach zostawi 2) W Kra:
że ich bronił będzie od klątwy metropolitów i że ich przy prawach zostawi 2) W Kra:
kowie 1595 d. 2 Augusta na prośbę Hipacego Pocieja i Kiryla Tereckiego w imie=
niu Michała Rahozy obiecuje biskupstwa i inne urzęda duchowne nadawać tylko
Rusinom z 4 Kandydatów przez Rusinów przedstawionych wybierał będzie Król
jednego który w 3 miesiące ma być wyświęcony – O miejsce w radzie po przyjęciu unij
obiecuje na sejmie z senatorami traktować aby rusinom dane było – władzy nikt inny

Kiryl Terlecki – Gedeon Bataban – Leonty Pełczycki – Dionizy Zbirujski

nadniemi mieć nie ma – Król wyda uniwersały przeciw ludziom z Grecyi lub krajów com
tym którzyby się owej unij przeciwili, obiecuje unijatom pomagać – dobra Kościelne mają
być do cerkwi wrócone dowody w tej mierze będą albo przywileje albo wpisy dawne w
ewangieliję, niesłusznie posiadającym też dobra Kościelne będą odebrane, posesorowie tylko
do śmierci je posiadać mają – nadania stare obiecuje zachowywać. Po śmierci biskupa aż do
obioru nowego dobra pozostaną w mocy Kapituły – Przywileje ich obwarowane będą na sejmie
Konstytucyją. Na sądy trybunalskie mają 2 deputatów wysyłać jednak za porozumieniem
się z rzymsko-katolickimi duchownymi – Poszanowanie mają mieć to samo co Rzymianie
W dobrach Królewskich zakaże Król cerkwie na Kościoły zmieniać, wszelako tego w do:
brach szlacheckich Król zakazać nie może – bractwa według pierwotnej ustawy zachowa
– Wolno im szkoły seminaryje drukarnie podwładzą metropolity i władyków z zastrzeżeniem
aby w nic jednak nic przeciwnego Kościołowi powszechnemu nie drukowano. W miejscach Kro:
lewskich pozwala im karać nieposłusznych duchownych – Aby nikt inny władykom nie przesz:
kadzał obiecuje Król wydać mandaty względem pomocy urzędników Królewskich – Do fundacyj
~~Kapitut~~ obiecuje Król pomagać = Rozdział VII pokazuje że unija wywraca naukę cerkwi
~~wspomina~~ ~~wschodnich~~ List (Bulla) papieża Klemensa 1595 w Styczniu w Rzymie dany ley
go nie przytaza; bula ta ~~cała~~ [Korrecjej] po łacinie i w przekładzie polskim przyłożona w Antirrhi:
sis p. 94 – 97 wydana w Rzymie 1595 d. 21 Januarii — Święto Kupstwo = simonia
Część II – Usprawiedliwienie postępowania dyzunitów w czasie synodu (odpowiedź na
Dziejopisa) z kanonów teologicznych: List patryjarchy Konstantynopolitańskiego Jeremij
mianujący Nikifora na protosyncella z mocą prezydowania na synodach pisany r. 7101.
z podpisem innych biskupów wschodnich. – Przyjechał ów Nikifor do Brześcia
na synod w urzędzie protosyncella mającego czuwać nad wiarą – po upłynieniu dnia danego
dyzunitom do soboru metropolita z 5 władykami obstawił cerkiew hajdukami, aresz:
towano Nikifora, Bałabana wład. lwowskiego i Kopysteńskiego przemyskiego za
przeklętych ogłosili od dostojeństwa odsądzili i obrować z niemi zakazali na co wyjed:
nano uniwersały Królewskie ~~wyd~~ potwierdzające to i zabraniające sprzeciwiać
się unij, robili to dla tego że oni z Nowokrzczeńcami mieli styczność i w zborze ary:
jańskim się zgromadzali namowy i pisma jakieś czynili. Król ogłoszeniem danym w
Warszawie ⅹ ΦΥS decembra ΣI rozkazał wszystkim uznać synod brzeski. Aresztowano
za to Nikifora jako szpiega i zdrajcę bo Patriarcy do swych krewnych kobiet i do dwóch popów — przy sądzie pokazywano tylko
w Grecyi pisanych wspominał że się widział z Nikiforem, że pomagał wsadzeniu na hospo: — Kopije owych listów
darstwo wołoskie Arona który kraj zdzierał, bo się Synan Basza w Konstantynopolu o — że mu sułtan ~~Lefary~~ obiecował Patryjarchię
nim pytał oraz sułtanka, bo golił ludziom wąsy i brody i dawał ich na galary, i t. d. dowody
były list jednego pana wołoskiego zeznanie jednej osoby w Warszawie, pismo obywatela ruskiego,
oraz poselstwo wołoskie. Archimandrycie Kijowskiemu Niceforowi Turowi chciano odebrać
monaster pieczarski – Władyce lwowskiemu odebrano monaster żydyczyński przez szturm
z przelewem krwi) który za przywilejem Króla posiadał. (Antirrhisis powiada że Bałaban
żydyczyński Archimandryta odjął gwałtem wieś na szkołę brzeską od Króla nadaną
pomimo że go Hieremiasz patryjarcha dekretem swym wprzódy odsądził.)
Część III Zbija jedynowładztwo papieża mówiąc że Opis grecki soboru florenckiego
przez Gennadyja ~~[illegible]~~ jest zmyślony od jakiegoś mnicha równie jak i testa:
ment Józefa Patryjarchy carogrodzkiego tamże we florencyi zmarłego
Część IV Broni patryjarche Carogrodzkiego Jest tu List Melecyjusza patryjarchy
aleksandryjskiego [teologiczny] do Xcia Ostrogskiego wojewody kijowskiego pisany 1 Augusta ⅹΦΥS
(Kart 6) Wspomina tu także autor że władyka włodzimierski przyjechawszy 3

Rzymu nasżedł gwałtem na dwór Xiężny Zbaraskiej Kasztelanowej bracławskiej, drzwi
do cerkwi gwałtem wybił rzeczy do nabożeństwa służące jedne pobrał drugie poroszu:
cał a gdy o to Xiężna protestacyję zanieść chciała powiedział: że to darmo bo guta w
Polsce żaden sąd sądzić nie może, a jeżli do Papieża któremu już posłuszeństwo od:
dał będzie miała dobrą przejażdżkę, on zaś nie będzie się już potrzebował drogi pytać.
(odpowiada w Antirrhisis iż ta cerkiew należała do kapituły w Włodzimierzu a ponieważ
pop do kapituły chodzić nie chciał więc Pociej Antymis czyli portatik zabrał) —
List Zygmunta III z Krakowa 28 lipca 1595 do starostów ukrainnych aby włodyż:
gów greckich Xiężny z Tureczyzny do państw polskich nie przepuszczali ale ich pojmawszy
trzymali i listy ich królowi odesłali. = List Zygmunta III z Warszawy ҂афч҃е
d. K... augusta do Wójta i Tawników miasta Wilna aby karali buntowników między
ludem ruskim i bractwem trojeckim co przeciwią się zjednoczeniu i plac kupiwszy cer:
kiew dyzunicką stawiać chcą. = List Hipacieja (Pocieja) protoroniego episkopa
włodzimirskiego i brzeskiego z Brześcia 3 Oktobra 1596 zakazuje krzcić grzebać
odwiedzać popom takich ludzi w swej dyjecezyi którzyby się z heretykami (dyzuni:
tami?) łączyli = Opis kleryka cerkwi Ostrogskiej na list Hipacego Pocieja (do
Konstantyna Ostrogskiego wojew. kij. z przechwalaniem i zalecaniem unij przyjścia/ ҂афч҃и
pisany) dan w Ostrogu w szkole greckiej (odsyła go w nim do ksiąg Apocrisis przed ro:
kiem o soborze w Brześciu wydanych) = 2) Odpis na drugi list Hipacego Po:
cieja (do Konstantyna Xcia Ostrogskiego wojew. kijow. prosząc go aby gniew opuścić
raczył uniewinniając władyków iż nic w w cerkwi wschodniej nie naruszyli)
pisany w Ostrogu ҂афч҃ѳ
Istorija o lystryjskom to jest o razbojniczeskom ferarskom ~~soborze~~
abo florentskom synodie w korotcie prawdywe spisanaja.

Bruto 34

Rerum polonicarum ab excessu Stephani regis ad Maximiliani captivitatem Liber singularis in lucem editus ab Sebastiano Ciampi in Italia ab negotiis literariis pro regno Poloniae. Florentiae typis Josephi Galletti 1827. 8o.
Kart 2. str. XII. 108, z litograf. pieczęcią nacyi polskiej w univers. padewskim: Sigillum. Natio. Poloniae et Mag. Duc. Lit. Pa-ta.
W rękopisie mają te dzieje napis: Rerum polonicarum liber XIII - wydawca sądzi że to pisał Jan Michał Bruto Wenecyanin, albo też (co najpewniej) Krzysztof Warszewicki; lecz przechyla się za autorstwem Bruta.
Początek: „Gravi nec opinata Stephani regis morte per Poloniam divulgata, et non tantum Ordinum" .... Koniec: „de quibus quotidie novi nuncii adeum perferrentur, sibi tandem aliquando temperaret."
Wypisy: O Wesselinim (któremu Michał Bruto dedykował książkę: Libellus praeceptorum conjugalium. Berolini 1698. 8o.) było mniemanie iż wiele skarbów z Grodna skradł po śmierci Króla Stefana. Weselinięgo popychał Zamojski tak iż wbrew prawom różnych dostąpił godności i bogactw: albowiem przez Wesseliniego wszystko robił Zamojski u Króla. - Po śmierci Stefana wysłano Jana Herburta z 3000 wojska aby bronił Rusi i Podola. - Zamojski starał się aby obrano na tron polski Jana Ostroroga (nawróconego z kalwinizmu) któremu obiecał dać za żonę swą siostrę wdowę (Gryzeldę?) - Marcin Leśniowolski kasztelan podlaski za młodu był wraz z Mikołajem Wolskim podczas koronacyi Króla Rudolfa w Posonium, i z tymże u Henryka we Francyi gdy go na Króla polskiego obrano, później podrożował z Wolskim we Włoszech, był na dworze księcia Ferrary; z Wolskim wró:

ciowszy do Polski, otrzymawszy pieniężne zaśiłki od Księcia Ferrary, forytował po Henryku na tron Maxymiliana. Leśniowolski był to zbankrutowany szlachcic, za młodu tłukł się w rozpuście we Włoszech i później używany za narzędzie od Anny Jagiellonki posłował do Szwecji; wreszcie przerzucił się na stronę Batorego. Równie jak Wolski przeputał swój majątek. – Po śmierci Batorego Wolski za radą swego przyjaciela Leśniowolskiego udał się do arcyksięcia Ernesta forytując go na tron aby od niego coś później wytargować. Był zaś takim zmiennikiem Wolski, iż pomimo że się długi czas kręcił na dworze Rudolfa cesarza i schlebiał arcyksiążętom, później gdy obrano Maxymiliana, wrócił do Krakowa i Zamojskiemu pomagał przeciw Maxymilianowi – Po śmierci Batorego przybyli posłowie do Polski Cesarza: Stanisław Pawłowski biskup ołomuniecki, Karol Książę Münsterbergski i Jan Kochcicki radca cesarski; od Ferdynanda arcyksięcia hrabia Zollern i Gairleofler; od Ernesta arcyksięcia Mathias Logus; od Macieja arcyksięcia Udalryk Strein; od Maxymiliana arcyksięcia Krzysztof Tyffembach. – Austriaków popierali Górka, Zborowscy, Radziwiłł kardynał z bratem (Ernesta); arcyksięcia Macieja forytował Mikołaj Krupka Przecławski Kalwin – Pod Krakowem dowodził Krzysztof Tiffenbach, zginął zaś H. Teufel rotmistrz

35

Nicolai <u>Buccellae</u> Patavini archiatri regii
Confutatio Responsi Simonis Simonii Lu=
censis ad epistolam Georgii Chiakor
secretarii ungari de morte Stephani I
Poloniae regis; nec non ad ejusdem epistolae
examen sub Amadei Curtii Ticinensis
ficto nomine editi. Cracoviae typis Ale:
~~[illegible]~~xii Rodecii 1588. 4o. str. 129.

(karton)

36

Bzovii Abrahami: Tutelaris Silesiae seu de vita rebusque praeclare gestis beati Ceslai Odrovansii ordinis Praedicatorum, commentarius. Ed. de Montbach. Vratislaviae 1862. 8vo.

1a edyc. 1608; druga 1703 w Wrocławiu

Humiles
nsien. Humiles
:: Crac. Eximiis
toribus et Magistris
bus dominis et

Sacrosanctae generali
tine congregatae universa:
reverentia et devotione.

1. 7 37

Leonard Chodźko.

Uczanować zasługi długoletnie ziomka, oddać hołd jego pamięci, jest to spełnić obowiązek narodowy, wypłacić dług obywatelski. Narody dbałe o swój byt przejęte są uczuciem tej solidarności, niechże ona coraz bardziej się manifestuje w Polakach którzy wierzą w odrodzenie ojczyzny.

Polska straciła w osobie Leonarda Chodźki jednego ze swych najgorliwszych synów, który od pół wieku bezustannie pracował na niwie ojczystej. Urodzony na Litwie w Oborku, w powiecie Oszmiańskim, 6 listopada 1800 roku, odbył swe studja w uniwersytecie Wileńskim za jego największej świetności. Uczeń Lelewela i jego najbliższy przyjaciel, szczególnie poświęcił się badaniom historycznym. Zostawszy sekretarzem Księcia Michała Ogińskiego, towarzyszył mu w różnych podróżach, i miał sposobność zebrania licznych materyałów historycznych będąc w bliskich stosunkach z Księciem. W roku 1826 przybył do Paryża ~~z którego~~ z kąd się prawie nigdy się nie oddalał, pracując ustawicznie w dziedzinie narodowo-historycznej, i należąc do najpopularniejszych pisarzów którzy wiadomość dziejów Polski pod różnemi formami we Francyj upowszechnili.

W roku 1831 podczas powstania narodowego, ś.p. Leonard starał się być użytecznym sprawie narodowej przez swoje liczne z Francuzami stosunki, szczególnie zostawszy adjutantem jenerała Lafayette, naczelnika gwardyj narodowej Paryża. Kiedy w tym roku pod jego przewodnictwem uformowany został Komitet francusko-polski, dotąd istniejący pod presydencyą P. Odilon Barrot, czynność i gorliwość Leonarda Chodźki, archiwisty i sekretarza głównego tego Komitetu, wielkie ziomkom przysługi oddały. Setki Polaków w różnych epokach udawały się do niego; każdy chciał otrzymać pomoc nie raz niepodobną do udzielenia; można sobie wystawić na jaki trud był ciągle narażony. Znaszał cierpliwie i wytrwale te ciernie pełniąc aż do grobu patryotyczny obowiązek, jemu jedynie winniśmy że Komitet francusko-polski dotąd istnieje.

Leonard Chodźko był obdarzony niepospolitą pamięcią; daty i fakta historyczne były u niego jakby wyryte; pełen zamiłowania do rzeczy ojczystych, przechował w obczyźnie jak najstaranniej typ narodowy, i nawet akcent polski w mowie francuskiej. W 1834 roku gorliwy brał udział w Towarzystwie Litewskiem i Ziem Ruskich, które pracowało nad

zespoleniem coraz większem Rusinów w sprawie narodowej. Temu Towarzystwu winniśmy najpiękniejszy medal odbity w Paryżu na cześć powstania z 1830 roku.

Nikt lepiej nie wyszukiwał od Leonarda Chodźki aktów i dokumentów historycznych, zbiory jego w tym względzie są niepospolite; biblioteka ~~jego~~ obejmuje prawie wszystko co na świecie ogłoszonem było o Polsce lub z powodu Polski od lat 50. Tysiące dokumentów starannie przepisanych i ułożonych stanowią może jedyny w swoim rodzaju zbiór materyałów historycznych. Moskwa czyhała na nie i starała się nabyć pod przybranemi nazwiskami, ponieważ istotnie były do nabycia za stosunkowie mały kapitał, na który jednak żaden Polak się nie zdobył. Właściciel tego skarbca przyciśniony niedostatkiem miał je przedać rządowi francuskiemu. Pełnił przez wiele lat obowiązek przy różnych bibliotekach publicznych w Paryżu; i tak był pod-bibliotekarzem Sorbony i zakładu świętej Genewefy, bibliotekarzem w ministeryum oświecenia; członkiem Akademij w Nancy i różnych Towarzystw Uczonych – Fundacya Pomnika i Muzeum Historycznego w Rappersvylu znalazła w nim bardzo gorliwego popieracza, w czem mógł starał się być jej użytecznym; i tak winniśmy P. Chodźce posiadanie jednego z najlepszych popiersi Kościuszki, ofiarowanego naszemu bohaterowi w roku 1800 przez towarzyszów broni. Niektóre błędy historyczne w edycyj niemieckiej wydanej w Zurychu dzieła Talbota l'Europe aux Européens, przez niego sprostowane zostały z upoważnieniem autora. Pisma Leonarda Chodźki są bardzo liczne, oto jest spis dokładny główniejszych we francuskim języku wydanych w Paryżu:

1. – 1829 r. Historya Legjonów polskich we Włoszech, 2 tomy, z portretem jenerała Dąbrowskiego
2. – " Polacy we Włoszech.
3. – " Szkic chronologiczny historyj i literatury polskiej.
4. – 1830. Obraz Polski dawnej i dzisiejszej, 2 tomy, tłomaczony w różnych językach.
5. – 1831. Rzut oka na wojnę obecną między Rossyą i Polską.
6. – " Historya polityczna Litwy.
7. – " Obraz rewolucyj polskich (z kollaboracyą P. de Mancy).
8. – " Atlas i karty jeograficzne polskie.
9. – 1834. Biografia Joachima Lelewela wydana w Fontainebleau.
10. – 1835-1837. Polska historyczna, naukowa i pomnikowa z rycinami i kartami jeograficznemi, tłomaczona na języki niemiecki, angielski i włoski. Rozeszło się 20,000 egzemplarzy.

11. – 1837. Biografia Tadeusza Kościuszki.

12. – 1855 – 1866. Historya popularna Polski in 4o, ozdobiona rycinami i kartą jeograficzną.

13. – 1855. Historya Turcyj in 4o w sposzytach illustrowanych.

14. – 1861. Rzeź w Galicyj, i Kraków zabrany przez Austryę w 1846 roku.

15. – 1862. Zbiór traktatów, konwencyj, aktów dyplomatycznych dotyczących Polski, od 1762 do 1862 r., wydany pod nazwiskiem przybranem Hr. d'Angeberg, Książka wielkiego użytku.

16. – 1863 – 1866. Zbiór kompletny manifestów, odezw, sprawozdań Centralnego Komitetu francusko-polskiego.

17. – 1866. Metropolita Kazimierz Cieciszowski.

Leonard Chodźko zostawił liczne materyały historyczne i manuskrypta; w ostatnich czasach udawał się do mnie dla wydania Podręcznika do dziejów Polski. Brał udział w kilku dziennikach francuskich, a mianowicie w le Globe, Courrier Français i Constitutionnel.

Z wiekiem stał się gorliwszym w rzeczach religijnych i wyrozumialszym w sprawach politycznych. Dożył w czerstwości umysłowej lat 71; powierzchowność jego była szlachetna i ujmująca, a uczynność wielka. Umarł w Poitiers dokąd się tymczasowie przeniósł z powodu wypadków paryzkich. Wypełnił sumiennie swoje posłannictwo na tym świecie i dodał blasku znanej z patryotyzmu rodzinie. Cześć jego popiołom!

W. P.

<u>Chrościewski</u> Jan z Poznania; pisał się też Chroszcieyoiski, lub Groscesius, kształcił się w medycynie w Padwie – r. 1612 był burmistrzem w Poznaniu (był podobnoś synem Stanisława Chrościewskiego z Ciechowca lekarza nadwornego Górków i burmistrza poznańsk.)

1) De morbis puerorum tractatus locupletissimi... ex ore excellentissimi Hieronymi Mercurialis Foroliviensis Medici clarissimi diligenter excepti .... Opera Johannis Chroszcieyoioski. Venetiis, apud Paulum Meietum Bibliopolam Pat. 1583. 4to. K. 4, str. 107, K. 12 (Index) ded. Senatui Posnaniensi: Joannes Groscesius Phil. et M. D. Pridie Kal. Maij 1583 – mówi że spisał stenograficznie wykłady swego nauczyciela i że upoważniony od niego wydaje, wybierając się do ojczyzny z powrotem, wezwany od ojca swego. Na cele wiersze Francisci Hunniadini Transylvani na pochwałę Chrościewskiego.

(tożsamo): Venetiis, apud Paulum Meietum 1588. 4to.

(tożsamo): Venetiis, apud Juntas 1601. 4to. K. 14 i 116.

41

ft. 335. Stanisław Ciachowski z Brzeznice lekarz nadworny Heleny z Orzechowa Zborowskiej starościny horodelskiej 1620 w Krupem

1. Wieczny Kalendarz ~~[illegible]~~ krwie puszczania to jest nauka póki świat stoi krwie upuszczania. 12º. ft. 22. (b. r. i m.)
2. Wieczna nauka w częściach człowieczych krwie puszczania 1620. 12º. ft. 29 (b. m)
3. Wieczna nauka o ogulnem krwie puszczaniu R. 1620. 12º. ft. 25 (b. m)
4. Nauka o człónkowym wrzodkiem i stawów bolu osobliwie o podagrze R. 1620. 12º ft. 28 (b. m)
5. Nauka o robakach jelitnych i o ich pozbyciu R. 1620. 12º. ft. 12 (b. m)
6. Nauka o świętego Walentego chorobie i o wrzodkach jej prawdziwie przynależących R. 1620. 12º. ft. 26.
7. De gangrena et sphacelo: to jest o piekielnym ogniu i o martwym ogniu R. 1620. 12º ft. [illegible] ft. 92 (jest tu i o franczy i kołtunie)

(tłomaczenie z Fildena po niemiecku)

8. O dysenteryey to jest o biegunce krwawej albo czerwonej R. 1639. 12º. ft. 38 (b. m.)

(był wtedy w Tarnowie lekarzem Ostrogskich)

P.

dlung beehrt sich hieneben zur gefälligen Einsicht zu überreichen:

aus den Werken der neueren und neuesten Französischen

öheren Schul-Unterricht und die häusliche Fortbildung.

Ebener, Institutsvorsteher in Hannover. **Preis 25 Ngr.**

ie Einführung beschlossen wird.

engestellte Anthologie, die mit besonderer Rücksicht auf den Schul-
t **sachlichen Noten, kurzen Biographien, einer französischen Verslehre,**
nalliteratur Frankreichs und einem besonders geordneten Inhaltsver-
hält, was gegen Sitte, Religion und Staat verstösst, wird sich gewiss
ng verschaffen, wo die Poesie als ein wesentliches Mittel für das
Da die chronologische Reihenfolge so viel wie möglich bei den
ie zugleich einen gewählten Ueberblick über die bessere neuere und
kreichs, und wird eine gefällige Einsicht in das Buch Jeden von der

Clemens

42

Entretiens de l'ame avec dieu; tires des paroles de Saint Augustin par M. l'Abbé Clement, Docteur en Théologie, Aumonier ordinaire do Roi de Pologne, Duc de Lorraine et de Bar. à Varsovie de l'imprimerie au Collége de la Comp. de Jesus 1770. 8o. K. 4 str XVI. 208 ded. à Mad. la Comtesse Helene Ogińska castellane de Vilna... F. Bohomolec de la Comp. de Je. (éditeur)

43

Czerniecki: Compendium ferculorum.
Kraków w drukarni Sebast. Zlebanowskiego
1753. 8ce. K. 3. str. 142. i K. 6 (rejestr)

Jostus Ludovicus Decius uzyskał od Króla Zygmunta I Cracoviae fer. 6a ante f. S. Bartholomaei 1519 przy=wilej na lat 6 na wydanie Kroniki Miechowity, którą też wydał pod tytułem: Cronica Polonorum. (na końcu:) Excellentissimi et venerabilis domini Mathiae de Me=chow artium et medicinae Doctoris Canonicique Crac=couien. quarti libri historiarum regni Poloniae finis. Craccouiae per Hieronymum Vietorem Kalen=dis Decembris Anno M.D.XIX. (1519) fol. Kart 5 (tytuł i przedmowy), Kart 6 (Index), k. 1 (Praefatio), str I–CCCLXXII. (372) – Wszelakoż wydanie to przez Zygmun=ta I zakazane zostało, ~~[illegible]~~ z powodu niektó=rych zbyt jaskrawych i sprawiedliwych zdań o Królu Alexandrze, a Król Zygmunt I wydał Decyuszowi (Cracoviae feria 6a ante f. SS. Simonis et Judae 1521) nowy przywilej na wydanie Kroniki na lat 6, gdzie między innemi powiada o tej Kronice: „excussam „quidem ante sed per nos nonnulla ex causa veti=„tam, denuo vero recognitam una cum appendice." Decyusz więc od str. 347 aż do końca str 379 na nowo przedrukował koniec tej Kroniki w drugiej edycyi (Im=pressum Craccouię per Hieronymum Vietorem. Kalendis Decembris Anno dni M.D.XXI.) wypuściwszy drażliwe miejsca ~~[illegible]~~ o Królu Alexandrze i dodawszy niekto=

re nowe szczegóły. Prócz tego do tej drugiej edycyi dodał swoje dzieło De vetustatibus Polonorum Libri III. Impressum Cracoviae opera atque industria Hieronymi Victoris Chalcographi Anno 1521 mense Decembri — (w niektórych exemplarzach na końcu na przedostatniej stronie, a w niektórych
) na ostatniej jest herb Decyusza: Sierp) Kromicki) —
Główne miejsce dla którego 1e wydanie zakazane zostało jest na str. 364–365 o Królu Alexandrze: „In bellis fortunae expers, nec unquam bellum tentavit. Sub principatu eius maximae incursiones, praedationes, populique, pecorum et utensilium abductiones fuerunt. Ut quotiens hostes voluerunt, libere intrarunt, et securi absque illorum damnis discesserunt, terrarum quoque, praecipue Lithuaniae et Russiae occupationes et alienationes sub ipso fuerunt, inde vox populi depraecatoria saepius insonuit. O Deus omnipotens, favemus regi Alexandro salvationem, suscipe et... (ve) rum mitte nobis liberatorem. Adeoque liberalis erat (si liberalitas et non prodigalitas nuncupanda sit) ut quicquid peteretur, tribuebat, privilegia, admissiones, inscriptiones, possessiones, census, castra, villas, domus, molendina, macella, pecunias et vestes. Curiam tenuit copiosam, tamen dilectoribus plura donabat. Cantores quoque et fistulatores habuit. Propter dilapidationem autem ad pauca possidenda delapsus, mortuus est."
„Et quia coniunx ipsius Helena de Moskovia scismatica i t. d. jak w drugiej edycyi w której dodane nowe szczegóły o Glińskim na niekorzyść tegoż.

Diarii et earum quae memoratu digna in splendidissimis, Potentiss. Sigismundi Poloniae Regis, Et Sereniss. Dominae Bonae. Mediolani. Bariq Ducis Principis Rossani, nuptiis gesta. Per Jodocum Ludovicum Deciū Wissenburgeñ. Descriptio. Joannes Dantiscus Candido Lectori (8 wierszy łacin. – na końcu:) Impressum Graccouiae Anno a partu Virgineo 1518 Sigismundo Rege Poloniae invictissimo feliciter regnante. Per Hieronymum Victorem Philicouallensem 31 die mensis Maii. 4to K. 34 druk italiką – tytuł w obwódkach .... Ded. Petro Thomicio episcopo premisst.... J. L. Decius z Baru do Wilna 376 mil rachuje – Bona przybyła d. 13 Kwietn. 1518 do Morawicy, d. 15 Kwietnia wjeżdżała do Krakowa, miała z sobą swój dwór złożony z 287 osób między temi Spinetus, Cola de Carmaniano, Joannes Vincencius Marra Major domus – Bona wjeżdżała konno, przed miastem witał ją mową Dr. Stanisław Bijel rektor akademii i znowu d. 17 April. w zamku królową i drugą mową Prospera Colonna księcia rzymsk. – Zygmunt I przez 10 lat zamek krakowski restaurował: 2 palatia ex fundamentis extruxit, piwnice, sklepy, skarbiec z mieszkaniami obok niego podskarbich i wielkorządcy: Haec ad faciem pulchro ex altis columnis lapideis cinguntur voltato (sklepiony) ambitu ex quo per primos gradus itur in aulam, ex ea vero in aestuarium (in quo regium erat convivium) et ad alias habitationes, praeterea in ambitum secundum, deinde post secundos a terra gradus Regia domus atque reginale palatium, mansiones septem, singulae speciali forma italico more rosis deauratis undique desuper sparsis decoratae. Tertiusque ambitus est columnis altis elevatisque munitus, aureis quoque rosis decoratus. Ita ambae domus medietatem arcis

„habent, simul cum coquinariis officiis, quae singulari
„industria ex fundamentis quoque erecta, omniaque feliciter
„regia Cel. imperante hoc ordine sunt extructa, nec jam
„deest omnium rerum copia ad reliquas duas partes. partes
„perficiendas, ut in quadrangularem formam totam redi=
„gere possit ardem, quo opere completo, ingenue affirmare
„ausim, nusquam regiam structuram huic esse similem."
Krolowa w wyprawie przywiozła też: Tapeta imaginibus labo=
rata artificio singulari – Tanczono tance włoskie, niemiec=
kie, ruskie. – Wenecyjanie przysłali posła Aloisio Bon
patricius̄za który 13 maja przybył do Krakowa z powinszo=
waniem i d. 22 Maja od Dworu wziął odprawę

Modlithwa | pańska rozdzielna | na siedm częsci, we= | dług | siedm̄ dni W tydzien | Przez Erasma Ro= | thero= | dama. | (Tytuł czerwony pod nim tarcza z herbem Krako= | wa czarna, tytuł w ramkach z kwiatów) 8° min. Kart | niel. 32 (Sign. A – Eiiij) całe dzieło w ramkach, tytuły czerwo= | ne. Na ostatniej stronicy: Prazował H. S. K. C. Skoncził | V. V. B. N. Imprimował Floriā | Unglerius. Lata. 1533. | (pod tem tarcza herbowa o 4 polach otoczona wieńcem (Jelita) (Hieronim Spiczyński Konsul Crac. 2.)

Całe dzieło druk. got. na odwrocie tyt herb Decyusza: W tarczy przedzielonej poprzecznie: sierp i nad hełmem 2 skrzydła do poł białe od spodu czarne w skrzydłach każdem w srodku sierp. pod herbem wiersze:

Ktoby chciał Krzescijańską winnicze ochędożyć
A w niey grona wynne: cznot dobrych pomnożyć
Poradz sie (ma rada) tego cznego herbownika
Zalić raczy vżyczyć tego swego nożyka..

(Karta 2) Wielmoznemu panu Jostowi Ludwikowi Secreta= | rzowi iego Krolewskiey miłosci. A radzie wysokiey | miasta Crakowa & Jeronim. S. wielce dobre°. – Wielmoż= | ny panie, iest vżytheczne przysłowie w niemieczkiey | mowie. Du salt nit nemen, das du nit hast dar gelegt. | Upomina mym zdaniem aby sobie nikt czudzego nie= | przywłaszczył, aby onemu to wszitko, czo komu nale= | ży zostawił. Tego dla iż na twoie częsthe pożądanie, ten | wielebny mąż Eraz. Rothe. tak owy wykład na modlit= | wę Pańską uczynił, Ktory iak iest wszem Krzescijanom | wiecznie vżytheczny, tak wiecznych wiekow twoia sława | niezaginie. Ponieważ o tym zawsze praczuiesz, abys vżytek | Krzescijański mnożył, a w thym sławę Korony Polskiey Decius

pomnożył. Bociem ten doctor znamienity też z napominania twoiego wiele ku czci tey Korony napisał. Mieycież dzięk od wszech wy zacni mężowie. Niech dziękuią Krześcijani że są pismem prawem oswieczeni. Niech dziękuie Polska że thą modlitwą iest wszemu swiatu sławna. Niech też dziękuią Panie y nabożne panienki, ktore przez tę swiętą modlitwę wiele dobrego y sobie, y innym uprosić mogą. Zatem wam panie Boże day, zdrowie, szczęscie, żeby ten umysł swięty ku chwale Bożey, dłu° trwał dłużey przebywał, tym się ieszcze więcey pomnożił, a pamiątkę wieczną tych cnot krześciańskich wszem dobrym, a zwłaszcza przijaciołom waszym pozostawił. Dan w Krakowie dzień S. Lucijey Latha Bożego narodzenia. 1533. (Początek:) W niedzielę. Oycze nasz ienze ieś w Niebiesiech, swięcz sie ymię twe. Wysłuchay oycze w niebiesiech przebywaiączy prozby synow twoijch .... (potem idzie: Zdrowaś Maria.... Wykład na członki wiari: Wierzę w Boga ... dobry żywot wieczny otrzymaią. Amen.

3. Tarcza duchowna. (drzeworyt: W herbie Chrystus stojący z rozłożonemi rękami, nad hełmem Bóg Ojciec i 2 figury). Tytuł czerwony, całe dzieło w ramkach z inicyałami czerwonemi 8° min. kart 36

b. r. i m. (Sign. A – Eiij) – Na odwrocie tytułu przemowa: Jesthli ktho przydczą, albo smętkiem niektorym bywa gaban, tę modlitwę y niżey napisane Psalmy z Lietaniami .... niechay pilnie przeczytha. .... (początek:) Dusza moia w uciskoch ... Psalmy 2 – Letanie – Modlitwy 3 – Modlitwa S. Augustyna – Modlitwy – Psalmy – Powiedaią isz się ukazał Dijabeł wielebnemu Biernatowi a iemu wysłowił thy wiersze ... Modlitwa. ... Koniecz. (Ostatnia strona vacat)

1. Pozdrawianie wszitkich członkow Pana Jezusowych z modlitwami y z rozmyslaniem nabożnem iako ktorey godziny cirpiał. Przytem y modlitwy o złotey Koronie albo dziesięci radości panny Mariey, człowiekowi krześciańskiemu barzo pożyteczne. 8° min. na odwrocie tytułu: P. Jezus na krzyżu przed nim P. Maria i S. Jan. tytuł czerwony w ~~[illegible]~~ ramie z kwiatow i całe dzieło w ramkach. bez m. dr. i r. Kart niel. 72 (Sign. A – Jiiij.) Ostatnia stron. vacat. (Książka do modlitwy.)

Decius

(Karta 12 verso) Ad ornatissimum virum Justum Lodo: vicum Decium (8 wierszy – tłomaczy się dla czego nie wydaje swych poezyj Trzecieski)
2) Ad Manes Deciorum (12 wierszy – aby wychwalić niedawno zgasłych Decyuszów trzeba być Wirgilim lub Piotrem Royzinsem)
3) Iusti Lodovici Decii patris Epitaphion:

Hac, Decius bonus ille senex, sub mole sepultus,
Lustra iacet vitae post duodena suae.
Quod fuit immortale, polo stellante receptum est:
Fama etiam terris non moritura viget.
Hanc tu consulito si vis nosse omnia: laudes
Non capiunt tanti carmina pauca Viri:

(Karta 13 a) 4) Aliud. Viator et pietas colloquuntur (22 wierszy) (Mowi o Decyuszu: Antiqua praesignis homo virtute, fideque – Ingenium praestans: lingua diserta fuit – Perlegito Sarmaticae gesta gentis – a Rege Sigis: mundo ad magnas res vocatus – Non modicas cumula: vit opes. – –)
(Karta 13 verso) 5) Annae eiusdem Iusti Lodovici Decii con: iugis Epitaphium. ~~Obca~~ (18 wierszy: Anna Justi Decii coniunx „Tres natos quinque natas enixa, maritum – Prole sat egregia fecerat illa patrem. – Tak jak ojciec za życia starał się wyedukować synów, podobnież i matka córki – erat rarae virtutis et pudicitiae – multos vidit nepotes. . . .)
6) Joannis Decii eius filii Epitaphium (30 wierszy – Umarł młodzieńcem, umiał 3 języki, był na dworze Królewskim – umarł: vix transierunt ter duo lustra tibi – wychwala go.)
7) De Justi Lodovici Decii et filiorum eius bibliotheca (19 wierszy

Decius zostawił bibliotekę piękną złożoną z pisarzy łacińskich i greckich)

8) De eadem (2 wiersze)

9) Ad Iustum Lodovicum Decium patrem, virum clarissimum. Clemens Janitius (16 wierszy - wychwala Wolę i nowy pałac: rus quod libertatis nobile nomen habet - sic me structa recens delectant atria, hortus, umbra a pulchris vitibus, sylva per colles propinquos, vitrei lacus...., Paradisus habere, - Quam tua libertas, vix bona plura potest.")

10) In effigiem eiusdem Justi Lodovici Decii. Nostrum. (2 wiersze)

11) In effigiem Justi Lodovici Decii filii. (2 wiersze)

(Karta 19 verso) 12) Ad Justum Lodovicum Decium patronum observandissimum (14 wierszy

~~[illegible]~~ Ad Albertum Lascum heroem clarissimum De diario expeditionis Tunetanae (Książka dedykowana Łaskiemu o expedycyi Karola cesarza)

Andreae Tricesii Equitis poloni Epigrammatum Liber II. Cracoviae Lazarus Andreae excudebat. 1565. 4to.

Decius:
Diarii et earum quae memoratu digna in splendidissimis, potentiss: Sigismundi Poloniae Regis et Serenissi Dominae Bonae Mediolani, Barique Ducis= Principis Rossani, nuptiis gesta, per Jodocum Ludovicum Decium Vissen= burgen. Descriptio. (na końcu)
Impressum Craccoviae Anno a partu virgineo, 1518 Sigismundo Rege Po: loniae invictissimo feliciter regnante. Per Hieronymum Vietorem Philonat= lensem. 31 die Mensis Maii. 4to K. 34.
ded. Petro Thomicio ep. Praemiss Regni Pol. Vicecancel. .. Jodocus Ludovicus Decius Vissenburgen.

Decius

Varini Camertis Apophthegmata ad
bene beateque vivendum mire condu-
centia nuper ex limpidissimo Grae-
corum fonte in Latinum fideliter con-
versa et longe antea impressis cas-
tigatiora. In Regia Sarmatiae Cra-
covia mense Novemb: Anno 1522.
8o (na końcu) Apud Cracoviam in
officina Hiero. Vietoris, impensa
Marci Bibliopo: Craco: Pridie
Cal: Januarias An. 1522. 8o
K.3. 34. 11. Ded Christophoro de Schy-
dlowiecz Comiti Palatino ac Praefecto
Cracoviensi, Regni Poloniae Cancellario
summo etc. Jodocus Ludovicus Decius a
regiis secretis... Crac. 17 Novembr. 1522
mówi że to kazał przedrukować z rzymskiej
edycyi w 500 exempl.
Varinus Phavorinus Camers episcopus Nucerinus
Leoni X P.M.
2a ed. Impressum Cracoviae per Hieronymum Vieto-
rem senno 1538. 8o K.3. 34. 11. (tu mówi że Marcus
(toż samo) bibliopola wydrukował w 1000 exemplarzach)

Reyestr do Porządku i do Artykułów Prawa Maydeburskiego (Groickiego) 1567 (herb Decyuszów)

De praeclaris Deciorum familiae insignibus Carmen Andreae Tricesii:

Stemma Falx vites resecans recurva,
. . . .
Huic tamen praestans meritum, favorque
Addidit iunctas Aquilis Bipennes
. . . . .

Tenenciorum
ded. Urodzonemu P. Justowi Ludwikowi Dyciowi Sekr. J. Kr. M. Zupnikowi Olkuskiemu i Chencinskiemu, Karbarzowi Wielickiemu

Locke

O Koperniku 2 exempl.

Erazm Roterod

Dewis

Kontrakt
Kupno

Eckius Dedyk

excuseram quidem
ante sed per nos non
nulla ex causa vehi
tam de novo recog
nitam una cum appen
dice na 6 lat
fer. 6a ante f. S. Simon
et Jud. 1521 Crac.

Brewiarz dyec.
Krak. 1516 w/spół
nie z J. Haller
i M. Begro Frania
na płat

Komornik

52

Długosza żywot podług Kromera (Lib 29) napisał Kallimach

Dobracki Maciej Gutheter z Sandomiersk. r. 1659 osiadł w Wrocławiu; † 1681 w Brodnicy jako pisarz sądowy.

1) Goniec gramatyki polskiej – Curier der polnischen Sprachlehre. Oels 1668. 8°

2) Polnische teutsch erklärte Sprachkunst – Gramatyka polska niemieckim językiem wyrażona. Oels gedr. bey Johann Seyffertn 1669. 8° K. 13 str. 580.

3) Kancelarya polityczna – Hochpolnische Cantzeley. Gdańsk druk. Szymon Reiniger 1665 8° przeszło 246 stron

2a ed. Elbing druk Achacego Corella 1672. 8° K. 4. str. 248 i K. 4.

4) Wydworny polityk – Ein wolqualificirter Hoff=Mann. Oels, 1664. 8°

2a ed. Elbing Druck bei Achac. Corellen 1672. 8° str. 264.

3a ed. Dantzig, bey Simon Beckenstein Buchhändl. 1685. 8° str. przeszło 250

4a ed. Dantzig, bey Samuel Andreas Buch=binder. 1690. 8° str. 4 i 264

5ta edyc. ~~Hoff~~ Polityka polska. Polnische Hoffmanier im Conversiren Część I Oferty (str. 264 i 6) – Część II Kancellarya polityczna (str. 248 i 8). Dantzig 1690. 8°

Greg

5) Spiżarnia duszna. Olesnica 1671. 12°
2ª ed. w Brzegu 1680. 12°.

Dobrowski

kształcił się w filozofii prawie teologii uczeń Gorskiego Sokołowskiego kilkakroć dysputował z Arianami w Lublinie czem zjednało sławę, Kardynał Radziwiłł mianował go swem kanclerzem

Na sejmie warszawskim będąc obecny gdy woźny wołał w sprawie uniwersytetu patrona do sprawy, gdy go przypadkowo nie było – będąc tam z Kardynałem wystąpił Dobrowski i przed Królem bronił śmiało bez przygotowania sprawy. Łagodny rozsądny, dobroczynny – obyczajów przykładnych – bogobojny bez obłudy

Jur. Utr. Dr Canon. Crac. et Sendom. obrany rektorem 1602 d. 27 Kwietn.

R. 1594. Bazyli Golinius Baccal. S. Theol. Collega major skarżył się na Mikołaja Dobrowskiego Dra Praw iż on należąc do Collegium juridicum zarazem trzymał professurę teologii i należącą do niej doktorię wieś Węgrzce które Goliński był pretendentem.

Ob: Academica. Academico J. U. Doctori N. Do Academicus S. T. Baccalaureus C. B. Go S. L. D. Dat e Collegio majori IX Decemb. 1594. 4o K. 7 mowa prozą

to pismo w śmiałe wszystkich obruszyło przeciw Golińskiemu który wyrzucał Dobrowskiemu iż nic nie robiąc w akademii zabierał in: nym beneficya.

Laurynae in funere Nicolai Dobrowski J. U. Doctoris in acad. crac. professoris cracov. Sendomir. canonici, viri de ecclesia Dei, De repub. et academia optime merit. Ab Adami Opatovii Cracoviae A. D. 1628. 4o K. 4. wierszem

54

Oratio Joannis Foxii J. U. D^ris canonici crac. Cum electus in rectorem almae Univ. Cracov. Nicolaus Dobrowski J. U. Dr Crac. et Sendomir. Canonicus confirmaretur habita in collegio ~~minori~~ majori d. 27 Aprilis 1602 Cracoviae in officina Jacobi Sibeneycher A. 1602. 4° K. 8.

Kellberger P.

na końcu wiersz
andreae Schonei S. Canon. S. Flor.
ad autorem
Ad Rectorem Acad. Crac. Gabriel Joannicius Phil. et Med. D^r
Ejusdem ad Autorem

Von den Vortheilen, Pflichten und der Art, die Kinder nach allerhöchster Verordnung in die öffentlichen Schulen zu schicken. Wien. 1779. 8° (f. l.)

55

Genealogia Wielkich Xiążąt Litewskich y ich wielkich a mężnych spraw woiennych, odnowione y powtore z druku wydane przez Samuela Dowgirda z Pogowia w Lubczu w drukarni Piotra Blastusa Kmity (około r. 1629) 4to Sign. A–F. wierszem

Przedmowa Wierszem do Radziwiła
Zalecenie Marsowe Pogoniey Wiel. X. Lit
(Patrzaj mężny Rycerzu...)
Genealogia .. (Mężny narod Litewski.)
Potomstwo Xiążąt Litewskich (Trzej idą potomkowie z Palemona czego...

/: iest to nieco przerobiony Rozdział osmy Natysa Stryjkowiusa. Goniec cnoty 1574.

Kremer

Rys Fenomenologii

Józef Kremer, Kraków 1837

z nieoprawiony, ale czysty ~~no~~

jeden woluminów ~~ów~~ jeden

Biblioteki c. k. Uniwersytetu, takowe zwrócę w ciągu
...ś... przyjmując odpowiedzialność za wszelkie
..., zakreślenia lub dopiski.

...ków dnia 6. grudnia 1871

...Dom Żeromskiéj Piętro I

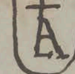
...yk Imie Józef Nazwisko Dura

56

ur. 1793

Dowkont Szymon: Budą senowęs – lëtuwiû kalniemi ir Žamajtiu isz: rasze pagal senowęs raszta. Petro: pilė 1845. 12º str. 252. 2 ryciuis

868, ~~1974~~, 1703 1494,
117, 184, ~~1010~~, 84, 1107,
719, 149, 1421, 1547, 1425,
1546, 1044, 654, 1402, 1609,
1775, 1735, 1613, 1689, 154

Roderici Dubravi Bohemi Libellus de com=
ponendis epistolis. (na końcu:) Per Hieron. Viet. Vien.
VII die Sept. Anno 1515. (Na odwrocie ostatniej karty
herb trzymany przez 2 gryfów z podpisem:
Leonardus et Lucas Alantseae. 4to kart 18 (Sign.
A – D3) całe dzieło druk antykwą.
Pomiędzy przykładami listów są następujące Polski do=
tyczące: 1) Rodericus Dubravus ad clarissimum virum
Paulum Sidlouicium Polonum (B3.)): Za doznane dobro=
dziejstwa obiecuje wdzięczność dozgonną, przyjaźń ta jest dla
niego zaszczytną. Nie z jego winy poszło, iż w Bononii nie
odebrał listów Szydłowieckiego ad Antonium; chwali Rzym
do którego przybył i wzywa Szydłowieckiego aby spieszył
także do Rzymu:/ 2) Rodericus Dubravus Petro
Tomiczki iuris pontificii doctori. (B.4)): Niebyłem w
stanie odwiedzić cię w Bononii, bo właśnie gdym szedł do
ciebie, odjechałeś z Bononii. Pisuj do mnie:/ 3) Ad eundem
(C.)): Cieszę się iż z Rzymu od ciebie list odebrałem, sławny
jesteś z grzeczności:/ 4) Rodericus Dubravus Petro
Opalenski Canonico et Custodi Posnaniensi (C.4)
): Cieszę się z twej przyjaźni którą zawarliśmy będąc razem na
naukach. Pokłoń się odemnie p. Stanisławowi Ostrorogowi,
który się tak pięknie do listu twego przypisał.:/ 5) Rodericus
Dubravus clarissimo viro Paulo Sidlouicio (D)): Otrzymałem
list twój w Rzymie pisany z Bononii gdzieśmy się razem uczyli.
Dobrześ zrobił żeś z Bononii do ojczyzny wyjechał, co i ja zrobię.:/

6) Rodericus Dubravus Stanislao Goreczki (D)
]: Przepraszam cię, żem do ciebie nie pisał, bom zaraz po twem wyjeździe z Bononii, udał się do Rzymu.
(Widać iż Dubravius z Szydłowieckim, Tomickim, Piotrem Opalińskim, Goreckim słuchał w Bononii sławnego Filippa Beroaldus, Jana Garzo, Piotra de Canonicis doktora praw, Marsum, Sicalum i t. p.)

Duchênebillot F. D.

1) Nouvelle methode tres facile pour aprendre en peu de tems à lire, écrire et parler François, pour l'usage des Demoiselles Pensionaires du monastere roial des Religieuses de l'Adoration perpetuelle du tres-Saint Sacrement.... par F. D. Duchênebillot. A Varsovie de l'imprimerie du College des Peres Scholarum Piarum 1699. — Nowy Sposób do nauczenia się łatwo i prętko czytać, pisać i gadać po francusku, do używania Jch Mościom Pannom świeckim w Klasztorze Krolewskim Wielebnych Panien Zakonnic ustawiczney Adoracyey Przenajśw. Sakramentu zostającym wydany.... przez F. D. Duszenbillo. W Warszawie w druk. Colleg. OO. Schol. Piar. 1699. 8º K. 3., str. 317. 5.

(autorka była zakonnicą Opatrzności S. M. od S. Magdaleny)

* 2ª edyc. przerobiona i rozszerzona bez wymien. autora: Nouvelle methode pour aprendre la langue françoise ... pour les demoiseller pensionaires de la Visitation Sainte Marie [Tome premier. — Krótki sposob do nauczenia się języka francuskiego... damom świeckim na edukacyi w Klasztorach Nawiedzenia N. P. Maryi zostającym. Z przydatkiem wielu bardzo potrzebnych rzeczy nad dawniejsze edycye, podany do druku przez... Zakonnice Nawiedzenia N. Maryi P. Klasztoru Lubelskiego. Tom pierwszy. W Lublinie w drukarni J. K. M. Collegium Lubelskiego Soc. Jes. 1755. 8º K. 9. str. 463. (nie całe powinno być przeszło str. 764) ded. Cecylii Potockiej starościance Potockiego starosty urzędow. thumacz. Korytnick. chrzanowsk. (z Katskiej)

(część trzecia zupełnie przerobiona i rozszerzona)

[donnée au public par les Religieuses de la Visitation S. Marie du monastere de Lublin.

spod znak. Koron.

* 3a ed. przerobiona bez wymienienia autora:

Methode pour aprendre facilement la langue françois donnée à l'usage des demoiselles pensionaires des monasteres de Cracovie, de Varsovie, de Lublin et de Vilna des Religieuses de la Visitation de S. Marie, augmentée par les dites Religieuses de la Visitations S. Marie du monastere de Cracovie, reimprimée. A Cracovie de l'imprimerie de Casimir Jakowski 1768. – Sposób łatwiejszego nauczenia się po francusku do używania Ichmościom damom świeckim w klasztorach krakowskim warszawskim, lubelskim i wileńskim Panien zakonnych pod tytułem Nawiedzenia Maryi... przez... zakonnice od Nawiedzenia N. P. Maryi klasztoru krakowskiego przedrukowany. W Krakowie, w druk. Kazimierza Jakowskiego 1768. 8o k. 3. str. 432 (końca brak)

ded. Wiktoryi Kalinowskiej starościance łęczyckiej (urodzonej z Borzęckich)

* 4a ed. (w której treści części nieprzerobiona – bez wymienienia autora)

Recueil de divers sujets tirés de quelques auteurs, le plus utile a apprendre la langue Françoise, pour l'usage des jeunes Personnes... particulierement pour les Demoiselles Pensionaires de la Visitation Sainte Marie. Nouvelle edition augmentée de diverses Instructions, des prieres et d'un abregé de la creance. Imprimée a Lublin Au College des PP. de la Compagnie de Jesus (bez r.) 8o k. 2. str. 615. (wyszło przed r. 1771, w approbacie podpisany: Reimprimatur Staniss. Raymundus Jezierski episc. Bacov. officialis gener. Lublin.)

Duryewski 59

Pamiątka niezeszła już zeszłego domu Jaśnie Wielmożnych Panów na Rostkowie i Sztembergu Kost:kow abo o niektorych z tey fa:miliey płci obojej zacnych ludziach Memoryał krotki z przydatkiem Koligacyi z niektorymi domami także, za okazyą ; napadających obser:wacyi i refleksyi, do objaśnienia hystoryey abo zbudowania służących zkonotowany przez X. Andrzeja Dury:ewskiego Societatis Jesu. W Krakowie w drukarni Mikołaia Aleksandra Schedla J. K. M. ordyn. Typogr. roku 1702. fol. K. 13. st. 100. K. 3. indexu

Ded. Stanisławowi Konopackiemu Kasztelanowi chełmińskiemu . . . . A. Duryewski.

Dzieduszycki Jerzy

1) Obserwacye należące do koni i stad pols=
kich napisane r. 1705 przez Jerzego Dziedusyc=
kiego Koniuszego w. kor. z rękopismu biblioteki
Załuskich po raz pierwszy z druku wydał Sta=
nisław Przyłęcki. Lwów (z druk. Zakładu nar.
Ossolińskich) 1852. 8º. str. 24 (Odbitka z Pamiętni=
ka gospodarsk. lwow. 1851 Nr. 50 i 51). Oryginal=
ny rękopis ma tytuł: Traktat o poprawie albo
o dodaniu perfektiey proportiey Koniom pols=
kim przez jmp. Koniuszego Koron. r. 1705

2) Salutatio denuntiationis ad serenss. Fride=
ricum Augustum electum Polonorum regem facta
a toto equestri ordine (po łacinie i po niemeck.)
(b. m. i r.) 4º. k. 4. (r. 1696 d. 23 Julii)

2ª ed. (po niemiec.) Die von dem Herrn Geor=
ge Dziedoszycki an den neuerwählten König
in Pohlen Fridericum Augustum geschehene
Begrüssung. (b. m. i r.) 4º. (r. 1696)

3) Opis podróży do Niemiec, Francyi i Hollan=
dyi (Dyaryusz) r. 1691–1692 odbytej. Mscr. (R. 1692
był w obozie francuskim koło Bruxelli i tamże na ob=
jedzie u xięcia de Bourbon z panem de Chateauvilain
i Kapitanem Morsztynem synem podskarbiego w. Kor.

Dzieduszycki Maurycy: Krótki rys dziejów i spraw Lisowczyków. Lwów 1843-1844. 8o Tom I str. 372 i T. II str. 593 z rycinę (Odbitka z Bibl. nauk. Zakładu Ossolinsk. Tom 3-12)

" " Wspomnienie pośmiertne Władysława hr. Tarnowskiego. Lwów 1844 (Odbitka z Gazety Lwow. 1844 Nr 48.

" " Uczniowie Jezuicy z franc. (w dodatk. Gazety lwow. 1845 Nr 67.) *

" " O Jezuitach i Jezuityzmie z franc. (w Gazecie lwow. 1845 Nr 70) *

" "* Listy (I i II) o Konstytucji. Lwów 1848.

" "* Piotr Skarga i jego wiek przez M. J. A. Rychcickiego. Kraków 1850. 8o T. I str. 447. T. II str. 595 z 2 ryc. — edyc 2ga 1868

" " Zbiory numizmatyczne we Lwowie (w Dziennika literack. 1852 Nr 22-25.)

" "* Zbigniew Oleśnicki. Kraków 1853-1854. 8o 2 tomy

" " Sprawozdania z czynności Zakładu narod. im Ossolińskich od 1 lipc. 1851 do 12 paźdz. 1857. Lwów 1857. 8o (i dalej do r. 1860 pojedyncze)

" " Krótki rys życia Kazimierza Badeniego. Kraków druk. Czasu 1854 (Odbitka z Czasu 1854 Nr 87)

" " Wacław Hieronim Sierakowski monografia Kraków 1868 (Przedruk z Dodatku tygodn. 1858 Nr 2-6. 8-11. 13-21, 25-26. 29-34. 36-41. 47-51 z planem)

" " Co się komu należy. Lwów 1860. 8o str. 35.

Dziedusszycka Józefa (ur. 1828, wstąpiła r. 1853 do zakonu Sacré Coeur): O Szkaplerzu Matki Boskiej. z franc. Lwów 1849. 8º

" " Wieczorna pogadanka. Lwów 1850. 16º

" " Artykuły w Telegrafie 1852 lwow: Ale! (Nº 42) „ Mały rys charakterystyczny (Nº 57), nekrologi (Nº 62)

" " Trzy powieści obyczajowo moralne. Kraków 1853 (dwie pierwsze jej pióra)

Hyperaspistes diatribae adversus servum arbitrium Martini Lutheri, per D. Erasmum Roterodamum. (na końcu) Impressum Cracoviae per Hieronymum Vietorem Anno a Christo nato 1526, Mense Junio. 8o (Sign A–L.)
!: na okładce jest przypis Magistri Nicolai Bodzencyn… „1549 In festo Pentecostes, Ista scripsi cum Cracoviae novae quaedam turbae exortae essent inter studiosos, quidem (quod nonnulli studiosorum in ludo litterarum Sanctorum Omnium caesi crudeliter erant per familiam domini Czarnkowski Scholastici Crac. et Praepositi Omnium Sanctorum annuente etiam eodem Czarnkowski ut ferebatur) Cracoviam deseruerunt, quorum numerus superabat tria millia permoti vera indignitate quodque nulla poena sumpta esset de scelestissimis hominibus qui atrox facinus in adolescentes iam quieti deditos, ediderant."
ded. Petro Tomitio episc. Crac.… Hieronymus Vietor calchographus (mówiłże robić przedruk) — In Lutheri admiratores L. Coxi Tetrastichon (4 wiersze) – Stanislai Hosii Octostichon (8 wierszy) – Erasmus Roterodamus Lectori… Basileae X Cal. Martias 1526 – Hyperaspistes (na końcu:) Ad Petrum Thomitium ep. Crac.… Leonardi Coxi Carmen – Stanislai Hosii Cracoviani in Lutheri sectatores Epigramma (48 wierszy)

Lingua per Des. Erasmum Roterodamum. Opus novum et hisce temporibus aptissimum. (na końcu:) Apud regiam Poloniae Cracoviam in aedibus Hyeronymi Vietoris mense Januario, Anno 1526. 8o (Sign. A–S.)

Na odwrocie tyt. 10 wierszy przez: Antonius Medicus.
Ded. Christophoro a Schydlovietz Palatino et Capi:
taneo Cracov. Regni Poloniae Cancellario Eras.
Rot. S.D. Basikae, postridie Id. Aug. Anno 1525
(na tytule i na ostatniej stronnicy drzeworyt herb
Szydłowieckiego otoczony smokiem, krzyżem
Jerozolimskim i mieczem Sw. Katarzyny z 3 wier:
szami in arma.... M. Pyrserius faciebat.
- Na końcu wspomina Victor, że to przedruk.

63

Załęcki Hilarion a S. Sacramento:

* Wojsko serdecznych nawo rekrutowanych affektow 1739. 1746. 4°.

Oratio in splendidissimas nuptias et foelicem hymenaeum potentissimi Sigismundi Augusti regis Poloniae et illustrissimae principis ac serenissimae reginae Elizabet. Mat. Franconii. (na końcu:) Cracoviae Mathias Scharffenberg 1543. 4º. K. 14. (ded. Severino Bonero de Balice castellano biecensi, zuppario, burgravio et magno procuratori cracov. osviecim. zator. biecen. czchov. rapstin. capitaneo in Ogrodzieniec et Kamieniec haeredi.... Mathias Franconius. (właściwie opis wesela)

Na przeciw Krolowej wysłany biskup płocki podkanclerz witał Elżbietę w Ołomuńcu na co Baltazar Promnic biskup wrocław. odpowiadał. Krolowa nocowała w Balicach, w pięknym dworze Seweryna Bonera zdobnym malowidłami, ładnemi ogrodami i zwierzyńcem. Wjazd do Krakowa odbył się d. 5 maja wspaniale. Król w srebrogłowowej szacie konno mając po lewej stronie Alberta margrabiego brandebur. witał Królową. Orszak rozpoczynał hufiec łuczników w sukniach szkarłatnych podbitych futrami drogiemi prowadząc konie tureckie i jednochodniki w bogatych rzędach i za niemi dobosze i trębacze, hufce kopijników w szatach czarnych axamitnych i czerwonych w hełmach, ubrani z turecka, moskiewska, tatarska. Dalej Zygmunt August konno mając po boku obu margrabiów Alberta i Jerzego. Potem jechała Krolowa Elżbieta z hrabiną Salm w wyzłacanym rydwanie ciągnionym od 8 koni białych przystrojonych w deki axamitne czerwone z guzami srebrnemi. Zamykała orszak piechota miejska przeszło 1000 w jedwabnych sukniach z rusznicami. Przy samym wjeździe do miasta zaczął deszcz padać. W zamku witał Elżbietę Zygmunt stary i Bona, a mowę powitalną miał Jan Tarło biskup przemyski. — Nazajutrz d. 6 maja odbyła się koronacyja w katedralnym kościele. Pochod z zamku do kościoła rozpoczynali ochmistrze i marszałkowie dworu z laskami: Stanisław Łaski wojewoda sieradzk. Erazm Rogoziński kasztelan brzeski i Jan Tenczyński wojew.

sandomir. marszałek dworu; za nimi nieśli Stanisław Spytek miecznik krak. miecz krolewski z bogatą rękojeścią, Janusz Łatalski wojewoda pozn. złote jabłko Królewskie, Piotr Kmita wojew. krak. berło, i Jan Tarnowski kasztelan krak. koronę złotą na srebrnej tacy. Dalej Zygmunt August w Królewskiem stroju mając po prawej Albertą margrabię brandeburg; potem Elżbieta krolowa mając po prawej Jerzego margrab. brandebur. a po lewej Fryderyka młodzego Księcia lignick. Za nią niesiono na krześle siedzącego Zygmunta starego w szkarłatowej sukni sobolami podbitej (albowiem słabował na nogi). W końcu szła Krolowa Bona z corkami i frencymerem. Po odbytych zaslubinach, zaczął arcybiskup śpiewać sumę i po epistole rozpoczął Koronacyją Krolowej przy której Sebastian Branicki bisk. poznań. i Mikołaj Dziergowski bisk. Kujaw. assystowali. Podczas offertorium Krolowa oddawszy berło i jabłko i koronę przystąpiła do ołtarza gdzie ofiarowała 100 czerw. zł. i przyjmowała Komunią z ablucyją podczas której trzymano przed nią tuwalnię złotem i srebrem haftowaną. Po Koronacyj była na zamku w wspaniałe szpalery przybranym uczta weselna przed którą polewano ręce pachnącą wodą z srebrnych nalewek. Dobór i mnostwo potraw i win oraz kosztowność naczyń wszystkich w podziwienie wprawiało; muzyka wdzięczna większej dodawała ochoty. Po uczcie wystawiano turnieje i walki z niedzwiedziami których z klatek wypuszczono i oszczepami kłuto na sposób moskiewski.

Gawarecki Wincenty Hippolit pisarz historyczny i archeolog urodził się w wiosce Borzeniu w województwie płockiem d. 15 października 1788 z ojca Franciszka sędziego grodowego ziemi wyszogrodzkiej. Ukończywszy nauki w szkole płockiej i liceum warszawskiem, kształcił się od r. 1808 w szkole prawa. Po odbyciu nauk prawnych r. 1811 został aplikantem sądowym przy trybunale cywilnym departamentu warszawskiego, a r. 1813 podsędkiem powiatu orłowskiego. Przeszedłszy różne posady urzędowe, uzyskawszy oraz r. 1818 stopień naukowy Magistra obojga prawa w Uniwersytecie warszawskim, z urzędu sędziego kryminalnego postąpił na prokuratora królewskiego a następnie na prezesa trybunału cywilnego gubernii płockiej które to urzędy aż do r. 1843 piastował. Był oraz członkiem towarzystwa naukowego warszawskiego i krakowskiego oraz kawalerem orderu S. Stanisława klassy trzeciej. Umarł w wiosce swej Borzeniu na cholerę d. 10 września 1852. Z żony swej Kassyldy Wyszkowskiej miał syna Franciszka młodo zmarłego, z drugiej zaś Katarzyny Romanowskiej nie zostawił potomstwa. — Wydał pisma rozmaite polskie (których spis przy jego biografii przez Skimborowicza w Gazecie warszaw. 1852 № 249 i 250.)

dowodzi on, że gdyby rząd papiezki projekt jego zatwierdził, to pieniądze papierowe całkiem zniknęłyby w Państwie Rzymskiém.

Turyn 15 września. Bilancia, dziennik nie przychylny dzisiejszym instytucjom Piemontu, mówi między innemi: »Sardynję także czeka 2 grudnia; Ludwik Napoleon wcale nie jest przychylny konstytucji piemonckiéj; krąży tu w tym przedmiocie list hrabiego Cavour wielce nauczający.

KSIĄŻE WELLINGTON.

(Ciąg dalszy.)

(Patrz Nr. 249.)

Jako wódz armji, umiał zawsze zjednać sobie ludność w któréj kraju miał swą jeneralną kwaterę, i można zapewnić, że część swych zwycięztw winien skwapliwości krajowców w dostarczaniu mu żywności, zapasów, objaśnień, przewodników, kiedy przeciwnicy jego spotykali tylko niechęć i zawady. Książe Wellington jako jenerał nie był jednym z tych naczelników, którzy zyskują przywiązanie swych żołnierzy albo poufałością, albo wstrzemięźliwością, albo wystawianiem się na niebezpieczeństwa. Uważał się on odpowiedzialnym za życie swych wojsk, znał swój obowiązek, że mu należy walczyć głową, jako strategik nie zaś ręką jako żołnierz. Wojska były dla niego machinami, których ścisłość, siłę, opór fizyczny i posłuszeństwo bierne sumiennie obliczał. Nie liczył wcale na zapał nagły, na rzut niespodziany, ale liczył na wykonanie ściśle każdego przezeń danego rozkazu. Wojskiem swém jak grą szachową obracał i nie korzystał, jak Napoleon, z niespodziewanych wypadków, które go raczéj trapiły jak cieszyły, gdy przez nie plan naruszonym został.

Jeżeli weźmiem na uwagę ów prawie republikanizm instytucij angielskich, podziwiać musim owo niesłychane pojmowanie przez lud angielski karności i posłuszeństwa. Książe Wellington, jakkolwiek irlandczyk rodem, z charakteru był czysto anglikiem; był zimny, dumny, stoicko waleczny, rozumowo posłuszny. O ile domagał się od swych żołnierzy karności, o tyle sam posłuszeństwa względem swych przełożonych ściśle przestrzegał, a kiedy późniéj został mężem stanu największy wpływ posiadającym w Anglji, z dumą i radością dawał zawsze krajowi zadziwiający przykład poszanowania władzy, jakiego sam od kraju wymagał.

Niech biografowie opowiadają wielkie wypadki z 1815 r., kongres Wiedeński, bitwę pod Waterloo, daléj tytuły, bogactwa, honory, któremi lud angielski obsypał szczęśliwego swego jenerała, stawiając go nawet wyżéj jak kiedyś księcia Malborough.

Sława to wielka dla księcia Wellington, że w zawodzie cywilnym był równie wielkim jak w zawodzie wojennym. Już w pierwszych swych działaniach w Indjach dał dowody niezmiernych zdolności zarządczych; ślady mamy w depeszach jego, które za wzór służyć mogą. Spotykamy tam odbłyski geniuszu Cezara. Dwadzieścia lat zwycięztw postawiły go na najwyższym szczeblu fortuny; uznany nawet przez swych przeciwników za wielkiego jenerała, wynagrodzony ślepém uwielbieniem ze strony króla i rodaków, tytułem książęcym i innemi tytułami, których lista znużyłaby tylko czytelników, zyskawszy książęce godności ze strony królów Europy, posiadłszy w nadgrodę dobra w Anglji, Belgji, Portugalji, Hiszpanji i innych krajach, gdzie się tylko pokazał, wszędzie miał za sobą tłum pełen zapału, a najmniejszy jego wyraz o polityce europejskiéj był przyjmowanym jak wyrocznia przez mężów stanu owoczesnych.

Wówczas nowe przeobrażenie w jego zawodzie nastąpiło. Będąc członkiem izby wyższéj, jako torys miał ważny udział w sporach politycznych téj epoki. Urok jego osobistéj popularności przyćmionym został wówczas niepopularnością politycznego wyznania wiary; sława zblakła w obec nienawiści, jaką pałano dla jego przyjaciół politycznych. Sława nawet księcia Wellington ściągnęła nań całą ludową nienawiść; uważano go za uosobienie ucisku, sam Castelreagh mniéj był nienawidzonym; widziano w nim ministra który po Canningu miejsce miał zająć. Gdy ten wyraz w izbie lordów wyrzeczono, książe powstał prawie oburzony; oświadczył, iż się do władzy niezdolnym czuje, „że byłby szalonym, gdyby o tém myślał.“ Pomimo tego, w kilka miesięcy późniéj był pierwszym ministrem W. Brytanji. Dla czegoż ta niekonsekwencja? Odpowiedź na to objaśnia cały jego geniusz polityczny. Mówiliśmy już o niezmierném jego zamiłowaniu karności; uczucie to było tak w nim potężne, że gdyby król kazał mu objąć dowództwo nad flotą, byłby je objął. Oto powód, dla którego przyjął naczelnictwo gabinetu. Obowiązek ten pełnił tak, jak się tego spodziewać należało po jenerale i człowieku nawykłym do rozkazywania. Usunął zaraz p. Huskinson, lorda Palmerston, p. Grant, ponieważ na jego hasło swych opinij zmienić nie chcieli. Z izbami tak się obchodził jak z armją. Ta karność nowego rodzaju nie podobała się Anglji; rozległ się okrzyk reformy. Lord Brougham, wielki mówca wigów, był wówczas na czele opozycji przeciw księciu, jakkolwiek do téj pory był jego najlepszym przyjacielem. Książe niezręcznie rzucił rękawicę ludowi i upadł. Dziwić musi ten upór, kiedy przed rokiem pomógł sir Robertowi Peel do wymożenia na królu i parlamencie emancypacji katolików. Zdrowy rozsądek skłonił go do ustąpienia w 1829 roku, toż samo byłby zrobił w 1832, gdyby był dostatecznie ocenił niebezpieczeństwo. Najlepszą to wymówką, że sir Robert Peel najmędrszy i najbardziéj giętki z angielskich mężów stanu pojął równie potrzebę reformy. Ten sam zdrowy rozsądek sprawił, że książe Wellington użył swego niezmiernego wpływu przeciw prawom zbożowym i do ich zniesienia się przyczynił. Ów to zdrowy rozsądek cenił on najwięcéj w sir Robercie Peel, i dla tego przez lat 35 był wiernym jego politycznym przyjacielem.

(Dokończenie nastąpi).

WINCENTY HIPPOLIT GAWARECKI.

(Wspomnienie pośmiertne.)

(Dokończenie.)

(Patrz Nr. 249.)

Oprócz tych świadectw pracy swojéj w zawodzie urzędniczym, doczekał się ś. p. zmarły Prezes, jeszcze za życia, dwóch Życiorysów pochwalnych, przez Kazimierza Władysława Wojcickiego, i Redaktora Rocznika religijnego *Alleluj*. Pierwszy z nich wyrzekł: »że ś. p. Gawarecki wszystkie wolne chwile poświęcał badaniom, które upowszechniały na ogół ciekawe i drogie zawsze dla nas wiadomości, przysparzając drogo-cenne materjały dla następnych budowników dziejowych.«—Drugi odezwał się pochlebniej, że: »we wszystkich pracach ś. p. Gawareckiego widzimy naszą poważną starożytność w całéj świetności namaszczoną uczuciem religijném, przewodniczącém autorowi przy ocenianiu zabytków przeszłości. Są to zapasy jakie tylko nasz wiek przekazać może potomkom.... Głęboka znajomość rzeczy krajowych i wytrwałość w odgrzebywaniu ich, są niezaprzeczonemi przymiotami wszelkich jego poszukiwań.«

Co do nas, w istocie musimy oddać sprawiedliwość niezmordowanym jego szperaniom, zwłaszcza w aktach dawnych. Największą zasługą ś. p. zmarłego jest właśnie to, że archiwum było zawsze podstawą badań jego, nie tak, jako innych zwykle pisarzy, źródłem, bywają rzeczy już wiadome, drukiem ogłoszone. Ztąd na datach i notatkach ś. p. Gawareckiego można polegać w zupełności. Nie masz tam krytyki historycznéj, ale są dobre *dane in crudo*. Nie umiał on nawet krasić wybrykami fantazji stylu swego, ani też nie miał zdolności ubierać w obsłonki wyobraźni opisywanego przedmiotu. Jakby stan służby pojedynczego człowieka, tak odpowiednio zupełnie kreślił chronologję miasta, zamku, lub świątyni.

Od roku 1815, był to niespracowany zbieracz pamiątek zeszłości, a zarazem wydawca badań swoich w zakresie prawnym. Nietylko jednak w tych zawodach probował sił swoich. Odważył się na dramat oryginalny w 3ch aktach pod tytułem: *Oblężenie Płocka*, który, mimo swéj mierności, doczekał się aż dwóch wydań 1818 i 1823 roku. Przełożył także z niemieckiego dramę w 1 akcie pod nazwą *La Pérouse* (1823 roku).

Rozprawki jego, a raczéj artykuły tu i owdzie rozproszone po pismach czasowych, stanowią nieraz ciekawe monografiki, i może kiedyś zebrane będą w jedną całość. Aby ułatwić dla przyszłego wydawcy zgromadzenie tych prac drobnych, oraz pokazać czytającéj powszechności, jak liczne obrabiał przedmioty ś. p. zgasły Prezes Płocki, wyszczególniamy tu wzmiankowane roboty.

W *Allelui*, roczniku religijnym, znajdujemy z lat czterech następne prace: Wspomnienie o Stym Stanisławie Kostce 1840, od 240—253 stronn.;—Opis kościoła katedralnego w Płocku, 1841, od 20—51 stronn.; — Żywot Stanisława Łubieńskiego, Biskupa Płockiego, 1842 stronn. 31—48;—Krótka wiadomość o kościele i klasztorze KK. Bernardynów w Prasnyszu, tegoż roku str. 177—184;—Opis miasta Góry Kalwarji, zwanego Jeruzalem nowe, tegoż roku, str. 242—273;—Wiadomość o zgromadzeniu KK. Dominikanów w Płocku, 1843, str. 205—218;—Kollegjata i zamek arcy-biskupów w Łowiczu, tegoż roku, str. 251—268.

W innych pismach, które daléj wyliczamy, nieraz powtarzał raz już drukowany przedmiot, skoro wynalazł nowe jakieś szczegóły, dopeł-

nienia, lub odmiany wsparte na nowo odkrytych źródłach. I tak:

W *Przeglądzie Warszawskim*, wydawanym 1840 i 1841 r. przez Jakóba Budziłłowicza i Hip. Skimborowicza, mieszczą się następne artykuły: Wiadomość statystyczno-historyczna o mieście Sieradzu;—Wiadomość o klasztorze kanoników regularnych lateraneńskich w témże mieście niegdyś istniejącym i t. d. *Magazyn Powszechny* z lat 1835, 1839 i 1840 mieści: Wiadomość o mieście Liwie;—Vogelsang, pierwsza twierdza Krzyżaków w Prusach;—historyczne wspomnienie o Głogowskich;—Wiadomość o zamku Szarlej w Kujawach nad Gopłem; o Rogoźnie;—Wspomnienie historyczne o Wincentym Kadłubku;— Opis miasta Czerwińska (zmieniony późniéj);—Wiadomość o mieście Kazimierzu dolnym czyli handlowym;—takaż dziejowa wiadomość o Rawie;—Początek i wzrost zakonu Benedyktyńsko-Cysterjańskiego, łącznie i klasztoru Lendzkiego tegoż instytutu w gubernji Kaliskiéj powiecie Konińskim położonego.—Orszynowo wspomnienie historyczne.

W *Pamiętniku Religijno-Moralnym* znajduje się wiadomość o starożytnéj kolegiacie Sgo Michała istniejącéj w Płocku i wspomnienie o pięciu Polakach.

W *Gazecie Porannéj* i w *Piśmiennictwie krajowém* wydawanych 1840 i 1841 r. przez H. Skimborowicza, były następne jego prace: Nazwy warowni słowiańskich w Polsce;— Opis zamku Płockiego i znaczniejsze zdarzenia w nim zaszłe; — Wiadomość historyczna o wsi *Biała*, niegdyś dziedzicznéj Marcina i Joachima Bielskich, kronikarzy polskich. Wiadomość o zamku Szarlej w Kujawach (powiększona). Wiadomość o mieście Liwie (rozszerzona). Wspomnienie Arciszewskich. Wiadomość o kolumnie Piotra hrabi Dunina, wystawionéj w mieście Koninie. Rodzina Niszczyckich (wspomnienie historyczne). O winnicach w Polsce (powiększona wiadomość). O mieście Kazimierzu dolnym czyli handlowym (odmiennie napisane).—O Chęcinach.—Wspomnienie o Stanisławie Krasińskim. Wspomnienie miasta Brodnicy.—Notata potrzebnych do opisywania miast szczegółów miejscowości.— Wiadomość historyczna o mieście Rawie.—Wzmianka o Rabsztynie.

W *Kalendarzyku politycznym* Franciszka Radziszewskiego na lata 1834, 1835 i 1836, znajdują się opisy miast Łęczycy, Czerska i Krušwicy.

W *Kalendarzu domowym* Gałęzowskiego na rok 1834 umieszczona rzecz o winnicach w Polsce.

Inne osobno wydawane dzieła ś. p. W. H. Gawareckiego są następujące:

Rozprawa o prawie własnéj czyli koniecznéj obrony. Warszawa 1815 r

Wiadomość o Sądzie Pokoju 1816 r. w Warszawie.

Rozprawa o opiekach z przystosowaniem prawa cywilnego w Królestwie Polskiém istniejącego: dziełko dla sprawujących opiekę, lub jéj podlegających. Warszawa 1823 r.

Pisma historyczne. Warszawa 1824 r. (Tu się mieści: wiadomość o mieście Płocku, z wizerunkiem kościoła katedralnego w Płocku.— Opis ziemi Wyszogrodzkiéj. O życiu i czynach księdza Baudouin, założyciela Dzieciątka Jezus).

Opis topograficzno-historyczny ziemi Dobrzyńskiéj. Płock 1825 r. (z ryciną).

Wiadomość historyczna miasta Pułtuska. Roku 1825. Warszawa (z ryciną).

Groby Królów Polskich w Płocku: wiadomość historyczna. Warszawa 1827 r. (z ryciną).

Przywileje, nadania i swobody przez królów polskich, książąt mazowieckich i biskupów płockich, udzielone miastom województwa płockiego, z dodaniem wiadomości o księstwie Sieluńskiém. Warszawa 1825.

Pamiątki historyczne Łowicza. Warszawa, roku 1844.

Genealogja familji Gawareckich, z ryciną, 1825 r.

Mowa przy wyprowadzeniu zwłok Jerzego Duczymińskiego, pułkownika b. wojsk polskich w d. 2 czerwca 1820 r. w Płocku miana.

Redakcji wydawanéj niegdyś w Warszawie *Allelui*, udzielił rękopismu swego pod tytułem: *Poczet biskupów mazowieckich późniéj płockich*, od pierwszego do siedmdziesiąt piątego, z wymienieniem ich czynów wspomnienia godnych. Rękopism ten był znacznéj objętości, i zapewne dziś znajdować się musi w ręku rodziny ś. p. zmarłego.

W Pamiętniku historycznym Płockim, drukowanym 1828 i 1830 r. w Warszawie, prócz nagrobków, przywilejów i wypisów z dzieł dawniejszych zebranych przez ś. p. Gawareckiego, wytłoczone jeszcze były następne wiadomości historyczno-statystyczne, o miastach: Zakroczymiu, Ostrołęce, Nowém-Mieście, Ciechanowie, Rożanie, Górach (w Płockiém)—o starożytnych zamkach i okopach w b. woj. płockiém;—o Głogowczyku;—Płowce, wspomnienie zwycięztwa Władysława Łokietka na Krzyżakach w r. 1331 odniesionego;—Okopy starożytne pod wsią Proboszczowicami;—O puszczy Myszenieckiéj;—o kuźnicach w Płockiém;—Kościół w Krasném i pomniki rodziny Krasińskich.—Wiadomości o Sochaczewie oraz przyległym mu starożytnym zamku.

Tak liczny poczet przedmiotów umieściliśmy tu z całą Bibliografa sumiennością;—aby jeszcze i sumieniu Biografa zadość uczynić, musimy kilka dorzucić szczegółów.

Ś. p. Wincenty Hippolit Gawarecki, urodzony ze staro-szlacheckiéj rodziny, wychowany w zeszłym wieku, przyjął na się wszystkie obustronne cechy domowego wychowania. Miał po rodzicach w spadku własność niegdyś Arciszewskich, owo starożytne *Arciszewo*, którego drugą połowę dokupił późniéj za gotowe pieniądze. Tam wychowywał syna Franciszka, młodzieńca pięknych zdolności, który już był nawet począł występować na polu literackiém, w *Snopku nadwiślańskim* 1844 r. Ale suchoty, przyprawiły za granicą o śmierć ś. p. Franciszka. Losy ojcu wypadły daleko szczęśliwsze. Dwakroć związany węzłem małżeńskim z Kassyldą z Wyszkowskich i z Katarzyną z Romanowskich, spokojny i dostatni przepędzał żywot już to we włości swéj rodzinnéj, już w Płocku. gdzie tyloletnie wiązały go pamiątki. Miał wiele już zaszczytów, i nie był na nie nieczuły. Pamiętamy, że kiedy się dowiedział o dziele, które miało wyjść o literaturze spółczesnéj, natychmiast nadesłał nam swoje *curriculum vitae*.

Z tych źródeł staraliśmy się obecne ułożyć wspomnienie.

Ś. p. Gawarecki, wychowaniec dawnéj szkoły, wyznawca dawniejszych nieco wyobrażeń, zwłaszcza w zakresie literackim, nie mógł być ani człowiekiem wpływowym, ani tak *poczytnym* (że tu odważymy się użyć wyrażenia jednego z najbardziéj wziętych Historyków naszych) jak inni Pisarze Dziejów krajowych.

Jeśli godzi się mieć słabostki i oryginalności ludziom nawet pospolitym, dla czegóżby od nich mieli być wolni szperacze zamierzchłych i zapleśniałych papierów? W téj atmosferze kurzu i przeszłości, w tém odosobnieniu od zwykłych stosunków światowych, a nadewszystko w tém zespoleniu się z przeszłością, ludzie częstokroć stają się nie tylko excentrykami, ale nawet często dziwakami. W obliczu teraźniejszości, chcieliby nie raz widzieć przeszłość z jéj złą i dobrą stroną, a niekiedy nawet słabsze zeszłości odcienia, za lepsze niż zwyczaje obecności poczytują. Nie był wolnym od tego i ś. p. zmarły. W kilku nam znanych wydarzeniach, dał podobnéj ujemności dowody. Ale zawsze dobra strona przeważała we wszystkich czynach ś. p. Gawareckiego.

Przed dziesięcią laty, jeden z redaktorów gazet tutejszych, założył dziennik polityczny, literacki i handlowy pod tytułem: *Czas*. W prospekcie do wspomnionego czasopisma tak się wyrażono: »Redakcja oznajmia, iż ciężkich artykułów (jakiemi np. były starożytnicze badania wyjęte skąd inąd wartości W. H. G. w pismach Warszawskich) zgoła nie przyjmie«.—Zwrot ten tak śmiało i wyraźnie wymierzony przeciwko żyjącemu pisarzowi, nie mógł się podobać osobie, którą dotykał. Wszakże ś. p. Gawarecki, tak się odezwał w tym razie: »*Co ja złego zrobiłem Redakcji?*«—Otóż-to sposób pojmowania krytyki! Jak gdyby tylko osobistość wywoływała otwarte i szczere wyznanie prawdy! Możemy wszakże najsumienniéj zapewnić, że piszący tamto zdanie, nigdy nie miał żadnego żalu do ś. p. zmarłego archeologa, nigdy go nawet nie widział i żadnych z nim nie miał stosunków. Przeciwnie, cenił jego poświęcenie się bezinteressowne dla dobra piśmiennictwa, i oddał należną pochwałę jego historycznym poszukiwaniom, mówiąc iż są wysokiéj *skądinąd* wartości. Ale że ś. p. Gawarecki pisał ciężko, że szczególniejsze zamiłowanie okazywał do dat i kamieni, że nie umiał gruzom i rozwalinom nadać życia, jakie ongi krążyło w tych murach —to prawda niezbita, która i za życia literata mogła być wypowiedzianą i po skonie powtórzyć się powinna. Wszakże mimo téj wady, pozostaną one ważnym do historji krajowéj przyczynkiem, a imie pracownika sumiennego, chlubnie zapiszą na kartach dziejów literatury polskiéj. Boć-to istotnie najwyższa ś. p. zmarłego zasługa! *S.*

TEATR WIELKI. Jutro: *Linda z Chamounix*.

W drukarni Gazety Warszawskiéj.—Wolno drukować.—W Warszawie dnia 10 (22) września 1852 r.— Starszy Cenzor, Radca Dworu L. T. Tripplin.

Gawiński

67

Sielanka / y Rożne / Nagrobki, / z Przydátkiem innych / Authorow. / Przez / Iana z Wielomowic / Gawinskiego / nápisane. / W Krakowie. / W Drukarni Franciszka Cezarego, J. K. M. Typog. / Roku Panskiego 1650. 4to Kart niel. 18 (Sign A - E2) na odwrocie tytułu ded. Stanisławowi Skarszewskiemu Staroście radomskiemu (wierszem)

Sielanka. Mopsus. W pięknej Rzeczniowskiey niwie i t. d.

Nagrobki tegoż Authora. Kościom na pobojowisku nie pochowanym i t. d. (jak w edycji Grölla)

Nagrobki zbieraney Drużyny. Starego Szkapy i. t. d. (są to nagrobki pióra Szymona Szymonowic drukowane przy jego pierwszej edycji Sielanek z r. 1614 najprzód; tu zaś drukowane z 2ej edycji, w której równie jak i tu są opuszczone nagrobki: Starego Kozła - Starego Dryganta, Starego bułaja, - Starego Kiernoza - Wróbla - Kaczora - Gąsiora.)

Nagrobki rozmaitych Authorow. Dzieciątum i t. d. (jak w edycji Grölla) - .... Sobkowi. (ostatni).

68

Życie Fryderyka II Krola Pruskiego.
Z przydatkiem wielu przypisów....
Z francuskiego przetłumaczone przez
J. K. Gürtlera w szkołach Krakowskich
nauczyciela. Edycya druga. Kraków,
kosztem i drukiem Ant. Gröbla 1793.
4to

T. I str. 450. T. II str. 472. T. III. str. 419.
T. IV. str. 436.

69

Głębovius Mathias Phil. Dr. Rektor Szkoły lwow. metropolit. wydał panegiryk: Gratulatio Grochowski Stan. Crac. 1635. 4o.

owski Jan

Herby Krolestwa Polskiego Przez Jana 70
Alexandra Gorczyna. Pracą, Nakładem, y
Drukiem | Ku Sławie Narodu Polskiego
wydane. W Krakowie, Roku Pańskiego 1653

8°. str. 122

Jan 1532

Dział	Umiejętność	Przedmiot

Hannenberg Godefrid Soc. Jes. rektor Kolleg. Kalisk. + 3 Paźdz. 1729 przeżywszy lat 49 a ~~w~~ zakonie 33. wydawał po polsku po łacinie i niemieck.

71

72

Harasiewicz
Michał ur. 1763
w Jaktorowie
† 1836
rapp. 1793 Teresy
Jabłońska
od r. 1795 Kanonik

Univ. Lwów z r.
1808

ut nowych Artystów

piotti

stęp wszystkich
nych członków.

wolny.

wsze rezerwowane.

w dzierżawie A. Koziańskiego.

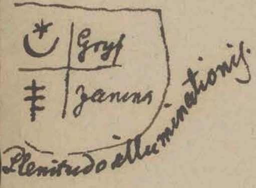
FRÜHBECK

Haur Jakob Kazimierz ur. 1632 w woje:
wództwie chełmińskiem, z rodziny szlacheckiej pocho:
dzącej z ~~[illegible]~~ Kurlandyi, z matki Petardówny rodem
z Gracu która była wychowaną na dworze Królowej
Konstancyi. Haur kształcił się w akademii krak., potem
zwiedzał obce kraje, skąd wróciwszy poświęcił się rolnictwu
i był przez 30 lat pisarzem, intendentem i ekonomem począwszy od r. 1670
najprzód w dobrach ekonomii samborskiej i wielkorządów
krakow. kiedy takowe administrował Stanisław Skarszewski
kasztelan wojnick.; zarządzał także obszernemi włościami
Jana Andrzeja Morsztyna podskarb. w. kor., był komissarzem
skarbowym a w końcu pisał się baronem i sekretarzem król.
Uczony, biegły w rolnictwie i innych gałęziach przemysłu,
a nawet w malarstwie, znał dobrze języki łaciński, francuski,
włoski, angielski i niemiecki. R. 1707 mając już lat 75
pojął drugą żonę Izabellę Bielską. Dzieło o gospodarstwie
rodzaj encyklopedii ekonomicznej, nad którem przez 30 lat
pracował, zabezpieczyło mu sławę. W rękopiśmie zostawił:
Mercurius polski z dobremi nowinami, wierszem opisany,
1702 wierszem str 258 w bibliot. głównej w Warszawie.
(Encyklopedyja powszechna Tom XI pag. 316)

1) Oekonomia ziemianska generalna, punktami partikularnemi interrogatoriami gospodarskiemi, praktyką miesięczną, modellufzami abo tabulami arythmetycznemi obiaśniona..... przez urodzonego Jakuba Kazimierza Haura pisarza y Intendenta wszelkich intrat W.J.M. P. Kasztelana Woynickiego, wielkorządcy krakowskiego, drohobyckiego, złotoryskiego y barwaldskiego &c starosty, Oekomiey samborskiey, wielickiey i bochenskiey Żupy administratora sporządzona.... W Krakowie w drukarni dzied. Krysztofa Schedla J.K.M. Typogr. R.P. 1675 (Nakładem Gerzego Schedla. (1675). fol. (na odwrocie tytuł emblematyczna rycina sztych na miedzi z herbami — i 8 wierszy polsk. przez Andrzeja Dzianot Phil. Auditora.) k. 1 (tytuł) k. 1 (ded. Stanisławowi na Rzeczniowie Skarszewskiemu Kaszt. wojnic.... Jak. Kaz. Haur) k. 2 (Approbata - Applauzy przyjacielskie: List przez Mikała z Witowic Czernego starosty parnaw. do autora. W zamku krak. 1675 d. 20 April. — Wiersz łaciński do autora przez Marcina Winklera scholast. S. Anny — Wiersz polski do autora przez Wojciecha Kazimierza Rezlera med. Dra i Fil. Prof. — Wiersze łacińskie Jana Gawińskiego lar. — Zupar. Vielic. et Bochnen. superintendentis — Typograf do Ziemianina (wiersz). k. 1 (Zalecenie Oekonomiki czytelnikowi) k. 2. (Porządek punktów t.j. rejestr) str. 122 (text tylko sześć jedyne drzeworyty 12 miesięcy) k. 25 (Modellufze arythmetyczne albo tabuly.... w Krakowie w druk. dziedz. Krzysztofa Schedla. R.P. 1675) k. 2 (Summariusz alfabetyczny do całego dzieła) k. 1. (Do Zoila przestr. i Errata. XII. 6. 24.

2) Ziemianska generalna Oekonomika obszernieyszym od przeszłey edycyey stylem supplementowana i we wszytkich punktach znacznie poprawiona. Do ktorey Geometria, Praktyka XII. 6. 17.

abo Wymiar goſpodarſki, Architektonika to ieſt Nauka budowɲ nicza, Arithmetika regularna, Herbarz albo ziół, drzew, ogrodnych, ſadowych, polnych i leſnych z ſczepieniami z naſieniami, owocami i lekarſtwy, Zbóż i iarzyn wſzelkich wyrażenie, Potaſzów palenie, Szmelcu prażenie, Solnych prowentów, Kuźnic i hut relacye. Likworów różnych zwyczaynych i niezwyczaynych robienie, warzenie i przepalanie, także Winnicy z Winnemi prezerwatywami y Wód opiſanie. Hippika Końska. Spuſt gdański y terminy ſliſowſkie, Rabiatów udzoziemſkim trybem ſprawowanie, Sądzieſz o powietrzu morowem dispozycye. Z wielu tu znaydzieſz innych nauk i ſekretów doświadczonych, wiadomości godnych i wielce każdemu potrzebnych, Co tylko do wſzelkiego należy Goſpodarſtwa, teraz świeżo (z pierwſzą złączywszy Księgą) przy wielu innych do uciechy i zabaw curiositates z pilnością przybyły. Punktami partykularnemi, Interrogatoriami goſpodarſkiemi, Praktyką Mieſięczną, Modelluszami albo Tabulami y Frakcyami Arythmetycznemi obiaśniona .... przez urodzonego Jakuba Kazimierza Haura Cum gratia et privilegio S. R. M. sporządzona.... Cracoviae, typis Universitatis 1679. fol. K. 1 (Druk na odwrocie rycina tytuł(stych)ów przez F.M.B. emblematyczna z herbami Morſztynów) K. 4. (ded. Janowi Andrzejowi z Raiborſka Morſtinowi podſkarb. w. Kor. tucholſkiemu etc. ſtaroſcie ... J. K. Haur... mówi iż jako poseł zawierał traktaty z Cesarzem chrześciańſkim z Koroną ſzwedzką, jako Wielki Poseł jeździł do Rzymu i Paryża, zbudował kościół i klaſztor bonifratellom w Warſzawie.) K. 1 (Przywilej na Ekonomikę... Joannes III rex ad decursum 20 annorum libro Oekonomika ziemiańska generalna praebet privilegium Cracoviae d. 16 Martii 1676 – Liſt Jana III do rektora akad. krak. piſany ze Lwowa d. 28 Czerwca 1678 aby do przedſzego wydrukowania tego dzieła dopomógł i ſtarał się aby nie miał od kogo autor przeſzkód) ſtr. 1–233 (sam text znacznie powiększony pierwſzej edycyi, jednak bez żadnych drzeworytów). K. 20 (Modelusze arythmetyczne abo tabuly – z drzeworytami) K. 5 (Arithmetica regularis abo Rachunku nauka pięcią Reguł wyrażona) K. 9 (Kościelna liczba – Kompas alfabetyczny przednieyszych (rzeczy) – Aprobacya – Errata – na Zoila albo Paſkwilnika przeſtroga)

(w tej drugiej edycyi dodane: Początek odmienny = Architektonika albo nauka budownica gospodarska p. 4–18 z planem sztychowanym F.M.B. i drzeworytem = Geometria oekonomiczna albo Wymiar gospodarski p. 22–31 z drzeworytami. = Suplement o jarzynach p. 35–39. i 41–50. = O Sadach = Herbarz o Kwiatkach i ziołach p. 70–83. = O drzewach sadowych p. 83–90. = O winnicy i winne sekreta p. 91–103. = O warzeniu piwa = Lekarstwa dla bydła, owiec – O mące i krupach = O drzewach leśnych = Terminy flisowskie = Palenie potażu – Warzenie soli – Opis drzew leśnych = O Kuźnicach żelaznych, hutach szklannych = Sekreta i przestrogi – Lekarstwa – O powietrzu morowem p. 178 – 198.

Sprowadzano wina do Polski: Sekt, Kanar Sekty, Petercyment, Wino francuskie, Andziu, Ryńskie, Ochlańskie, Swięto Jurskie, Edeburskie – Tokajskie sałszują. (p. 91) = Winnica, winna macica, pniążek, winna gałązka, latorosle, jagody albo grona = Wina się mącą, burzą, zwietrzeją, zkwaśnieją – Klar – czerwienieje wino – młode wino – pleśń, wtuczka, stechlina – przetażanie

=

jest to edycyja druga znacznie powiększona dodatkami i rozszerzona.
Modelusze też same co w pierwszej edycyi, tylko tablica 4ta skrócona albowiem w niej opuszczono 5 kart.
W końcu dodana Arithmetika.

(Edycyja ta najlepsza nie była przedrukowana)

Wybor ekonomii ziemiańskiej polityczej, gospodarskiej, żołniers:kiej i lekarskiej, naprzod z Składu .... ziemiańskiej JWL. Jakuba Haura .... i pożytku ludzi wszelkiego stanu do pras drukarskich dany. W drukarni Warszawskiej Krol Coll. Soc. J. 1730 fol. Kart 12, str. 256 i Kart 25 (modelusz.) (Encyklopedia Rolnicza 1872 T. I p. 128)

4) Wybor Oekonomii ziemianskiey, polityczney, gospodarskiey, żołnierskiey y lekarskiey, naprzód z Składu albo Skarbcu znakomitych Sekretow Oekonomij ziemiańskiey J. L. Jakuba Haura, niegdy na Wielkorządach Krakowskich y Oekonomiach Samborskich Oekonoma, potym z ~~[illegible]~~ innych też Authorow uczyniony, a dla wygody y pożytku ludzi wszelkiego stanu teraz swieżo przedrukowany R. P. 1744. W Krakowie w drukarni Woyciecha Dominika Siarkowskiego... fol. K. 1. str. 230. K. 25 (Modellusze.) K. 2 (Summariusz t. j. regestr) XII. 6. 18.

Zatuski przy ... Wybor ... 2a edit another Warszawa Soc. Jes. 1730 fol.

K. (tytuł)
st. 1–83 (Jest to przedruk pierwszej edycyi całej) str.
st. 83–147. (Oekonomika polityczna = są to wyjątki z Składu)
st. 147–23 Oekonomika lekarska, albo domowe lekarstwa.
Medicamenta, quæ semel... Apetyt zepsowany... Biegunka ... Z kąd gorzałka u żydów tak bardzo smakuje (wreszcie:) ... (Koniec: Życia dłuższego albo krótszego znaki = Są to podobno wypisy z dzieła: Compendium medicum :)

Kart 1–25: (Modellusze arythmetyczne abo Tabuły oekonomiki ziemiańskiey... W Krakowie w drukarni Dominika Siarkowskiego... 1742) (widać że wcześniej drukowane)

K. 1–2 (Summariusz)

(drzeworyty tylko przy miesiącach i Modelluszach)

5) Oekonomika ziemianska generalna, punktami partyku-
larnemi, interrogatoryami gospodarskiemi, praktyką
miesięczną, modelluszami albo tabulami arytmetycz-
nemi obiasniona przez Jakuba Kazimierza Haura.
.... z nowym przydatkiem Geometryi Gospodarskiey
napisaney od W. X. Marcina Bystrzyckiego Soc. Jes.
... przedrukowana. W Warszawie w drukarni
J. K. Mci Colleg. Soc. Jesu. 1744. fol.
K. 1. str. 246. tabl geometr. 4 in fol. K. 21 (modellusse) K.
3 (summariusz)

(przedruk wyboru z dodatkiem)

XII. 6. 19.

6) Oekonomika ziemińska (sic) generalna, punktami partykularnemi, interrogatoriami gospodarskiemi, praktyką miesięczną, modelluszami albo tabulami Arythmetycznemi obiaśniona przez Jakuba Kazimierza Haura ... z nowym przydatkiem geometryi gospodarskiey napisanej od W. X. Marcina Bystrzyckiego Societatis Jesu S. Theol. Doktora przedrukowana. W Warszawie w drukarni J. K. Mci Colleg. Soc. Jesu. R. P. 1756. fol. k. 1. str. 246. tabl. 1–4 (in fol. drzeworyt. geometrycznych) k. 21 (Modellusze) k. 3 (Summariusz.)

od str 1–186 jest tylko przedruk z Wyboru Oekonomii ziemiańskiej 1744 dalej następują dodatki nowe

st. 187–225 (Suplement Oekonomij gospodarskiey. O czterech elementach – przedruk z 3ej edycyi czyli z Składu r. 1693 st. 93–110 z Traktatu VIIIgo. = Punkt VII Querele gospodarskie – przedruk z 3ej edycyi czyli z Składu r. 1693 st. 224–247 z opuszczeniami = Punkt XXV: Złotem pisać i t. d. – przedruk z 3ej edycyi czyli z Składu r. 1693. st. 358–374.)

str. 226–246 (Geometria gospodarska – Bystrzyckiego) i tablice geometr.

K. 1–21 (Modellusze (przedruk z edycyi 1744 pod tyt. Wybor. tylko Modellusz 1–4 zupełnie opuszczony.

K. 1–3 Summariusz

7) Oekonomika ziemianska generalna .... przez Jakuba Kazimierza Haura .... z nowym przydatkiem Geometryi gospodarskiej napisanej od W. X. Marcina Bystrzyckiego Soc. Jes. S. Theol. Dokt. I teraz swiezo przydanej Geografii Polski przez W. X. Hołowkę S. J. z koncypowanej przedrukowana. W Warszawie w druk. J. K. Mci Colleg. Soc. Jes. R. P. 1757. fol. k. 1. str. 246. tabl. geometr. 4 in fol. k. 21 (Modellusze). k. 3 (Summarius) tabl. 4. in fol. (Geografia Europy). k. 10 (Geografia Polski i Litwy)

Ekonomika lekarska albo domowe lekarstwa przez Jakoba Kazim. Haura, dla publiczney wiadomości ku zaratowaniu zdrowia ludzkiego wynaleziona, z przydatkiem sekretów lekarskich Hirneysa niegdyś sławnego doktora przedrukowana. Berdyczów 1790. 8º. str. 229.

toż, tamże 1811, 8º.

3) |: Tytuł pierwszy: | Skład abo Skarbiec znakomitych Sekretow Oekonomiey ziemianskiey (drzeworyty – i na odwrocie drzeworyt taki sam jak w Statucie Sarnickiego) XII. b. 29 (i dublet defektowy XII. a. 8)

|: Tytuł drugi: | Skład | abo | Skarbiec | znakomitych sekretow | Oekonomiey Ziemianskiey | Na polach wiel=kich y obszernych, w sławnym na wszytek swiat | Kro=lestwie Polskim, przy Miastach Koronnych, przy Miaste|czkach gęstych y nasiadłych, przy wsiach okolicznych Kro | lewskich, Slacheckich, Duchownych y Mieyskich | znaleziony. | Za osobliwym staraniem y pracowitą pilnością, dla Dobra pospolitego, y poży|=tku Ludzi wszelkiego stanu, do uzywania | wykopany.) A oraz | Historyami poważnemi; Przykładami osobli=wemi, Przypowiesciami polityczn emi y | .... nemi ludzież sposobami względem rol roznosci y ich uzytku, o zbo=zach | .... łakich, o zasiewach y osadach, Poddanych, z Nauką o czterech elementow własnosci | Prognostyka=mi według znakow niebieskich ... Modelluszami arytmetycznemi ... we XXX traktatach i w nich rozdziałach ... | ubogacony | wydany y do druku podany | przez | ... Jakuba Kazimierza Haura, niegdy na Wielko=rzadach Krakowskich y Oekonomiach Samborskich J.K.M. Oekonoma. | Cum gratia et privilegio S.R.M. | W Kra=kowie, | w drukarni (Mikołaja) Alexandra Schedla J.K.M. Ord. typo. Roku P. 1689 [93]. (na odwrocie tego tytułu, jest sztychowany portret Jana III w koronie w owalu unoszony przez 3 aniołków pod nim Orzeł z Janiną i 2 rycerzy polskich trzyma kartę z napisem: Mieysca Wictoryy y Tryumfow)

Linde przytacza Edycyą 3a Kraków 1693 fol [?]

K. 1–2 (dwa tytuły)

K. 1–4 (Ded. Janowi III Krolowi Polskiemu … Jakub Kazimierz Haur.)

K. 1–10 (Klucz do Skarbu Oekonomiey Ziemianskiey abo Sumariusz – Przywilej na dzieło Oekonomika Ziemianska generalna przez J. K. Haura dany od Jana III Cracoviae d. 16 Martii 1676)

str. 1–523. (Przemowa, gdzie mówi że to już trzeciaka lukubracya, i że w tej nowej trzeciej Edycyi rożne nowe materye – Traktat I O pożądanym urodzaju i t. d.)

K. 1 (Errata i drzeworyt: Fortuna)

K. 1–7 (Modellusze arythmetyczne (tych niema co w pierwszej i drugiej edycyi – tylko są nowe tablice jako to: IX Modellusz, X Modellusz, XI Modellusz – właściwie tylko 3 nowe Modelusze których niema w 1ej i 2ej edycyi – Modelusze I–VIII niebyły zaś przy tej edycyi drukowane) – Na końcu: Approbata censury Cracoviae in Collegio maiori 1689 d. 15 Januarii

=

Edycyję tę trzecią uważać trzeba jako nowe dzieło i jako dodatek do Edycyi drugiej

36) Skład abo Skarbiec … W Krakowie, w drukarni Mikołaja Schedla 1693 fol. str. 523 i karty
(niczem się nie rożni od edycyi z r. 1689)

Załuski przytacza: Wybor ekonomii ziemianskiej … 2a editio auctior. Warszawa typ. Soc. Jes. 1730 (?) fol.

Przyłęcki (w Mscr. Księgoznawstwo) przytacza: Ekonomika ziemianska Haura. Warszawa druk. Soc. Jes. 1740 fol.
edycya ta podług Acta literaria ma mieć str. 296, wydał ją x. Bystrzycki Soc. Jes. (?)

Gratae posteritati Sigismundus Liber Baro
in Herberstain Neyperg et Guettenhag, Primarius
Ducatus Carinthiae haereditariusque et Camerari=
us et Dapifer etc. Immunitate meritorum ergo dona=
tus, actiones suas a puero ad annum usque aetatis
suae septuagesimum quartum, brevi commentariolo
notatas reliquit. Viennae Austriae excudebat
Raphael Hofhalter Anno 1560. fol. kart 60 (Sign.
A–P 4.), z 6 dużemi drzeworytami (przedstawiającemi Her=
bersteina w strojach poselskich 1559) z 3 drzeworytami monogr. DL.
mniejszemi i 6 medalionami sztychow. okrągłemi, mię=
dzy temi: Sigismundus primus Rex Polonie Magnus
Dux Litvanie. aetatis sue. XXXXXX (napis do koła,
popiersie, król z orderem Złotego Runa na głowie siatka. w prawo
4to. – drugi: Sigismundus Z. Rex Polonie Mag. Dux
Lithvanie aetatis suae XX. z kapeluszem na głowie
w lewo, młody, odbicia słabe. – Jest to Autobiografia
Herbersteina połączona z dokumentami i wierszami
na jego pochwałę. Sigmund Herberstein urodził się 1486
d. 23 Augusti w Wipach, r. 1508 bronił zamku Marnfels
(Lupoglava). R. 1517 wysłany od Maxymiliana Cesarza w
poselstwie do Moskwy miał przy sobie Chrysostoma Co=
lumna sekretarza Izabelli Sforcyi Księżniczki Mediola=
nu i Baru, był po drodze u Zygmunta I Króla pol. (któremu
z rozkazu Cesarza rait za żonę Bonę Sforzę albowiem Ce=
sarz tym sposobem chciał się zemścić na Polakach.
– R. 1526 posłował znowu do Zygmunta I i do

z Moskwy od Ferdynanda arcyksięcia Austryi wraz
hrabią Leonardem Nugaroli. – R. 1528 posłował na Sejm
do Piotrkowa broniąc Ferdynanda przeciw Janowi Zapo:
lii. – R. 1529 posłował do Króla do Litwy. – R. 1530 bawił
w Polsce dla układu ślubnego związku między Zygmun:
tem Augustem a Elżbietą Austryjaczką; także r. 1531,
1539, 1540. – R. 1542 traktował z Alexym Tursonem guber:
natorem Węgier o oddanie zamku Spiża Ferdynandowi –
R. 1542 posłował do Polski z Adamem Caroli sekretarzem
król. dla ułożenia wesela Zygmunta Aug. z Elżbietą, a r.
1543 d. 21 Kwietnia jako ochmistrz sprowadził do Krakowa
Katarzynę. Wesele odbyło się 6 Maja; r. 1545 w Lutym i
Marcu [z Janem Lang sekretarzem,] wypłacił w Krakowie 100000 zł. czerw. węg. posa:
gu Elżbiecie która w Czerwcu nie bez podejrzenia trucizny
zmarła w Wilnie 1545. – R. 1549 wydał opis Moskwy. –
R. 1550 był na Sejmie w Piotrkowie wraz z Dr. Janem Lang
w celu uśmierzenia rozruchów względem Barbary Radziwił:
łówny. – R. 1552 był znowu z Langiem na Sejmie w Polsce
namawiając do ligi przeciw Turkom. – R. 1553 jako ochmistrz
przywiózł do Krakowa Katarzynę Austryjaczkę za żonę
Zygmuntowi Augustowi, gdzie bawił przez Czerwiec, Lipiec
i Sierpień. – R. 1555 przyjmował w Wiedniu Bonę przejeżdża:
jącą do Włoch. – W końcu są wiersze różnych: Ad magnif.
dom. Sigismundum de Herberstain Joannis Dantisci So:
teria. Cracoviae 4 Februarii 1518 „Sunt superi"... Ad eundem
Epigramma „Quod cecini"... Ad Grinaeam „Quam durae"... –
Ad magnif. d. Sigismundum de Herberstein... Rudolphi Agricolae
junioris Poetae a Caesare laureati Congratulatio (wiersz) – Phoenix
sive Luctus Austriae ob mortem incomparabilis heroinae D. Annae
Quiritium, Pannonum ac Bohemorum Reginae (długi wiersz: Petrus
Roirius Maurens Hispanus) – Sigismundi ab Herberstain Epitaphi:
um Carmine jambico (Valentinus Eckhius) – De monumento mag. dom. Sigis:
mundi L. B. in Herberstain... ipso vivente posito, Fama et Viator colloquun:
tur (wiersz: Andreas Bonerus Polonus) – Epigramma (wiersz Stanisław Ryckle:
rus ex tem. s.)

Stefan Zapolia Comes Scepusii (za Macieja Króla węg. miał wielką godność) z xiężniczki Cieszyńskiej zostawił 1) Jana króla 2) Jerzego 3) Barbarę (za Zygmuntem I)

80

Dzieło p. t. Horbaczewski N.

1) Archeograficzeskij Kalendar.

Wilno 1869. 4º.

egzemplarz jest czysty 2) Kratkija Tablicy dla istorii.

Wilno 1867

tomów dwa woluminów dwa

4ta edycya

Argumentū in librū / porphirij peripateti / ci ysagogicū in Kathe / gorias Arestotiles (i. t. d. jak w edycyi 1ej)
... Impressum autem est hoc opus et de nouo reuisum ad impensas prouidi humanissimique viri domini Joannis Haller Ciuis Cracouiensis. Anno xpi salua = toris Jesu 1516 currente. | Exercitiū veteris / artis. (druk czerwony i czarny w obwódce) (na końcu:) .... hoc opus .... recollectum per Magistrum Joannem Glogouien = sem in florentissimo studio Cracouien. Anno dni Mille = simo quingentesimo quarto currente. Adest finis feliciter. 4to druk gotyck. Kart 130 (Quaestiones ...) i Kart 14 (Sex principia Gilberti Porritani)

(dopis: wykładali: Michael de Olsna 1519 i Stanisław Gro = dzisko 1530)

3a edyc. wyszła w Strasburgu 1517. (ob. Wiśniewski III pag. 195)

3cia edycya:

Exercitium Veteris / artis Joannis Glogouiensis. / Ot = tomari Luscinii Argentini in Veterem artem Joannis Glogeri, dum uiuebat amici dulcissimi, Hexastichon (6 wierszy których niema w innych edycyach) (na końcu:) Finiunt Questiones Logice in predicabilia Porphirij: in Cathegorias et in Periarmenias Arestotelis et in sex principia Gilberti Porritani. Impresse Argentine per Joannem Knoblouch Calchographum Anno dni 1516 die 22 mensis Januarii. 4o druk gotyck. Kart 108

(reszta cała edycyja nie odmienna, tak samo się poczyna)

3ª edycya:

Questiões librorum de / anima mgri Joannis Versoris: p mgrum / Joanē Glogowiensez alme vni / versitatis studij Cracouiens maioris collegij / collegiatū p iuniorū in phie studijs / institutiōe nouiter emēdatum. / Ad lectorem [Ŝwierszcz] ... (druk czerwono i czarno) (na końcu:) Expliciunt questiones magistri Joannis Versoris super tres libros de anima Aristotelis per magistrum Joannem Glouiensem feliciter resolutae nunc denuo ac denuo emendate. Impresse Cracouie arte et impensis spectabilis viri domini Joannis Haller. Anno incarnationis domini IVXIIII. (1514) 4to druk gotyk. Kart 1.185.2. na karcie 119 jest drzeworyt głowy ludzkiej z podziałem kraniofkopicznym mózgu. — Komentarz Versora poprawiony przez Głogowczyka. — Początek: Pro introductione generali in libros de Anima queritur primo: Utrum definitio philosophiae et ejus divisio...

1ª edyc. w Metz 1501, 2ª w Krakowie 1510, 3cia 1514, 4ta 1522. (ob Wiśniewski III p. 195.)

Computus Chirometralis (drzeworyt: Mistrz siedzący którego otacza 4 uczniów) – na końcu dzieła: Habes humanissime lector computi Chirometralis opus (resolutum emendatum et permagna lucubratione castigatum adunum ciclum magnum specialem videlicet 76 annorum qui incipit anno 1482 et durabit ad annum 1558 per magistrum Johannem Glogoviensem canonicum ecclesie divi Floriani collegiatum maioris Collegii...... universitatis Cracoviensis decantate ferme totum per ambitum orbis terreni studium ob mathematicum non ignobile) ultimum inter reliqua quam plurima sua opuscula (super triplicem philosophiam Aristotelis philosophorum principis Ethicen Phisicen et Dialecticen) alia litteris impressoriis mandata, alia pluto Stigius triceps obumbrat, quod opus Anno domini (sic) 1507 quo datum est in lucem et impressum expensis domini Joannis Haller civis Cracovien. brevivsculo post tempore Magister Joannes Glogovien. illius castigator vite sue extremum clauserat diem 3 ydus Februarias – Finit faeliciter. 4to Kart 39 Sig. A2 – G4. druk gotyck. – na odwrocie tytułu: Libellus ad lectorem pro sua restitutione (wiersz na pochwałę Głogowczyka i drukarza Hallera) – Przedmowa krótka Mgri Joannis Glogovien. iż na prośby wielu napisał niniejsze brevem explanationem in Computi Chirometralis doctrinam – a właściwie przerobił Computum Erfordiensem compositum perquendam Magistrum Erfordiensem vel ut alii dicunt per magistrum Joannem de Sacro Busto anno 1300.

|: Quaestiones Johannis Versoris in Veterem Artem per Johannem Glogoviensem resolutae. Cracoviae 1504. ed. 1a et 2a :|

1a edit. (ob Janocki Nachricht IV. p. 116)

Argumentum in librum Porphirij peripatetici ysagogicum | in Kathegorias Arestotilis. | Arestotiles omnium philosophorum princeps universale principium artis et scientie demonstrat... Porphirius ille peripateticus... facili doctrina describit: ut igitur ingeniosis adolescentibus eiusdem Porphirii de quinque universalibus intentio resolutior existat. Ego magister Johannes Glogowiensis alme.... universitatis studii Cracouiensis maioris Collegii artistarum collegiatus..... magistri Johannis Versoris super veteri arte questiones in leviorum modum resolvere institui. Impressum autem est hoc opus ad impensas providi humanissimique viri Johannis Haller civis Cracoviensis.... Anno Christi.... 1504 currente.... | Exercitium veteris artis. | 4to druk gotyck. Kart 156 Sign A – Uiij. (Quaestiones in praedicabilia Porphirii – Quaestiones in cathegorias Aristotelis – Quaestiones in Periarmenias Aristotelis)

Początek: Porphirius ysagogicas in Kategorias Arestotelis edidit utilitatemque quinque.... Circa initium scientiae Veteris artis queritur primo.....

(na odwrocie tyt: 3 herby: Pogon trzymana z góry przez jednorożca, Orzeł trzymany przez Lwa i herb Krakowa – na Końcu:) ..... hoc opus a principio usque in finem est diligentissime recollectum per Magistrum Johannem Glogoviensem in florentissimo studio Cracovien. Anno D. 1504 currente In die Sancti Galli confessoris. Adest finis feliciter. (dopis: Sub Mro Stanislao de Leopoli 1512) (Wykład Jana Versora poprawiony przez Glogowczyka)

Adligat tym samym drukiem Hallera i tegoż samego roku bez osobnego tytułu: sig. A – Biiij.)

Sex principia Gilberti Porritani) 4o K. 16 (druk gotyck. na Końcu: Finis Questionum in Gilbertum Porritanum. (Wykład Zasad Gilberta filozofii Arystotelesowej) z tegoż roku 1504

2a ed. toż samo dzieło jak się zdaje ~~też~~ edycya dawniejsza drukowana u Hallera ~~bez wymienienia autora~~, ~~wydawcy i drukarza i bez roku~~ zgodna ma i tytuł: reszta co do kart liczby i druku zupełnie

Exercitiu[m] co[m]plect[us] que[st]io[n]es | in libros veteris artis pro fructu studiosoru[m] logice compendiose e | dedita opera congestas in Florentissima Cracauien. academia. (na tytule ten sam drzeworyt z 3 herbami – powtórzony także i na odwrocie – druk got. kartki i signatura te same F

F zakończenie toż samo Adligat: Gilberta ten sam (cała różnica tylko w pierwszej tytułowej stronicy dzieła.)

Questiones librorū de anima ma/gistri Johannis versoris Ad im/pensas honesti viri et civis Cra=/coviensis dñi Johannis Haller/ p magistrū Johañem Glo=gowi/ensem alme universitatis studij/Cracovienss maioris collegij collegiatū p iuniorū in philoso=phie/studijs institutiõe ad laudem dei/feliciter resolute. (na końcu:) Expliciunt questiones librorum de anima magistri Johannis Versoris ad impensas honesti viri Johannis Haller per magistrum Jo=hannem Glogoviensem alme universitatis studii Cracoviensis maioris collegii collegiatum pro juniorum in philosophie studiis institutione ad laudem dei fe=liciter resolute. Impressum Metis per Casparum Hochffeder Anno Domini 1501. 4º druk gotyc. kart 243. Sign. a-ziiij. A-Giiij – na karcie 172 verso jest drzeworyt głowy ludzkiej (z podziałem mózgu na 3 cellulae które są siedzibami zmysłów) (Komentarz Versora do Arystotelesa)

(Hochfeder Caspar civis Nurenbergensis a. 1493 drukował w Norymberdze księgi szkolne jak n.p. Alberti Magni de natura et immortalitate animae 1493. 4º.)

Liber posteriorū/analeticorum/ (drzeworyt: doktor stoi koło 2 aniołów) 4º druk gock. Kart nieliczb. 1. liczb 1-191 i nieliczb. 1. 1499
(Na odwrocie tyt:... Ut itaque Aristotilis in libris posteriorum processus... ad intelligendum sit facilis, Questionumque magistri Johannis Versoris in libros posteriorum Aris=totilis intellectus sit planior... Ego magister Johannes Glogoviensis almae.... Universitatis Studii Cracoviensis maioris Collegii Artistarum Collegiatus, nodosam et perplexam questionum librorum posteriorum Aristotilis sententiam in leviorem modum recolligere institui, Egidii Romani doctoris, Thome Aquinatis, Alberti magni Paulique de Venetiis...: et aliorum interpretationes et explanationes adducam. Impressum autem est hoc opus ad

impensas providi, circumspecti, humanissimique viri domini Johannis Haller civis Cracoviensis virorum doctorum fautoris excellentissimi. Anno Cristi Jesu salvatoris 1499 nativitatis currente .... (na końcu dzieła:) Adest finis feliciter A. D. 1499 in studio florentissimo universitatis Cracoviensis. Hae itaque questiones magistri Johannis Versoris super Posteriorum analeticorum Aristotelis, pro juniorum exercitatione per Magistrum Johannem Glogoviensem ejusdem Universitatis Collegii majoris Artistarum Collegiatum diligentissime sunt resolute et in communem usum studentium feliciter recollecte.... Impressum est hoc opus in ducali opido Lipsensi per Baccalarium Wolffgangum de Monaco Anno quo supra. (text i wykład)

Początek wykładu: Circa initium primi libri analeticorum posteriorum Aristotelis quaeritur primo: Utrum sylogismus... (Versora?) Notandum est primo Aristoteles ostendit...

Początek textu: Omnis doctrina et omnis disciplina....

Minoris donati de/octo ptibus oratiōis/compendiosa interptatio per magistrū Johannē Glogouiēsem/in florigera Cracouiēsi universitate breui/ter in vnū recollecta. nuperq; denuo/reuisa. τ accurata diligētia fide/liter emēdata. abiectis ex/pori exēplari nōnul=/lis superfluis ne=/cessarijs/ v/ additis/pro iuniorum/aptiori institutioē/ Carmen ad lectorem./ Altam virtutis... (8 wierszy - tytuł druk czerwono i czarno gotyką i italiką) (na końcu:) Explicit exercitium Magistri Joannis Glogouiensis in lecturam Donati minoris: nouiter magna cum diligentia emendatum. Impressum Cracouie in edibus prouidi viri Joannis Haller. Anno salutis nostre Millesimo quingentesimo quindecimo, finitum vero Sabbato post Purificationis sacratissime virginis. 4to druk gotyc. Kart. 116 Sign a - riiij. Początek: In minorem magistri Donati de octo partibus orationis librum majori volumini Prisciani correspondentem argumentum.... Ego magister Johannes Glogouiensis.. univers. Crac. majoris Collegii artistarum collegiatus.. Quaestiones compendiosas in libellum Magistri Donati de octo partibus orationis recolligere institui..... (Mówi że Priscianus napisał wielkie dzieło - to skrócił Donatus, a Jan z Głogowa nad tem skróceniem pisał wykład. F

F filozoficzny wykład i system gramatyki - text i komentarz
Początek: Aristoteles omnium recte philosophorum princeps modum procedendi...
Początek textu (Donata): Partes orationis quot sunt...
Początek wykładu (Głogowczyka): Utrum pars orationis sit subjectum....

Exercitium Nove / Logice Seu Librorū Priorū / Et Elenchorū Mgri Joannis de Glogonia / p Junioribꝰ / recollectū ac nouiter emēdatū. (drzeworyt: siedzący Lew i Jednorożec, 3 herby, cyfra ⱡz). Na końcu: Questiones in libros Priorum et Elenchorum Aristotelis Per Magistrum Joannem de Glogonia In studio Cracouiensi collecte Impensisque Domini Joannis Haller nouiter recognite ac impresse. Feliciter expliciunt. Anno domini 1511 Quarta die mensis Junij Cracouie. 4to druk got. Kart 138. (Sam wykład. – Początek: Circa inicium libri Priorum Analeticorum Aristotelis queritur primo: Utrum Syllogismus simpliciter dictus...

(dopis: Joannes Leopolita 1513 wykładał. w Krakowie jest to 3cia edycyja; pierwsza wyszła 1499 gdzie mowi że to są: Quaestiones Johannis Versoris super libros priorum Analeticorum Aristotelis per Joannem Glogoviensem resolutae. – 2a edyc. Cracoviae 1504. 4o (ob Wiśniewski III. p. 191)

Exercitium | Super ōnes tractatus parvorū logicaliū Petri hispani. Magistri Johannis Glogouiensis alme flo:rentissimeq; vniuersitatis Studij Cracouiensis. maioris Collegii artistarū Collegiati. & ad san|ctū Florianū Canonici. ad impensas prouidi: cir:cuspecti | humanissimiq; viri domini Johannis Haller, Ciuis ac cra | couiēsis virorū doctorū fautoris excellētissimi, q; optimis | atq; correc:tissimis characterib9: per dnm Baccalarium | wolfgangum Steckel monacēsem, cōcinem Lips:sensem | fauste impressum Anno Jubilei. M. CCCCC. (1500) Cum priuilegio....

(tytuł czerwono i czarno) druk gotyck. 4º Kart nieliczb 1. Kart liczb. 176 druk gotyck. — Przedmowa: In tracta:tum septimum magistri Petri Hispani pro iuniorum institutione Prohemium.... Ego magister Johannes Glogouiensis.... questiones quasdam succinctas et breves recolligere institui magistri Petri Hispani in septimo tractatu materiam et intentionem continentes. .... Początek wstępu (Glogowczyka): Inquit Albertus magnus Latinorum Philosophorum egregius in expositione... Początek textu (Piotra Hiszpana): Eorum quae (q̄) dicuntur, quedam dicuntur cum comple:xione ut homo currit..... Początek Komentarza (Glogowczyka) Utrum due divisiones quas Pe. His. ponit in textu cum divisione termini sint bene assignate. Pro intellectione huius.... (rodzaj filozofii i logiki.

Adligat bez tytułu tym samym drukiem: Abeo quod res est vel non est oratio vera vel falsa..... (o sylogizmach: t.j. wykład Glogowczyka) (na końcu:) Et de sincathegorematibus Petri Hispani dicta sufficiant... Impressum est hoc opus in insigni et ducali ciuitate Lipsensi per Baccalarium Wolfgangum monacensem Anno deificae incarnationis. 1500. Kart 42. (wykład bez textu) 42

[: Leonardi Aretini in moralem disciplinam introductio familiaris Joannis de Stobnicza :] tytułu brak – na końcu: Impressum Cracovie Impensis ~~Providi~~ Viri Domini Johannis Haller Civis Cracoviensis Anno Salutis nostre Millesimo Quingentesimo Undecimo. Et finitum XI. Februarij. Tobie Mily Boze Chwala 4º Kart 53 (z tytułem powinno być) sign Aij–Liij. – druk gocki. – Jest to: Leonardi Aretini .... Liber de moribus .... Ad Galeotum virum egregium, Quem traduxit de greco in latinum ex dyalogo ... Aristotelis ad Eudemium amicum suum. – wolne tłomaczenie, do którego komentarz Jana ze Stobnicy – w końcu list: Adam de Bochyn Art. et Medic. Doctor Sacr. Maj. Regiae Poloniae Medicus nec non Rector indyti Cracoviensis studii eruditissimo viro d. Joanni de Stobnicza art. magistro .... Cracovie 20 Januarii 1511. (pochwały) (brak w tym exemplarzu i karty z tytułem i dedykacją) (Aretyn właściwie przerobił z Arystotelesa)

2a edyc:

Leonardi Aretini in moralem | disciplinā introductio Fa= | miliari Joānnis de Stob= | nicza cōmentario | explanata. (na końcu:) Impressum Vienne per Joannem Singrenium. Impensis Leonardi et Luce Alantse Bibliopolarum Viennensium. Anno Domini ~~MD~~ M.CCCCC.xv. (1515) Sexto Nonas Martii. (i monogram Leonarda Alantse LA 4to druk gock. kart 46. na odwrocie tytułu: Joannes de Stobnicza artium magister eximio artium et medicinae doctori Adā de Bochyn Regis Poloniae Phisico ac Rectori universitatis Cracouiensis (dziękuje mu że go wykurował) – na końcu list Adam de Bochyn Joanni de Stobnicza. Cracovie 20 Januar. 1511.

Janocki

Sarmaticae litteraturae nostri temporis fragmenta cura atque opera Jo. Dan. Andr. Janozki protobibliothecarii publici. Volumen I Varsaviae et Lipsiae apud Michaelem Groellium. 1773: 8º. str. 142. ded. Christian. Teofil. Friesemu

1. Andrzej Stanisł. Kostk. Młodziejowski bisk. pozn. (biograf) p. 5–9
2. List Klemensa XIV do Stanisł. August. d. 23 Decem. 1769. p. 10.
3 " " " do Durinego nuncyusza " " " p. 12.
4 " " " do biskupow polskich (o jubileuszu) 22. Januar. 1770 " 13.
5 List pasterski A. S. K. Młodziejowskiego (o jubil.) 2 Febr. 1770 " 15.
6. Stan. Konarskiego Wiersz (carmen) do Krola w urodzeny (die natali) 1770 " 32.
7. Ang. M. Durini: Epigrammata ad puellam Ursulam Zamojsciam p. 37.
8. Franc. Bohomolec. Dedicatio Operum Sarbievii Hyacintho Ogrodzki secr. reg. (o tejże wiadomość edycyi na której czele: In nuptii Petri Trisnae cum Sophia Wollowicia 1621, In nuptiis Joannis Rakowski castellanidis vilnens. cum Catharina Eugenia Tyszkiewicia filia Janussii Skumin Tyszkiewicz notar. lith. 1620. In nuptiis Alberti Radivilii cum Anna Zenovicia 1628, Fragmentum Lechiados, Odae in funere Joannis Rudomina Dusiatski tribuni braslavensis et filii ejus Georgii S. R. M. Aulici et dapiferi ad Chocimum caesi 1621, Lubiensii Stan. epistolae ad Andr. Rudominam Soc. Jes. in Lusitaniam abituro atque in Indiam naviganti – tłomaczyli Ody Samuel z Skrzypny Twardowski, Piotr Puzyna, Adam Naruszewicz, Antoni Wisniewski, Jan Albertrandi Soc. Jes. Jos. Ep. Nieno . vowicz, Franc. Bohomolec, Michał Zrzeździecki starosta pinski, syn kancl. lit.) pag. 50.

(Naruszewicz r. 1767 wydał w Wilnie dodatki. Bohomolec drugie i listy)

9. Wiadomość o Franc. Bohomolca Zbior ze dziejopisów

polskich: Stryjkowskim, Kromerze, Gwagninie p. 75.

10. Ang. Durini In natales Adami Alexandri Felius Czartoryscii carmina genethliaca 1770 p. 76.

11. Wiadomość o nominacyjach: Jana Zamojskiego wojew. podol. Fryder. Mostynskiego naczeln. szkoły kadet. Stanisł. Poniatowskiego młodego podkomorzyca kawal. ord. S. Stanisł. Stefana Skrzebowskiego na ~~[illegible]~~ poznan. oficiała, Andrzeja Reptowskiego na Kanonika pozn. p. 93.

12. Wiadomość o dedykowaniu 2 tomow Kazań Sebastiana ~~[illegible]~~ Lachowskiego Soc. Jes. Krolowi p. 94.

13. Janocki dostaje od Króla medal Merentibus za to że Krolowi dostarczył Wizerunki Krolów pol. ~~pag.~~ 95.

14. Młodziejowski zwiedza bibliotekę Załuskich p. 97.

15. Napis na bibliotece Załuskich r. 1745. p. 100.

16. Ang. M. Durini Carmen ad Clementem XIV. p. 101.

17. Ignacy Nagurczewski dostaje medal Merentibus p. 103.

18. Wiadomość o posunięciu na biskupstwa Turskiego, Okęckiego p. 104.

19. Król nadaje probostwo w Babimoście Janockiemu p. 105.

20. Adam Czartoryski starosta podolski napisał Komedię: Virgo nubilis ~~[illegible]~~ (Panna na wydaniu) którą wydał p. 106.

21. Wiadomość o wydanym przez Ad. Naruszewicza Zbiorze Sielanek polskich p. 107.

22. Onufry Korytyński umiera po jego śmierci wydaje zaraz Minasowicz jego przekład De Arte poet. p. 109.

23. Carmen Elisabethae Czartoryskiae dicatum p. 110

24. Epigrama J. E. Minasovicii ad Joan. Dan. Janocki p. 115

25 " " " ad. Adam. Naruszewicz p. 117

26. Wiadomość o 2im tomie zbioru historyków Mizlera, — Christian Teofil Friese ma wydać po francusku historią Kozaków — Jan Godfried Freyer sędzia wojsk. pol. pisze geografią polską po niemiecku p. 117.

27. Umierają: Ignacy Brzozowski misjonarz, Alexy Ozga piar, Samuel Wysocki piar, Alexander Dzikiewicz jezuita. p. 120.

28. Ang. M. Durini: Ad Josephum Zaluscium elegia p. 120.

29. Śmierć Józefa Załuskiego bisk. kijow. i szczegóły jego życia i jego testament (treść) p. 122. (Janocki mówi że mu przed śmiercią posłał rękopism jego Auctorum polonicorum Bibliotheca universalis)

30. Janocki tłomaczy się z zarzutu jakoby był wrogiem Jezuitów – napis Biblioteki Załuskich z r. 1761. p. 127. i katalog 42 polsk. dzieł)

31. Wiadomość o nakładach polskich Michała Groella rodem z Norymbergi p. 133.

Nauka przeciwko morowej zarazie dla pospolstwa z niemieck. przetł. Warsz. 1771. 8. (z Wolfa)
Obowiązki dam chrześciańskich. Warsz. 1766. 8a.
Opisanie nauk i rzemiosł zrobionych. No 1 Sztuka węglarska. 1770. No 2. Sztuka szafiannika Warsz. 1770. 4o. X.
Prezent dla dam. Warsz. 1769. 8a.

Jasiński Filip najprzód assesor przy sądzie apellacyjnym, podprokurator przy trybunale warszawskim, Mecenas w końcu przy sądzie kassacyjnym umarł d. 2 Maja 1822 w Warszawie. Tłomaczył z francuzkiego z polecenia ministra sprawiedliwości:

1) Kodex przestępstw i kar z franc. Warszawa 1811. 8o.

2) Kodex postępowania sądowego Kryminalnego. Warszawa (w druk. Piarów) 1810. 8o. st. 209.

— — (drugie wydanie) Warszawa (druk. rządowa) 1811. 8o.

<u>Jundziłł</u> Stanisław Bonifacy, pisarz rzeczy przyrodzonych urodzony w Jasieńcach na Litwie d. 6 maja 1761 po ukończeniu szkół piarskich w Lidzie, wstąpił r. 1777 do zakonu Piarów w Lubieszowie, ~~[illegible]~~ skończywszy nauki w uniwersytecie wileńskim wyświęcony na kapłana r. 1784 pełnił najprzód obowiązki profesora w szkołach zakonnych w Szczuczynie. Poświęcając się gorliwie botanice, obdarzony medalem merentibus od Króla Stanisława Augusta, r. 1792 dla dalszego kształcenia się wysłany kosztem Komissyi edukacyjnej za granicę bawił na naukach kilka lat w Wiedniu w Dreznie i w kopalniach szczawnickich w Węgrzech, skąd r. 1797 powróciwszy do Wilna jako doktór filozofii mianowany został profesorem zastępcą historyi naturalnej w uniwersytecie wileńskim. Na tej posadzie zasłużył się dobrze krajowi założeniem ogrodu botanicznego i uporządkowaniem uniwersyteckich gabinetów historyi naturalnej. Od r. 1802 wykładał kursa już jako profesor zwyczajny aż do r. 1823, w którym objąwszy probostwo kaplicy Św. Kazimierza przy katedrze wileńskiej dostąpił różnych honorowych godności wzywany na członków wielu uczonych towarzystw. Umarł w Wilnie 27 kwietnia 1847. ~~[illegible]~~ (Żywot jego z portretem w Bibliotece warszawskiej 1850 T. I Styczeń str. 1–38) Jundziłł wydał następujące dzieła:

1) O elektryczności sztucznej i naturalnej x. Jana Beccaria księgi dwie z włoskiego przełożone. Wilno (dr. Piarów) 1786. 8° str. 509.

2) Opisanie roślin w prowincyi W. X. Litewskiego naturalnie rosnących. Wilno (dr. Piarów) 1791. 8° str. 570. — 2ie wydanie. Wilno (dr. Józ. Zawadzki) 1811. 8° str. 333.

3) O źródłach słonych i soli w Stokliszkach. Wilno (dr. Piar) 1792. kart 10

4) O główniejszych w świecie kopalniach i o ilości kruszców z nich się wydobywających; (w piśmie: Index lectionum in academia Vilnensi 1798. fol.)

5) Botanika stosowana czyli wiadomość o własnościach i użyciu roślin w handlu, ekonomice, rękodziełach, według układu Linneusza. Wilno (dr. dyecezalna) 1799. 8º. str. 496 i spis.

6) Dyssertacya o szarańczy i sposobach jej wygubienia. (Wilno) 1801. 8º. kart 22.

7) Początki botaniki. Warszawa (dr. Piar.) 1804. 8º. Część I str. 113. Część II str. 112 i tabl. ryt. — 2ie wydanie: Wilno 1818. 8º. — 3cie wydanie: Wilno (Józ. Zawadzki) 1829. 8º. str. 153.

8) Zoologia krótko zebrana. Wilno (dr. Zawadzki) 1807. 8º. Cz. I str. 277. Cz. II str. 288. Cz. III i IV. str. 432 i rejestr — 2ie wydanie: Wilno (u J. Zawadzkiego) 1825. 8º.

9) Opisy przedmiotów historyi naturalnej. Wilno (dr. Missio-narzy) 1820. 4º. z rycinami kolor. (tłomaczenie bezimienne wspólnie z Fortunatem Jurewiczem dokonane)

Prócz tego drukowane są pomniejsze pisma Jundziłła w Dzienniku wileńskim 1805, 1806, 1815, 1818, 1821; w Odpowiedzi Romana Symonowicza (+ 1813) wydanej 1806, w Kurierze wileńskim 1846, w Bibliotece warszawskiej 1850 i t. d.

92

Lietuviškos Dajnos,
surašitos par Antanę
Juškevičę.
(4 piesn.) 8o. Jto 7.

Kazań. Typografija
Uniwersyteta 1878.

Edw. Dembowski)   Drewo Dyjanny.   93

Jan Nep. Kamiński Część I (Urodzony w Kutkorzu w młodości uczeń Bogusławskiego: znajdował się z jego towarzystwem we Lwowie potem udał się do Odessy, skąd r. 1809 do Lwowa udał się i teatr otworzył (z Bulla) „Jako poeta dowiódł głębokiej dzielnej myśli ściśle skojarzonej ze wzniosłem uczuciem.

I) Ballady i pieśni Fryderyka Szyllera. Wiedeń 1820 z textem niemieck. : „Wierność nie jest zaletą tych przekładów lecz pojęcie ducha wieszcza i oddanie go zupełne."

2) Zabobon czyli Krakowiacy i Górale Część II Lwów 1821.

3) Sonety Jana Nepomucena Kamińskiego Lwów 1827. (pisane o zakład) w Polihymnii

4) Przekłady i ulotne wiersze J. N. Kamińskiego Lwów 1828.

5) Lekarz swojego honoru. Tragedyja w 5 aktach z dzieł don Pedra Calderona della Barca przerobiona. Lwów 1827.

6) Haliczanka Lwów 1835.

7) Poemat dramatyczny Fryderyka Szyllera Wallensztajn. Lwów 1837.

w Rozmait ościach : wiersze

Czy język nasz jest filozoficzny. Haliczanin I
Wywód filozoficzności naszego języka " II
Myśli o umnictwie dramatycznem " II

Drewo Dyjanny, Skalmierzanki, Twardowski na Krzemionkach, Helena (z Körnera)
Gwiazdoń Król tatrów, Syrena z Dniestru, Roszko Cymbałek, marnotrawca.
Hamlet drukowany w Minkowcach

Walensztein niepodobał się publiczności zaprawionej na Cymbałkach, innych farsa

Przegląd naukowy 1842. Nr 22 str. 863–870.

Karliński

Spraw y postępków Rycerskich, y przewagi opisanie krótkie, z naukami w tey rycerskiey zabawie potrzebnemi. We Lwowie drukował Maciey Bernath R. P. 1599. 4o. 13 ark. i 1 ark. na prozie (Maciej. III. 438)

wydał ded. Adamowi Hieronimowi Sieniawskiemu wojewodzicowi rusk. ... Stanisław Karliński Medyk i Alchimista.

Epistola pastoralis ad Clerum dioecesis Samogitiensis, ex mandato illustriss. d. Josaphati Michaelis Karp Dei et Apost. Sedis gratia Episcopi Samogitiensis edita et impressa A. D. 1737. Vilnae, typis Academicis Soc. Jes. 4to k. 1 (tytuł), str 130 i k. 3 (Index). k. 1 (Errata)

(List ten bez daty, w Obiadach ogłoszony – Co do Żydów zakazuje biskup z niemi jeść i pić, ani bywać na ich weselach, przedstawiać Amana „personatum Aman gerere" (p. 4), mace ich jeść, z niemi się kąpać. Co się tyczy zakazu służenia Chrześcian u Żydów przypomina biskup dwa dekreta sądów relacyjnych Króla Jana Kazmierza w sprawie między Żydami a Proboszczem Kowelskim 1665 fer. 6a post f. S. Jacobi Ap. i 1663 Sabbato post f. S. Annae, któremi pod karą 1000 czerw. złot. węg. zabroniono Chrześcianom służyć u Żydów lub wynajmywać się. Przypomina też bullę Grzegorza XIII z d. 30 Marca 1581 zakazująca aby żaden Katolik chory nieważył się używać Żyda za medyka i aby takowych nie słuchających nie chowano na miejscu Święntem. W Rozdziale III o czarownicach (p. 14) ubolewa iż na Żmudzi dotąd niewinnie pławią czarownice i palą, rozkazuje biskup, aby Księża z ambon zakazali to ludziom, ponieważ Sąd tylko z mocy Statutu z r. 1543 należy

do biskupa. Jako zabobony i resztki pogaństwa na Żmudzi poczytuje biskup zwyczaje: 1) Gdy pierwszy raz grzmot usłyszą, padają na ziemię, biją czołem o takową i przewracają się. 2) Podczas S. Jana Chrzciciela przez całą noc tańczą około ognia rozniecônego i przeskakują takowy. 3) Kobiety uważają za grzech prząść od Bożego Narodzenia do Nowego Roku (Epiphania) w wieczór, lecz schodzą się razem na pogadankę zwłaszcza młode. 4) W poniedziałek i wtorek wielkanocny polewają się wodą i nurzą w wodzie dziewczęta. 5) Święcują we środę wielkanocną, aby grad i burza nie zniszczyła zbóż; dzień ten zowią Ładą diena. 6) Poniedziałek po niektórych miasteczkach zowią Królewskim dniem (regalis dies) i zwłaszcza rzemieślnicy w ten dzień nie robią. (pag. 16)

Biskup cytuje: Synodus dioecesan. Samogitiensis a. 1636 die 13 Junii. – Osculum pacis et patenae tantum Regi, Reginae, Principibus, Senatoribus tantum detur.

Kaźyński Maciej dyrektor teatru polskiego w Wilnie, rozpoczął swój zawód dramatyczny w Warszawie 1793 w roli Susceptowicza w Komedyi Szkoła obmowy. – R. 1794 otworzył teatr polski w Lwowie, a później w Minsku, z kąd nawet do Moskwy (Petersburga) wyjeżdżał – na ostatek założył teatr w Wilnie, gdzie umarł 1823 długą nękany chorobą, oraz niedostatkiem obarczony.

1) Ojcu ojczyzny jego wdzięczne dzieci Komedia orygin. wierszem na obchód pow: rotu Alexandra monarchy z zwycięztw od: niesionych. Wilno (druk. rządowa przy policyi) 1814. 8º. k. 4. str. 63. k. 1. w 3 aktach.

97

Dzięcka Jana
naturalisty
Itom Kłossowski
Prof. Gimn.

Dr. L

Lubicz-Gass

98

Joannes Clobutius Phil. Dr. Collega minor profess. regius Canonicus S. Annae + 4 Decembr. 1609 tamze w kosc. S. Anny pochow.

W Bassandamart ~~Mysskowski~~ massza ~~tek W. Kot.~~

le.

ng in bisheriger Anzahl — und auf
von der oben erwähnten neuen Auflage

mer mehr erkannten Predigtbücher ist
ten — namentlich bei den Käufern
Sie daher, daß ein

O Kochańskim matematyku polskim pisze Niesiecki (Korona polska Tom IV st. 550) że był herbu Rola, wsławiwszy się z matematyki w obcych narodach wrócił za Jana III do Kraju i tu życia dokonał.

Schott Soc. Jes. powiedział o nim że z natury był do matematyki zrodzony.

Pisze o Kochańskim Erndtel (Varsavia physice illustrata pag. 6) mianowicie że staraniem jego i X. Liekarskiego wiele dzieł, instrumentów matematycznych i globów przybyło do zbiorów naukowych Kollegium Jezuickiego w Warszawie.

Lacroix (Histoire de la quadrature du cercle. Paris 1833.) uwielbia wielkie zasługi Kochańskiego przy obliczaniu stosunku okręgu koła do średnicy, mówiąc iż ~~[illegible]~~ Archimedes, Newton i inni sławni matematycy w Kochańskim sławnego i godnego znaleźli współzawodnika.

Wspomina też o nim Schultz von Strasznicki: Geometrie.

(Kochowski Vespasianus): Trybut należyty wdzięcz=ności wszystkiego dobrego dawcy Panu i Bogu albo Psalmodya polska za dobrodziejstwa Boskie dziękująca przez jednę najlichszą Kreaturę R.P. 1693 napisana a do druku podana R.P. 1695. w drukarni Jasnej Góry Częstochowskiej. 4to k. 1, str. 105 i k. 1 (anonim) (w bibl. Cypr. Walewskiego) (Kraków 1859) (inna edyc. bez miejsca druku 1695. 8o str. 64) (przeszło 36 psalmów)

: O Kochowskim: Tygodnik illustr. 1861 Tom III str. 241 (przez A Wieniarskiego) – Przyjaciel ludu. Leszno Rok VI str. 209 – Grabowski Ambr. Starożytności polskie T. I. – Gazeta warszawska 1859 Nr 198. – Encyklop. powsz. Tom IV – Koźmian: Wyciągi piotrowickie Tom I str. 69)

(Kochowski Vespas.): Kamień świadectwa wielkiego w Koronie polskiej Senatora niewinności przez jednego szlachcica polskiego wydany R.P. 1668. 4to kart 18 (wierszem obrona Jerzego Lubomirskiego)

(Kochowski Vespas.): Rubus incombustus Sanctissima Virgo Deipara Maria iterum in Monte Claro Czesto=choviensi per fortuitum incendium Anno 1690 men=sis Julii die 26 igne illaesus ab mancipiorum vi=lissimo ad perennem tanti casus memoriam vernili calamo adumbratus. Cracoviae typis Nicolai Alexandri Schedel (s.a) 4to k. 1 str. 261 (mylnie – właś=ciwie str. 161) i k. 1 (sign. A–V.)

(Kochowski Vesp.): Pamiątka trenami wyrażona pręd=kiego z tego świata zejścia nieboszczyka pana Sewe=ryna Kochowskiego, który po zwróceniu wojska z Wę=gier umarł w Bieczu 1657. 4to (jest 5 trenów) (ob. Baliński Pielgrzymka do Częstochowy pag. 324 i 325)

101

Koczorowski Franciszek Soc. Jes + d. 25 marca 1743 jako rektor kollegium lubelsk. mając lat 55 a w zakonie 39. wydał 1) Katechizm albo nauka chrześciańska Sandomierz 1734. 8vo (tłomacz. na francusk. 1735) 2) Słońce Akwinatyczne (kazania o S. Tomaszu Aqv.) 1737. Kalisz. 4to 3) Kalendarze polityczne na r. 1742 i 1743. Lublin 12o. 4) Katechizm albo nauka przy Hannenberga sama treść Kalisz 1755. 8vo

102

Kodesch von Freuenhorst Franz
ur. 3 sierp. 1761 w mieście Nahod w
Czechach, kończył uniwersytet w Pradze,
r. 1787 został professorem matematyki
w liceum lwowskim – w r. 1805 wykładał
matematykę i geometrię w uniwersytecie
Krakow. – R. 1813 wrócił do liceum
lwowsk. na professora matematyki.
+ 11 czerwca 1831 będąc professorem blisko
50 lat. Wydał: Uber Zinsenrechnung
O rachunku czynszowym Lwów 1800 –
O geograficznej szerokości Starego
Sącza 1812–1816 – Astronomiczne spo:
strzeżenia 1820–1821 – Astronomiczne
spostrzeżenia co do geograficznej długości
i szerokości Lwowa – O rachunku przy
odmiennych terminach wypłaty 1826 –
Elementa matheseos purae Wien 1818
T. I – 2a ed. Lemberg – Tom II Wien 1826
był 2 razy rektorem w Krakowie i Lwowie
celował wykładem i zapałem do nauki
Biografia w Rozmaitościach lwowskich
1832 No. 19. przez Wacł. Zaleskiego.

tractus - Kraj | Pogesa | Navetaga, | Szama, | Nadrowa

syndicus | Schalowa | Sudowa | Galinda

salariatus (salariatos? pag 164) | Bartha

fiscus

prolocutor

scabellum | Balgam

recidivo-are zurückgefallen | Radzim zamek

Rogozno inter Lyaszin et Rogoszno
villa Slup

arkusze czyste i Korrekta.

...ej nych
...ity, dziś nie wie gdzie się obrócić,
~~...nędzy i zniszczeniem.~~
...mem ~~wyrwa~~ uratować go od zapamiętałej ostatecznej nędzy i zniszczenia

Kojałowicz Wojciech (został jezuitą 1627 + 1677): Miscellanea rerum ad statum ecclesiasticum in Magno Lithuaniae Ducatu pertinentium collecta. Vilnae typ. acad. 1650. 4º k. 2. (tytuł i dedykacya do Jerzego Tyszkiewicza biskupa wileńsk.) str. 128

Spis: 1) Patronowie litewscy ritus latini i graeci – Wiadomość o mężach bogobojnych – Opisy miejsc cudownych na Litwie (w Wilnie, Trokach, Żyrowicach) – Zaprowadzenie chrześcijaństwa w Wilnie – Biskupstwa w Litwie – Klasztory na Litwie: Wilno 19, Kowno 6, Grodno 7, Smolensk 5, Połock 3, Nowogrodek 4, Nieświeź 3, Słonim 2, Orsza 5, Brześć 3, Pinsk 2, Minsk 5 prócz wiejskich klasztorów, wspomnieni fundatorowie bez dat fundacyj – Szkoły – Uczeni

Kolberg Juliusz Dr. Fil. Prof. Uniw. warsz. i Szkoły leśnej

1) Teorya rysowania gór podług Lehmana z dzieła przez F. A. W. Netto Dr. Fil. Prof. Szkoły wojskowej w Berlinie w niemieckim języku wydanego przełożona na język polski przez Juliusza Colberg z 6 Tablicami. W Warszawie 1825 – fol. poprz. (Tytuł sztych z widokiem: Janowiec zamek nad Wisłą ryt. Seweryn Oleszczyński; Kart 5 druk i tabl. 6 Józef Stawiński ryt.) 6 f. 20

wierzchołek (Kuppe), Przedział (Sattel), Spadzistość wklęsła (hohlen Form), wypukła (gewölbten F.) Wąwoz (Schlucht), Wąwoz nieckowaty (Trogmulde) Grzbiet (Rücken) Odnoga (Zunge), Krawędź (Kante), Wyskok góry (Vorsprung), Spadek grzebieniasty (Kamm), Spadzistość (Böschung)

2) Wzory rysowania mapp różnego rodzaju szczególniej dla użytku szkolnego wydane przez Juliusza Colberg w 6 Tablicach. W Warszawie 1825. – fol. poprz. (Tytuł sztych z widokiem: Olsztyn zamek w r. 1807 rys. p. Z. Vogel, ryt J. Stawiński – Kart i druk i tabl. 6: Tabl. III: Mappa wsi supprymowanej Nękanowice w obw. miechowskim w r. 1824 pomierzonej. J. Stawiński ryt. – Tabl. IV: Mappa części obwodu

pułtuskiego 1825 Seweryn Oleszczyński ryt. (Sierock, Pułtusk, Wyszków) – Tabl. V: Mappa Województwa Krakowskiego 1825. ryt Seweryn Oleszczyński:)

(Syr) 3) Wzory rysowania mapp i planów przez W. Kolberg. Warszawa 1837. Czaskierski litogr. w lito. Butakowskiego i sp. – fol. (Tytuł litogr. kart druk 4. i 6 Tabl. : Tabl. IV Plan okolic Bielan (pod Warszawą). Kolberg – Tabl. V Mappa wsi prywatnej Janowa w obwodzie miechowskim. Kolberg. 6 f 20

Ukryte skały (Felsriff) Paroïo (Schlucht)

Kolory do planów: tusz czarny, bister, karmin, bleu de prusse, Gumigutta – lub terre de sienne, minia cynober, vert végétal

<u>Komenski (Comenius)</u> Jan Amos urodz. 28 marca (března) 1592 w miasteczku Niwnicach na Morawie z ojca młynarza, kształcił się w Heidelbergu i Amsterdamie, wróciwszy do kraju sprawował obowiązki kapłana Braci czeskich. Wraz z innemi współwyznawcami zmuszony był opuścić ojczyznę i r. 1628 osiąść w Lesznie polskim gdzie był dyrektorem gymnazyum; od r. 1638 bawił częścią w Anglii częścią w Szwecyi i Hollandyi. Wróciwszy r. 1648 do Leszna gdzie został biskupem Braci czeskich. R. 1651 bawił w Sarosz-Pataku, gdzie za staraniem (młodego) Zygmunta Księcia Rakoczego i (jego domowego nauczyciela) Jana Tolnay urządził szkoły z biblioteką i drukarnią. R. 1654 wrócił znowu do Leszna; lecz podczas wojny szwedzkiej zmuszony r. 1656 wyjechać do Amsterdamu, gdzie umarł r. 1671 d. 15 (listopada)

1) Janua linguarum reserata. Lesnae 1631
item: Dantisci, typis Andreae Hünefeldii 1631
item: J. A. Comenii Janua linguarum reserata, sive Seminarium linguarum et scientiarum omnium. Editio quarta .. cum collaterali germanica et polonica versione. - Die eröffnete Sprachenthüre. Dantisci, typis et sumptibus Andreae Hünefeldii 1637. 8º. Kart. 20 i arkuszy 46 ded. Boguslao comiti de Lesszno palatinidae belzensi et Vladislao ~~[illegible]~~ Moniwid L. B. de Dorostay M. D. Litho. supremi Marschalci filio (których edukował Jonston) .... Comenius. Tłomaczenie niemieckie do tej edycyi uskutecznił

Jan Mochinger w Gdańsku 1631 – a tłomaczenie polskie piękne i ciekawe: Andrzej Węgierski rektor szkoły lesz: czyńskiej w Lesznie r. 1633.

2) Pansophiae Diatyposis. Gedani 1643

3) Orbis sensualium pictus hoc est omnium fundamentalium in mundo rerum et in vita actionum pictura et nomenclatura. Latino-Gallico-Germanico-Polonice. – Die sichtbare Welt.. Bregae Silesiorum, typis Tschornianis, Veneunt Vratislaviae apud Casparum Müllerum bibliopolam 1667. 8º tytuł sztych. Kart. 26, str. 413. Kart 88 i 143 rycinami sztychow. – polski text wytłomaczył Matthias Gutthäter Dobratzky genant J.C. w Wrocławiu 1666.

Kosiński jenerał

zmarły d. 10 Marca 1823 w Pozna:
niu.

107

Kranzowski Blasius Dr. Phil. et Prof.
Divus Thomas Aquinas sub imagi-
ne centri veritatis exhibitus A.
1671 d. 7 Martii. Cracoviae apud
Stanislaum Piotrkowczyk. fol.
k. 7. Ded. Andreae Olszowski
episcopo culmensi

na odwrocie tytułu 4 wiersze na herb
jego: Mathias Casimirus Fieterus
in Academia Crac. Studiosus.

Gruber Joan Daniel.

Origines Livoniae sacrae
nicon Livonicum vetu
trium primorum episcop
et Lipsiae 1740. fol.

4030

Kromer Marcin urodzony 1512 w mieście Bieczu z ojca Grzegorza mieszczanina i matki Agnieszki Czermnieńskiej. Najstarszy z rodzeństwa (miał 3 braci i 1 siostrę t.j. Andrzeja zmarłego młodo; Bartłomieja najprzód mieszczanina bieckiego potem od r. 1571 dziedzica wioski Kromerowo czyli Krämersdorf w Warmijskiem, gdzie zmarł 1587 zostawiwszy potomstwo; Mikołaja który się kształcił w Bononii od r. 1562 był sekretarzem arcybiskupa praskiego, od r. 1564 kanonikiem ołomunieckim a od r. 1569 opatem welehradzkim; i siostrę Natalię za Janem Aurifabrem mieszczaninem bieckim). Marcin Kromer odebrawszy początkowe wykształcenie w szkole parafialnej bieckiej, przybył do Krakowa gdzie zapisany r. 1528 w poczet uczniów uniwersyteckich, r. 1530 został Bakałarzem Nauk wyzwolonych. Tegoż r. 1530 dostał się do kancelaryi państwa gdzie pracował przy Janie Chojeńskim bisk. przemysk. sekretarzu Koronnym. R. 1537 udał się na naukę prawa do Bononii, gdzie został Drem Praw. Wróciwszy r. 1538 do Polski znalazł w Piotrze Gamracie protektora niepospolitego, który go najprzód do swego boku jako sekretarza powołał, i który mu ~~[illegible]~~ probostwo bieckie, kustodię wiślicką, kanonię sandomirską, kielecką, a od r. 1543 kanonię doktorską krakowską wyjednał. Kromer towarzyszył Gamratowi na synodzie piotrkowskim d. 17 październ. 1542, gdzie miał mowę. R. 1543 wysłany jako sekretarz Gamrata do Rzymu, dla wyjednania pozwolenia dla Gamrata zatrzymania biskupstwa krak. obok gnieźnieńskiego arcybiskupstwa, uzyskał pozwolenie na 3 lata; r. 1544 w marcu przez Króla powtórnie do Rzymu wysłany, wyjednał przedłużenie tegoż pozwolenia na czas dożywotny.

R. 1548 postował Kromer

Brosciuś zarzuca Kromerowi braku Chronologii skutek której nie należy do Annalistów lecz do Historyków. Bo mimo iż z humanitaryzmem zarzucono sposób Annalistów, nie potępia jednak Brosciuś takowych albowiem większe rzucają światło na dzieje

109

Hist.

seu Chro-

nis res gestas

ancofurti

P. T.

W przeciągu lat 22 wydałem własnym nakładem następujące dzieła, które podzielone na cztery działy, takie noszą tytuły:

A. Z dziedziny Teologii pastoralnej.

1) **Teologia pasterska katolicka,** dla użytku seminaryów duchownych i pasterzów dusz. Trzecie pomnożone wydanie kompendyum. Kraków, 1887, str. 748, cena 4 złr. (7 marek).

„Główną zaletą obszernego, a wielką ścisłością zalecającego się dzieła jest prawdziwa apostolska żarliwość o zbawienie dusz przez kapłanów. Ta pełnia ducha bożego wybornie jest określona w I. części. Przymioty dobrego i roztropnego kapłana przedstawione są tu w sposób tak ponętny i ujmujący, ciągle odsyłający do pierwowzoru dobrego pasterza, Jezusa Chrystusa, że po przeczytaniu tej części ma się wrażenie dobrze odprawionego rachunku sumienia z obowiązków kapłańskich. Część II. określa zasady kaznodziejstwa. Wszelkie retoryczne, teoretyczne warunki kaznodziejstwa są tu wyłuszczone z gruntowną znajomością rzeczy. Z szczególnem zamiłowaniem opracowany jest dział katechetyki; widocznie autor wychodzi z zasady, że dobry katecheta zawsze się wyrobi na dobrego kaznodzieję. Część III rozwija bogaty obraz liturgiki pastoralnej. Z prawdziwem namaszczeniem rozpisał się autor o ofierze Mszy św. i o brewiarzu. Traktat o św. Sakramentach jest najważniejszy. Mianowicie co do Sakramentu Pokuty nie wahamy się wobec świetnej publikacyi Tappehorna powiedzieć, że nasz autor pod każdym względem mu dorównywa, co do bogactwa zaś materyału nawet go przewyższa. Część IV zawiera teoryą pasterzowania w ściślejszem znaczeniu. Idąc za radami autora tu podanemi, może pasterz nabyć prawdziwej roztropności pasterskiej, uniknąć nie jednego fałszywego kroku, pozyskać miłość i szacunek parafian i zapewnić sobie poważne stanowisko nawet wobec innowierców.

Przegląd kośc. 1879—80, str. 368.

B. Z dziedziny katechetycznej Teologii.

2) **Przewodnik teoretyczny dla katechetów czyli katechetyka katolicka.** Kraków 1887, str. 312, cena 1 złr. 80 cnt. (3 marki).

Dzieło to jest na wskróś pracą naukową, a przytem tak napisane żywo, zajmująco, gładko, z taką miłością powiedziałbym, że podobnego nie tylko w naszej ubogiej literaturze, ale i w obcych acz obfitszych, nie znajdziesz. Autor okrasił przedmiot z natury suchy, niepociągający, polską werwą, zwięzłym a nadobnym stylem; ogrzał ciepłem miłości chrześciańskiej i gorliwości kapłańskiej, podając mnóstwo praktycznych przykładów.

B. Pastor 1877, str. 200. Przegl. Lwowski J. 1878, str. 177–80.

*3) **Nauki katechizmowe** na całość prawd wiary św. katolickiej. Trzecie wydanie. Kraków, 1880, str. 585, cena 2 złr. 80 cnt. (4 marki 70 fen.).

Cechuje je przedewszystkiem pewna zwięzłość i łatwość, oraz całkowite zastosowanie do pojęcia i potrzeb ludu. Nauki przeplata autor przykładami; przez nie nauka nietylko silniej utkwi w pamięci, ale nadto dosadniej przemawia do umysłu.

Przegl. kryt., Kraków 1875, Nr. 12.

Są przystępne i praktyczne, tak, że i prostaczek zrozumie, a nawet spamiętać może.

Bonus Pastor, 1880, str. 95.

Odczytywane po domach chrześc. co niedzielę i święto, przypomną katechizm ze szkoły, wyjaśnią niejedno, będą komentarzem do nauk słyszanych z ambony, a w ostatecznym razie zastąpią kazania.

Przegl. kośc., 1879-80, str. 392.

*4) **Katechizm Rzymski** według uchwały św. Soboru Trydenckiego dla plebanów ułożony, przez X. Kuczborskiego tłum. teraz zaś ze zmianą tekstów Pisma św. według tłóm. X. Wujka i zastąpieniem wyrazów zastarzałych nowszymi po raz wtóry przedrukowany — trzema dodatkami pomnożony. Kraków, 1880, str. 541, cena 2 złr. 80 cnt. (4 marki 70 fen.).

Kto zna ważność, powagę i pożytki Katechizmu Tryd., ten zrozumie, jaką zasługę położył autor, wydobywając z zapomnienia tak nieoszacowane dzieło i wydając je nanowo. Wzbogacił je dodaniem I. Prostego wykładu dogmatu: O Niepok. poczęciu N. M. P., w którym obszernie bo na 12 stronach, pięknie, gruntownie i praktycznie wyłożył w 7 pytaniach rzeczony artykuł wiary. W II. dodatku rozłożył materye katechizmu na pojedyncze niedziele i znaczniejsze święta całego roku, stosując do perykop ewangelijnych. Jako trzeci dodatek wydał w osobnej broszurce:

*5) **Uchwały i wyroki św. Soboru Watykańskiego**, krótko wyjaśnione wraz z obszernym a prostym wykładem artykułu wiary: O nieomylnem nauczycielstwie Rz. Papieża. 1880, str. 40, cena 30 cnt. (50 fen.).

Tłumaczenie uchwał jest dokładne, dosłowne; każdy nieomal dekret objaśnieniami krótkimi a treściwymi opatrzony. Nauka o nieomylności Papieża obszernie i gruntownie w formie katechizmu podana, przytacza wszystkie dowody z Pisma, z Ojców, z tradycyi, a zaleca się jasnością i zrozumiałem przedstawieniem rzeczy. Podnieść należy to, że autor w osobnym ustępie dał krótki pogląd na pisarzy kościelnych polskich i kaznodziejów, jako dowód, że Polska wierzyła zawsze w ten artykuł wiary przed jej zdefiniowaniem.

Przegl. kośc. 1879-80.

6) **Przewodnik praktyczny do nauczania katechizmu** w klasie I. szkół ludowych. Wydanie drugie. Kraków, 1883, str. 153, cena 75 cnt. (1 marka 25 fen.).

„Autor pierwsze łamał lody na tem polu. Idąc za wzorami najlepszych niemieckich katechetów, stanął odrazu na stanowisku dzisiejszych wymagalności pedagogicznych pod względem katechizowania. Metoda dzisiejsza wymaga, aby katechizm uczono na podstawie historyi św., żeby katecheta wyłożył pewien ustęp historyi, wyciągnął zeń odpowiednią prawdę katechizmową i tę rozprowadził i wyjaśnił. Téj metody użył autor.

Wiadom. kośc., 1877, str. 174.

Wysoka c. k. Rada szkolna krajowa poleciła go rozp. z dnia 31 lipca 1883, l. 12541.

7) **Przewodnik praktyczny do nauczania katechizmu** w II. klasie szkół ludowych. Wydanie II. Kraków, 1884, str. 223, cena 1 złr. (1 marka 70 fen.).

Autor zastosował go do małego katechizmu tak Kanizego jak Deharbe'a; używając do pomocy cennego dzieła Ks. Jak. Schmitta. Nadto opracował metodycznie i obszernie rzecz o pięciu warunkach do Sakr. Pokuty w kształcie wykończonych katechez, które początkującym katechetom i nauczycielom za naukę przygotowawczą do pierwszej spowiedzi św. posłużyć mogą. Ten przewodnik jest niezbędnym dla każdego katechety.

Przegl. kośc. 1883—84, str. 330.

Zalecony od Rady szk. kraj. rozporz. z dnia 22 marca 1884, l. 2950.

8) **Przewodnik praktyczny do nauczania katechizmu** w III. i IV. klasie szkół ludowych. Kraków, 1883, str. 389, cena 1 złr. 50 cnt. (2 marki 50 fen.).

Jestto raczej komentarz do katechizmu średniego Deharbe'a oparty na objaśnieniach ks. Jak. Schmitta. Kapłan przeczytawszy uważnie pojedyńcze lekcye, zainteresuje dzieci, pobudzi ich uwagę, opanuje przedmiot i przemówi do serca, bo mu Przewodnik ułatwi to ważne zadanie.

Przegl. kośc. 1882–83, str. 375.

Polecony został przez Radę szkolną krajową d. 27 września 1883, l. 4601.

C. Dział Maryologii.

9) **Kazania na uroczystości i inne święta N. M. P. tudzież nauki majowe.** II. wydanie. Kraków, 1885, str. 385, cena 2 złr. 50 cnt. (4 marki 20 fen.).

Trudność, jaką znajdowali kaznodzieje w tego rodzaju kazaniach i brak tychże dały pochop do ich napisania. Wiele z nich oryginalnie jest napisane, inne są przeróbkami lub tłumaczeniami z niemieckich i łacińskich autorów. Przedmiot zarysowany jest jasno, cytat i obrazów dosyć. Znamionuje je gorące nabożeństwo do Maryi; materyał obfity, wykład piękny, interesujący, praktyczny i budujący.

Kuryer pozn., 1878, Nr. 237. B. Pastor, 1878, l. 21. Przegl. kat., 1879.

*10) **Nowe nauki majowe.** Kraków, 1882, str. 144, cena 50 ct. (85 fen.).

„Czyta się je z prawdziwem zajęciem i przyjemnością, zwłaszcza, że obok doboru treści zaciekawiającej czytelnika, odznacza je jasny i logiczny wykład, wielce praktyczne zastosowania, oraz dobrane przykłady. Zalecone być mogą tak duchownym, jak świeckim czytelnikom.

B. Pastor, 1882, str. 40.

*11) **Rozmyślania majowe o tajemnicach Różańca N. M. P.** Wyd. II. Kraków, 1884, str. 198, cena 40 cnt. (70 fen.).

„Odznaczają się dobrym układem, obfitą treścią, przykładami i 15 dobrymi rycinami. Ok. Kons. Przem. z dnia 16 marca 1884.

Autor uczy i buduje, sławi cnoty Maryi, uczy ją kochać i uwielbiać, a na wielce zajmujących i pięknych przykładach dowodzi mocy i skuteczności nabożeństwa Rożańcowego. Forma tak prosta i pojedyncza, że je prostaczek bez trudności zrozumie, a wykształcony tylko się zbudować może.

Przegl. kośc., 1883–84, str. 290.

*12) **Godzinki o Niepokalanem Poczęciu N. M. P. w 32 rozmyślaniach majowych.** Kraków, 1885, str. 201, cena 40 cnt. (70 fen.).

Autor wyjaśnia w sposób prosty, zrozumiały i do potrzeb ludu zastosowany przenośnie z Pisma św. zawarte w Godzinkach o N. M. P., a zarazem nawięzuje do nich praktyczne rozmyślania nad prawdami moralnymi. Dziełko to uważamy za bardzo pożyteczne nie tylko dla ludu, ale też i dla wykształconych. Ok. Kons Przemysk., 1885, V.

Śliczny to, pełen barw różnorodnych, wieniec uwity dla Maryi, którego kwiaty woń niebieską rozlewając, serca ludzkie nastroić zdołają do miłości cnót, jaśniejących w Maryi. Przegl. kośc., 1884–85, str. 271.

*13) **Salve Regina w 32 rozmyślaniach majowych.** Kraków, 1886, str. 195, cena 50 cnt. (85 fen.).

Dziełko to umiejętnie a przytem przystępnie opracowane i budującemi przykładami objaśnione, uważamy za wielce pożyteczne.

Ok. Kons. Przem., V. 1886 r.

Autor wziął pochop z rozkazu wydanego przez Ojca św. Leona XIII., aby każdy kapłan po Mszy św. czytanej odmawiał wraz z ludem antyfonę: „Salve Regina“, prześliczne wysnuł z niej myśli i bardzo wiele do niej nawiązał nauk, które lud z pewnością zbudują, a kaznodziejom wiele zbawiennych i świętych poddadzą myśli. Prostota we formie, wyższy polot myśli, jędrność w języku, oto cenne przymioty tego dziełka, a jak rzewna jest antyfona „Salve“, tak rzewny przez wszystkie nauki przebija się nastrój serca, co ukochało Maryą i umie do niej wołać: Ad te clamamus exules filii Hevae.

Przegl. kośc., 1686, str. 254.

*14) **Salve Regina.** Kurze Betrachtungen für den Monat Mai. Mainz 1886. 205 Seiten. Preis 90 kr. (1 Mark 50 Pfg.).

Diese Schrift empfiehlt sich durch die glückliche Idee, den reichen Inhalt der Antiphone Salve Regina in 31 Maibetrachtungen zu erklären. Ältere Werke über diesen Gegenstand wurden fleissig benutzt, daraus zur Erbaung der Marienverehrer manches Neue geschöpft und in zeitgemässe Form gebracht. Salzburger Kirchenblatt, 1886.

*15) **Die kleinen Tagzeiten zu Ehren der unb. Empfängniss der allers. Jungfrau M.** Mainz, 1887, 197 Seiten. 90 kr.

*16) **Die heiligen Geheimnisse des Rosenkranzes der sel. Jungfrau Maria.** Mainz, 1888. Seiten 236. 90 kr.

*17) **Czytania majowe na antyfonę: Pod Twoję obronę.** Kraków, 1889. str. 168, (pod prasą). Pierwszy to obszerny wykład tej antyfony. Cena 40 ct. (70 fen.).

*18) **Maiblumen als Sinnbilder der Tugenden Mariens.** Bielitz, 1889. (pod prasą).

*19) **Pieśń Lurdska** o N. M. P. z harmonią na organy, str. 8. Cena 4 ct. (6 fen.).

D. Z działu archeologii.

20) **Pamiątka 700-letniej rocznicy założenia kościoła i kolegiaty św. Floryana** na Kleparzu w Krakowie. Odbitka z Przeglądu kościeln. Poznań, 1884, str. 24, cena 25 cnt. (40 fen.).

Jest to monografia zaczerpnięta z autentycznych dokumentów, interesujące zawierająca szczegóły historyczne.

21) **O słowiańskim kościele św. Krzyża i klasztorze Benedyktynów** założonym przez Jadwigę i Jagiełłę na Kleparzu 1390. Odbitka z „Czasu“, 1866, str. 33, cena 30 cnt. (50 fen.).

Interesująca a wielkiej doniosłości broszurka, liczy się do nielicznych publikacyi, które na uczczenie 500-letniej rocznicy chrztu Jagiełły wyszły.

Zwracając uwagę szczególnie na dzieła oznaczone gwiazdką jako stosowne dla ludu, proszę o łaskawe zamówienia.

W celu spiesznej wysyłki dzieł moich ....
powierzyłem je na skład ....
który wszelkie zamówienia odwrotną pocztą uskuteczni.

Kraków w styczniu 1889.

X. Dr. Józef Krukowski

proboszcz kościoła św. Floryana, b. prof. Uniw. Jagiell.

Kraków. — Nakład X. J. Krukowskiego. — Druk Wł. L. Anczyca i Sp., pod zarz. J. Gadowskiego.

112

Krzyżanowski Adrian matematyk urodził się 8 wrześ: nia 1788 we wsi Dębowie województwie augustowskiem z ojca Ignacego i Bogumiły Przytuskiej. R. 1799 oddany na naukę do szkół piarskich w Łomży. Zostawszy r. 1806 pijarem był przez 3 lat nauczycielem w klasach niższych szkoły żoli=borskiej w Warszawie i przez rok professorem matematyki w gimnazyum rydzyńskim. Opuściwszy zgromadzenie za=konne Pijarów r. 1810 niebędąc jeszcze wyświęconym księdzem oddawał się prywatnemu nauczycielstwu. R. 1812 mianowa=ny professorem matematyki w szkole departamentowej płoc=kiej. R. 1817 w celu wydoskonalenia się w matematyce udał się do Paryża gdzie słuchał wykładów tej umiejętności pod professorami Poisson, Lacroix, Gay Lussac, Biot, Dinet, Hachette, Haüy, Brognard, Mathieu, Arago, Blainville i Binet, Wróciwszy do kraju od r. 1820 pełnił obowiązki professora w szkole wojewodzkiej kieleckiej. R. 1821 mia=nowany doktorem filozofii i professorem liceum warszaws=kiego a następnie uniwersytetu warsz. gdzie wykładał mecha=nikę analityczną i algebrę wyższą aż do r. 1831. Krzyżanows=ki szczególniej zajmował się sprostowaniem rodowości Koper=nika którego Francuzi i Niemcy polskiemu narodowi zaprze=czyć chcieli. W tym to celu wydał kilka pism, a nawet swoim kosztem r. 1820 sprawił nową matrycę do medalu Koper=nika wybitego w Paryżu przez Duranda z napisem iż ten=że sławny astronom urodzony został w Polsce dla spros=

łowania błędu (naznaczającego Kopernikowi Niemcy za ojczy=
nę) który się wkradł do pierwotnych 25 odcisków tegoż medalu
w Paryżu r. 1818. Umarł w Warszawie na cholerę d. 21 sierpnia
1852. — Z prac jego literackich następujące są znane:
1) Matematyka dla szkół elementarnych 1810 (w rękopiśmie)
2) Rozprawa o najdogodniejszym sposobie uczenia i napisa=
nia jeometryi elementarnej 1811 (w rękopiśmie)
3) Mowa miana przy zaczęciu szkół w Płocku 1815 (druk)
4) Teoria równań wszech-stopni podług binomu Newtona.
Warszawa przy Nowolipiu 1816. 4º. str. 75. Cena 32 zł.
5) Geometria analityczna linii pierwszego i drugiego rzędu
Warszawa 1822. 8º. str. 334 (i edycyja druga poprawna
6) De construendis camaris ellipsoidicis ope projectionis
graphicae. Varsoviae 1821.
7) O życiu uczonym Stanisława Solskiego 1822 drukowa=
na rozprawa czytana na posiedzeniu uniwersyt. warszaw. 1822
8) Rozprawa o zabytkach mowy sławiańskiej pozostałych
w krajach niemieckich które niegdyś były ojczyzną Sła=
wian (w Pamiętniku warszaw. 1823) i osobno 1823
9) Spomnienie jubileuszowe Kopernika 1843. 8º. kart 4 (przełożo
ne na język francuski i niemiecki, a w skróceniu na rossyjski
i angielski)
10) O rodzinach spółczesnych i zażytych w Krakowie z
Kopernikami (w Bibliotece warsz. 1841 Tom III str. 27-41) (prze=
łożone w Spomnieniu jubileuszowém)
11) Mikołaja Kopernika spomnienie jubileuszowe (w Nowym
Kalendarzu powszechnym 1843 czy 1844. 8º. str. 32 — następnie
oddzielnie Warszawa w druk. J. Unger. 1844. 8º. str. 32 — i w
dziele: Polska.)
12) Kopernik w Walhalli. (Warszawa) w druk. J. Unger
1843. 8º. Kart 4. (podobno toż samo co Nº. 9)

13) Dawna Polska ze stanowiska jej udziału w dziejach pos=
tępującej ludzkości skreślona. Warszawa w druk. Józefa Un=
ger. 1844. 8o str. LXXXVI. 565. 269 (czyli 58 arkuszy) druk. w 400
exempl. Cena 362 Złp. dziś 403 Złp. (pracę tę zaczął najprzód drukować w Roczni=
kach krytyki literackiej 1842 – połowę dzieła o Koperniku)

14) Rozprawka treści krajowej: Z czyjej winy Królów czy narodu Polska upadła? w programacie szkoły kielec=
kiej 1821.

15) Kazimierz Wielki i Esterka powieść historyczna z XIV wieku
przez Alex. Bronikowskiego. Warszawa 1828. 8o 2 Tomy (przekład)

16) Jana Kazimierza Wazy więzienie we Francyi powieść histo=
ryczna z XVIII wieku przez A. Bronikowskiego. Warszawa
1828. 2 Tomy z ryciną (przekład z przypisami histor.)

17) O trudnościach zachodzących w wykładzie zasad jeome=
tryi elementarnej (w Pamiętniku umiejętności sztuk i nauk
1825)

18) Jeometrya elementarna (w rękopisie)

19) Przekład algebry Bourdona wydrukowany pod imie=
niem Józefowicza

20) Zarys ~~Dziejów~~ zakonu maltańskiego w Polsce (w rękopiśmie) –
wyjątki (Początek w Album Warszawskiem 1845 str. 186–219 i w Roczniku
(Kalendarzu) St. Strąbskiego 1851 pod napisem: Dziejowość bojowych
zapasów Chrześcijaństwa z potęgą turecką w XV i XVI wieku
(str. 17–31)

21) W Kalendarzu powszechnym Kajetana L. Nieżabitowskiego
1838–1846 rozprawy: O gwiazdach spadających (1838) – O gwiazdach
podwójnych (1839) – Wszechświat i jego ogrom (1840) – O dowodach wypadkach
i przyczynach stygnienia kuli ziemskiej (1841) – O Wielkiej Nocy i wy=
rachowaniu dnia tej uroczystości (1842) – O świętach ruchomych i
wyrachowaniu dat wyrażonych niemi (1843) – Wisła i nowe ujście
tej rzeki (1843) – Wspomnienie jubileuszowe Kopernika (1844) – Kalendarz
historyczny (1844) – O Kalendarzu Żydów (1845) i o Kalendarzu arabsko tureckiem. 1846

22) Pogląd na powołanie dzieje i sprawy zakonu Trynitarzy w Polsce (w Pamiętniku moralno-religijnym 1851 Tom XX Nr. 5.6. Tom XXI Nr. 7.8.9.10.11.12. i 1852

23) Mikołaj Kopernik i Jan Śniadecki astronomowie polscy (w Kalendarzu St. Strąbskiego 1852)

(Ob. Żywot Krzyżanowskiego A. przez Wł. Skimborowicza w Gazecie warsz. 1852. No 233.234.235)

herbu Rola

Stanisław Lubieniecki (urodził się z ojca
Krzysztofa, pastora socyniańskiego w Rakowie
i matki Katarzyny Filipowskiej w Rakowie
d. 23 sierpnia r. [illegible] 1623 jak sam wspomina w
dziele Theatrum Cometicum nie zaś r. 1625 jak
Sandyjusz wspomina. Z strony matki która była
córką Anny Ostinowskiej był Lubieniecki spokrewnio=
ny z Janem III. Pierwszą młodość strawił na naukach
w gimnazyum rakowskiem a potem w szkołach w Ki=
sielinie gdzie aż do swego 18tego roku bawił. Po=
tem przebywał częściowo na dworze królewskim
częściowo na sejmach i sejmikach, aby się w pols:
kim prawie wyćwiczyć. Z tego też powodu bawił dla nauki języka
niemieckiego
on r. 1645 w Toruniu przez dwa lat gdy się tamże stawione Colloquium
charitativum odbywało na którym z strony Socynianów
był także Jonasz Szlichting i Marcin Ruarus. Miał
i Lubieniecki czynny udział w owej umowie i pilnie
akta całej umowy spisał. Zostawszy potem nauczycie=
lem młodego Stefana Niemierzyca r. 1647 zwiedził z nim
Hollandyję i Francyję gdzie wyuczył się obydwóch języków i
z wieloma uczonemi się zaprzyjaźnił, acz kolwiek dla
swego różnowierstwa nieraz na nieprzyjemności jak n.p.
z sławnym Ludwikiem Capellus był wystawiony. Gdy
mu r. 1648 ojciec umarł wrócił młody Lubieniecki
morzem wśród burzy do Hollandyi a z tamtąd lą=
dem do Polski. Znany z swej nauki wzywany był do
wielu zborów za pastora, lecz dopiero r. 1652 gdy dn.
12 stycznia Zofiję córkę Pawła Brzeskiego Żegoty dziedzica wsi Lielle
poważanego obywatela i zwolennika Socynianów za
żonę pojął, został pomocnikiem Jana Ciachowskiego pas=
tora w Lublinie ~~[illegible]~~ który mu
sprawowanie urzędu przy zborze w Siedliskach powierz=
ył. Wkrótce potem został Lubieniecki pastorem w
Czarkowicach. Po spędzonych tamże ledwie dwu latach, F
na synodzie Czarkowskim mianowany

poezyje polsk.

F nie czując się bezpiecznym bo chłopstwo podżegane przez du=
chowieństwo rzymskie przeciw Aryjanom i Szwedom mordowało
tychże i rabowało

Lubieniecki pisał
1) Wiersze różne w języku polskim w Rękop.
2) Hymn na skład Apostolski znajdujący się w Kan=
cyonale Socyniańskiem in 12º.
3) Exemplum epistolae qua viro cuidam magno his=
toriolam commentariorum et vitae ac mortis Jonae
Schlichtingii pertexit. Scriptum Hamburgi $\frac{14}{24}$ Junii 1665
w Bibliotece fratr. polononor. 1666.
4) Moriens Polonia suos et caeteros alloquitur
1665 mense Octobri. 4º.
5) Morientis Poloniae conservandae ratio certissi=
ma 4º. wydane pod imieniem Brutus
6) Theatrum cometicum
7) Strena lugubris in obitum Celsiss. Principis Bo
guslai Radzivilii. Hamburgi 1670. fol.

W rękopisie pozostały:
1) Fidelis relatio rerum Thorunii 10 Octobris a. 1644
peractarum in Colloquio charitativo instituto inter
Romano-Catholicos et Dissidentes in religione ab eccle=
sia eorum.
2) Exercitatio in disputationem theologicam de tremendo
ss. Trinitatis mysterio a D. Daniele Lago in alma Po=
meranorum Academia Socinianis a. 1658 oppositam
3) Memoriale in causa fratrum Unitariorum adjuvante
Jona Schlichtingio conscriptum Stetini a. 1659 $\frac{10}{20}$ Aprilis.
4) Orbis Polonici revolutio svecica, sive Conversiones
in periodo Sigismundi III, Vladislai IV et praecipue Jo=
annis Casimiri regum Poloniae, gente Suecorum factae
5) Decuria rationum pro communi pace et libertate
Dissidentium ab ecclesia Romana nominatim Evangelicorum
Augustanae et Reformatae Confessionis et Arianorum vulgo
dictorum. Scripta a. 1660.
6) Memoriale in causa omnium sine discrimine de
Christianae Religionis professione ab ecclesia Catholico-
Romana in Polonia dissidentium
7) Brevis et fidelis relatio colloquiorum inter D. Hie=
ronymum Mulmannum Soc. Jes. Theol. et Phil Drem et Sta=
nislaum Lubienieccium, in Regia Hafniensi a. 1661. 12 Fe=
bruarii habitorum presente Serenss. rege Danorum Fride=
rico et aliis nonnullis magni nominis viris.

8) Exercitatio in exercitationem M. Joannis Latermanni de SS. Trinitatis mysterio contra Socinianos, sub praesidio D. Georgii Caliati in academ. Julia. 7 Cal. Mart. a. 1645 habitam. Scripta a. 1662. 7 Febr.

9) Gallio, Magistratibus Principibusque Christianis exhibitura. 1663.

10) Historia Religionis ecclesiastica vetus et nova praecipue in Regno Poloniae et provinciis adjacentibus. Coepta scribi a. 1664. Cal. Sept. (Autor zaskoczony smiercią niedokończył tego dzieła) wydane później obszerniej.

11) Historia Religionis Civilis vetus et nova, quae potissimum complectitur civiles Christi et Christianorum actiones, leges, jura, persecutiones, defensiones, colonias (tylko początek napisał)

12) Panegyricus in laudem Johannis III regis Poloniae magni Ducis Lithuaniae a. 1674.

13) Veritatis primaevae compendium, sive Nova facilis et certa Catholicae Christianae confessionis demonstratio, perbrevia amica quatuor colloquia inter Politicum Christianum, Romanum Christianum, Graecum Christianum, Lutheranum Christianum, Calvinianum Christianum et Catholicum Christianum, Arianum vulgo dicunt.

13) Exercitia sacra ex Novo Testamento. d. 7 Oktobra

14) Tractatus pro illustranda et demonstranda primaeva veritate.

15) Responsum ad scriptum cui titulus: Vindicatio Patrum Ante-nicaenorum.

Wskutek podżegań innych różnowierców mianowicie pastora Jana Mikrelliusza w Szczecinie

16) Paraenesis ad Nicodemitas, sub nomine Timothei Christiani.

17) De Trinitate.

18) Responsiones ad objectiones de aeterna divinitate Filii Dei et Spiritus Sancti

19) Viginti et tres articuli quos S. Paulus Apost. docuit et tradidit priscae ecclesiae Romanae, qui hodiernae ecclesiae Romanae e diametro adversantur.

20) De aequo omnium episcoporum cum Romano jure antiquo.

21) Conciones sacrae.

22) Epistolae ad quosdam viros illustres ac doctos: ut et ad Annam Mariam a Schurman.

Oraz wiele innych pism i wierszy polskich.

r. 1656 d. 6 Kwietnia z familią do Krakowa przybył

r. 1655 Lubieniecki podczas wojen szwedzkich prześladowany udał się pod opiekę Króla Szwedzkiego Karola Gustawa, co Socynianom za zdradę poczytano. Komendant szwedzki Krakowa Paweł Würtz dał tym Socynianom wolność pobytu i odprawowania swego nabożeństwa w Krakowie. Rozhukane chłopstwo podżegane przez duchowieństwo katolickie przeciw Szwedom i Aryjanom polskim wpadło do Czarkowa, podpaliło zbór, zrabowało plebanię Lubienieckiego i rozszarpało zacny jego księgozbiór który od babki swej otrzymał, tak iż do samego Pinczowa droga porozrywanemi kartami była zasłana. W Krakowie dokąd się także Jonasz Szlichting, Krzysztof Stegmann i inni aryjańscy pastorowie schronili; bawiło na ten czas wiele aryjanów siedmiogrodzkich z wojska Rakoczego, tym miewał Lubieniecki po kilka kroć kazanie w języku Ta-ańskim i dawał im wieczerzę pańską. R. 1657 gdy się Kraków znowu pod moc Polaków dostał udał się Lubieniecki wraz z Szlichtyngiem i Sztegmanem do Króla Szwedzkiego bawiącego na ten czas w Wolgaście w Pomeranii prosząc go aby przy zawarciu pokoju z Polakami wyjednał dla Aryjanów w Polsce amnestyję i wolny pobyt w Królestwie, jednak wcale król w traktacie o tem nie wspomniał. Mimo tego był Lubieniecki w łaskach u Króla ~~[illegible]~~ Szwedzkiego Karola Gustawa od którego póki król nie umarł miesięcznie pobierał jako wsparcie po 100 czerw. zł. w Szczecinie. Zaznajomił się Lubieniecki z wieloma sławnemi ludźmi którzy go protegowali jako to z hrabią Magnus de la Gardie w Elblągu, Krzysztof Karol Schlippenbachem i z generałem Wrangel, który był jego protektorem. Wsławił się także Lubieniecki dysputami z teologami w Wolgaście, Stralzundzie i Hamburgu. Lubieniecki był gorliwym prozelitą wyznania socyniańskiego. I tak gdy Szczecin w którym Lubienieckiego żona i dzieci bawiły, mocno oblegany był mocno oblegany był od wojsk cesarskich i brandenburgskich (Lubieniecki sam mówi iż r. 1659 podczas oblężenia sam także z żoną i dziećmi się znajdował) zawołał go szwedzki

jenerał hrabia Szlippenbach luterskiego wyznania do siebie i rzekł do Lubienieckiego że gdy to swą modlitwą zrobi iż Szczecin od nieprzyjaciół nie będzie zdobyty wtedy Schlippenbach przyjmie wyznanie socyniańskie. Lubieniecki modlił się przez 3 tygodnie i pościł, na koniec przybył do Szlippenbacha iż miasto już jest bez obawy. Zrazu śmiał się Schlippenbach lecz w 6 dniach dostał listy potwierdzające że nieprzyjaciel od Szczecina odciągnął. Przypominał Lubieniecki Szlippenbachowi obietnicę lecz ten postanowił pozostać przy wierze luterskiej.

Gdy r. 1660 po zawarciu traktatu w Oliwie z Szwedami żadnej wzmianki o Aryjanach w takowym nieuczyniono i gdy wygnanie z Polski na Aryjanach ściągło; Udał się Lubieniecki (d. 28 Novembr. 1660) z swemi morzem do [Hafnii] Kopenhagi prosząc Króla Duńskiego Fryderyka III aby pozwolił Aryjanom polskim wolny pobyt w Danii. Znalazł Lubieniecki dobre przyjęcie u dworu lecz wskutek intryg innych luterskich pastorów (którzy się obawiali, aby Król nie przyjął Aryjanizmu do czego miał skłonności) zostało im na miejsce pobytu miasto Altenau [one] wyznaczone, gdzie indziej w kraju nie wolno im było osiadać. Na dworze duńskim dysputował Lubieniecki często w przytomności Króla z arcybiskupem Janem Schwaning, spowiednikiem królewsk. M. Erykiem Gravius, pastorem Ludwikiem Pfeiff i innemi. Przy odjeździe [dał] mu król znaczny podarek i [chciał go] mianować swym rezydentem w obcych krajach z roczną pensyją aby mu donosił nowości. Lubieniecki powrócił na okręcie do Stralzundu a z tamtąd d. 11 Stycznia 1661 do Szczecina, gdzie gdy go dla różnych intryg ucierpieć nie chciano tegoż roku odjechał do Hamburga a w następnym [1662] familię z sobą przywiózł. W Hamburgu często z nim w przytomności rezydenta cesarskiego i innych książąt rozmawiała z nim była Królowa szwedzka Chrystyna. Lubieniecki udał się znowu do Kopenhagi a z tąd do Friedrichstadt w księstwie Holsztyńskim, gdzie od księcia Chrystyjana Alberta mile był przyjęty i już niemal dla siebie i aryjanów którym przytułku szukał wolny pobyt w księstwie nie otrzymał lecz wskutek intryg superintendenta luter: Jana Rheinbolda zakazał mu xiąże pobyt w Holsztyńskiem. Udawał się potem Lubieniecki nie szczędząc kosztów o wolny

Drukowane

Prócz wielu pism tych które Chr. Sandius Bibliotheca Anti-trinitariorum. Freistadii 1784 str. 165–168 wylicza wyszło w tymże samym dziele Sandiusza pisemko Lubienieckiego: Vindiciae pro Unitariorum in Polonia Religionis libertate ab equite polono conscriptae str. 263–296.

2) Historia Reformationis Polonicae in qua tum Reformatorum tum Antitrinitariorum origo et progressus in Polonia et finitimis provinciis narrantur authore Stanislao Lubieniecio equite polono. Freistadii apud Johannem Aconium 1685. 8o. kart 8 str. 304.

Autor niedokończył tego dzieła tylko do czasów Władysława IV przeto dołączone są dwa listy jeden Samuela Przypkowskiego 1663 drugi innych wygnańców 1661 opisujące wygnanie z Polski i prześladowanie Aryjanów; na czele dziełka jest opisany żywot Stanisława Lubienieckiego

w manheimie
pobyt (dla Aryjanow polskich do Elektora w Heidel=
bergu lecz daremnie. R. 1667 znowu był na dworze
duńskim i przytomnym na weselu xięcia Chrystyjana
Alberta holszteinskiego z królewną duńską w Glückstadzie
W Hamburgu był z razu rezydentem szwedskiego dworu
a potem sekretarzem i rezydentem królestwa polskiego
lecz wskutek zbytniej swej gorliwości religijnej narobiwszy
sani i ust go rezydentem polskim do końca zowie
sobie mnóstwo nieprzyjaciół, miejsca te utracił. W Hambur=
gu mieli mu już pobyt zabronić gdy w tem nieprzyjaciele
jego przez służącą starali się go otruć. Dwie córek które
tę potrawę zatrutą jadło, umarły, matka zaś i sam Lubie=
niecki skosztowawszy owej potrawy ciężko zachorowało
Położył się Lubieniecki chory, ~~[illegible]~~ d. 12 maja jednak za
pomocą lekarską mógł znowu wstać i napisał odę na
śmierć swych dzieci; potem na nowo zapadł i dnia 18
maja 1675 umarł mając lat 57. pochowany w Altenau
bez oznak i ceremonii
(Altonie) gdzie sobie za żywota w kościele kupił miejsce F
na grób. Za religią swą był mocno prześladowany. Do
dzieci trzymał nauczyciela Luteranina którego na
Aryjana przerobił potem. Lubieniecki pisał wiele lubo
większa część pism jego nie była drukowana. Wydane jego
dzieła są najznakomitsze: 1) Theatrum cometicum w
3 tomach w pierwszym są listy różnych uczonych i
Lubienieckiego o kometach widzianych r. 1664 i 1665
w drugim wylicza wszystkie komety (415) widziane
od potopu świata do r. 1665; w trzecim pisze o zna=
czeniu komet do czego dołączył pisma prozą i wierszem
opłakujące skon swego przyjaciela Jana Ernesta Ran=
tensteina radzcy nadwornego xięcia pfalcko-neuburgs=
kiego który umarł wracając w Szwecyi w Kiel d. 27
maja 1666 2) Historyję Socynianów krótką 3) Apos=
tolskie-Symbolum, psalterz i pieśni dla braci
polskich 4) Żywot i śmierć Jonasza Szlichtynga
5) Umierająca Polska i sposoby któremi jeszcze od śmierci
może być wyrwana 6) Szwedskie rewolucyje w
Polsce pod królami Zygmuntem III, Władysławem IV
i Janem Kazmierzem

F Matka i 3 synów zostali przy życiu

Samuel Friedr. Lauterbach: Ariano-Socinismus olim in
Polonia. Frankfurt 1725 pag. 313–331.

Theatri cometici pars prior. Communicationes

Stanislai de Lubienietz Lubieniecii Politsii Theatrum cometicum
duabus partibus constans, quarum altera frequenti senatu philosophico
conspicua cometas anni 1664 et 1665 variis virorum per Europam
clariss. cum quibus auctor de hoc argumento contulit observationibus
dissertationibus, animadversionibus descriptos et 59 figuris aeneis illus=
tratos exhibet: quibus immista sunt varia philosophica et christiana exem=
pla et monita ad vitae melius degendae cuicunque hominum generi con=
venientia – altera ~~[illegible]~~ continet historiam 415 cometarum, a tempore
diluvii ad ann. 1665 cum 25 figuris et accurato indiculo, non tantum
tristium, sed et laetorum eventuum eos secutorum, in qua simul
synopsis quaedam historiae universalis proponitur – et Theatri
cometici exitus sive de significatione cometarum ac justa
Rautensteiniana cum imagine ejusdem – Opus mathematicum,
physicum, historicum, politicum, theologicum, ethnicum, oecono=
micum, chronologicum. Amstelodami typis Danielis Beccamude
apud Franciscum Cuperum (Cuyper) bibliopolam a. 1668.
fol. T. I dedyk Fryderykowi III Krolowi Danii i Norwegii
portret Stanislaus Lubienietzki de Lubienietz Politsius
aet XLI M. Scheits pinxit. L. Vischer sculps. (z 6 wierszami 1664–1666
Clemens Gauld S. Theol. Dr. (przywilej dla zabezpieczenie przedruku
Leopolda cesarza i stanow Hollandyi) kat II str. 966 i K. 2.

Zorawski r. 1664 pisał prognostyk o komecie +1665 w Krakowie
z Hamburga pisane
Są tu listy (do 1) Jana Ernesta Rautenstein pana na Ditteldorff w
Ratzboriu Lubieniecki mile przyjęty był od Chrystyjana Alberta xię= 1665
cia Holsatiae – w miesiącu Auguscie r. 1665 zaraz Lubieniecki swoj 42
42 rok. i r. 1647 był we Francyi 2) do Alberta Curtius jezuity 1623
rektora kollegium w Neoburgu 3) Piotra Brusselus senatora w Paryżu
4) Ottona Gerricke Konsyliarza w Hamburgu (syna sławnego Ottona
Guericke) 5) Mikołaja Heinsiusa posła belgijskiego w Holmie (mówi
w r. 1665 że ante 17 annis bawił w Francyi) przed 4 laty w Pomeranii
zajmował się Lubienieckim Wrangel; r. 1665 żył jego patruus Andreas
Lubieniecius septuagenarius w Prusach R. 1659 podczas oblężenia Stettinu
znajdował się tam Lubieniecki z żoną i dziećmi. – Balbitzkius

orator suecius ad caesarem 1666 – St. Lubieniecki ab avo et patre meo w dziedzictwie dostał znaczną część biblioteki Joannis Michaelis Bouti żyjącego na dworze Zamojskiego Jana, biblioteka ta składała się z autorów greckich i łacińskich lecz podczas wojen polskich szweckich utracił prawie całą Lubieniecki. 6) do Olaum Rudbeck profess. botaniki i Jonassa Fornelium professora matematyki w akad. Upsal. 7) Jana Heveliusa w Gdańsku senatora który podobną zajmował się pracą) 8) Jana Melchiora Rötlinium sekret. król. w Hafnii 9) Thomassa i Erazma Bartholinius professorów w akademii w Hafnii 10) Ottona Guericke konsula w Magdeburgu 11) Ismaela Bullialdus w Paryżu 12) Abrahama de Grau prof matematyki w akademii Franequera 13) Tobiassa Morsztyna z Raciborska krewnego który bawił w Franequera 14) Jana Placentinus alias Kolaczek profess. matem. w akad. Frankfurcie nad Odrą. 15) Jana Raven bibliotekarza w Berlinie 16) Hermana Lang konsyliarza w Lustrin 17) Concius prof mat. w kad Krolewieckiej. 18) Samuela Karola Kechelius prof. mat. w Leiden 19) do Joachima Stegmana i Andrzeja Wissowatego krewnego (który r. 1618 miał 10 lat) w Manheim 20) Jana a Leuneschloss math w akad Heidelberg. 21) Adama Olearium Ascarium bibliotekarza w Gottorp 22) Christiana Bussmanna med D. w Harower 23) Pawła Jasz – Beresnyi w Londynie 24) Jana bapt. Ricciolius jezuity w Bononii. 25) Athanasego Kirchera w Rzymie 26) Kaspra Schott jezuity w Herbipoli – 27) Fryderyka Büthnera profess. w Gdańsku. 28) Jana Müllera w Hamburgu 29) do Auzout w Paryżu 30) Egidiusza Menage w Paryżu 31) Izaaka Grutera w Roterodamie (mówi że pisał Moriens Polonia et ejus servandae ratio r. 1666 pisze do Grutera) 32) ~~Reyher~~ sadrusz w Kiel matem. prof. 33) Rudolfa Capellus theol. D^ra^ w Hamburgu. 34) Jana Blum bibliotek. w Hamburgu. 35) Henryka Oldenburgum w Londynie 36) Henryka Syvers bibliot. w Hamburgu. 37) Christiana Hugenius w Paryżu 38) Izaaka Vossius w Haga-Comitis 39) Wilhelma Lang w Hafnii

T. II kart 4 i str. 464 i k. i dedyk. Jerzemu Wilhelmowi i Janowi
Fryderykowi Xtiom Brunświckim &c
T. III k. 1 i str. 78 k. I dedyk Filipowi Wilhelmowi i Filipowi
comites Palatinos duces Bavariae
Za tu listy, mowa na śmierć i wiersze na Reutersthein
Joannes Ernestus a Reutenstein dominus in Ditteldorf
serenissimi principis ac ducis Palatino-Neoburgici Consilia-
rius intimus ejusque ad S. Caes. Majestatem et S.R.J.
comitia tum ad reges Sueciae et Poloniae nec non
ad electores et principes imperii plurimos legatus.
matthias van Sommeren delin et sculpsit Anno
1666.

307 C. II 118

Stanislai Lubienski episcopi plocensis Opera posthuma historica, historo-politica, variique discursus epistolae et aliquot orationes edita ab executoribus testamenti. Antverpiae apud Joannem Meursium. 1643. fol.

<u>ded.</u> Mathiae Lubienski archiep. gnesnen.

z wizerunkiem sztychow: Stanislaus Lubienski Abr. a Diepenbeke delin. Jac. Neeffs sculpsit.

<u>Lubomirski</u> Książe Edward
zmarły zawcześnie d. 26 Lutego 1823 w
Warszawie, mając lat 27 nie zupełna;
pochowany w swej majętności Radzy=
minie ~~[illegible]~~

1) Rys statystyczny i politycz=
ny Anglii. Poznań 1829. 4º maj.
(Wydanie wspaniałe, pośmiertne) Złp. 33 gr. 10.

przed nim zmarli bracia młodo
Kazimierz i Marcelli oficer pod
Sandomierzem 1809 waleczny

120

Łosiewski Fortunat franciszkan + 1750 w Piotrkowie autor Kazań.

Madejski Aegidius a S. Joseph z zakonu Piarów prowincyi polskiej, urodzony r. 1691 w Krakowskiem wstąpił do zakonu r. 1705, rektor w Łukowie i kaznodzieja po różnych Kollegiach, umarł 17 Stycznia 1746 w Kolbuszowy. Wydał: 1) Ara salutis publicae ~~[illegible]~~ Constantini Feliciani Szaniawski episc. Cujav. die consecrationis ~~[illegible]~~ ecclesiae Petricoviensis Schol. Piar. erecta ~~consecrat~~) a Petricoviensi Collegio Schol. Piar. Varsaviae typ. Schol. Piar. 1718 fol. (bezimiennie.) 2) Corona coronarum orbis Beatissima V. Maria in arce Clari Montis coronata devoto cultu Collegii Petricoviensis Piar. Scholarum adorata 1717. Varsavia fol. stil. lapid. (bezimiennie) ded. Constantino Moszyński ord. S. Pauli provinciali. 3) Oratio de laudibus S. Thomae Aquinatis. Varsaviae 1719 fol. (anonyme). 4) Rex libertatis in absoluto scientiarum Regno D. Thomas Aquinas in Varsaviensi Ord. Praedic. Basilica d. 7 Martii ab exedris proclamatus. Varsaviae 1720. fol. (proza). 5) Lapis in montem et fastigia honorum crescens Joannes Casimirus de Alten Bokum episcopus Culmensis, procancellarius Regni, Abbas Cervenensis peres auspicatissimum ad cathedram ingressum submisso Provinciae Polonae Schol. Piar. charactere perenni famae inscriptus. Varsaviae 1719. fol. proza (bezimiennie). 6) Agnus in Zodiaco coeli Poloni renovatis publicae pacis et felicitatis vere princeps Constantinus Felicianus Szaniawski episcopus Cracov. in solenni ad suam ingressu cathedram deductus. Varsaviae typ. Schol. Piar. 1716 fol. (nomine Schol. Piar. Polon. Cracov. Collegii) 7) Panegiryk wierszem polskim na wesele Wiktoryi Szczukowny podkanclerzanki litew. z Janem Kątskim jenerałem podolskim Warszawa 1719 fol. :) 7) ~~[illegible]~~ wierszem polskim na wesele Aleksandra Walewskiego. Korona Kolumny i Gryfa z pereł cnót osobliwych z dyamentów przeswietnych imion szacowna przy

weselnym akcie Aleksandra Walewskiego starosty Wartskiego z JmPanną Petronellą Bykowską przez Muzy Piotrkowskiego Scholarum Piarum Collegium podana 1722. (Warszawa) fol. k. 4 (wierszem – bezimiennie) –

8) Ognie tryumfalne w wesołych Hymeneusza pochodniach zwycięzkiemu imieniu Wiktoryi Szczuczanki podkanclerzanki W. X. L. przy ślubnych Kontraktach z Janem Stanisławem na Krzywczu Kątskim generałem podolsk. latyczow., urzędow. belinsk. starostą artylleryi Koronnej pułkownikiem zapalone przez Apollina warszawskiego Schol. Piar. Collegium 1719 (Warszawa) fol. kart 7. wierszem polsk. (anonime)

9) Niebo Księżyca i Marsa przy ślubnych Kontraktach Księżęcia Michała Serwacego Korybuta Wiśniowieckiego W. X. Lit. Kanclerza starosty pińsk. glinian. witkowsk. z Księżną Magdaleną Czartoryską Chorążanką W. X. Lit. panegirycznem piórem Nowodolskiego i Dąbrowickiego Schol. Piar. Collegium odrysowane r. 1725. Lwów w druk. brackiej S. Trojcy. fol. kart 16 (wierszem) (anonime)

122

Marchocki Igr. hr. Scibor. Prawo szlacheckie. Minkowce 1804. fol. str. 10. Prawo 4035

" " " Ustawy rolników. Minkowce 1804. fol. k. 8.

Mscr. fol. Nr. 597.

Librum Tabularum de directionibus significatorum ... Martinus de Ilkusch Art. et Med. Dr. Archidiaconus Goricensis et Canonicus Zagrabien. Astrologus Mathiae Regis Hungariae, Bohemicae, dedit Universitati Crac.

Descriptus ex originali quem composuit Magister Joannes de Kunigsberg (de Regiomonte) in arce Strigoniensi A. 1461 cui Compositioni Martinus de Ilkusch aderat.

Brosius pisze że było 2: 1) Marcin z Olkusza promotus ad gradum Magist 1459 plebanus Budensis " cujus opera Academia habet globum ex metallo aliqua " instrumenta a Mathia Rege Ungariae " donata " 2) Marcin z Olkusza Dr. Thol. promotus in Magistrum Phil 1491 qui de correctione Calendarii scripsit Anno 1518 ad requisitionem Concilii Lateranensis. Extat tractatus in thesauro scriptus

Janczar Pamiętniki
Sanok 1868

<u>Marewicz</u> Wincenty Ignacy
rotmistrz województwa trockiego, za ~~dla~~ czasów Stanisława Augusta. – W czasach zagrożonej wojną ojczyzny wraz z żoną jako prości żołnierze zaciągnęli się do nowo tworzących się pułków. Później osiadł w Warszawie gdzie aż do śmierci pełnił obowiązki urzędnika cywilnego. Umarł tamże d. 5 Marca 1822 przeżywszy lat 55. Wydał wiele pism prozą i wierszem, prócz tego napisał kilka sztuk dla teatru w Wilnie.

125

z Kościany Mateusz (Matthaeus a Costen) penitenciarz kościoła katedralnego krakowskiego i spowiednik Piotra Gamrata biskupa krakowskiego r. 1542; wymowny i uczony. (ob. Janociana III str. 42).

1) Examen spirituum et visionum cum Paraenesi ad agendam poenitentiam. Cracoviae in off. Hieronimi Vietoris 1542 mense Augusto. 8º (ark. 5) (z przedmową wydawcy Piotra Gamrata)

2) Cohortatio sarmaticarum ecclesiarum ad antiquae et avitae religionis observationem. Cracoviae per Hieronymum Vietorem 1543 mense Martio. 8º

Epistolae selectiores aliquot Philippi Melan=thonis editae a Casparo Peucero. Witebergae excudebat Johannes Crato 1565. 8°. kart 8 str. 559. 13 Są tu 2 listy Melanthona do Tarnow=skiego (Jana?) starosty. Krak. 1) pag. 299-302. Ad Tarnovium Polonum Capitaneum Cracoviensem (pisany 25 Martii 1545 - poleca Zygmunta (?) - chwali Tarnowskiego że dał przytułek Janowi Zapolii. b) pag. 302-303: Ad Tarnovium Polonum Capita=neum Cracoviensem (pisany Mense Junio 1545) Poleca sprawę Petri Pollitok civis Posnaniensis który jest krewny Gregorii Pontani Juris=consulti

Epistolarum Philippi Melanchtonis Libri IV. Quibus Auctarii loco, accesserunt Thomae Mori et Ludovici Vivis epistolae. Cum indicibus locupletissimis. Londini, Excudebant M. Flesher et R. Young 1642. Sumptibus Adriani Vlacq. Fol. kart 6, kolumn (po dwie na stronę) 968. 116 i kart. 5. — Jest tu [illegible] listów Melanctona. w księdze I = 137; w księdze II = 622; w księdze III = 188; w księdze IV = 912 Między innemi: a) Alberti senioris Ducis Borussiae?) Marchionis Brandeburgensis Electoris ad Sigismundum Poloniae Regem Epistola D.M.XXX.IX. Mense Octobri (Lib I epist 55 pag. 49-51) Tłomaczy tu swoje odszczepień=stwo od Kościoła Katolickiego; o żonie mówi iż ma wolność uży=wać jakich chce obrządków. b) Ad Tarnovium Polonum

Capitaneum Cracoviensem: 1) A. 1545 die 25 Martii (Lib I
Epist 117 pag. 166) poleca mu Zygmunta Węgrzyna który
się z rodzicami przesiedla z Węgier do Polski - chwali Tarnows:
kiego że dał przytułek Janowi Zapolii. 2) A. 1545 mense
Junio (Lib I epist. 118 pag. 167.) poleca Tarnowskiemu Fra:
ter Petri Politock civis Posnaniensis który był krewny Gregorii
Pontani Jurisconsulti. 3) Tarnovio capitaneo Cracoviensi. Ratisbonae
A. 1541 d. ~~[illegible]~~ 9 Julii (Lib. III epist. 56 pag. 532) A. 1541 d. 9.
Julii, chwali Tarnowskiego męstwo i bohaterstwo przeciw
Tatarom. 4) Illustri et Magnifico D. Joanni Comiti Tarno:
viensi, Patrono suo. Anno 1544 d. 17 Aprilis, ubolewa nad
rozdwojeniem Xiążąt niemieckich; pisze iż Adam Ranaski (?)
młodzieniec którego mu Tarnowski polecił, dobrze się spra:
wuje i uczy. (Lib. III epist 29 pag. 509) - c) Quibusdam
proceribus in Regno Poloniae. A. 1559 d. 20 Martii (Lib
III epist. 30 pag. 510) Radzi im przyjąć reformacyję religii.
„Szlachetny Eusthatius opowie wam Summam nostri Colloquii."
d) Magnanimo et nobili viro D. Johanni a Lasco. A. 1535.
2 Februar. (Lib III epist. 31 pag. 511) Ubolewa nad zgonem
młodego Amanus w Lipsku. e) Alberto Seniori Duci
Borussiae: 1) ~~[illegible]~~ Anno 1554 ~~[illegible]~~ (Lib. III epist. 18
str. 502.) Chwali D. Stanislaum Lithuanum który został D-rem
w Wittenberdze - poleca go na nauczyciela w Królewcu.
2) Wittenbergae d. 22 Octob. 1547 (Lib. III epist 19. p. 502)
poleca jadącego do Królewca Fasolt. 3) 1560 die 2 post
Pascha (Lib. III epist. 20 p. 503) poleca Jana Aurifaber i Davidem Voit.
f) Georgio Principi in Anhalt [A. 1549. III 3dus Julii (Lib
II epist. 211 pag. 317 „Cracoviae Academia dissipata est, quia scho:
lastici iussi sunt egredi urbe. Nam cum convicia dixissent scorto
Episcopi, rixa orta est, in qua cum satellites episcopi aliquot scholas:
ticos interfecissent, mox aliqui ex illa Episcopi cohorte etiam trucidati
sunt. Ita Diabolus facit dissipationes." - g) Joachimo Camerario A.
1545 VII. Calend. Augusti (Lib. V ep. 672 pag. 855): Pisał do mnie Jan Łaski F

F przełożony Kościołów w Fryzji, „którego w Anglii poznałeś, stara się abyś odebrał co z rzeczy zabitego Sarmaty. h) Joachimo Camerario A. 1550. XVII Calend. Maji (Lib. V epist. 780 pag. 915) Łaski w Bremie czeka aby się okrętem puścić do Anglii.

127

Questiones Magistri Mihaelis Parisiensis / In Tractatus parnorum logicaliū Petri Hispani infra scriptos in studio / Cracoviensi Ex diversis scriptis collecte plurium opini / ones declarantes probabiliores acceptando alias refellendo (drzeworyt S. Stanisław siedzący z Piotrowinem - po rogach 4 herby: Orzeł, Pogoń, Krakowa i 2 berła) (na końcu:) Impressum Cracouie opera Floriani Ungleri decimo septimo kalendas Maias. Anno dni M. D. xij. (1512.) 4to druk gotyck. kart 98 (paginatura mylna) Początek: Circa initium parvorum logicalium queri: tur utrum terminus sit subjectum....

(Ob. Wiśniewski III p. 199)

Michał z Wrocławia.

Introductoriū / dyalectice qđ Congestū Lo / gicū appellatur.
(drzeworyt Lew i jednorożec z boku trzymają herb Orła
podnim herb Krakowa i Pogoń z cyfrą) (na końcu:)
Congestum per Magistrum Michaelem de Vratislavia
Collegii Maioris Artistarum Studii Cracoviensis Col:
legiatum finitum Anno dni 1509. In die sancte Otilie.
4° druk gotyck. kart 81. Na odwrocie tytułu: Michael Vra:
tislaviensis bonarum artium magister Maioris Collegii Ar:
tistarum studii Cracoviensis Collegiatus Spectabili viro
Joanni Haller civi ac consuli Cracov. (chwali drukarnię
Hallera).. hoc Congestum nimis compendiose tibi antehac traditum... superio:
ri anno cum propter pestilentiae furorem Cracoviam
relinquerim... otium nactus, hoc idem opusculum et
augere et ampliare curavimus et tuae iterum huma:
nitati offerre institui... ut illud imprimas... Ex aedibus
nostris Undecimo Calendas Septembris A. 1509.
Początek: Congestum logicum quod et introducto:
rium dici queat quo Juniores...
jest to już drugie wydanie – Pierwsze wyszło kosztem
Hallera w Krakowie u Kaspra Hochfeder de Hailig:
brunn, 2e r. 1509. 3e Norimbergae 1511, 4e Cracov.
1515 (cf Janocki Nachricht. IV. p. 135.) 5e Argentinae 1515.
6e Cracov. 1522 (ob. Wiśniewski III p. 205)

Introductoriū dya / lectice: quod Congestum Lo / gicum appellatur.)
(drzeworyt 2 lwy trzymają herb Orła polsk. herby Krakowa i
Pogoń i cyfra MS) (na końcu:) Congestum per Magistrum
Michaelem de Vratislavia Collegii maioris Artistarum Studii
Cracoviensis Collegiatum: Altera vice revisum emendatumque
finitum. Impensis Marci Scharpffenberg Bibliopole Craco:
vien. Norinberge impressum per Ven. dominum Joannem
Weyssenburger. Anno dni 1511 Die nona Aprilis. 4° druk
gotyck. Kart 85 na odwrocie tyt: Michael Vratislaviensis... Joanni
Haller... Undecimo Calendas Septembris A. 15011. (sic)

Introductoriū dya/lectice qđ Congestū Logicum/ appellat.ⁿ nuper denuo/ reuisum ₇ accurata diligētia fi/deliter emendatū./ (drzeworyt: Jednorożec i lew stojący trzymają herby: Pogoń, Orła i Krakowa) (na końcu:) Congestū per Magistrū Michaelē de Vratislauia Collegii maioris artistarum studii Craconi: ensis Collegiatum finitum. Impressum Cracouie in edibus Joannis Haller. Anno dnī M.CCCCC.xv. (1515) In vigi: liā Conuersionis sancti Pauli. 4ᵗᵒ Kart. 84. druk gock. i czerwony z czarnym na tytule - przedmowa datow. Unde: cimo Kalend. Septemb. 1509.

Introductorim dya/lectice: quod Congestū Logicū appel=/latur. nuper denuo reuisum: ₇/ accurata diligētia fide/liter emenda/tum./ (drzeworyt: Jednorożec lew trzymają herby: Orła, Pogoni i Krakowa - tytuł druk czerwony) (na końcu:) Congestum per magistrum Michaelem de Vratislauia: Col: legii maioris artistarum studii Cracouiensis Collegiatum finit. Impressum Argentine per honestum virum Joannem Knoblouch ciuem argentinen. impensis Urbani Kaym bibliopole budensis. Anno dnī (1515) M.D.XV. die xix mensis Nouembris. 4ᵗᵒ Kart. 65, druk. gock. - przed: mowa datow: Undecimo Kalend. Septemb. 1509.

(tytułu brak:) /: Introductorium dyalectice quod Congestum Logicum ...:/ na końcu: Congestum per Magistrum Michaelem de. Vratislauia Collegii maioris artistarum studij Cracouiensis Collegiatum finitum. Impressum Cracouie in aedibus Joannis Haller. Anno domini Millesimo quingentesimo vigesimo secundo. In vigilia sancte Margarethe. 4ᵗᵒ Kart (z tytułem) 80 druk gotyck. - w tej edycyi dodano na końcu 2 rozdziały nowe italiką: De argumentis quæ Græ: cae antistrephonta appellantur - Briantis de re uxoria syllogismum non posse videri antistrephonta.

(dzieło Michała z Wrocławia tabelarycznym sposobem ze: brane - w swoim czasie było dobre w tej zawiłej nauce dyalektyki scholastycznej)

129

Vratislaviensis Michael Prof Teol. kano-
nik S. Floriana gdzie przy wielkim ołtarzu
na prawo był jego nagrobek z portretem.

brosz.

z Natach

Les amours de Bonne Sforza, reyne de Pologne. A Leide chés la Veuve van Gelden l'an 1682. 12º. Kart 6 str. 152. (ded: A Monsieur Mr. de Sidney general des troupes Angloises au service des Estats generaux des Provinces Unies; Grand Maistre de la Garderobe du Roy etc.... XXX. – lichy romans którego osobami Królowa Bona i jej 3 kochanków: Duc d'Ostrog, Comte de Tarnau i jakiś Biskup krakowski – oraz księżniczka Ostrogska w której się kochają tenże Comte de Tarnau i Comte Topor. – w dedykacyi wspomina autor że kilka podobnych dziełek wydał że w osobie hrabiego Tarnau odmalował pana de Sidney jenerała wojsk angielskich – W przedmowie zaś wspomina że Bona umarła w Barze w objęciach swego kochanka Pappacoda. – Licha ta ramota wydana została bezimiennie przez Józefa Epifan. Minasowicza, w Lipsku (właściwie w Warszawie w drukarni Mitzlera) r. 1773 (z opuszczeniem dedykacyi, przedmowy oraz textu francusk. str. 85–128) w tłomaczeniu polskiem pod tytułem:

O przyjeździe królowej Bony do Polski. Rzecz z rękopisma pewnego wydana. W Lipsku 1774. 8º. str. 77.

– – Edycya druga. Cena alla rustica Zł. 1. W Lipsku 1790. 8º. str. 71 (właściwie u Grölla w Warszawie) (W przedmowie wspomina wydawca że ten romans jest dziełem wieku poślednieyszego – że to przedrukował z 2 rękopisów mających przerwy, poprawiwszy omyłki – chcących obszerniejszych wiadomości o Bonie odsyła do Łuk. Gornickiego Dziejów i Krzyszt. Warszewickiego: Vitae Paralellae)

Modrzewski

Ad Senatum, equites, populumque polonum Andreae Fricij Modrevij Oratio secunda de poena homi:cidii. Addita est Oratio Philaletis Peripatetici, in senatulo Hominum Scholasticorum, de Decreto Conuentus, quo pagi civibus adimi permittun:tur, habita, 1543 Kal. April. Ex officina typographica Matthiae Scharffenberg, Gracchoviae 1545. 8º. K. 36. (na odwrocie 13 wierszy tacin. Petri Royzii Maurei Hispani ad Fricium).. Mówi iż r. 1542 napisał Orationem de poena homicidii którą poruczył Hiero:nimowi Łaskiemu aby ją w senacie przewiódł. Modrzewski żąda aby zabójstwo nie uchodziło płazem, aby go śmiercią karano, dla poskromienia i dla zniesienia głowszczyzny (numatio) opierając się na zasadzie Biblij (Numer.): „Non accipietis pretium „ab eo qui reus est sanguinis, sed statim et ipse moriatur." Nunc numatio ipso progressa in summam licentiam, cum praebeat causam infinitis homicidiis... justitia est funda:mentum legum poenarumque omnium.... lege aeterna nemini permissus est gladii usus, praeter magistratum – Druga mowa Modrzewskiego z r. 1543 powstaje przeciw najnowszemu dekreto:wi Króla za zezwoleniem senatu i szlachty: aby mieszczanom nie było wolno wiosek kupować, i aby kupione sprzedali... mówi o sobie: Ego etsi parente utroque nobili natus sim: dico decretum illud Conventus periniquum esse, contraque jura divina et humana scriptum.... Zmuszanie do wyprzedaży nazywa rozbojem...„Perspicuum est autem, nobilium plerosque in colle:„gium militum a regibus cooptari. Qui quidem reges inter „ceremonias cooptationis illis utuntur verbis: Lyepssi ri:„czerz nisz panocha - nimirum significantes militem potiorem „conditione esse, quam si generis nobilitate contentus esset." Czy mniemacie, iż ci tylko ~~że~~ szlachty którzy wsie posiadają są tylko ludzmi? A dla czegóż to wiele ze szlachty posiada

domy w miastach wbrew zasadom mieszczańskim. A dlaczegoż to szlachta w wielu miastach trzyma wójtostwa -jeżeli mieszczanom nie wolno wsi trzymać? Dlaczegóż to szlachta trudni się kupiectwem pędząc stada zakupionych wołów do Szląska i Niemiec - jeżeli kupcowi nie wolno chodzić koło roli? jest to tylko sofistyczna wymówka składać się tem że się nie handluje, jeżeli się na targu nie sprzedaje. Lecz to i owo zarówno jest kupiectwem bo dla zysku. Nie darmo to ks. Leonard kaznodzieja krakowski u N. Maryi (późniejszy biskup kamieniecki) kazywał słowami Izajasza (cap. 33) „Biada tobie który rabujesz, bo sam będziesz zrabowany - biada tobie który pogardzasz, bo sam będziesz pogardzony. Nie dziwota będzie że całe familije wyginą.

Ad populum plebemque polonam Andreae Fricii Modrevii Querela de contemptione Legis divinae in homicidas, cui adjuncta est Oratio quarta ex psalmis Davidicis composita. Praefixae sunt epistolae duae altera ad Sigismundum primum patrem, altera ad Sigismundum Secundum Augustum filium Reges Poloniae. Apud Matthiam Scharfenberg 1546. 8º. K. 32.
List do Zygmunta I datow. Calendis April 1546 Brezinijs - do Zygmunta Aug. XII Calend. Julii 1546 Cracoviae. - Pisze to ponieważ sam król stary i młody, literaci z katedr, księża z ambon i wszyscy uczciwi powstają na zniesienie głowszczyzny która jest zarzewiem do tylu zabójstw i mordów ze strony szlachty, która życie ludzkie za grosz ceni

Molski Marcin urodzony z ojca Mateusza dziedzica wsi Dalabuszek w powiecie Kościańskim. Pierwsze nauki pobierał wraz z 2 braćmi w Wschowie u Jezuitów. ~~Ledwie nie 7 lat mia-~~ ~~jąc gdy walczył w szeregach konfede-~~ F1 ~~ratów barskich obok ojca swego.~~ Po śmierci ojca w r. 1767 kształcił się w szkole Korpusu Kadetów w Warszawie i ukończył nauki za rektorstwa xiędza Matawowskiego. R. 1772 odebrawszy swój spadek zaciągnął się w szeregi konfederacyj barskiej, wraz z braćmi pojmany w Rokitnicy od wojsk moskiewskich siedział w piwnicy na zamku w Poznaniu, gdzie ułożył pieśń na pochwałę żony pułkownika Rene, która przechadzając się koło okien, usłyszała Molskiego śpiewającego tę pieśń i o uwolnienie jego wraz z braćmi u męża się wystarała. R. 1772 pracował w biurze wojennym Jana Lipskiego jenerała dywizji partyi wielkopolskiej a potem jako kapitan audytor w biórze kawaleryj narodowej brygady wielkopolskiej pod dowództwem Stanisława Luby. Wtedy to objawił w różnych wierszach i tłomaczeniach ten dowcip który później wykazał jego wysoki talent. Będąc pułkownikiem ~~[illegible] S. Stanisława~~ r. 1793 przybył

Molski do Warszawy i zaciągnął się do
wojska pod dowództwem Kościuszki jako
wicebrygadyer; później był brygadyerem
i komissarzem wojskowym. Po zwinięciu
wojska 1794 osiadł w Warszawie i na
łonie rodziny i przyjaciół oddawał się
poezyi. Był kawalerem orderu S. Stanis:
ława III klassy i krzyża wojskowego
oraz członkiem warszawskiego Towarzyst:
wa przyjaciół nauk. Wyjechawszy na wieś
w pobliżu Warszawy dostał zapalenia kiszek
przywieziony do Warszawy tamże umarł
d. 13 kwietnia 1822 mając lat 71. pocho:
wany w Łęcicach półtrzeciej mili od War:
szawy. Z żony swej Rokosińskiej zostawił
kilka córek, z których jedna poszła za
Bżarowskiego.

Jo. Baptistae Montani Veronensis
In nonum librum Rhasis ad Al=
mansorem regem Arabum Expositio
a Valentino Lublino Polono, Medicis pos:
teritatique eorum fideliter communicata.
Venetiis apud Baltassarum Constantinum
ad Signum divi Georgii 1554. 8º.
Kart 5 (przedmowa czyli dedykacyja Clarissimo
viro Francisco Superantio Senatori optimo
Balthassar Constantinus – t. j. dedykacyja
księgarza, który te wykłady Montana spisane
przez Walentego z Lublina ucznia, wydał)
K. 7 (rejestr.) Kart 1–344 (text.)

Von Herrn H. Tr
lange durch Herrn Heinr.
zur P
als Probe, zu
Das Vaterhaus 1. L
dto. 1. L
Der häusliche Heerd
dto.

Ort:

Mucharski Joan. Vincent. Med. Dr.
S. R. M. Physicus et Secret. zaślub.
1655 Annę Trzedzimierównę. 134
(ten Mucharski był synem Piotra
Dr. Med. z Jarosławia

Mymer Jan zabity ~~pod~~ między Warszawą a Piasecznem w lesie od zbójców
miał stryja w Krakowie wysłany od stryja z Krakowa

Francisci Mymeri Lomontani silesii in miserrimam Joannis Mymeri Germani fratris sui necem in sylvis a praedonibus caedem Naenia funebris excussum Cracoviae per Mathiam Scharffenberg 1532. 4°
k. 8 wydał odjeżdżając z Krakowa.
ded Petro Tomicio ep. crac.

Epithaphium Joannis Mymeri a) Authore Martino Cromero Beczen - po Grecku (2 wiers.)
b) Ejusdem latine (2 wiers.)

Epithaphium Martini Dobrgast concionatoris Cracov. in aede divae Virginis

Epithaphium Joannis Carpentarii (Marcomannus ex Carpenta) autho. Adriano Albino Lusatio (śpiewak)

Epithaph. Christophori Junioris filioli Christophori Schidlowiecki cast. crac. (+ dochodzące 7 lat)

Epithaph. Hedvigis uxoris Bartholomaei Scharffenberger + przy połogu robiono Kaiserschnitt pochowane dziecię z matką

Epithaph. Joannis Seydel musici et mercatoris cr. + Crac rodem Olesno grał na organach.

Epit. Cecilia uxoris Joannis Fabri apothecarii rodem z Krak. Złocka urasta w Krakow.

Wiersze Pielgrzymi de J. B. Kopyr [illegible] Posejd.

135

5) Tainer: Hymenaeus 4° № 420.

Lisiecka Józefa

6) Kazanie na obłoczyny. 4° № 466

Łopacki Hyacinth   Łananki: Kotulecki 491   Miskowski: 492

7) Machalar: Redivivus Aesculapius 1658. 4° № 497

8) Slachetka: Hyacinthus 1658. 4° № 498

9) Winkler: Hymen 1658. 4° № 499.

Łopacki Jacek

10) Hatyński: Klejnot drogi 1663. 4° № 500

Markiewicz Joan   Makowski: Cavicchioni № 520

~~11) Kuchler Epithalamium~~

11) Tainer: Icon munificentiae 1666. 4° № 533.

Micanus Stephan

12) Kuchleri Epithalamium 1558. 4° № 547.

Mitkowski Joan.

13) Smieszkowic: Gamelion 1617. 4° № 556.

Mucharski Joan.

14) Sleszkowski: Melos epithalamicum 1655. 4° № 572

Mucharski Petrus

15) ~~Mu~~ Mucharski Joan: Phosphorus 1645. 4° № 573.

Mymerus Joan.

16) In miserrimam necem nenia 1532. 4° № 576.

Nossowic Joan.

17) Gelasinus: Corona Palladis 1635. 4° № 606.

Orlemesowna

18) Romanowicz Jan: Abrys panieński 1675. 4° № 650.

Parentalia Nicolai Lubomirski, unico nepoti, et quinque neptibus dicta, in gratiam maestissimi patris generosi D. Alberti Niewiarowski affinis sui in lucem edita. Cracoviae typis Joannis Szeliga 1607. 4º K. 26 wierszem

In obitum Annae Niewiarowska (meae neptis) puella

In funere Catharina Niewiarowska (nubilis) Joachimi Niewiarowski

(jeden syn i 5 córek

Sophia Niewiarowska ~~wdzie~~ + 18 lat
+ 1590

Beata + 1596

Anna

Hedvigis

Catharina

Joachimus

Sixti Lubomirski in obitum Joachimi Niewiarowski Monodia matris

Okólski Szymon

„Orbis Poloni quem edidit Simon Okolski Censura: Powiedział
„nieboszczyk P. Koniecpolski Kasztel. Krak.: W. hetm. kor.: Okolskiego
„Orbis polonus pozbierawszy wszytkie exemplarze dignus est
„foco. Bo i wiersze które tam położył leda jakie: i opuszczenie wiela
„domow szlacheckich bilem multis movet. Sam nebył szlachcic
„a domy szlacheckie opisował. W Kamieńcu Podolskiem miał ro:
„dzone siostry swoje publicas meretrices. – Mnichu lepiej tobie
„było pisać o J. R. L. czlianku z Kutasem!"

Przypis ręką współczesną na dziele: Skrodzki Mathias Stanislaus:

i w Markiewicz

Papczyński Stanisław urodził się d. 18 maja 1631 we wsi Podegrodziu pod Sądczem z ojca Tomasza ślusarza i matki Zofii Zaitkowskiej; otrzymawszy na krzcie świętym imię Jan kształcił się najprzód w szkole miejskiej w Sądczu, później u Jezuitów w Jarosławiu i we Lwowie. R. 1662[56] wstąpił do zakonu Pijarów w Podoleńcu, otrzymawszy imię zakonne Stanislaus a Jesu Maria, uczył w szkołach pijarskich w Rzeszowie, Warszawie. Niespokojny, podżegając współbraci do nowatorstwa wezwany został do Rzymu dla wytłomaczenia się przed Generałem zakonu; skąd wróciwszy wysłany został na nauczyciela do Nikolsburga, później do Podolińca, w końcu do Klasztoru Pijarów na Kazmierzu przy Krakowie, odznaczając się jako dobry Kaznodzieja. R. 1670 d. 10 Grudnia wraz z 2 towarzyszami wystąpił z zakonu. Gdy go żaden inny zakon przyjąć niechciał r. 1674 d. 15 Czerwca w Puszczy Korabiejewskiej pod Mszczonowem Kongregacyję zakonną Marjanów (Marianitarum) która d. 20 Marca 1681 za staraniem Wierzbowskiego biskupa poznańsk., króla Jana III od papieża Innocentego XI jako zakon (Immaculatae Conceptionis B. Mariae V. potwierdzoną została i która r. 1698 regułę zakonu Annuncyjatek w Hiszpanii przyjęła Papczyński umarł d. 17 września 1701 w Klasztorze Nowa Jerozolima czyli Góra Kalwaryi pod Warszawą w opinii świętego. (Klasztory Marianów: 1) w Puszczy Korabiejowskiej fund. 1674 Stanisław Krajewski xiądz i Papczyński, 2) w Górze Kalwaryi (Nowej Jerozolimie f. 1679 Wierzbowski bisk. pozn. 3) Goźlin f. Lasocki podczaszy tuków. 3) Skurzec. 4) Mariampol 5) Mirosław dyec. wil. 6) Berezdów f. Kajetan Jabłonowski 7) Janów 8) Raszna 9) w Portugalii.

1) Prodromus reginae artium sive Informatio tyronum eloquentiae authore Stanislao a Jesu Maria ex Scholis Piis. Editio prima. Varsaviae, apud viduam et haeredes Petri Elert 1663. 8º kart. 4. str. 204. 24.

ded. Antonio de Lumbres domino de Herbinghem, Loz et la Claye regis Franciae in Poloniam legato.... Stanislaus a Jesu Maria. (Zasady krasomowstwa)

2a ed. Varsaviae, 1665. 8º ma dodane w końcu 8 mowy do Lubomirskich. (Bielski p. 211)

2) Doctor Angelicus in sui Ordinis Basilica pro rostris laudatus a P. Stanislao a Jesu Maria Schol. Piar. sacerdote, D. 7 Martii 1664. Varsaviae typis Elertianis, 1664. 4to

3) Orator Crucifixus sive ultima Septem Verba Domini nostri Jesu Christi, totidem piis discursibus exposita per R. P. Joannem Papczynski, Presbyterum Polonum. Cracoviae, ex officina Schedeliana 1670. 4to kart 39

ded. Andreae Trzebicki episc. crac. .... Nicolaus Alexander Schedel (wydawca) (proza)

2a Edit: Christus patiens, seu Septem Orationes de mysteriis Passionis Christi Varsaviae 1690. 8º (Bielski p. 211)

4) Templum Dei mysticum quod in homine Christiano demonstravit R. P. Stanislaus a Jesu Maria Presbyter Polonus. Opusculum cuivis hominum statui maxime proficuum et ad sermones Dedicationis ecclesiae summopere accomodum. Cracoviae typis Schedelianis 1675. 12º k. 3 str. 240

2a Editio. Varsaviae typis Schol. Piar. 1747. 8º (Jocher III)
item. Varsaviae, 1668. 8º (Bielski pag. 211)

5) (Panegyris lyrica Joanni Gembicki episc. plocens. dicata) Varsaviae, typis Elertovianis 1666. 4to (Bielski p. 210)

Paprocki Bartłomiej:

1) Dziesięcioro przykazanie mężowe, które każda poczciwa a cnotliwa małżonka ma umieć,… zebrane z rozmaitego pisma Philozophow i Doktorow Swiętych; masz też dziesięcioro przykazanie żony od niej zmyślone, które każdy małżonek ma przeczytać. Bart. Paproc. Kraków (z druk. Macieja Wirzbięty) (b. r.) 4º ark. 3. ded. Andrzejowi Taranowskiemu sekretarzowi J. K. M. 2ª edit. Lublin (nakładem Jakóba Wirowskiego bibliopoli) 1629. 4º ark. 2¼. 3ª ed. 1657. 4º ark. 3. 4ª ed. (b. m. i autora) 1697. 4º ark. 3. wierszem.

2) Panosza, tho jest wystawienie panow i paniąt ziem ruskich i podolskich z męstwa, z obyczajów i z inszych spraw poczciwych.… ośmią wierszow tylko co przedniejsze osoby opisane. Masz też krole polskie zmarłe, wojewody wołoskie, sąsiady przyległe, insze króle rzymskie i inszych narodów hetmany ich sprawne z rozmaitemi sprawami ich krótce opisane. Z drukarni Macieja Wirzbięty. 1575. 4º kart. 126 wierszem z drzeworyt. herbów i wizerunkami krolow pol. ded. Mikołajowi Mieleckiemu wojewodzie ziem podolsk.

3) Proba cnot dobrych: K temu nauka do obyczajów poczciwych i przestroga na rozmaite przypadki.… nowo z Łacińskiego języka na polski zebrana przez Bartosza Paprockiego 4º ark. 4½ bez m. i r. (około 1590?) wierszem.

Paprockiego Bartłomieja

1) Triumph satyrow leśnych, Syren wodnych, Planet niebieskich z szczęśliwego zwrócenia króla polskiego Stephana do państw jego z wojny moskiewskiej. 1582. Kraków (z druk. Macieja Garwolczyka) 4º ark. 4 wierszem z drzeworyt. ded. Filonowi Kmicie Czarnobilskiemu wojewodzie smoleńsk.

2) Senator. Kraków (z druk Macieja Garwolczyka) 1579. 4º ark. 6 (prozą przekład z włosk. Fryderyka Furiusza Ceriolana rozszerzony przez Paprockiego ded. Piotrowi, Janowi, Andrzejowi i Samuelowi Zborowskim.

3) Hetman albo własny konterfet hetmański skąd się siła wojennych postępków każdy nauczyć może. Kraków (druk. u Matheusza Sybeneychera) 1578. 4º K. 26. prozą dedyk. Samuelowi Zborowskiemu.

4) Pamięć nierządu w Polszcze przez dwie fakcye uczynionego w r. 1587 którego skutky co dalej to gorsze, a ku wielkiej się skazie rzeczy pospolitey zaczęty. Napisana i wydana r. 1588 przez Barthosza Paprockiego. (b. m) 4º K. 32. wierszem; ded. Wilemowi z Rozmberka burgrabi czeskiemu. – Drukowane podobno w Pradze. Przeciw Zamojskiemu i za Maxymilianem

5) Gwałt na pogany ku wszem chrześciańskiem panom Krolom i Xiążętom. A osoblwie obojga stanom duchownemu i świeckiemu uczyniony r. 1595 przez Bartossa Paprockiego z Głogoł a Paprockiej woli. (b. m.) 4º ark. 5

140

Paprockiego

1) Hetman. 4to K. 26.

2) Pamięć nierządn K. 32.

3) Senator. K. 24

opisane w Raczyński wspomnienia

Tom I §§ XXXI.

Gram.

z polskiego na Łacińskie

A - Y. 141

Kolo rycerskie w którym rozmaite stworzenia rozmowy swe maią, skąd człowiek może przykład wziąć iako ma sam żyć, insze uczyć, y czego się wystrzegać. Krotce a zaraz na wielu mieyscach poprawione przez Bartosza Paprockiego. 46

Ogrod Krolewski przez Bartosza Paproc:
kiego. Praga u Daniela Siedlczanskiego
1599 fol.

brak kart 8 (tytuł i przedmowa)
kart 1–XI początek kart II)
K. 95
101. 102. 103. 104. 105. 106. 107.
121. 122. 123.
139. – 146
153 do końca

Neu

P. P.

Seit längerer Zeit erscheinen in meinem Verlage

Königreich Sachsen und einem kleinen Theile von Schl

Es sind dies:

Das Vaterhaus. Ein Album inter
der Welt- und Zeitgeschichte, Reiseskizz
und Vaterlandskunde, humoristischer D
Herausgegeben von H. Trommer. 1
und 1 bunte Abbildung zu dem Preis

Der häusliche Heerd. Ein gemüthli
enthaltend: Original-Erzählungen, N
geographische Aufsätze und überhaupt
Belehrung und Erheiterung beitragen
wöchentliche Lieferungen (à 2 Bogen
2½ Ngr.) Mit 2 bunten Prämien à

Die Ueberzeugung, daß dieselben in weiteren
fähig sind, veranlaßt mich, mit dem Gesammtbuchhand
Ihnen 1 Probeheft von beiden Werken zu übersenden

143

Józef Jireczek o Bartoszu Paprockim w Časop. mus. česk. Rok 1866 Ročnik XL. Svazek I (Tom w Bibl. warsz) dzieł polskich 21, czeskich 17 i 1 łacińskie razem 39

Na harde a wszeteczne śpiewanie Joachima Bielskiego o Byczyńskiej Przigodzie. Odpowieć Bartosza Paprockiego Roku Pańskiego 1588. Levitatis est inanem aucupari rumorem et omnes umbras falsae gloriae consectari (broszura wierszem) 4to kart 6. niecałe sign A–B. ded. Piotrowi Duninowi Szpotowi starości piotrkowskemu

(druk w Pradze 1588

na Królewnę Annę którą obwinia o pnekupstwo

Pelbart (Bernhard) z Te=
meswaru ur. 1435, w Krakowie
d. 17 Grud. 1463 z innemi Węgra
mi został Baccalaur. fil. mając
30 lat wstąpił do Bernardynów
uczył w Klasztorach Ozora
Gran, Ofen gdzie + 22 stycznia
1504 1) Komentarz do Psalmów
2) Pomerium Kazania 3) Stella
rium Kazanie o Matce Boskiej
4) Aureum Rosarium (Encyklope
dia w 4 tomach [illegible]

jego wydał uczeń Ozwat
Laskai
odznaczał się logicznemi
pomysłami
przewodnik króla Macieja
pisał legendę o ś. Katarzynie
(Ob: Aron Szilady: Te=
mesvári Pelbárt w
posiedz. akad. węg. d. 11
grudn. 1876 histor. oddział)

Nicolai Perotti episcopi Sipontini Grammatica denuo castigata, sublatis vitijs quae incuriae calcographorum extiterant: in celebri ~~Co~~ Cracovien. studio, pro lectione ordinaria deputata. (na końcu:) Excussum Cracoviae per Matthiam Scharffenberger, ductu et impendio providi viri Marci Scharffenberger Bibliopolae Cracovien. A. 1531 Mense Julio. 8º. Kart 18. i liczbow. kart 204 (na odwrocie tytułu: Vita Nicolai Perotti urodz. w Saxoferrato, episcopus Sipontinus 1470. – Index. – Nicolaus Perottus lectori, authore Magistro Francisco Mymero Leomontano Silesio (14 wierszy, jak się zdaje przez wydawcę.

2ª edit. . . . . A. 1535 Mense Junio. 8º. Kart 14 i liczbow kart 204. (zupełnie zgodna z przeszłą edycyą)

146

Piasecki Jacobus exprowinc. Franciszkanow
+ 20 Octobr. 1849 w Warszawie.

Hist.

guinti

tf J.

histo.

Piasecki Paweł

1) Chronica gestorum in Europa singularium a Paulo Piasecio Episcopo Praemisliensi accurate ac fideliter conscripta, ad utilitatem publicam divulgata et typis expressa. Cracoviae in officina typographica Francisci Caesarij A. D. 164~~5~~ 4 (1644?) fol.

Karta 1 (tytuł – na odwrociu próżny), k. 1 (Benevolo lectori typographus... Cracoviae d. 27 Octobr. 1644 – na odwrociu Approbatio Ego Jacobus Vittelius.... d. 9 Novembris 1644) str. 1–619 (na odwrotnej stronie ostatniej karty dziejów, bez paginacyi: Errata.) – W tej edycyi niema portretu autora, ani rejestru na końcu. – pomimo roku 1644 na tytule, dzieje sięgają jeszcze r. 1645, co pokazuje iż druk rozpoczęty 1644 r. skończono dopiero 1645.

(2a editio): Tytuł pierwszy: Chronica gestorum in Europa singularium recentiorum, ad Annum Christi 1646. – Tytuł drugi: Chronica.... jak w 1ej edycyi:... Cracoviae in officina Francisci Caesarij A. D. 1645. fol.

Karta 1 (tytuł pierwszy - na odwrocie próżny), K. 1
(tytuł drugi w ramkach z linij i z herbem Piaseckiego -
na odwrocie sztychowane popiersie Piaseckiego z 6 wier-
szami u spodu przez Joannes Cynerski Rachtamovius),
K. 1 (Benevolo lectori typographus.... toż samo co w pierw-
szej edycyi, tylko odmienna data: Cracoviae d. 27 Octob-
ris 1645 - na odwrocie: Approbatio: Ego Jacobus Vi-
tellius (toż samo z odmienną datą:... d. 9 Novembris
1645), K. 1 (Elogium historiae Pauli Piasecki - wier-
szem przez Joannes Racki - In livorem: wiersz przez
Matthias Zyszkiewic Collega minor). - str. 1-627
(text na nowo przedrukowany, z małemi zmianami w
środku i z nowym dodatkiem dziejów Francyi, Szko-
cyi, Anglii w r. 1645 na końcu obejmującym 3 karty od str.
621-627) - na odwrotnej stronie ostatniej karty textu
bez paginacyi: Errores), K. 10 (Index)

(3a editio) Tytuł pierwszy: Chronica gestorum in Eu-
ropa singularium recentiorum, hac Secunda Editio-
ne aucta et continuata ad Annum Christi 1648. -
Tytuł drugi: Chronica gestorum in Europa singula-
rium: a Paulo Piasecio Episcopo Praemisliensi accu-
rate ac fideliter conscripta Ad Annum Christi
MDCLXVIII (sic!) Ad utilitatem publicam divulgata et
typis expressa. Cum gratia et privilegio S.R.M. Cra-
coviae in officina typographica Francisci Caesarii S.R.
M. Typographi A.D. 1648. fol.
Karta 1 (tytuł pierwszy - na odwrocie drzeworyt. Anioł z
czteropolową tarczą Piaseckiego) - K. 1 (Tytuł drugi w obwód-
kach drzeworytowanych biblijnych z monogramem: I.B. 1564 -
na odwrocie popiers sztychow. Piaseckiego z 6 wiersz. Cynerskiego),
- K. 1 Benevolo lectori typographus... d. 27 Octobr. 1645 -
na odwrocie: Approbatio: Ego Jacobus Vitellius... d. 9 Novembr.
1645), - K. 1 (Elogium - i In livorem - jak w edycyi drugiej)

– str. 1–638 (text), k. 1 (Errores) – k. 10 (Index).
(jest to właściwie druga edycyja do której dodrukowano nowe karty jakoto: 4 karty początkowe t. j. dwa tytuły, Przedmowę, Aprobatę, wiersze – w texcie karty 49.50 (G) – 55.56 – 83.84 (L 2). 85.86 (L 3) – 185.186 (Aa) – 191.192 – 355.356 (Yy 2). 357.358 (Yy 3) 407.408 (Eee 4). 409.410 (Fff). 411.412 (Fff 2). 413.414 (Fff 3.) 415.416 – 481.482 (Ppp) – 487.488 – 593.594 (Ffff). 595.596 (Ffff 2). 597.598 (Ffff 3). 599.600. – 601.602 (Gggg). 603.604 (Gggg 2). 605.606 (Gggg 3). 607.608. 609.610 (Hhhh). 611.612 (Hhhh 2). 613.614 (Hhhh 3). 615.616. 617.618 (Iiii). 619.620 (Iiii 2). 621.622 (Iiii 3). 623.624. 625.626 (KKKK). 627.628 (KKKK. 2). 629.630 (KKKK 3). 631.632. 633 634 (Llll). 635.636 (Llll 2). 637.638 (Llll 3) – oraz kartę 1 (Errores) i ostatnie dwie karty końcowe Indextu, to jest 9ta i 10ta z sygnat. e – i e 2. (Index w 2giej edycyi ma na końcu krzyż, a 3ciej edyc. winietkę wę: żykowatą)

[margin: p. 387.388 (Ccc 2) 389.390 (Ccc 3) – 401.402 (Eee) 403.404 (Eee 2) 405.406 (Eee 3)]

|: W edycyi tej jest nowododrukowanych z początku kart 4; w texcie kart 20 i cały koniec (od str. 593–638) i Errores) kart 24; w Indexie kart 2 = razem 50 kart nowych. (dzieje dochodzą do r. 1648) – najlepsza z edycyi krakow. Niecałe exemplarze poznać potém iż str. 87 (Sign. L 2) zaczynające się: ... w 1ej edycyi: delius in Anglia aflicta. – w 2ej edycyi: dispendio ut quae crudelius. – w 3ej edycyi: alii deprehensi, praesertim sacerdotes....

|: Widziałem całkowity exemplarz drugiej edycyi do której było dodanych na koniec 50 kart nowych dodrukowanych dla zrobienia trzeciej edycyi. :|

(4ta editio): Chronica gestorum in Europa singularium a Paulo Piasecio Episcopo Praemisliensi accurate ac fideliter conscripta ad Annum Christi 1648. Ad utilitatem publicam divulgata et typis expressa. Cum gratia et privilegio S. R. M. Juxta exemplar impressum Cracoviae, et postmodum ab ipso autore propria manu correctum et auctum. (s. l. Amstelodami apud Blaeuw, s. a.) (bez m. i r.) fol. Kart 4 (Tytuł – Benevolo lectori typographus (przedmowa Cezarego do której drukarz Amsterdamski bezimienny dodał parę zwrotów w końcu – Approbatio Vitellii d. 9 Novembr. 1645 – Elogium historiae – In livorem – In historiam Piasecii, M. Joannes Cynerski Rachtamovius – wiersz), str. 1–536 (text z trzeciej edycyi przedrukowany) i Kart 12 (z tych zajmuje 7 stron: Observationes ad pauca aliquot loca Chronici in quibus Paulus Piasecius de rebus Gallicis et Belgicis tractans a veritate nonnihil aberravit. – 17 str. Index.

(Edycya ta na litery i papier piękniejsze – brak jej tylko portretu autora)

 dubl

Chronica gestorum in Europa singularium recentiorum ad annum Christi 1646.

/: Tytuł dopisany: :/
Chronica gestorum in Europa singularium Paulo Piasecio episcopo praemisliensi conscripta. Cracoviae in off. typ. Francisci Caesarii A. D. 1645. fol.

/: str. 627 na końcu Errores i Index :/

pierwsze wydanie (porównać)

150

Chronica gestorum in Europa singularium recentiorum hac secunda editione aucta et continuata ad Annum Christi 1648
(zmuc tytuł - na odwrocie Anioł trzyma herb o 4 polach Janina | Jc / Gryf | Tw)

drugi tytuł:
Chronica gestorum (in Europa singularium a Paulo Piasecio episcopo praemisliensi accurate ac fideliter conscripta ad Annum Christi 1648 ad utilitatem publicam divulgata et typis expressa. Cum gratia et privilegio S. R. M. Cracoviae in officina typographica Francisci Caesarii S. R. M. typographi Anno Domini 1648
(tytuł w obwódkach biblijnych z monogram T. B. 1564
na odwrocie sztych popiersie Piaseckiego
Benevolo Lectori Typographus. Cracoviae d. 27 m. Octobris 1645. Approbatio d. 9 Novemb. 1648
Eloquium Historiae wiersze przez profesorów Jana Rackiego i Matthias Zyszkiewic Coll. Min.
Kart 4 str. 638 (od str. 618 dzieje [illegible] od r. 1638 do 1648.) k. i Errores - Dalej (Kart 6 albo 10 Sign e lub c) Index.

Piasecki 1648.

str 627 (na odwrocie errata) i k. 10 Index (sign a – e²)

karty dodrukowane II – III

49.50 (custos na dole na jednej (hydropsi – na drugiej andreas
55.56 (1o. auxiliaris – 2o. (uti) stus
83.84 " dispendio – "(et) alii
85.86 " (malevo)lorum – " Adversus
185.186. " (ne) quid – " (ex) senatu
191.192 " (druk szerszy) – (druk drobniejszy ku koncu).
355.356 " a Tomsza – " tota
357.358 " omnes – " ac intro-
387.388 " Annus – " proposuerat (dodane o smierci Jana Księcia Ostrogs
389.390 " Bethle- – " Falbano.
401.402 " concesse- – " unius
403 " 404 " Horret – " (expe) dientem
405 " 406 " (ma)gna co- " (Lubo)mirski
407 " 408 " (ca)strorum – " (sta)tione
409. " 410 " funge- – " bellici
411 " 412 " (invaden)tes, & – " Kozakowski
481.482 " fuit – " fuit (druk zbitszy)
487.488 " Arie – " (tem)pora
593.594 " impedimen- " impedi-
595.596 " Annus " adiun- (o smierci podległego przez tatarów Stanisława Dzialowicza r. 1637 do dano)

Ded. Nicolao Firlei palat. lublin.
Lublini ex aedibus nostris octavo
Calendas Maii 1587 Sebastianus
Sulimiscensis Acernus K. 8.
" Adamo Gorayski. 1610
Errata eo modo corriges Kart 3

597. 598 "(quic)quid — " degeret
599. 600 " (Regi)na, Regi- " Paulo
601. 602 " iam — " non
603. 604 " tanti — (fre-) quen-
605. 606 " coangustavit — Ferdi-
607. 608 " Gallicis — Et ut
609. 610 " conjuncta (fera-) ad Regem
611 612 " cum — (to praelio
613 614 " suus — (Con-) daeus
615. 616 " ibiq; — Qui
617. 618 " Electorem — Pontifex
619. 620 " novo — (Mo-) schos
621. 622 " Cantelmus — (duo-) rum
623. 624 " (Vene) rateo — Ungari
625. 626 " (ve) dulo — (Lusi-) tanis
627. (verso Errata) — quique,
Koniec na roku 1646

brak — 629. 630 (Reichena-) niam
brak 631. 632 pro
brak 633. 634 (Som-) " merset
brak 635. 636 iras
brak 637. 638. placabilique (Koniec na roku 1648

Index Kart 10 (a-e2) — Kart 10 (a-e2) z dodaniem pare artykułów.
Przedruki Ed. I. Crac. 1645 bez rejestru i rycin str. 619.
" " II " 1646 z rejestrem i rycinami str. 622
III " 1648 " 1648 tytuł z ozdobą str. 638
(jest to edycya druga z dodanemi Kartami)
IV (Amsterdam)

Speculum Passionis Domini nostri
Jhesu Christi (ad calcem)
Speculum de Passione Domini nostri
Jhesu Christi cum textu quatuor Evan:
gelistarum et quem plurimorum
doctorum uberrimis desuper glos:
sis: cum figuris pulcris et magis:
tralibus et cum mirum immodum
contemplationibus et orationibus de:
votis .... per Doctorem Udalricum
Pinder convexum et in civitate impe:
riali Nurenbergensi bene visum et
impressum finit feliciter Anno salu:
tifere incarnationis M.CCCCC.VII. Die
vero XXX. mensis Augusti. fol.
jest oprocz mniejszych 39 pięknych w
fol. drzeworytow z znakiem HS lub
HS t.j. Hans Scheuflein-
(zesłanie Ducha św.) — z których niektore
powtórzone w Opeciu Żywocie Chrystusa
1522.

Eclesiastes 1527 u Włodz. Dzied
Marcholt 1821.

~~Rusiniar~~ r. 1541)

Hipacinsz Pociej ~~apostat ruskiego narodu~~ urodził się w Rożance z Lwa Pocieja
podskarbiego i pisarza lit i matki Anny Łoszczanki zwany na krzcie Adamem, nauki łacińskie
pobierał w Akad. Krakowsk. po śmierci ojca w r. 1550 wziął go Zygmunt August do siebie przy którym
~~miły~~ bawił aż do r. 1572. Był religij greckiej: gdy Barbara królowa zachorowała, Pociej będąc na ten
czas paziem, wziął z kościoła trybularz a gdy królowa zasnęła, okadzał ją i greckie nabożeństwo
odprawiał. Zygmunt August wnioskował ~~na~~ z tego że Barbara umrze i prorokował Pociejowi
że wielkim będzie biskupem. ~~Gdy~~ Po śmierci Zygmunta Augusta nuncyusz papieski Jan Franciszek
Commendoni przybył do Polski, wpoił w Pocieja zasady kościoła rzymskiego i pierwsza myślnnii rzucił. Pociej
po śmierci swej żony Anny Ostrożeckiej, z której zostali synowie Jan i Piotr, zdawszy za Zygmunta III
urząd kasztelanii brzeskiej, wstąpił do Bazylianów; gdy r. 1590 Meleciusz Chreptowicz ~~biskup~~
Burzyński, włodzimierski i Brzeski biskup umarł, został Pociej na jego miejscu. Tego roku
d. 24 Czerwca zwabił do Brześcia litewskiego Cyryla Terleckiego łuckiego, Leoncyusza Pełczyckiego
pińskiego, Dionizego Zbirujskiego chełmskiego i Gedeona Bałabana lwowskiego władykę, i namówił
ich do zjednoczenia się z Rzymem. Ciągnęła się ta sprawa ~~przedłużył się lat zamysł~~ lat kilka, z powodu ~~przedłużenia~~ obietnicy
Króla Zygmunta III dotrzymania obrządków greckich i potwierdzenia praw starożytnych. R. 1591
d. 12 lutego kapitułę włodzimierską przez nadanie wsi Janowa ugruntował. Zwabił i senatorów
Skumina wojewodę nowogrodzkiego i Konstantyna xięcia Ostrogskiego wojew. kijowskiego do Unij,
z których ostatni odjeżdżając do cieplic r. 1594 pisał do Pocieja d. 24 Czerwca: „Pilnie o to
Waszmości jako łaskawego Pana i Przyjaciela do tego i wielkiego miłośnika wiary Chrys:
tusowej proszę, abyś Waszmość chętliwie do tego włożyć i wszelką mocą za to się wziąć i
tam na tym synodzie z pilnością się starać raczył." Pociej zwołał najprzód d. 28 ~~[illegible]~~
Stycznia 1593 Gedeona Bałabana lwowskiego, Paizyusza Krasieńskiego w Grecyi biskupów
Łukasza Metropolitę Belgradskiego, Niceforą Tura Peczarskiego Kijowskiego, Hilariona Knia:
zia Masalskiego supraślskiego, Genadego Dermańskiego, Atanazego Góry Świętej Greckiej Archi:
mandrytów, potym do Łucka d. 27 Augusta; a nakoniec do Brześcia na jeneralny sobór
na którym w przytomności Michała Rahozy metropolity kijowskiego i zesłanych od Zygmunta
III Stanisława Karnkowskiego gnieźnieńskiego, Dymitra Solikowskiego lwowskiego arcybi:
skupów, Bernarda Maciejowskiego łuckiego, Stefana Gomolińskiego chełmskiego biskupów
i Janusza Xięcia Zasławskiego uroczysta zawarto unija — Sam Pociej udał się potem do Rzymu;
na drodze przyjmowany wspaniale w Wiedniu od cesarza Rzymskiego, w Florencyi od Arcyxięcia
florenckiego i w Wenecyi od Dożi; w Rzymie d. 23 Grudnia na Watykanie Klemensowi VIII unię
oświadczył mową, na którą odpowiedział Sylwius Antoniani praefectus cubiculi papalis w imieniu
papieża, który Pocieja mianował Prałatem domowym i Asystentem i ~~Jemu~~ i jego następcom
biskupom włodzimierskim ad ~~astar~~ metropolitów w sakkosie chodzić pozwolił, 4 lichtarzy
kryształowych z krzyżem bogato w złoto oprawnym darował. Powróciwszy z Rzymu znalazł
nie wielką ~~gorliwość~~ miłość u metropolity Michała Rahozy i odszczepieństwo u Konstantyna Ostrogskiego xięcia i wojewody
Kijowskiego, Gedeon Bałaban z bojaźni aby mu biskupstwa lwowskiego nie odebrano oraz Halicza i Kamieńca podolskiego
został również apostatą — R. 1597 Cyryll protosyncell patryjarchy carogrodzkiego wsparty powagą Konstantyna

Ostrogskiego wyklął na soborze w Brześciu Rahozę z biskupami uniackiemi. R. 1600 po śmierci Rahozy
obrany Pociej Metropolitą który za powagą królewską protosyncella wygnał z królestwa na list Meletyusza Patry-
jarchy odpisał a lubo na sejmie 1604 i 1605 Wołyńscy, Kijowscy i bracławscy posłowie sprzeciwili się na zniesienie
unij przecież do tego nie przyszło. Powstali przeciw Pociejowi nowogrodzcy i grodzieńscy obywatele lecz ich poskro-
mił Teodor Skumin wojewoda nowogrodzki 1606. — ~~[illegible]~~ w Wilnie mieszczanie za powodem Samuela Sienczyły
Archimandryty i Bartłomieja Zaszkowskiego protoprezbitera wyłamali cerkiew katedralną i inne zakonne i
świeckie z ~~[illegible]~~ pod władzy Metropolij; zrzucił więc Pociej z archimandryi Sienczyłę a na miejscu jego ustanowił
Józefa Welamina Rutskiego i od Zygmunta III d. 22 kwietnia w Krakowie na łapanie Sienczyły otrzymał
dekret; rozjątrzyło to jeszcze bardziej obywatelów wileńskich że Pociej zniósł konstytucyją sejmu 1609 która
zastrzegała prawa dyzunitom uzbroili więc na zabicie Józefa Welamina Rutskiego mieszczan Jana Tupekę i
Izaaka Kononowicza, jednak odstąpili wszy przedsięwzięcia w trybunale wileńskim przeciw Pociejowi wyrobili akcyję
że on chciał cerkiew Jezuitom oddać i otrzymali dekret na wypędzenie unitów z Wilna już r. 1609 Jan Ostyk sędzia
ziemski wileński zabierał się do wypełnienia tego wyroku. Jednak 8 lipca kazał Zygmunt III Pociejowi nazad oddać
w Wilnie cerkiew katedralną cerkiew Pokrowy d. 9 lipca Pociej więc wysłał swych dworzan Wojciecha ~~Liszka-~~
~~nowskiego~~ Seńkowskiego stolnika ciechanowskiego i Jana Krajewskiego do odebrania tych cerkwi wtedy Tupeka Jan
na rynku idącego Pocieja uderzył, Pociej zasłonił się laską odciął mu dwa palce — Pociej poświęcał na biskupstwo
Józafata Rutskiego i na przemyskie Atanazego Krupeckiego przybrał potem za Koadjutora Rutskiego
R. 1613 d. 25 Czerwca rozchorzał się w Włodzimierzu a 18 Julii umarł w przytomności swych 2 synów i Joachima
Morochowskiego — Był najprzód pisarzem potem sędzią i kasztelanem brzeskim — Kazania jego przełożył i wydał
z rękopisu biblioteki włodzimierskiej Leon Kiszka; podług świadectwa samego Pocieja 120 seksternów danych do przepisania
Prezbiterowi włodzimierskiemu świętopaskiem zazdrosna zatraciła ręka — Alexandryjski patryjarcha Meletyusz czyni
w liście do Pocieja wzmiankę O Controversiach przez Pocieja spisanych od normam listu; w bibliotece włodzimierskiej
in Archivo jest raptularz dysputy jego z Łuszkowskim Aryjaninem którego Pociej pokonał i nawrócił.

Kazania i Homilie męża bożego nieśmiertelnej sławy i pamięci Hipacyusza Pocieia Metropolity Kijowskiego
Halickiego, i całej Rusi biskupa włodzimierskiego i brzeskiego z listem Meletyusza patryarchy Alexandryiskiego
a responsem Hipacyusza przez mnie Leona Kiszkę Protothroniego i Administratora całej Rusi biskupa
włodzimierskiego i brzeskiego z ruskiego języka na polski przetłumaczone: światu ogłoszone. Roku pańskiego
1714 Typis Monasterii Suprasliensis PP. Basilianorum (ded. Ludwikowi Konstantemu Pociejowi kaszt. wileń. i hetma-
nowi W. X. L. wielkiemu (k. 23 nieliczb. i str. 612) 4º z ryciną Hippacego Po

Obrońca wiary ś. katolickiej Hypacyusz Pociey Metropolita całej Rusi biskup włodzimierski i brzeski
Zbijający dowodnemi i gruntownemi racyjami błędy Meletyusza Patryarchi Alexandryiskiego i z nim całej
odszczepionej od Kościoła powszechnego, Grecyi na usilne prośby wielu osób powtórnie z pod cieniów drukarskich
światu okazany Roku 1768. w drukarni Supraślskiej W. W. X. X. Bazylianów. 4º str. 139. Jest to przedruk
zdjęty powyższego

List Meletyusza patryjarchy Alexandryjskiego pisany do Pocieja w Alexandryi 15 Oktobra 1599 w skutek listu Pocieja
w którym Pociej wezwany pisze o pochodzeniu Ducha Św. który to list Cyryl ~~patryjarsze~~ archimandryta pokazał w liście tym
~~dwo~~ radzi mu odwołać życie i wrócić się do pierwotnej wiary to z niego zdejmie klątwę i uzna go za biskupa
Odpisał mu na ten list Pociej r. 1601. Pociej odpisuje mu na zarzuty 1) O bezżeństwo kapłanów 2) Sakrament powinien pod dwiema
postaciami być rozdawany 3) Jest różnica między przaśnym a kwaśnym chlebem podług Pocieja nie 4) Duch ś. pochodzi od Ojca a nie
od syna 5) Chrystus fundamentem cerkwie a nie Piotr ś. więc i nie powinien być papież 6) O czyścu że go nie ma u Greków
7) Kalendarz nowy zły. Zbija dowodami cytuje pisarzy wschodnich kościelnych i wielką biegłość w polemice ascetycznej okazuje Meletyusza nazywa
napojonego zasadami Lutra zgniłą. O sobie mówi: „Bryg grecki jest pełen wiecznego niebezpieczeństwa, niechcę u niego zarzucać
kotwicy nad ręki mojej; Ewangelia w Grecyi zepsowana", niechcę jej wierzyć. Świątości na wschodzie zginęły bo wschód formy nie ma,
niechcę mieć z Grecyją uczestnictwa. Podania ojców zdeptane, ciała ojców przeniosły się do Rzymu, przy nich raczej nie zachodniemi
sylogizmami uwiedziony ale rzeczywistą prawdą zwabiony zostawać i umierać myślę."

Ἀντίῤῥησις. abo Apologia przeciwko Krzysztofowi Philaletowi
który niedawno wydał książki imieniem starożytney religii
greckiey, przeciw książkom o synodzie Brzeskim, napisanym
w roku pańskim 1597. Sirach 13. Jeśli kiedy wilk się z owcą zgodzi,
tedy grzesznik z sprawiedliwym. W Wilnie. Przez Daniela Lanczyckiego
Roku Pańskiego 1600. 4º str. 230 dedykacyja potainie Leonowi
Sapieże kanclerz w. lit. Autorem tego dzieła ponoś Pociej. Jest tu list kanc:
lerza Zamojskiego do biskupa Włodzimirskiego z Zamościa 30 Octobr 1598 w
którym pisze, iż mimo wiedzy mu ktoś Apocrisis przypisał, prosi go o tę
Książkę oraz o wyjawienie prawdziwego nazwiska autora.
Metropolita i wszyscy władykowie postanowili r. 1591 iż co roku na dzień
narodzenia S. Jana Chrzciciela do Brzescia na synod zjeżdżać się będą.
między innemi podpisał to także Bałaban władyka lwowski
1) List Xięcia Ostrogskiego wojew. kijów. do władyki Włodzimirskiego z Dublina
21 Junii 1593 miał on zamiar co to teologii dysputować z Possewinem i innemi
starszemi Kościoła Katolickiego, miał jechać zamiar do wód dla leczenia się i przy tej
sposobności mówić w tej mierze z papieżem; radzi w podobnej materyi władyce za zezwo:
leniem króla jechać do kniazia moskiewskiego – Przytym załączone artykuły o któ:
re starać się trzeba i z których widać iż Ostrogski nie miał zamiaru poddać się
papieżowi ale zrobić komplanacyję aby jedna strona drugiej nie przeszkadzała
radzi też do Wołoch w tym celu udać się władyce lwowskiemu (p. 41–46
Władyka włodzimirski ~~bojąc się knutów nechciał~~ lękał się jechać do Moskwy z tą propozycyją
(p. 46) – R. 1595 in Decembri Władyka włodzim. będąc u biskupa łuckiego w Torczy:
nie dowiedział się: iż jeszcze 1591. na synodzie brzeskim władykowie piński, lwowski
chełmski, łucki widząc nierząd swoich Patryjarchów, spisali się do unii; na co metro:
polita i Król zezwolił; w tymże zamiarze zjechali się także w Sokalu 1595 włady..
kowie łucki, przemyski teraźniejszy, lwowski i chełmski – X. Ostrogski pisał z
Stepania do Pocieja 21 Marca 1595 iż nie może zezwolić na uniją
Że Bałaban spisował się z Rzymiany, świadczy postanowienie Tarnowskie synodu
Solikowskiego r. 1593 wydane. Bałaban przyjeżdżał do Dunajowa i z płaczem
padał do nóg Solikowskiego i prosił, aby go wybawił z ~~[illegible]~~ niewoli patryjarchów Kon:
stantynopolskiego którzy byli na niego źli o bractwo lwowskie za nieznośne
niski i tyraństwa nad bractwem i popami
~~[illegible]~~ 1) Pismo podpisane przez władyki: łuckiego, lwowskiego, pińskiego i
chełmskiego iż chcą papieża mieć swą głową i oddać mu posłuszeństwo
byle tylko na obrządek wschodni zezwolił. W Brześciu 24 Czerwca 1591 zostawili
to pismo na ręce Kiryła Terleckiego exarchy i episk łuckiego p. 56–57.
2) List władyki włodzimierskiego do wojewody kijowskiego z Rożanki 16
Czerwca 1595 (p. 58–61) mówi żeby niewierzył jakoby coś przeciwnego religii czynił
, mówi że za usiłowaniem xięcia usiadł na ubogiej stolicy biskupiej i że mu posyła
artykuły nowe ~~[illegible]~~ w którym nic przeciwnego niema krom jednego Kalendarza.
Potym liście pisał xiąże do Pocieja list surowy nie przyznawając go za pasterza

Kościelnego; jednakowoż ze sprawa Zestarowskiego wojew. podlaskiego widział się Pociej jadąc do Krakowa z xięciem Ostrogskim i tam mu cała rzecz opowie: dział; xiążę kazał się starać wtedy o synod. Król posłał list do Ostrogskiego i dwóch senatorów — Xiążę Ostrogski posłał sługę swego Łuskowskiego do Torunia na synod ewangelicki który miał być 12 Augusta (1595?)

3) Instrukcyja ta przyłożona p. 64–68 mówi że się Dyzunitom znieść trzeba z Ewangelikami że w razie gwałtu jeżli nie 20000 to 15000 przy nim stanie. Posyła artykuły Unitów, aby je Ewangelicy cenzurowali; mówi iż prosił x. podkanclerza aby Królowi radził by się te odmiany bez sejmu nie działy; aby Ewangelicy na synod przysłali z swego pośrodka Radomskiego prosi ich

4) List pewnego senatora do xięcia Ostrogskiego p. 69–72 pisze że król roz: gniewany na Ostrogskiego iż na synod heretycki sługę swego posyłał z instrukcyją pełną sedycyi iż drukował uniwersały iż Koronacyja szwedzka mu wyrzucał i groził przypłaceniem zdrowia albo straceniem korony; radzi mu nie wstępować w szranki z królem.

5) Konfirmacyja Unij przez papieża w Rzymie 21 Januarii 1595 tylko połowa po łacinie z przekładem polskim (p. 94–98)

6) List Zygmunta III do Kopystyńskiego władyki przemyskiego i Bałabana władyki lwowskiego z Warszawy 22 marca 1599 p. 136–137 napomina aby w innej dyecezyi nic nie czynili aby to co zabrali innym episkopom powró: cili i skromnie się zachowali, gdyż każe instygatorowi swemu prawo przeciw nim zostawić.

7) Privilegium Vladislai regis datum Ruthenis unitis. Budae feria 6a proxima ante dominicam Oculi 1443. Rusinom który za papieża Eugeniusza IV z Rzymem się połączyli nadaje i potwierdza wszystkie wolności. Potwier: dził to Król Alexander w Piotrkowie na sejmie feria 4a proxima ante dominicam Oculi 1504 i Zygmunt I na sejmie w Krakowie feria 6a Pa: rasceuae A. D. 1543. (p. 174–176

8) List (Hipacyja) władyki Włodzimierskiego do xięcia Konstantyna Ostrogskiego wojew. kijow. marszałkowi ziemi wołyn. starosty włodzimierskiego pisany (3 Junii 1598 z ruskiego przełożony (p. 182–199) Opisuje mu punkta i własności unij i namawia go do tego. Xiążę nie odpisał na to ale Kleryk ostrogski

9) Odpis na list niejakiego Kleryka Ostrozskiego bezimiennego który pi: sał do władyki włodzimierskiego i brzeskiego na list jego sam mu Jego Mość Ociec Władyka Odpisuje (z ruskiego na polskie przełożo: ny (p. 201–230)

In hoc Valentini Polidami Libello haec continentur.

Oratio de Christiana resurrectione, ad reverendissimum d. Petrum Thomitium Pontificem Cracov., (2) proza

Et ad integerrimos praelatos et Canonicos ecclesiae Cracoviensis

Elegia de Christiana resurrectione, ad magnificum d. Severinum Severinum Bonar. (1)

Elegia de victoria ex Valachis parta clarissimi domini Joannis comitis Tarnoviensis. (4) (wierszem)

Carmen heroicum de operibus iustorum, ad magnificum dominum Petrum, regni Poloniae supremum Marsaleum (3 Kwierszem do Piotra Kmity)

Nonnulla quoque Epigrammata illustrium virorum. (5) wiersze

(na Końcu:) Impressum Cracoviae per Hieronymum Vietorem Anno 1532. 4to Kart 28 Sign A-Gij.

§. Epigrammata obejmują: Ad Joannem ex ducibus Lithoaniae episc. vilnen. – Ad Petrum de Gamratis Pontificem Camenecens. Decanum Ploc. Praepositum S. Floriani – Ad Joannem de Lasko Praepositum Gnesn. Ser. Pol. Reg. Secret. – Ad Nicolaum Wolsky castel. woynic. capit. sanoc. lanckor. lomzen. visnen. – Ad Bernhardum Wapowski Cantorem eccl. Crac. Lancic et Posnan. Can. ac Secret. Reg. (chwali jego astronomiczne nauki) – Ad Joannem Horwat de Lumpnicza Praepos. eccl. cathedr. S. Martini in Comitatu Scepus. – Ad Andream de Valentinis ex Mutina Ser. Bona Reginae physicum, Praepos. Sandomir. Trocen. Canon. Crac. – Ad Carolum Antonium de Monte Cinere Bononiensi Canon. Ploc. et Pultov. secret. Reginae Bonae – Ad Jodocum Ludovicum Decium de Vola Secretarium regium, numismatis procuratorem et Consulem Cracoviensem (6 wiersz, chwali jego naukę)

Ad Joannem Alehtsee Venetum Aromatarium Crac. et Plocens. Ad (dziękuje za pomoc) - Ad Martinum Zalogam Poznaniensem sodalem suum - Epitaphium venerab. d. Joannis de Gemnicz olim Decani Olomucensis - Epitaphium Martini Dobergast concionatoris - Epitaphium Magistri Marci Rustinimici Viennensis quondam collegae - Magistri Francisci Nymeri Silesii haec sequuntur carmina: Epitaphium Joannis Nymeri fratris nostri (zabitego od zbójców). Epitaphium Martini Dobergast concionatoris.

Polkowski: Droga do zbawienia 156
Książka do nabożeństwa; ~~Kr~~
Warszawa 1863.

Dział	Umiejętność	Przedmiot

Leipzig. w

187

pijar

Pomorzkant Atanazy (urodzo:
ny 1736 w ziemi chełmskiej; wychowa:
niec Konarskiego z nim razem pracował
dla wprowadzenia lepszego smaku w
naukach. Pełnił obowiązki kaznodziei
katedralnego krakowskiego, a jako
członek Zgromadzenia XX. Piarów w
którym przez 68 lat ciągle zostawał
uczył wymowy w Warszawie, Łowiczu
i innych szkołach pijarskich, oraz był
rektorem w Szczuczynie, Rydzynie i
Łomży. Umarł w Warszawie d. 6 Maja
1823.

1) Mowa na śmierć księcia Augus:
ta Sułkowskiego miana w Rydzynie.
(Tłomaczona na język niemiecki i francuzki)
po niemiecku tłomaczył Bockshamer senior w Festenberg

2) Kazanie w czasie kanonizacyi S.
Jana Kantego miane w Krakowie. druk.
1790.

3) W rękopismach zostawił różne tłoma:
czenia – oraz Słownik łacinsko-polski
niedokończony.

Popławski Antoni x. ur. 1739 d. 25 Aug. wstąpił do Pijarów 1756, od 1778 członek Komis. eduk. r. 1780 sekularyzował się. został Rektorem Seminar. + 1786 w Krakowie.

* Uwagi nad pochwałą wieku ośmnastego. (Excerpt z Pamiętnika r. 1784 Miesiąca Grudnia pod liczbą IV karta 1153) (Kraków 1784) b. m. i r. 8o str. 23.

Mowa przy otwarciu Seminarium na Professorów d. 2 Paźdz. 1780 (Kraków) fol. k. 6.

Mowa dzień rocznicy otwarcia Towarzystwa do Xiąg elementarnych na Sessyi d. 8 Marca 1780. 4o.

O rozporządzeniu i wydoskonaleniu edukacyi obywatelskiej. Projekt prześw. Kommissyi edukacyi narod. w marcu 1774 podany. Warszawa w druk. Schol. Piar. 1775. 8o str. 8 i 184.

* Zbiór niektórych materyi polityczych przez A. P***. Warszawa w druk. Schol. Piar. 1774. 8vo str. 314. 5. (ekonomia polityczna.)

Moralna nauka dla szkół narodowych na I i II Klassę. 1778. 8o

tож. drugi raz wydana. Kraków 1785. 8o druk Szkoły głown. Kor. 8o 2 egzem.

— toż na trzecią Klassę pierwszy raz wydana. Kraków 1787. 8o

toż drugi raz wydana. Kraków, w druk. Szkoły głównej 1790. 8o str. 54

— Nauka rolalna zupełnie przerobiona i pomnożona dla ludu przez Stanisława Sobieskiego prof. gimn. Lwów, czcionkami Korn. Pillera 1863. 8o str. III i 130.

159

Potocka

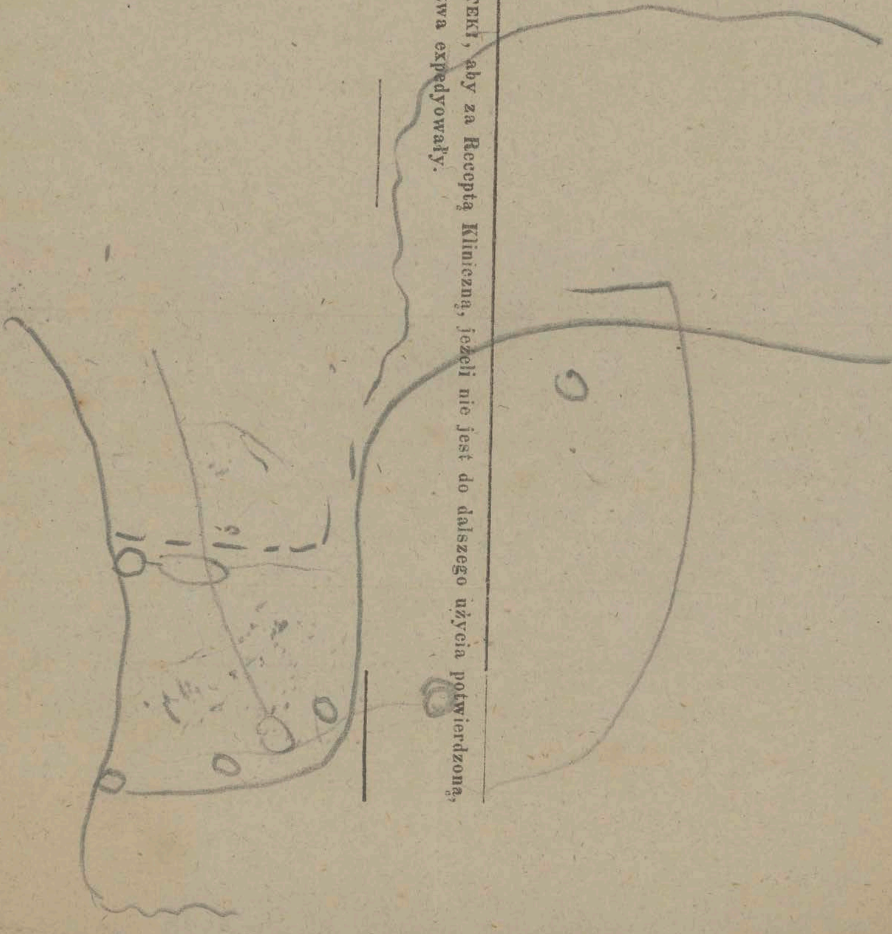
Zofia z hr. Branickich
(wdowa po Arturze Potockim)
słynna z dobroczynności

żyjąca.

1673 Com hiem Dect.

Johannes Stanislai Wolski Clepardiensis dioec. Cracov.

Uprasza się APTEKI, aby za Receptą Kliniczną, jeżeli nie jest do dalszego użycia potwierdzona, tylko jeden lekarstwa expedyowały.

160

Popiel M. O:

Liturgika cerkwi hreczesko-katho=
liczeskoj. Lwow 1862. 8o

Potocki Stanisław Minister przerobił szkołę Kadetów której był Kommendantem, powrządzał szkoły wojewódzkie, założył Uniwersytet Warszaw. pozakładał gabinety zbiór modeli gipsowych, gabinet ornitologiczny, darował własny gabinet rycin i kawał placu na ogród botaniczny, kazał zbudować obserwatorium astronomiczne przez Aignera i Armińskiego, sprowadził doń instrumenta z Monachium od Frauenhofera, kazał zbudować dom dla Towarzystwa Przyjaciół nauk, założył Bibliotekę publiczną ze zniesionych klasztorów (200000) tomów – wszystko bez obciążenia Kraju podatkiem. Roku 1818 powziął myśl zniesienia klasztorów w czem mu kanonik a później arcybiskup Hołowczyc pomagał. Obruszył na się księży wydaniem: Świstka, Rozumu za trzy grosze. Polemiki z Ciampim, Podróży do Ciemnogrodu. R. 1818 gdy się w Sannikach cud na lipie objawił, kazał lipę w nocy ściąć i białoskórnika który listki po grosza sprzedawał polecił uwięzić – lecz ten uszedł. Okrzyczano Potockiego za Farmazona wskutek Podróży do Ciemnogrodu za staraniem księży i Nowosilcowa usunięty z urzędu.

162

Wizerunki znakomitych ludzi w Polszcze wydane staraniem Xawerego Preka Kraków 1830. fol.

Zeszyt II Adam na Klewaniu i Żukowie Xiąże Czartoryski generał ziem podolskich przez F.B.

wydał Listy Doświadczyńskiego

Suum cuique

Gracz, Panna na wydaniu, Kawa, Pyszno skapski, Bliźnięta, Koszyk pomarańczowy,

Myśli o pismach

Choisnin.

Johanes Theobaldus Blasii Argentoratensis (Cracoviae 1578)

1) Prawdziwe wyobrażenie troyga dzieci strasznych y dziwnych, ktorym podobne niewiem aby kiedy były widziane na świecie, ktore acz na roznych y dalekich od siebie mieysc ach urodzone są, wszakże iakmiarz tegoż czasu. Przydane ktemu iest krotkie wyliczenie inszych dziwnych rzeczy, tak ninieyszych iako y niedawno przeszłych. (b. m. dr. i r.) (w Krakowie 1578) 4to Kart 8. z 3 drzeworytami w texcie

Przedmowa do Czytelnika ... podpis Ingens Thesaurus Bonus Amicus. (Tu opisuje zjawiska od r. 1572 do Marca 1578 zapowiadające koniec świata, n. p. że r. 1578 d. 31 Marca we Lwowie i 4 mil dokoła trwało okoliczne przez 3 dni drżenie ziemi – dalej opisuje 4 monstra urodzone: a) w Grefesmil w Księstwie Mechelburskim d. 20 Grudnia 1577. b) w Mühlhausen w Turyngii d. 13 Listopada 1576. c) w Chery w Pedemoncie d. 10 Stycznia 1576. d) w ~~[illegible]~~ w Eufrigo w ziemi nowa-refsa. – Pierwsze monstrum opisał Doktor Simon Pauli.

Na końcu książki przypis współczesny: „Excellen-
„tissimo Viro et Medico celeberrimo D:D: Antonio
„Schneebergero Tigurino fautori suo unice ob-
„servando dd. Johann Theobaldus Blasij
„Argentoratensis Cracoviae (15)78."

Przezdziecki Alexander kształcił się 1828-1830 w
Krzemieńcu; r. 1833 był w Szwecyi, r. 1845
i 1846 w Niemczech i Włoszech – pisał komedye
francuskie: Deux reines de France drame
en 5 actes; Tout vient à point comédie
vaudeville en 1 acte; Le lendemain d'un
bal ou Faute de s'entendre proverbe
vaudeville en 1 acte – pod imieniem Ale:
xandre de Noirville. – Tłomaczył
po polsku komedie: Biedne ofiary w
3 aktach z angielsk. Taylor – Radość za:
twarza przez panią de Girardin – Goście niespo:
dziani – Nazajutrz po balu – Złoto i su:
mienie – Panna de Belle Isle – Potświa:
tek.

Malchera Pudłowskiego Fraszek Księga pierwsza. W Krakowie w drukarni Łazarzowey 1586. 4to.

(p. 13) Nagrobek Stan. Grzebskiemu.

To miejsce, w którém ciało twoje pochowano,
    Godna rzecz, aby łzami często omywano.
Nauka, cnota, rozum i postępki święte,
    Tam z tobą zaraz w ten grob z pośrzodku nas wzięte.
Swiat jeśliże dobrze znał te przymioty w tobie,
    Mógłby nie rok, ani dwa, czernić się w żałobie
Po twém zeszciu: lecz póty, póki sam stać będzie:
    Niech się twe imię sławi, i długo i wszędzie.

(p. 19) Do Bekfarka.

Arion i Orpheus, i choć Dawid trzeci,
    Czwarty który niech tu z Muzyką wyleci:
Bez pochyby ty wszytkie zostawisz za sobą,
    Chyba by cię z tych który uprzedził urodą.
Ale kiedy poczniecie muzyką szermować,
    Musi się i Dawidek z swoją arfą schować.

(p. 36) Do Łukasza Gornickiego.

Co owo drugi złoto za imienie daje,
    Mogłby drożej przepłacić twoje obyczaje,
I tę godność, co ty masz mój Górnicki w sobie,
    Bo tej z tobą nie zawrze śmierć okrutna w grobie.
Cnota, dzielność, nauka, te na wieki słyną,
    A pieniądze za czasem, miasta i wsi giną.

166.

Putanowicz kal. 1754. 16o

dto ———— 1758. 8to

dto —— Proposit. ex meteorolog

1773. 4to. —

Putanowicz Josephus Alogsius S. Th. Dr.
Prof. Phil in Coll. maj. Decanus Phil

1) Propositiones ex Macrocosmologia et meteorologia per... decanum de sedentibus Phil Doctoribus Xaverio Ryszkowski et Andrea Trzcinski ad disputandum d. 31 Martii 1773 selectae. 4o. K. 4

2) Dissertatio philosophica ex Pneumatologia de Deo, divinisque perfectionibus... pro loco obtinendo in Majori Univ. Crac. Collegio publicae disputationi 1765 d. 27 Augusti exposita. Cracoviae in typogr. Seminarii episcopalis Acad. 4to K. 38.

Krakau in Galicien

X. Mojecki + w Sadzyn 1627.
Selvester Rogulski + 1602
Stellanowicz ~~praepos~~ prepos S. Flor. + 1683.

Wielmożny Pan Z

ded. Antonio Marcellino Polocki

36.

Fr.

167

Collegiat. S. Donati Sam. Annal Opping 1512 p. 49
Szefferoviana 1731 OO SS. p. 51.
Martinus Radyminski + 18 August 1664.

— Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła Pielgrzym:ka do Ziemi Świętej, tłomaczona przez x. An:drzeja Wargockiego. Wrocław, nakładem Zygmunta Schlettera, czcionkami C. H. Storcha i Spółki; 1847. 8vo str. IV. 252.

Do pierwszej edycji z r. 1607 dodawano zwykle przy końcu dzieło:

Hierozolimska Processia w Kosciele chwalebne° Grobu Pana Jezusowego zwyczayna. Przy obchodzeniu Kaplic, oltarzow, y inszych mieysc świętych, na ktorych Zbawiciel trudząc się y krew S. przelewaiąc, zbawienie ludzkie odprawował. Wzięta z Xiąg Hierozolymskiey Peregrynatiiey albo Pielgrzymowania J. W. P. Mikołaia Chrzysztopha Radziwiła… gwoli nabożnym ludziom, a mianowicie Bractwom Compassiey Zbawiciela naszego, y Processiomich, przez X. Stanisława Grochowskiego Kustosza Kruszwick. z łacinskiego textu przełożona. W Krakowie w drukarniey Łazarzowey R. P. 1607. 4to str. 95. i 1. Sign. A – M. ded. Marcinowi Szyszkowskiemu bisk. łuck. nominatowi płock. … x. Stanisław Grochowski (wierszem) (z drzeworytami)

2a ed. w Zbiorze pism x. Stan. Grochowskiego (u Loba ?) 4to str. 167 – 244.

3a ed. (skrócona): Hymny o Męce Pańskiej do obrzędów Kalwariey Zebrzydowskiej i do tamecznego nabożeństwa należące, przekładania x. Stanisława Grochowskiego. Kraków, Bazyli Skalski drukował 1611. 4o str. 25.

(jest to przekład z łacińskiej edycji Radziwiłła Hierosolymitana Peregrinatio. Brunbergae 1601. fol. str 287 – 364: Ordo Processionis S. Sepulchri.)

Radziwiłł Nicolaus Christophorus: Hierosolymitana peregrinatio IV epistolis comprehensa ex idiomate polonico in latinam linguam translata, Thoma Tretero Custode Varm. interprete. Brunsbergae apud Georgium Schönfeld, 1601. fol.

— Antverpiae, ex officina Plantiniana, apud viduam et filium Johannis Moreti 1614. fol. Cz.

— Jaurini, typis Gregorii J. Streibig 1753. fol.

— Cassoviae, typis Academicis Soc. Jes. 1756. fol.

— (germanice): Reissbuch in das h. Land, darinnen deutlich begriffen alle Pilgerfahrten zum H. Grab beschrieben von Nic. Chr. Radziwil. Frankfurt a. Main 1607 fol. 2 Thle (są tu także podróże Bogusława Księcia pomorsk. Rudolfa zu Suchen, J. de Monteville, J. Tucher, v. Sedlitz i innych)

— Jüngstgeschehene Hierosolymitanische Reise und Wegfahrt des Fürsten Nicolai Christophori Radzivili in 4 Sendschreiben, aus Polnischer Sprach in Latein versetzt durch Thomam Treterum; jetzundt aber aus lateinischer Sprach in Teutsch verfasset durch Laurentium a Borkaw Nobilem Prutenum. Meyntz, gedruckt bei Balthasar Lippen 1603. 4to (tłomacz Borkowski)

— (polonice): Peregrynacya albo pielgrzymowanie do Ziemie Świętej Mikołaja Chrisztofa Radziwiła przez x. Tomasza Tretera Kustosza warmińs. językiem łacińskim napisana a przez x. Andrzeja Wargockiego na polski przełożona. Kraków, w drukarni Szymona Kempininsa 1607. 4to. ded. Adamowi Hieronimowi ~~Sieniawskiemu~~

*) na odwrocie tytułu herb Leliwa i 10 wierszy pol. przez M. Macieja Bielawskiego

podczaszemu Koronn., jaworowskiemu staroście...
x. Andrzej Węgorski. Z Krakowa 1607 d. 1 Aprilis
Kart 10 (tytuł *), Dedykacya, Summaryusz, Paean na nie: przeżytą sławę M. Ch. Radziwiłła przez Marcina Błażewskiego wierszem, Obraz drzeworyt. Radziwiłła i 6 wierszy X. Stanisł. Grochowskiego) str. 1–356 i K. 9 (rejestr) (Sign. X, XX, A–Z. Aa–Zz i karta 1 z sygn. Aaa)
(Edycya ta na ramki z podwójnych linij – fileta końcowa [illegible] i podnią winietka z główką aniołka ze skrzydłami)

– (toż) Kraków, w drukarni Symona Kempiniusa R. P. 1611. 4to K. n. 10, str 1–356 i K. 9 (rejestru) (Edycya zupełnie zgodna z pierwszą, na ramki z podwójnych linij – filetą końcową z krzyżykiem w środku [illegible] a podnią winietka z głową starca.)

– (toż.) Kraków w drukarni Antoniego Wosińskiego, R. P. 1617. 4to K. 10, str. 356.
(Edycya na ramki z podwójnych linij – papier gorszy)

– (toż.) Kraków, w drukarni Antoniego Wosińskiego R. P. 1628. 4to. K. 4 (tytuł a na odwrocie [illegible] drzeworyt. portret Radziwiłła z wierszami Grochowskiego – Do łaskawego Czytelnika Przedmowa... podpisana A. W. (Wosiński) Paean – Summa krótka) str. 1–356 (W Edycyi tej opuszczono dedykacyję a dano Przedmowę. W ramkach podwójnych – tém się różni iż glossy po bokach są gotyckim drobnym drukiem – a w poprzednich edycyach były kursywą drukowane) (papier lichy)

– (toż) W Krakowie, w druk. Schedlów J. K. M. Typogr. 1683. 4to K. 4 (tytuł a na odwrocie portret Radziwiłła z wierszami, Paean – Summa krótka) str. 1–356.
(Edycya ta drukiem gockim, nie ma już ramek – opuszczona przedmowa)

– (toż). Peregrynacya albo Pielgrzymowanie do Jeruzalem Ziemie Świętej przez Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła z przydaniem różnych pobożnych i ciekawych rzeczy godnych wiedzenia opisana. Przedrukowana R. P. 1745. (b. m.) 4to (w Poznaniu) K. 1 (tytuł na odwrocie tytułu portret Radziwiłła owal w ramkach. sztych może przez Swacha), str. 1–432 (druk. italika) [glossy italiką.

– (toż) Peregrynacya godnych wiedzenia opisana. Przedrukowana w R. P. 1745 (b. m.) (w Nieświeżu lub Wilnie) K. 1 (tytuł na odwrocie drzeworyt. portr. Radziwiłła.) str. 1–354. (druk italika – glossy kursywą)

Rochmanius

F. Joannis Duns Scoti Ord. Min. Doct. Subtilissimi Primus Sententiarum, Ad optatam facilitatem redactus et a subobscura Quaestionum et Articulorum permixtione in gratam divisionem vindicatus, nec non Commentariis textus, Difficultatum, Dubitationumque enodationibus illustratus, per R. P. F. Andream Rochmanium Ord. Min. de Observ. Provinciae Poloniae Diffinitorem ac Lectorem generalem Cracoviae ad S. Bernardinum Phil. et Theol. Profes. Nunc vero per R. P. F. Florianum Kołęcki ejusdem Ord. et Provinciae Diffinitorem recognitus et copioso rerum indice auctus. A. D. 1627 Venetiis apud Marcum Ginammi. fol. tytuł sztych. kart 5 (ded. Petro Tylicki episc. Crac.... fr. Andreas Rochmanius, Cracoviae d. 1 April 1608 — Ad Lectorem. Cracoviae d. 2 April. 1608. — ded. Martino Szyszkowski episc. Crac... fr. Florianus Kołęcki Lublini in Conventu nostro 10 Decembr. 1625. — Ad Lectorem |: Tu pisze iż Andrz. Rochmanius bernardyn, który był spowiednikiem bisk. Krak. Tylickiego chciał za życia swego wydać to dzieło i już ułożył (r. 1608) się o nakład z Franciszkiem bibliopolą Kolońskim; tymczasem zmarł Rochmanius, więc to dopiero po śmierci wychodzi. Rochmanius został

Doktorem Teologii w Akad. Krak. :/, Kart 4 (Index Distinctio: [niepotrzebnie dodany
num) Kart 12 (Index rerum), Kart 6 (Index distinctionum
znowu przedrukowany i Index dubitationum.) str. 1–378
(Theologiae F. Joannis Duns Scoti Libri primi Prologus)
str 1–279 F. Joannis Duns Scoti Primus Sententiarum)
/: Jest to obszerny Wykład Teologii Duns Scota :/

Druga edycya z r. 1628 tamże fol., ma ten sam tytuł
sztychowany z r. 1627. Kart 1 (ded. Eustachio Wołowicz
episc. Vilnen.... fr. Florianus Kolacki; Lublini 1 Augusti
1628. odmienna od 1go wydania) K. 1 (ded. Petro Tylicki
episc. Crac. fr. Andreas Rochmanius Cracoviae d. 1 Augusti
1628 (mylnie zamiast 1608)), K. 1 (Ad Lectorem – toż samo)
K. 6 (Index Distinctionum toż samo) K. 4 (Index Distinctionum
Primi libri), K. 12 Index rerum (tensam) dalej str.
378 i 279 (text – tenżam co w pierwszem wy-
daniu)

171

De septem Sacramentis ecclesiae catholicae Fratris Hannibalis Rosseli Calabri.... ad S. Bernardinum Cracoviae Professoris, Liber in ordine Commentariorum in Mercurium Trismegistum Nonus. Cum licentia... Hannibalis de Capua Archiepiscopi Neapolitani et in Regno Poloniae Nuntii Apostolici. Posnaniae in officina typographica Joannis Wolrabi 1589. Cura et impensis rev. d. Hieronymi Powodowij C.C. etc. Fol. K. 10 str. 836. Ded. Sixto V Pontif. Max... Hier. Powodowius Canonicus et Archipresbyter Crac... Dat. Posnaniae 3 Kalend. Novembr. 1589. — Ded Sixto V... Hannibal Roselli... Cracoviae 1589

Wołoskie

Ъ = e
Ѫ = niemieckie ü
↑ = ę
Џ = dż

Epistolae Hieronymi Rozrazevii episcopi Vladislavien ad diversas personas scriptae ab a. 1578 die 22 Augusti ad A. 1584 d. 23 Octobr. (MSkr. fol. kart 337 – w bibl. Ossol. Nr 156)

(: Listy te pisane gdy Rozrażewski bawił przy boku Króla Stefana Batorego :)

1578 d. 12 Sept. Leopoli, Cardinali Varmiensi (Hosio) Przybył tu z postem naszym Taranowskim do Lwowa poseł Cara Perekopskiego tatarskiego, Polak rodem Bielecki zbisurmaniony, ten pakta na korzyść Tatarów ułożone przez siebie podał Królowi do potwierdzenia, lecz Król dopiero po wykreśleniu z nich uciążliwych dodatków, potwierdził podług dawnej formy. – W Czerwcu przybył do Polski nuncyusz apost. Caligarius.

1579 d. – Junii, Selmii – Król Stefan gotuje się na wyprawę Moskiewską w Wilnie, głównym wodzem wojska mianował wojewodę podolskiego (Mikołaja Mieleckiego) męża oddanego całkiem dewocyi Jezuitów, który bierze z sobą na wyprawę 2 Jezuitów.

1580 in Octobri – Christopherus Rozrazewski (starosta Tczyński) d. 10 Octobr. 1580 poległ przy zdobywaniu Zawołocia (był to brat biskupa, w młodości bawił na dworze bawarskim) – drugi brat Jan, trzeci Stanisław jezuita.

1582 d. 22 Martii, Abbati Coronoviensi – prosi aby assystował przy wyświęceniu na biskupa kujawskiego. F. supremus praefectus Reginae Galliae 1582 (miał za sobą Popelównę)

1584 Albertus Schelingius medicus episcopi Rozrazevii

Ryszński Salomon † 3 lист op. 1625 w Lubcza 173
dworzanin Radziwiłłów.

Przemówki

Literae Severini Rzewuski Ducis campestris exercituum Regni Poloniae ad Pium VI. Papam

Beatissime Pater!

Novum crimen et ante hunc diem inauditum cum summa gentis Polonae offensione a Capitulo Cracoviensi commissum nuper omnium animos exasperavit. Vir ille, qui propter integritatem morum et singularem in gerendis Patriae dexteritatem in summa apud Polonos veneratione habetur, quem in tuenda Sanctae Sedis authoritate nullos unquam detrectasse labores, refugisse pericula, sumptibus pepercisse neminem latet, qui denique pro religione et libertate totis viribus ac nervis dum contendebat, in quinquennem captivitatem relegari passus est: Princeps Episcopus Cracoviensis Soltyk a Capitulo Cracoviensi, proh pudor! instructis in eum insidiis, fictaque mentis

illius aegritudine, despecta in persona illius Senatoria dignitate, violatisque Reipublicae legibus, in custodiam traditus est die 23 Februarii, et adhunc usque diem custodia septus tenetur. Aurum et argentum, omnisque eius supellex a Canonicis more Barbarorum rapta, verbo rem omni crudelitate et immanitate teterrimam Canonici commiserunt. Facinus hoc quamprimum mihi innotuit, nulla interposita mora misi litteras ad Serenissimum Regem Poloniarum quibus exposito, quid inde Respublica capiat detrimenti, in libertatem celeriter restituendum esse Principem Episcopum Cracoviensem institi, expetii quoque, ut ii qui pp̄e oīū [principalem omnium] sacratissimamque libertatis Polonae legem his verbis expressam: „Neminem captivabimus nisi lege victum" ausi sunt violare, quam severissime puniantur, utque ob insigne facinus, insigne etiam severitatis documentum posteris relinquatur. Tum datae sunt a me ad Senatum, Ministros Reipublicae, aliosque multos Cives literae, et ad hos, quos pro salute Principis Episcopi obsecrare par erat, et ad illos, quorum animis calcar addere necessum videbatur. Interea secutae iam sunt hoc novum crimen, ut moris est dicere, manifestationes

nempe Senatorum et Civium contra Capitulum Cracoviense querelae, quas hi viri illustres et de libertate Principis Episcopi et de libertate publica solliciti suis manibus conscripserunt. Horum praecipui sunt: Lantkoroński Palatinus Braclaviae, Moszczenski Palatinus Junivladislaviensis, Sołtyk Palatinus Sandomiriensis, Ankwicz Castellanus Becensis, Sołtyk Castellanus Zawichostensis, multique alii ex Ordine Senatorio, atque ingens numerus Civium ex Ordine Equestri, quorum animos vis Senatori et legibus illata anxios tenebat. Brevi itaque Nobilitatem Polonam Principis Episcopi et libertatis laesae iura vindicaturum spero, ac vereor ne hoc novum crimen novarum in Polonia calamitatum fundamenta jaciat. Quod vero paternum ac tenerum Sanctitatis Vestrae pectus offendet quam maxime, est illa Pactorum anno 1775 initorum cum Caesare violatio, quam Canonici ausi sunt committere. Verba enim pactorum praedictorum Artic. 4. sunt sequentia:
„Liberum erit Nobili Polono honoribus Reipublicae functo,
„si is ditiones suas in Oris jam Dominio Caesareo sub-
„jectis haberet, omnibus proventibus pro voluntate illius
„frui, liberumque ei erit fungi officio suo sine ullo un-
„quam a Magistratibus impedimento." Haec vero a Capitulo Cracoviensi hunc in modum infracta fuere. Diaecesim Princeps suam in Polonia Austriaca sitam visere decreverat, literaeque hac de causa in Poloniam Austriacam ab

eo missae sunt: ast instructis Canonici insidiis Prin=
cipem Episcopum retinuerunt, hacque violentia Articu=
lum 4tum Pactorum cum Caesare initorum fregerunt.
Quantum hic violentus Capituli actus Sanctae Sedi et
Ecclesiae Cracoviensi mali et damni daturus sit, ex
hoc Sanctitas Vestra capiat argumento, quod nos omnes
Sanctae Sedi addictissimi cum summo animi dolore
accepimus nempe bona omnia Capituli Cracoviensis
in Polonia Austriaca sita jam in rem fisci Caesarei
cessisse. Nunc vero ad Te, Beatissime Pater, ad autho=
ritatis tuae aram confugio, Tuamque opem pro Prin=
cipe Episcopo Cracoviensi, qua collega pro Senatore,
qua socius quinquennis pro religione et libertate cap=
tivitatis iterum atque iterum exoro. Tu solus Beatis=
sime Pater levamen afflicto velis esse; Tu illum litteris
ad Nuntium datis in libertatem restituas. Nec sat est
dum necessum erit, ut Sanctitas Vestra mittat Cardi=
nalem Legatum in Poloniam, qui rebus Ecclesiae con=
fractis opitulatur, qui authoritatem Sanctae Sedis vac=
cillantem firmissimis fundamentis stabiliat, qui deni=
que labenti Polonorum libertati praesto esse poterit.
Nosti credo Beatissime Pater nullam gentem addictio=
rem Sanctae Sedi fuisse Gente Polonorum; alii fidem,
pietatemque suam in Sanctam Sedem precibus et votis,
nos vero sanguine nostro comprobavimus. Nosti quoque
Beatissime Pater tamdiu nos Polonos Sanctae Sedi

addictos fore, quamdiu sumus liberi. Suecia Sancti=tati Vestrae sit exemplo, quae religionem cum liber=tate amisit.

Sachs Jan

178

Marinius Franciscus (Sachs Joannes secretarius Thoruniensis: De scopo Reipubl. Polonicae

Acta eruditorum 1682–1711

1712–1717.

1727–1752.

1755

1764–1776.

III

Długosz Tom II	~~S. V.~~ 423
Kadłubek	~~S. V.~~ 423
Lubomirski Opuscula	I. 80.
Łochowski Regula juri	I. 197
Rochegrailles	III. 46.
Egipski Epist. Menken	II. 176.
Turlay	VI. 18. 62
Załaszowski 1702	I. 162
	~~S. V. 226~~
Polonia	I. 165
Historia	II. 177

Les estats de la Couronne de
Pologne ou sont les Royaume de
Pologne, Duches de Prusse, Mazovie,
Russie noire &c Duches de Lithuanie
Volhynie, Podolie &c de l'Ukraine
&c par le Sr Sanson d'Abbeville
Geogr. ordre de S. M. A Paris
chez l'Auteur aux Galleries du Louvre
Avec Privilege du Roy pour Vingt
Ans 1676 (F. C. Muche [illegible],

4 [illegible]

J. Somer Sculpsit

Fr. Nicolaus Schomberg Suevus Germanus ord. Praed a Leone X declaratus est Capuanus archiepiscopus die 12 Septembris 1520 filius Theodorici nobilis Misnensis. Florentia a. 1497 ordinem divi dominici sub disciplina Hieronymi Savanarolae ingressus. Cardinalis a 1535 a Paulo III + III id. Sept. 1537 Roma

tit S. Sixti presbyter Cardinalis Capuanus ann aetat 65 +

Schotennius Hermannus 181
Hessus: Vita honesta
Cracoviae ex off Math. Scharffenberger
1573.
8º.
Kart. 36.

ał

d. 6 Jastrowca

kwietnia 1876

ıminów

ytetu, zwrócę je w ty-
iedzialność za uszko-

1877

Piętro

ko

[illegible]

182

Schulz Fryderyk ur. 1 Styczn 1762 w Magdeburgu + 27 Sept (alt. St.) 1798 w Mitawie professor gimnaz. w Mitawie od r. 1791 poseł na sejm do Warsz. 1792

* Liebschaften König Augusts von Polen Berlin 1784 (tłom. z Pölnitza La Saxe galante)

* List mieszczanina kurlandskiego do jednego z swoich ziomków Warszawa 1792. 4º. p. 42.

* Sendschreiben eines kurländischen Bürgers an seinen Landsmann in Warschau, den ein kurländischer Edelmann einer Unterredung gewürdigt haben soll. Warschau 1792. 8º. p. 28.

„

183

Serjewicz Adryan (bernardyn [1738] Kustosz prowincyi ruskiej † około 1746. Lektor S. Teologii. gwardyan konwentu Samborskiego 1740)

1) Skarbów i łask boskich plenipotent i dystrybutor najwiernieyszy B. Jan z Dukli przy uroczystym fescie swoim oraz przy solemnym akcie inwestytury i przyjęcia trzeciej reguły O. S. Franciszka przez X. Mikołaja Wyżyckiego arcyb. lwow. z czterdziestą innemi ... do druku podany przez X. Adryana Serjewicza kaznodzie, JS generalnego S. T. Lektora na ten czas Kustosza prowincyi ruskiej. 1738. d. 30 Lipca W Lwowie wdruk Coll. Soc. Jes. fol. K. 10. kazanie dedyk. Magistratowi Lwowskiemu ... : konzulom Tomaszowi Majeranowskiemu, Piotr. Kupińskiemu Reynhold Złotorowicz sekr. J. K. M. Janowi Wilczkowi, Mikołajowi Ziętkiewiczowi, Franciszkowi Wiszniowskiemu, Karolowi Garani, Franciszkowi Gordon, Janowi Solskiemu, Józefowi Nuszczyńskiemu, Wojciechowi Kupińskiemu.

2) Dyalog albo Komedya męki Jezusowej w siedmiu scenach lub kazaniach reprezentowana i zgromadzonemu słuchaczowi na pasyach wtorkowych w Lublinie ogłoszona ... N. Maryi Pannie .... w sokalskim obrazie cudami słynącej dedykowana ... przez X. Adryana Serjewicza minorytę obserwanta ... Roku ... 1738 dnia 20 marca W Lwowie w drukarni Collegium Societatis Jesu. 4º Kart. 83.

(siedm kazań, w przedmiowie mówi iż brał nauki teologiczne w klasztorze Sokalskim, r. 1724 kończąc tamże teologią wydał konkluzyje dedykowane B. Maryi Sokalskiej.

3) Szczęśliwy doczesnego wiekopomnej wiecznej i nieśmiertelnej chwały
życia pomian albo mutacya to jest herbowna P. Zofii z Makowieckich
Stadnickiej kasztelanowej bełskiej głowa, kaznodziejskim stylem w
Boryszowskim kościele na jejże pogrzebie reprezentowana d. 1740
d. 5 maja. Leopoli typis Collegii Societatis Jesu 1740. fol. k. 14.
Ded. Janowi Stadnickiemu chorążemu grabowieckiemu ... synowi
zmarłej

(Kazanie pogrzebowe – Zofia z Makowieckich (żona Józefa Stadnickie-
starościanka trembowelska
go kasztelana bełskiego zostawiła: Franciszka (zmarłego przedmatką)
chorążego lubaczewskiego, Jana chorążego grabowieckiego, Aleksandra,
Szymona i Michała (jeden z nich był posłem w Turcji) Stadnickich
i córkę Katarzynę wydaną za Jana na Przecławiu Reja łowczego
pilzneńskiego, Eufrozynę i Joannę zakonnice.

ożenionego z Anną
Głogowską

Sędziwój Michał Jakub 184

Novum lumen chemicum e naturae fonte
et manuali experientiâ depromptum.
Cui accessit Tractatus De sulphure.
Auctoris Anagramma: Divi Leschi
Genus Amo. Genevae Sumpt.
J. Ant. et Samuelis De Tournes
1673. 8o. str. 13. 175.

na Tractatus alter de Sulphure. Au-
thoris anagramma: Angelus Doce
mihi ius.

Siarkiewicz 185

[...]kiewicz Antoni jezuita

1) Tryumf z przekonanego świata w herbownej Letne=rów chorągwi rozwiniony przy solennym do zakonu Najśw. Sakramentu ingressie J.W. Panny Zofii Letne=równy wojewodzanki smoleńskiej ogłoszony od X. Antoniego Siarkiewicza Soc. Jes. Ordynaryusza Katedry lwowskiej. 1717. dnia trzeciego Wielkanocnego. We Lwowie w druk. brackiej SS. Trójcy. fol. k. 11.

dedyk. tejże Zofii fundatorce zakonu Sakra:mentek lwowskich

Dzikowski Michał

dr
dzierżawca drukarni
gr. K. Kapituły.

Bernardus a S. Antonio Sienkiewicz 186
Schol. Piar. + 1 Maji 1752 Lublini aetatis 62 an.
1) Victoria ante Conflictum Triumphantis de originalibus hostis insidiis Mariae in anno suae illibatae Conceptionis recursu ex cathedra Seraphica PP. Minor. Conventual. Ord. S. Francisci declamata. Varsaviae typis Schol. Piar. 1719 fol. k. 8 (przyp. ded. Josepho Brzenacki ministro provinciali .... B. a S. A. P. S. P.

Dissertatio Laurentii Siradiensis philosophi super
disputatione periodica Gorscii et Herbesti:
in Diatriba Antisophistarum Cracoviensium.
Cracoviae 1563. 8ᵒ. K. 20 ded. juveni Nicolao
Jasienio capitaneo lubosanensi Jacobus Gors-
cius (z Jasieńskim Mikoł. we Włoszech Gorski miał
jechać - lecz dla śmierci ojca Jasieńskiego przerwano podróż)
tę rozprawę Laurentii przysłał Gorskiemu Stanisław
Orzechowski, Górski mówi że sam Orzechowski pisał
Gorski dodał Carmen Johannis Cochanovii z tego
powodu napisane pod tyt: Judicium
de responsione Gorscii contra Herbestum.

Skarga

Obrona Jezuitów, niegdyś przez Xiędza Piotra Skargę
pod tytułem Proba zakonu Societatis Jesu r. 1607 wy:
dana a teraz dla publiczněj wiadomości przedrukowana.
W Warszawie 1814 w drukarni Wiktora Dąbrowskiego. 8vo
str. 162 i kart 2 na końcu.
(Wyszło kosztem arcybiskupa Raczyńskiego – z powodu bulli
przywracającej Jezuitów przez Piusa VII przedrukowane z edycyi
r. 1607 od str. 124 idą dodatki: Kazanie x. P. Skargi miane
w Wiślicy d. 17 września 1806 przed Królem i senatem, służące
za odpowiedź na artykuł o Jezuitach na zjeździe sendomir:
skim uchwalony – na ostatnich 2 kartach: Fatum Societatis Jesu,
carmen Michaelis Denisii, Vindobonae 1800 i tłomaczenie
polskie przez pułkownika Michała Molskiego.)

Posłancy zjazdu sędomirskiego odczytali w przeszłą środę przed
Królem i senatem uchwałę tegoż zjazdu w którěj między i:
nemi był artykuł: „Jezuici ponieważ się w sprawy świeckie
„na dworze Króla JM i publiczne ~~[illegible]~~ wdawają, ponie:
„waż na nakazaniach swych perswadują absolutum dominium,
„wolność i porządki Rzeczypospolitej ganią, ponieważ tumulty
„czynią i do sedycyi ludzie pobudzają: więc mają być wyrzuceni
„od dworu Króla JM.; cudzoziemie tej reguły przed wyściem
„12 niedziel mają być wygnani, a urzędy, jeśli ich nie wypędzą,
„tysiącem grzywien karani; fundacyi Jezuitom aby nie przyczy:
„niano, fundacyje zaś Jezuitom od Królów i biskupów nadane
„mają być skasowane i zepsowane (oraz takowe i imiona
6) „jezuitów na Akademią Krakowską i na szpital żołnierski
„obrócone) – mają tylko być zostawieni w Poznaniu, Kaliszu,
5) „Wilnie, Lublinie, Brunsbergu, Pułtowsku, Jarosławiu, Nieświeżu,
„a wygnani z Krakowa, z Warszawy, Sędomierza, Lwowa, Torunia,
„Gdańska, Połocka, Rygi, Derptu; a gdzieby im o tę uchwałę czego kolwiek
„przeciwnego czynić się ważyli, aby poena exilii a Regno et dominiis annexis podpadali."

Jezuici zaraz od początku powstania swego zakonu intry=gami swemi narazili się wielom. Najprzód akademia Sorbon=ska w Paryżu potępiła ten zakon. Jan Siliceus arcybis=kup w Tolecie (Toledo) zakazał im w swej dyjecezyi mieszać się w obo=wiązki parafialne, to i samo w Saragossie, z Anglii wydaliła ich Królowa Elżbieta i Król Jakób (przeciwko któremu podniecali spisek; z Francyi wygnani 1595 uchwałą parlamentu za należe=nie do królobójstwa; z Siedmiogrodu dokąd ich r. 1579 Stefan Batory sprowadził, wygnani r. 1588 uchwałą sejmujących sta=nów przez Krzysztofa Batorego, powtórnie r. 1603 przez Zygmunta Batorego, i po trzeci raz r. 1603 przez Stefana Boczkaja – również wygnani z Wenecyi i Padwy – zostali się tylko w Belgii i na dworze cesarskim

„Złe prawo gorsze jest niźli tyran, którego wżdy moc „śmiercią ustaje; lecz złe prawo zawżdy nad ludźmi ty=„ranizuje, i każdego bez miłosierdzia uciska" (Skarga)
– „Biada tym którzy stawią i piszą prawa niespra=„wiedliwe" powiada Prorok (Jesaiae. 10.)

Kazania przygodne X. Piotra Skargi. Poszyt II W Krakowie R. 1832. 8º. K. 2 (tytuł i przedmowa wydawcy) str 1–131 (Wzywanie do pokuty obywatelów Korony Polskiej przedrukowane podług edyc. Krakow. z r. 1600 in 4º z pisownią daw=ną str 1–72. dalej: Kazania przygodne: Na modlitwy 40 godzin pobudek 5. str. 73–131 podług edycyi Kraków u Piotrkowczyka r. 1610 Kazań przygodnych, gdzie są skrócone i przerobione z pier=wiastkowych 9 Kazań, jakie znajdywały się w pierwszej edycyi Ka=zań przygodnych i o 7 sakramentach. Krak. u Piotrkowczyka 1600 fol.) na końcu kart 15 bez paginacyi (Kazanie ósme sejmowe o Monar=chiey i Królestwie – które to kazanie w edycyi 1ej Kazań przygod=nych w Krak. 1600 znajduje się pomiędzy Kazaniami sejmowemi jako szóste sejmowe – a w edycyi 2ej Krak. 1610 w której autor pierwiastko=we osm Kazań sejmowych skrócił i przerobił na siedm, całkowicie wypuszczone)

Wzywanie do jedynej zbawiennej wiary do którego przy-
kładać się może Wzywanie do pokuty x. Piotra Skargi
Soc. Jes. (Dopełnienie poszytu II Dzieł x. Skargi.) W
Krakowie w drukarni Akademickiej 1835. 8vo. Kart. 2
(tytułowe) str 1-158. i K. 1 (rejestr) K. 1 (Sprostowania
niektórych miejsc i omyłki drukarskie)
(przedruk z edycyi w Wilnie 1611.)

Kazania przygódne i pisma rozmaite W. X. Piotra Skargi Soc. Jesu na małe tomiki podzielone. Według ostatniey (roku 1738) czwartey wileńskiey edycyi, już to piąty raz wychodzące z drukarni Połockiej Collegii Societatis Jesu. 8º 1808–1809. (edycya wierna z marginałami, cytatami i textami)

Tom I 1808 K. 11 str. 390.

Do Czytelnika Połocka Soc. Jes. Drukarnia (gdzie mówi że tych Kazań wyszło 4 edycye: dwie Krakowskie, pińska i wileńska.

Zaleta xiąg Skargi (przedmowa z edycyi wileńskiej r. 1738 prozą – wspomina w niej że Żywoty Świętych okrom najstarszego wileńskiego wydania wyszły 8 razy razy w Krakowie za życia, a po śmierci 2 razy w Wilnie 1747 i 1780)

Wiersz na pochwałę prac x. Piotra Skargi (z edyc. wilen.) i Regestr.

Areopagus z dedykacyją do Jędrzeja Boboli 1609 pag 1–68.

Zawstydzenie pierwsze Aryanów nowych z dedyk. Jeronimowi Gostomskiemu wojew. poznań. 1604 p. 69–180

Kazanie na dzień Trójce św. czynione r. 1604 przeciw niewierności Aryańskiej (znajduje się także mię[dzy] rozn[ymi] jego Kazaniami) p. 180–202.

Zawstydzenie wtóre Aryanów, z dedyk. Piotrowi Tylickiemu bisk. Krak. 1608 (przeciw Hieronimowi Moskorzewskiemu) p. 203–390.

Tom II 1808 Kart 4. str 1–158 (defekt) 171–372 (defekt na końcu, brak 6 kartek końca)

Dedykacyja pewnego dobrodzieja kosztem na te kazania łożącego (przedruk z edycyi 1738) Rejestr.

O boju i żołnierstwie chrześciańskim z duchownymi nieprzyjacioły (pięć Kazań) p. 1–69

O czterech Końcach ostatnich (4 kazań) p. 69–131.

(Krolowa Anna Jagiel. za życia sobie nagrobek postawiła i na nim się modliła - matce swej w Barze grób i Kaplicę sprawiła - dla Stefana Krola Kaplicę i grób zbudowała)

Kazania pogrzebne (pierwsze: „Wdzięczny to i miły" - wtore: „na krotkość życia" - trzecie przy pogrzebie pana wielkiego - czwarte na pogrzebie Krolowej Anny Jagiell. - piąte na pogrzebie Krolowej pol. Anny z Rakuz.) p. 131-228

O czterech Końcach ostatnich z łacińskiego x. Franciszka Kostera przełożone, z dedyk. Jędrzejowi Boboli Starostie pilznień. 1606. p. 220-372 (i dalej)

Tom III. 1809 Kart 2 str. 427
Przedmowa - Dedykacyja - Rejestr
Kazania o siedmi Sakramentach, z dedyk. Jędrzejowi Boboli Starostie pilznien 1609 (podług edycyi u Andrzeja Piotrkowczyka w Krakowie 1618) (Część pierwsza) p. 1-284
Siedm filarów na których stoi Katolicka nauka o Przenajśw. Sakramencie ołtarza (jest to skrócone zebranie z dzieł łacińskich: Pro sacratissima Eucharistia contra Volanum 1576 i Duodecem artes Calvinistarum 1582) p. 285-427.

Tom IV 1809 K. 5. str. 422.
Przedmowa - Przekład dedykacyi Innocentemu XII Jana Odrowąża Pieniążka wojewody sieradz. 1691 który Kazania o siedmi sakramentach po łacinie wytłomaczył. - Rejestr
Kazania o siedmi sakramentach (ciąg dalszy - Część druga) p. 1-214
Kazania krótkie i nauki na niektore święta i pamiątki Kościoła Katolickiego pewny swój dzień w roku mające (26 Kazań wyjęte z dzieła Żywoty świętych) p. 214-422.

Tom V. 1809 K. 8 str. 464.
Przedmowa (gdzie wydawcy mówią iż na dalszy czas dla braku nakładu odkładają wydanie reszty 4 tomów w których się reszta pism polskich ma mieścić, jako to: Bractwo miłosierdzia i S. Łazarza; O jedności Kościoła bożego pod jednym pasterzem tudzież Synod brzeski i jego obrona; Upominanie do ewanjelików, Proces i Dyskurs na ich Konfederacyą; Odpowiedź na artykuł Zjazdu Sandomirskiego o Jezuitach i Proba tego zakonu) - Dedykacyja Piotrowi Tylickiemu bisk. Krak. 1609 (z edycyi Kazań przygodnych i pism Skargi in fol.) - Rejestr.

Pobudki do modlitwy 40 godzin (5 pobudek – z edyc. 1738) p. 1-45.

Czasu wojny do modlitwy pobudki (6 pobudek czyli Kazań) p. 45-103.

(Namowa) do Żołnierzów w samej potrzebie i Pieśń Boga= rodzica (Namowa i Pieśń Bogarodzica są też drugi raz w dziele Żołnierskie nabożeństwo – Pieśń Bogarodzica i wykład jej jest w Żywotach świętych pod d. 23 Kwietn.) p. 104-112.

Kazanie czasu suchości i w głodzie, przy modlitwie o deszcz p. 113-125.

Kazanie na miłościwe lato albo Jubileusz p. 126-140

Kazanie na dziękowanie za jakie pospolite wszystkiego Krolew= stwa dobrodziejstwo albo wygranie bitwy i tryumf p. 141-158.

Kazanie na dziękowaniu kościelnym za wrócenie Króla JM. ze Szwe= cyi p. 158-173.

Kazanie przy oddawaniu ślubów P. Bogu obiecanych w Często= chowey gdy Król JM. ze Szwecyi wrócił 1599 p. 173-187.

Dziękowanie kościelne za zwycięztwo nad Michałem multańskim r. 1600 p. 188-205.

Wsiadane na wojnę Kazanie, gdy Zygmunt III do Inflant wsiadać miał, w Wilnie 1601 (Przedmowa – Kazanie – Toż samo Kazanie poszpecone i po niemiecku przez Daniela Kramera ministra w Szczecinie wydane a z niemieckiego przełożone – Do wykładacza i glossatora Kazania mego) p. 205-241.

Modlitwa za Króla JM. o szczęśliwe zwycięztwo na wojnie in= flantskiej p. 242-247.

Pokłon P. Bogu za zwycięztwo inflanckie nad Karolusem xiążęciem Sudermańskim 1605. p. 248-267.

Żołnierskie nabożeństwo z dedykacyą Janowi Karol. Chodkie= wiczowi i Stanisławowi Żołkiewskiemu 1606. p. 268-342.

Kazania sejmowe (siedm Kazań) p. 329-464 (przedrukowane z edycyi 1738 ~~[illegible]~~ która jest podług edycyi Krak. 1610. skrócone)
(brakuje tu jednego Kazania ósmego które w pierwotnej edycyi Krak. z r. 1600 jest w poczcie i porządku szóstem – Podług tej pierwszej edycyi z r. 1600 ma także Warszawska edycya z r. 1792 Sejmowych Kazań 8

Brakuje w tej edycyi ostatnie dzieło Skargi: Wzywanie do pokuty Obywatelów Korony Polskiej i W. X. Lit. (w którem wieszczym, jak się sprawdziło, duchem upadek i zagładzenie Królestwa przepowiedział, drukowane w Wilnie 1610, w Warszawie 1688, w Wilnie 1715, w Wilnie 1793 ~~etc~~ (przy końcu 6tego ostatniego tomu Całorocznych niedzielnych i świątecznych Kazań x. P. Skargi) w Krakowie 1832 (w 2gim Poszycie Kazań przygodnych x. P. Skargi – gdzie się też i opuszczone ósme Kazanie Sejmowe O Monarchii znajduje) i w Krakowie 1600 in 4º (pierwszy raz)

Żołnierz chrześciański czyli Zabawy pobożności chrześciańskiej dla stanu żołnierskiego na widok podane R. P. 1789. w drukarni uprzywilejowanej Sandomirskiey 8º. K. 1 str. 122. K. 2 (rejestr) (jest to przedruk Dzieła Żołnierskie nabożeństwo, to jest nauki i modlitwy i przykłady do tego stanu służące pisane od x. Piotra Skargi Soc. Jes. – podług edycyi Krak. 1608, z przedmową do Jana Karola Chodkiewicza i Stanisława Żółkiewskiego od str. 106–116. Namowa do żołnierzów w samej potrzebie – od str. 116–122 Pieśń Bogarodzica i jej wykład.
(w tej edycyi brakuje marginałów)

(bez marginałów tylko cytaty na dole)

Kazania na niedziele całego roku wielb. x. Piotra Skargi Towarzystwa Jezusowego Królów polskich Stefana i Zygmunta III Teologa i Kaznodziei przedrukowane w drukarni Sandomierskiey R. P. 1792. 8º Tom I
Tom II K. 4 (tytuł i rejestr.) str. 1–400 (od 2giej niedzieli po Wielkiej nocy – do 10giej niedzieli po Świątkach.
T. III K. 4 (tytuł i rejestr.) str. 1–445 (od 11tej niedz. po Świątk. – do 24 niedz. po Świątkach)

T...

(edycya ta pomnożona niektóremi naukami wyjętemi z żywotów Świętych)

Kazania odświętne wielebnego x. Piotra Skargi Towarzystwa Jezusowego Królów polskich Stefana i Zygmunta III Kaznodziei przedrukowane. W Sandomierzu R. P. 1790–1793. 8º
Tom I 1790 K. 8 str. 1–528 (Zaleta ~~...~~ pism Skargi przedruk. z wileń. edyc. 1738 – Rejestr – Kazania od Bożego narodzenia do Wtorku Świątecznego)
Tom II 1790 K. 4 str. 1–480 (Tytuł – rejestr. Kazania od Trójcy Świętej – do na poświęcanie Kościoła)
Tom III 1793 K. 4 str. 1– 334 (Kazania na dni ś. ś. Apostołów)

192

1592

Upominanie do Ewangelików i do wszystkich społem nie Katolików iż o skażenie Zborów Krakowskich gniewać się i nic nowego i burzliwego zaczynać nie mają. Kraków w architypogr. Łazarzowej 1592. 4to str. 88. /: Autorem tego nieludzkiego i do mordów podżegającego pisma jest Piótr Skarga Jezuita. :/ Autor odpowiedzi na to pismo: (Respons w porywczą dany na Upominanie do Ewangelików o zburzeniu Zboru Krakowskiego i na przestrogę do Katolików od kogoś uczyniony w r. 1592 b. m. dr. 4to. :/ powiada o pisarzu: „W tém Upominaniu pod owczem runem znacznie się pokazują jego wilcze kły srogie" że rzuca się na Konfederacyję warującą pokój Koronny, zagrzewa do rzezi Św. Bartłomieja, „śmie zalecać łotry w tym tumulcie pobite zowiąc je męczennikami, przymawia Krakowianom, iż za przyczyną zemszczenia się tych pobitych i ranionych hultajów (którzy zajadłość swą nad kamieniami, nad mury, nad grobami i nad ciały w pół zbutwiałemi umarłych nieludzkim i wściekłym obyczajem wywarli) które dworzanie a słudzy Królewscy i insi ludzie zacni i dobrzy od tego złego uczynku odganiali, tym łotrom na pomoc do miecza się nie rzucili i Ewangielików nie wymordowali." Niezabijać heretyków o ich wiarę jest rzecz zła, bo jest przeciw wszystkim prawom boskim i ludzkim (!)

193

Polska abo Krotkie opisanie Stanow
Krolestwa Polskiego z podzieleniem
Prowincyi y Dygnitarstw, z rozmaitych
Authorow zebrane a przez Krzysztopha
Sqvernowivsa K. y. P. B. do Druku
podana. W Krakowie 1609. 4to.
Kart 16.

[illegible]

[illegible] zieleń wiosny

[illegible] wszechwładnego wszystkie przez

[illegible]

[illegible] swego [illegible] wyglądanie,

[illegible] się tem stale w

[illegible] stanowczo w ten sposób

[illegible] pewnej części [illegible]

Piotr Słowacki. Jako bakał. AA. liber. wykładał pro completione biennii 1567 prosodiam, 1570 sphaeram Joannis de Sanok, 1578 stoi jako Dziekan. W r. 1581 d. 25 Września za wstawieniem się króla, pozwolono mu (collegae majori) udać się na 3 lata do Włoch na naukę lekarską, z obowiązkiem zostawienia za siebie zdatnego astrologa. (Compend. Decretorum).

Jest o nim w Starowolski Monum. Sarm. p. 133.

Bandtkie Hist. Druk. krak. p. 261.

Bentkowski. II. 310.

W bibliotece uniwers. jest jakaś broszura dotycząca Ks. Słowackiego, dawniej pod znakiem XXIV. 5. 17. – nie wiem jednak jak ją dziś wyszukać.

Słowikowski Nicolaus Dr Teol 195
J. U. Canonicus et Archipresbyter
Cracov. herbu Syrokomla 1669

et civilis
contine
orum. Fr

Sokołowski

196

Bonae Spei Promontorium albo o morowym powietrzu nauka z różnych autorow osobliwie niemieckich przez Marcina Jerzego Sokołowskiego S. M. P. K. C. M. a teraz Miasta J. K. M. Kalisza Obywatela i Archiatra zebrana i w polskim języku do druku podana. W Kaliszu Roku Pańsk. 1679. 4to tytuł ticho sztychow przez I S. Tu karta i kart 5 (tytuł druk. i dedykacya Janowi Opalenskiemu wojewodzie brzesko kujaw. generałowi wielkopolsk ... Marcin Jerzy Sokołowski Archiatros – Prodromus do Czytelnika gdzie mówi że to tłomaczył z niemieckiego autora Joannes Colerus medyka in Collegio Wittembergensi drukowanego w Moguncyi) str 1–124 (Końca brak – w Tyszkiach, od str. 114 do Końca: Przydatek o płodności i niepłodności i o chorobach białogłowskich)

197

Solitaryusz Al.

Proteus albo odmieniec. 1564.

* 4º B. Sign. E:2.

ded. Mikołajowi Radziwiłłowi wojew. wilen.

jako wiersz na pochwałę autora przez

Piotra Stoińskiego i Cypryana Bazylika

Solitaryusz wydał 1559 Józefa.

Solski Stanisław S. J.

1) Geometra i Architekt polski. Kraków, w drukarni Gerzego i Mikołaja Schedlów 1683. fol.

(Są exemplarze w których dedykacye Janowi III nie osobno, lecz na odwrocie karty tytułowej w Księdze drugiej jest umieszczona. W takich exemplarzach koniec Części I (str. 287.) jest odmienny i niemasz w nim Supplementu własności o angułach, tryangułach i t. d., ale tylko w 7 wierszach oznaczona jest osnowa części drugiej, a na odwrótnej stronie doniesienie, iż po Geometrze nastąpi Architekt polski w którym jego treść w X Zabawach zostanie wyłożona.

199

Sommerfeldt Johann D. Med: Ein seer trostlich und kurz Regiment widder die schwinde und erschreckliche Plage der Pestilenz. Dantzigk ym 11 Septembr. 1531. 4o. ark 2½.

Rector Universitatis Cracoviensis.

Dialogus Jacobi | Fabri Stapulensis in | Phisicam intro: du|ctionem (drzeworyt: 2 lwow trzyma herb orła pod nim herb Krakowa i Pogoń) na końcu: Dialogus Jacobi Fabri Stapulensis in Phisicam introductionem impressus regia in civitate Cracoviensi impensis spectabilis viri Johannis Haller civis Cracov. Anno 1510. 4º K. 25. (w kształcie rozmowy edycyja ta różni się od innych w których brak rozmowy – jest to właściwie wstęp do 8 ksiąg Arysto: telesa phisicorum) druk. got. (natura, locus, tempus)

Jacobi Stapulensis | introductiones in libros physicorum | et de aia aristotelis cū Jodoci neo | portuēsis an: notationibus declarā | tib⁹ cādide dicta singula obs: curiora ipi⁹ introductoris (drzeworyt ~~na tytule~~ jak w poprzed: nim) na końcu: Impresse sunt he introductiones in libros phisicorum Aristotelis regia in civitate Craco: viensi. Impensis spectabilis viri d. Johannis Haller A. 1510. 4º K. 11 (Gregorius Sthanischyn arcium liberal. Mgr. Studii Cracoviensis lectori salutem mowi że wydaje tę paraphrasim czyli wykład Jakuba Stapulensis – są to wyjęte zdania z książki nowszej Dialogus i opatrzone komentarzem ~~Grzegorza z Stawiszyna~~ Jodoka Klichtowejusza) dr. got. (odmienne dzieło bez dialogu) (Natura, locus, tempus) (compendium 1a edit)

2a edycyja tej księgi na tytuł:
Utilissima Jacobi Fabri Stapulensis Introductio in Aristotelis octo physicos libros artificiose elaborata, Adjunctae sunt Judoci Clichtovei Scholiae et expla: natiunculae (na końcu): Hieronymus Vietor Philo: vallensis typis suis Cracovię impressit A. 1518. 4º K. 10, (drukowana italiką bez drzeworytów – dodane są tylko na marginesach drukowane glosy których nie ma w edycyi 1ej – przedmowa wydawcy Gregorii Staviszyn taż sama 2a edit

~~3a edyc:~~
~~Utilissima Introductio~~

(odmienne dzieło)
(Anima)

(1a edit.)

Utilissima Introductio Jacobi Stapulensis in libros de anima Aristotelis, adiectis (his) que eam declarant, breviusculis Judoci Clichtovei Neoportuensis scholiis (na końcu:) Hieronymus Vietor impressit Cracoviae A. 1518. 4o K. 8. druk italiką (gotyką) – Przedmowa wydawcy: Henricus Stromer Aurbachensis lectori (widać przedruk) (text Fabra – a wykład Judoka)

2a ed. tytuł taki sam tylko w ozdobkach – na odwrocie przedmowa wydawcy: Henricus Stromer taż sama... (z herbami Krakowa, Polski i Litwy – na końcu: Impressum Cracovie per dominum Johannem Haller A. D. 1522. – 4o K. 8. – druk italiką i gotyką – wydanie ozdobniejsze.

2a ed.

(odmienne dzieło:)
(Ars)

Jacobi Fabri Stapulen. in Artium divisionem introductio iuvenibus litteris noviter applicatis non minus necessaria quam utilis. Explanatione ad faciliorem littere intelligentiam adiecta. (tytuł w obwódkach w rogach herby: Orzeł – Pogoń – 2 herb ta na krzyż – miasta Krakowa) na końcu: per Hieronymum Vietorem Cracoviae impressum A. D. 1524. 4o K. 12. na ostatniej stronie 2 drzeworyty z bajek Ezopa – Przedmowa: Ad adolescentes bonarum artium studiosos – text Fabra – a wykład kogo innego – wydawcy nie ma.
(wstęp do nauk i umiejętności – Encyklopedia)

Herb akademii

Introductio in terminor. cognitionem Fratris Alberti Fantini bononien. minoriste convetualis. Per me Florianum Cracovie impressum (tytuł w obwódkach) 4o K. 4.
(roku nie ma i wydawcy) (filozofia)

201

Starowolski Szymon był herbu Łodzia jak widać z dedykacji: Cynerski Rachtamovius Joannes: Prussia Vladislai IV felicitate recuperata. Cracoviae 1635. 4to

Zychyn

202

Lat.

Icones 1641

Atlas

Elegia w Szymona Starowol: Lachrimae in funus Alexandri Casimiri

Concentus

Doctor

In laudem virorum 1632

Votum w dziele: Icon ad Mat. Wojatzowic 1639

Lucerna

1636 dziekan Coll. Min. Prof.
eloq.
1645 collega Major Prof
. reg. Decanus S. Annae

1622 Bacal.
coll. Major Prof. Tyliciaɲ
orator poeta vir bonus

Numa Pompiliusz drugi
Król Rzymu przez P. Florian
w języku francuskim, przez
X. Stafica w języku polskim
Berdyczow w druk. XX. Kar
melitow bosych. 1813. 8°
Tom I str 201
II " 226.

203

Polaków A. I. II.
...ki do panowania Augusta III
...wszych lat St. Augusta
I
...aty do historji St.
...zyńskiego)

Georgii Stoboei de Palmburgo episcopi Lavantini, Caesareae Majestati et Ser. Ferdinando Archi-Duci Austriae a secretioribus consiliis... Epistolae ad diversos nuper a P. Hieronymo Lombardi e Soc. Jes. primum vulgatae, nunc denuo recusae. Viennae Austriae, apud Augustinum Bernardi 1758. 4to
kart 7 str. 342 i 2 ryciny (portret i nagrobek)

Jerzy Stobaeus z Palmburga w Prusiech, odr. 1585 biskup lawancki, posłował od Ferdynanda arcyksięcia austr. do Polski. podczas wesela Zygmunta III był w Krakowie +23 paźdz. 1618 w zamku Dellernberg

Są tu listy do Polaków:

Ad Bernhardum Macieiovium ep. Crac. Graecii 16 Julii 1602 (pag. 109)
(Wracający z Rzymu Krzysztof Warszewicki bawił u mnie i doniósł mi o twem mianowaniu na bisk. krak. czego ci życzę)

Christophorus Varsevicius can. crac. ad Georg. Stoboeum. Cracoviae 15 Jan. 1603. (pag. 114)
(Zdaje mi się że dla Królewicza polskiego najstosowniejszą małżonką byłaby Magdalena Księżniczka bawarska. Umarł tu w nocy nagle kanonik Fogelweder, który ~~był~~ jest edukatorem Królewicza - proszę aby się Arcyksiężniczka za mną do Króla wstawiła, abym otrzymał prepozyturę Miechowską)

Ad Martinum Siskowski episc. luceorien. et Sigismundum Miskowski Marschalcum, Sigismundi III oratores, Graecii XI Calend. Novembr. 1605 (pag. 170)
(pochwala zamysł Zygmunta III zaślubienia Konstancyi)

G. Stobaei episc. lavant. Responsio ad Sigismundi III oratores in ipso in Poloniam ingressu. ad Vistulam IV Calend. Decembr. 1605 (pag. 171)
(odpowiada na mowę posłów - jadąc z zaślubinami Konstancyi ~~[illegible]~~.)

G. Stobaei ep. lav. Responsio ad Sigismundum III. In campo Cracoviensi pridie Idus Decembris 1605. (pag. 171)
(Oddaje Zygmuntowi III Konstancyję w imieniu matki Maryi wdowy)

G. Stobaei ep. lav. Responsio ad Collegium Canonicorum ecclesiae Cracov. (pag. 172)
(dziękuje kanonikom iż pisali list gratulacyjny do matki Konstancji)

" " Ad Petrum Tylicki episc. Vladislav. Cracoviae Non. Januar. 1606 (pag. 174)
(Pisze że bawił w Polsce 6 tygodni, odjeżdża z Marią arcyksiężną z Krakowa V Idus Januarii – dziękuje mu za darowanego konia)

" " Ad Martinum Siskowski episc. luceorien. Palmaburgi V Idus Februar. 1606 (pag 176)

" " Ad eundem. Ostrovia XV Cal. Februarii 1606 (pag. 178)

Martinus Szyszkowski ep. luceor. ad G. Stobaeum. Varsoviae 20 Martii 1606. (pag. 181)
(Stara się o biskupstwo płockie przez Królowę Konstancję)

G. Stobaei Ad Claudium Rangonium episcopum Reg. nuntium apost. apud Sigismundum III. Graecii III Idus Aprilis 1606. (pag. 188)
(donosi mu że wrócił z Polski z Arcyksiężną)

" " Ad Martinum (Szyszkowski) episcopum plocensem. Graecii X Cal. Augusti 1606 (pag. 190)
(Gratuluje mu nowego biskupstwa – Ubolewa nad śmiercią Dymitra Księcia moskiew.)

" " Ad Martinum (Szyszkowski) episc. plocen. Graecio X Cal. Febr. 1607. (pag 197) |: cieszy się z porażki Rokoszan :|

Paulus Garlinus canonicus Vladislaviensis ad G. Stobaeum ep. Lav. Cracovia 12 Januar. 1606 (pag. 199)
(prosi o rekomendację do Króla)

G. Stobaei … ad Martinum (Szyszkowski) episcopum plocensem Graecii Cal. Julii 1607. (pag. 200)
(cieszy się że dostąpił biskupstwa płockiego – list jego do Maryi arcyksiężny matki oddał)

" " ad eundem (sine dat.) (pag. 220) |: w styczniu 1608 :| (życzy mu dobrego nowego roku – dziwi się że Dymitr (Samozwaniec) znowu ożył – przyjął dobrze poleconych synów wojewody podlaskiego i zarekomendował ich arcyksiężnie.)

G. Stobaei... ad Constantiam reginam Poloniae. Nissae III Cal.
Martii 1610 (pag 263)
(donosi iż stosownie do jej życzeń zastępuje miejsce Karola arcyksięcia austr. w Nissie biskupstwie wrocław.)

Constantia regina Polon ad G. Stobaeum. Vilnae, prid. Calend. April. 1610 (pag. 264)
(Cieszy się iż przyjął na siebie administracyą biskupstwa wrocławskiego. Jest nadzieja, że król polski wkrótce zdobędzie Smoleńsk.)

G. Stobaeus... ad Constantiam reginam Poloniae. Nissae Idibus Octobr. 1610 (pag. 283)
(Karól arcyksiążę uprasza aby Zygmunt III napisał list do Stanow Szląskich, aby go nie gnietli tak można do nadawania swobod Akatolikom)

Sigismundus III Rex Pol. ad Romanorum Imperatorem (sine dat.) (pag. 285)
(Poleca cesarzowi Karola arcyksięcia z prośbą aby go bronił od naciśku heretyków na Szląsku)

Sigismundus III Rex Pol. ad Ordines Silesiae. Ex castris ad Smolenskum d. 14 Decembr. 1610. (pag. 286)
(tejże samej treści)

G. Stobaei... ad Simonem Rudnicium episcopum Warmiensem. Lavanto XI Cal. Aprilis 1613. (pag. 315)
(Cieszy się z dobrych nowin od Moskwy – przyjął dobrze burmistrza poleconego z Gudstadu.)

Stroński Jan Nepomuc. dawniej Komisarz cyrkułu drugiego miasta Warszawy, umarł d. 16 Maja 1823 w Warszawie; był rodem z Prus południowych.

1) Absalon czyli Źli ludzie litości godni dramma orygin. w 5 aktach. Warszawa (druk. Wikt. Dąbrowski) 1806. 8o. st. 119. – wierszem

2) Elegia na zgon xięcia Adama Czartoryskiego. Warszawa 1823.

3) Wiersz w dzień imienin Alexandra I imperatora Wszech Rossyi. Wilno 1804. 8o. K. 8.

Struś Ibrahim poturczony Polak od Solimana Sułtana tureckiego posłował do cesarza Ferdynanda I. z propozycyami pokojowemi, które poprzednio 1562 poseł cesarski Augerius a Busbek proponował. Struś otrzymawszy od sułtana Solimana w Konstantynopolu d. 1 Septembr. 1562 (w którym Sułtan domagał się rocznego haraczu 30,000 dukatów węgierskich od cesarza) przybył do Frankfurtu nad Menem w listopadzie 1562 mając w orszaku swym 23 osób tureckich z Budy, 29 rumaków i 6 wielbłądów. Dnia 27 Listopada 1562 miał publiczne na Sejmie w Frankfurcie przed cesarzem Ferdynandem I. posłuchanie (gdzie się także zebrane Stany, Elektorowie, posłowie, a między niemi Marcin Kromer poseł polski znajdował), gdzie miał mowę po polsku („in lingua Slavonica") i oddawał upominki tureckie Cesarzowi z puhary kryształowe w oprawie złotej, ozdobione drogiemi kamieniami, rumaka tureckiego, pod kosztownym dywdykiem i bogatym rzędem z złotemi łańcuszkami, oraz 4 wyborowe wielbłądy. Mowa ta („Relatio sive Sermo legati pacifici Ebraimi Strotschenii nati Poloni a Solymanno Turcarum imperatore ex Constantinopoli ad Christianorum Caesarem Ferdinandum I. despotinati, apud Francofurtum Moeni coram Statibus Imperii ibidem praesentibus in lingua Sclavonica recitatus Anno 1562 die 27 Novembris - kart 13) jest w dziełku: „Acta et gesta „celeberrimi Conventus electoralis apud Francofurtum Moeni „in Germania novissime celebrati, nunc primum latine edita. „Coloniae apud Joannem Birckmannum et Wernerum Richwinum 1563. 8vo min."

Szeliga Wojciech z Warszawy, kształcił się w Padwie, skąd wróciwszy jako lekarz umarł w Warszawie 1585 Idus Aprilis (Był synem podobno Floriana Szeligi herbu Rola z Warszawy, którego Gesner w dziele o zwierzętach wspomina)

208

1) De venenis et morbis venenosis tractatus locupletissimi..... ex voce excellentissimi Hieronymi Mercurialis Forolivien. Medici clarissimi diligenter excepti.... opera Alberti Scheligij Varschaviensis. Venetiis, apud Paulum Meietum Bibliopolam Pat. 1584. 4to. K. 4. 44 i K. 4 (Index) ded. Stephano Regi Poloniae ..... Albertus Scheligius Varschaviensis Med. Patavii Kalend. Martiis 1583. Mówi iż spisał stenograficznie te wykłady swego nauczyciela. Na przodzie wiersz Francisci Hunniadini Transil. in editionem operis.

(toż) Venetiis apud Juntas 1601. 4to K. 3. 47.

Numerus currens	Litera	

209

Abrahama Szkulteta | Postilla | Koscielna | to iest | Wykład Ewangeliy Niedzielnych | przez cały Rok. | Przetłumaczona na Polskie. | (1657)

Kart 4 str. 908. (I str. 1–408. = II. str. 409–908 Sign. A – Sssss 2.)

Kart 1a tytuł druk.

~~Karta 2ga Czytelniku pobożny~~

Karta 2a i 3cia Jan Theodorik Potocki z Potoka Podkomorzy Ziemie Halickiey corkam swoim Zofiey – Annie Magdalenie – Helenie (pisze że mu żona umarła – że synowie po niemiecku umieją – że tę pracę zaczął przekładać dla żony z niemieckiego – że umierając to oddaje córkom – bo niema pieniędzy i dostatków – żyjąc w obczyźnie –. Na końcu Chronostych

DobrzeC naM PanIe żeś nas VnIżyL. (1657)

Karta 4ta Czytelniku Pobożny ...

str. 1 Na niedzielę adwentową pierwszą ... namilszy w Panu doczekaliśmy

str 408 Koniec pierwszej części

Karta 1a tytuł sztychowany: Druga Część Postylle Kościelney począwszy od Wielkiey Nocy aż do skończenia Roku.

str. 409 Na Wielkanoc pierwsze Kazanie ... niech będzie pochwalony

str. 908 Samemu Bogu chwała.

str. 345 Sign. Vu: Piąte Kazanie..... Smierci osądzonym bądź.

(wielu mylnie pisze że to przekład Arsacyusza)

Tytuł sztych: Abrahama Szulteta
Postylla przetłumaczona z Niemiec=
kiego na polski.
IezV ~~tIL~~ tyL Ko przy Dź z po MoCą. (1657)

na ostatniej karcie: Thorn, Michael
Karnall 1657.

I) k. 5, str 1–408
II k 1, str. 409–908 i k. 1

Oryginał po niemiecku wyszedł w Heidel
bergu 1611 – 1617 (w Lipsku)

Abraham Scultetus ur. w Grünberg ~~na Śląsku~~
+ 1625 ~~w~~ Emden jako pleban

	w Warszawie [illegible]
	Forma
	Armarium
	Forulus
	Series

Simonides Simon List jego po łacinie pisany do Sta=nisława Sokołowskiego: Simon Simonides S. S. S. L. – Leopoli A. 1589 Novembr. 9. (donosi że powietrze we Lwowie że do Lwowa ma zjechać Hieremias patriarcha Byzantinus) (pag. 138–139.) – drugi list: Foelix Herbortus Stanislao Socolovio... Praemisliae 28 Decembr. 1590 (cieszy się z przyjaz=du Wolbramii nostri) (pag. 140–141)

Simonides

211

Herburt Felix

212

Temberski Stanisł. r. 1642 był w Padwie

Tiara episcopalis S. Stanisł 1642. 4to

Quaestio meteorolog. 1645. 4o.

26
300
78.00

Nr. Fasc...............................

Liczba z roku

Thretzy Krzysztof (Thretius)

1) O jedności Boskiej nierozdzielnej przeciw wielkiej dzisiejszego błędom i bluźnierstwom ariańskim nowowskrzeszonym, nauka i obrona z szczyrego słowa Bożego. (W Krakowie) J. Krol. M. typograph Maciej Wirzbięta imprymow. 1566. 8vo (Sign. a–z, aa–bb iiij.) (Podług Juchera właściwym autorem Jakób Niemojowski)

Ded. Stanisławowi Myszkowskiemu z Mirowa wojewodzie a generałowi krakowskiemu i rohatyńskiemu staroście… Krzysztof Thretzy…. z Krakowa 1566.

Jest to właściwie Odpis pasterzów genewskiego (Kalwińskiego) kościoła do Mikołaja Radziwiłła wojewody wileńskiego o skrzypcie Jana Kazanowskiego i innych – w tłomaczeniu polskiem. = Jan Kazanowski wydał: „Od Arcybiskupów i Biskupów Rady Korony Polskiej Odpowiedź niektórym heretykom, Stanisławowi Sarnickiemu, Jakubowi Sylwinowi, Andrzejowi Przasznikowi, Krzysztofowi Treckiemu i innym im równym Kacerzom (b. m. i r. – 1565) 8vo (Sign. A–G 3.) Kart 35.

2) Colloquium Piotrkowskie, to jest Rozmowa którą mieli wyznawce prawdziwej wiary staradawnej o Panu Bodze w Trójcy jedynym, z stroną przeciwną w Piotrkowie w Sejm roku przeszł. 1565. Także o Krzcie dziatek i o Nowokrzceństwie; przeciw tymże na końcu rozejmowanie, W Krakowie, z drukarni Macieja Wirzbięty 1566. 4° Kart 59. – Przedmowę podpisali Stanisław Sarnicki, Jakób Sylwinsz, Andrzej Prasno, Krzysztof Thretzy którzy mieli powyższą rozmowę

3) Postilla oder Auslegung der Sontags Evangelien und andeter. Fest der allgemeinen Kirchen durch das gantze Jahr. ... geschrieben durch Gregorium Zarnowcza und durch Heinrich Kurtzbachen den ältern Freiherrn aus dem Polnischen ins Deutsche gebracht. (I Theil) 1587. (b.m.) fol.
ded. Stephano I regi Polon. ..... Eustachius Wollowicz M. D. L. cancellarius, ~~castellanus~~ Volhyniae, = ded. Eustachio Wollowicz ... Paulus Gilowsky et Christophorus Frecy.

4) Sturmius Joannes: De imitatione oratoria libri tres. Argentorati impr. Bernhardus Jobinus 1576. 8º Sign A–Z. Aa – Ll 8. (w dedykacji Georgio Comiti in Castell pisze: „Autor librum confecit unum .... quos sibi ab autore donatos, vir ingenio, doctrina ac virtute clarus Christ. Thretius Polonus, hoc tempore curat divulgare.")

5) Joannis Sturmii De universa ratione elocutionis rhetoricae libri IV. nunc primum in lucem editi opera et studio Christophori Thretii Poloni. (Argentorati, Bernhard. Jobinus imprim 1575) b. m. i r. 8vo Kart 8, str. 819
|: Epistola J. Sturmii ad Chr. Thretium.... Argentorati d. 20 Octobr. 1578 ~~1575~~ –
ded. Stanislao de Przedborze Koniecpolski, subcamerar. siraden. ... Cracoviae (d. 25 Maji 1576) VIII Kal. Julii 1576. – Threcy pisze, iż gdy z Koniecpolskim był w Strasburgu, słuchał Sturma jako jego uczeń – Przed tekstem drzeworytow. portret Sturma. – Są właściwie tylko 3 książki :| w bibl. Jagiel.

6) De Statibus causarum civilium universa doctrina Hermogenis, Graeci Rhetoris, quam ille περὶ διαιρέσεως inscripsit: Explicata a Joanne Sturmio. Nunc primum in lucem edita. Bernhardus Jobinus Typographus Argentoratensis imprimebat 1575. 8º K. n. 8 (tytuł – Epistola dedicatoria – na ostatniej stronicy: Effigies Johannis Sturmii Argentoratensis Academiae Rectoris – piękny drzeworyt przez |$|) i Sign A – N (po 8 Kart)
ded. clarissimis viris d. Sigismundo Guttetero etc., d. Petro Vogelwedrio, Senatoribus Cracoviensibus amicis suis veteribus. Christophorus Thretius, Cracoviae IX Calen. Junij 1575 (tu mówi iż był uczniem Sturma w Strasburgu, który mu rękopis tej książki „una cum tribus libris de elocutione" darował i wydać pozwolił. Za młodu chodził z owym „I. Gutteterem i Fogelwedrem do szkół w Krakowie, gdzie był ich nauczycielem Doctor Illicinus Jureconsultus et eloquentiae professor; potem z niemi jeździł do Strasburga gdzie słuchali Jana Sturma; potym do Francji gdzie w Paryżu słuchali Turnebum, Ramum i innych; do Włoch gdzie się ćwiczyli pod Robortellim i Sigoniuszem. Chwali brata Stanisława Fogelwedra który się kształcił w Krakowie, Paryżu i Padwie i został sekretarzem Zygmunta Augusta króla – byli to patrycjusze krakowscy.)

214

Treffler Aegidius
Vincent. Phil. D. et
Prof.

Gratulatio honoris
virtute comparati
nobilibus Urbis Crac.
viris Consulibus dum
Senatum Urbis Consu-
larem ingrederentur
exhibita A. 1774
mense Junio 4° 8 ff.
Kart 8 (na 6-ařcow)

Walenty z Lublina wydał dzieła Jana Bapt. Montani:

1) J. B. Montani Opuscula de characterismis febrium, Quaestio de febre sanguinis, De uterinis affatibus, a Valent. Lublino collecta. Venetiis 1554. 8vo 1564. 8o.

2) In I fen libri I Canonis Avicennae explanatio. Venet. 1554. 8o

3) In tertiam L. I epidemiorum sectionem explanationes. Venet. 1554. 8o.

4) In nonum librum Razis ad Almanzorem enarratio. Venet. 1554. 4o.

5) Consultationum medicinalium centuria I Venet. 1556. 8o.

Louft 1867

majer – Encyklop. Bartky – Tiraboschi

Walenty z Lublina czyli Lubelczyk został r. 1541 Bacal. w Krak. później Dr. Fil. i Med. W Krakowie byli jego nauczycielami Bartłomiej Sabin i Piotr z Poznania Dr. Med. Kosztem Stanisł. Tenczyńskiego Kaszt. lwow. uczył się medycyny we Włoszech bawił w Padwie a r. 1554 w Bononii. A. 1553 pomagał Wincentemu Casalis z Brygsji przy wydaniu niektórych dzieł Montana dedykowanych Janowi Tarnowskiemu Kasztel. Krak.

1) De impotentia et causis ineptiae ad statum matrimonialem. A. 1545 (Czacki o prawach II. 42.) ded. Janowi Czema z Pomorza który miał proces z żoną o nieplodność i rozwód.
2) Opera medica Joannis B. Montani. Venetiis 1554 (Ferlecki)
3) O różnych chorobach i leczeniu ich. Kraków 1592. ded. Janowi Zamojskiemu (Czacki, Bentkowski II. 442. Chodynicki II. 34)
4) Pedemontana o nauce lekarskiej z przypiskami własnemi 1574, 1581, 1597 (Kraków ?) (Siarczyński I. 286.

216

1538 Comunt aest. Baclor. Gregorii de Schamotuli Archidiac Posnan.

Valentinus Nicolai de Lublin
dioec. Cracov. solvit totum
Metr p. 167.

Joannes Casparis Nicz de Leopoli
Venceslaus Adami de Schamotuli

W. Paulenus

cum nobis, quod olemus, non erit.

Wereszczyński Józef z Wereszczyna herbu Korsak syn Jędrzeja podsędka chełmskiego i matki Anny Jaroskiej z Jaroszyna herbu Dawicz; r. 1577 został Kanonikiem chełmskim, r. 1581 opatem sieciechowskim, r. 1587 biskupem Kijowskim + 1599; przyjaciel i mecenas poety Klonowicza

1) Kazania albo ćwiczenia chrześciańskie na ośmnaście niedziel z wykładem tak na ewangelie, jako też na dwanaście członków wiary chrześciańskiej wydane przez Ks. J. Wereszczyńskiego. w Kraków w druk. Andrzeja Piotrkowczyka 1587. 4to X. i. 38.
Kart 6, str. [illegible] 386 i K. 1.
na odwrocie tytułu 10 wierszy: Na herb Kapituły Chełmskiej przez Seb. Klo. — dedykacja Kazania sieciechowsk. 1587. z klasztoru prałatom i kanonikom Kapituły Chełmskiej — Do Kapituły chełmskiej i Przedmowa (wierszem) przez Erasma Górskiego, i na końcu wiersz tegoż do autora. — jest tu 18 kazań mianych Krasnymstawie gdy był Kanonikiem chełmskim

2ie wyd... Kazania Józefa Wereszczyńskiego biskupa Kijowskiego wydane przez Ignacego Hołowińskiego arcybisk. mohilewsk. Petersburg i Mohilew nakładem Bolesł. Maurycego Wolffa (w drukarni Karola Kraja) 1854. 8o ~~XX 370~~.
Kart 2 str. I–XXI (wiadomość o Wereszczyńskim) str. 1–402. i k. 1. Są tu a) Kazania p. 1–310. b) Kazanie na dzień zaduszny p. 311–333. c) Instrukcja p. 335–379. d) Kazanie o małżeństwie str. 381–402.

2 b) Kazanie na dzień zaduszny, w którym pokazuje się, iż Czyściec jest prawdziwie, z dowodem Pisma Świętego, tak starego, jaki i nowego Zakonu. Kraków w druk. Andrzeja Piotrkowczyka. 1585. 4o str 117–143
ded. Ambrożemu Żulińskiemu z Żulina podsędkowi ziemskiemu chełmsk. herbu Ciołek... dan z Kobelan wsi klasztoru sieciechowskiego dnia d. 7 Lutego 1583. — na odwrocie tyt. (6 wierszy polsk. na herb Ciołek przez Bartosza) z Szaprockiego)
(przedruk w edycji z r. 1854. pag. 311–333. (Kazanie w dzień zaduszny)

2c) Instructia albo nauka o spowiedzi, jakim sposobem powinien ją każdy chrześcijański człowiek czynić Panu Bogu, uczyniona przez .... W Krakowie w druk. Andrzeja Piotrkowczyka R. P. 1585. 4to str. 145–199.

ded. Andrzejowi Hanskiemu z Hanska pisarzowi ziemsk. chełmsk. ... z Puhaczowa miasteczka klasztoru Sieciechowskiego 14 marca 1583 – 8 wiersy na herb Korczak. przez B. P.

(przedruk w edycyi 2 r. 1854 pag. 335–379.)

2e) Kazanie przy przyjmowaniu świątości małżeństwa, uczynione przez .... W Krakowie w druk. Andrzeja Piotrkowczyka R. P. 1585. 4to str. 273–306.

ded. Stanisławowi Piotrowskiemu z Siestrzytowa, podstarościemu Łuckiemu herbu Jastrzębiec (na którego ślub r. 1577 to kazanie napisane) .. z Garbatki wsi Klasztoru Sieciechowskiego d. 30 Maja 1583. – i 8 wiersy na herb Jastrzębiec przez B. P.

(przedruk w edycyi 2 r. 1854 pag. 381–402. niekompletny niedodrukowano w końcu 1½ kart.)

2d) Gościniec pewny niepomiernym moczygębom a omierzłym wydmikuflom świata tego, do prawdziwego obaczenia, a zbytków swych pohamowania. F. W Krakowie w druk. Andrzeja Piotrkowczyka R. P. 1585. 4to str 201–270.

F Z pisma świętego y z rozmaitych Authorów zebrany y wydany przez Xiędza Józepha Wereszczyńskiego .. – (na odwrocie tyt. 8 wiersy pol. przez B. P. na herb Korczak)

ded. Łukaszowi Włodkowi Komornikowi ziemskiemu chełmskiemu herbu Korczak. ... z Dunikowa wsi klasztoru Sieciechows. 10 kwiet. 1583.

(rozprawa moralna, ciekawa do obyczajów owego wieku; między innemi str 241–243 opisuje humorystycznie obżarstwo i pijatykę sławnego poety (Reja.) autor przytacza tu Cheśka Hanskiego który 1563 umarł w gnoju z pijaństwa

[zost to zbiór Kazań: a) Wizerunek K. 4 str. 1–115. b) Kazanie na dzień zaduszny str. 117–143. c) Instructia albo Nauka o spowiedzi str. 145–199. d) Gościniec str. 201–270. e) Kazanie o macierzyństwie str. 273–306]

2^a^ ~~6)~~ Wizerunek na kształt Kazania uczyniony: o wzgardzie śmierci i świata tego nędznego; także też o chwale onego wdzięcznego a wiecznego Królestwa Niebieskiego. [Kraków w drukarni Andrzeja Piotrkowczyka R. P. 1585. 4° Kart 4 str 1–306.

[Wydany przez Księdza Jozepha Wereszczyńskiego z Wereszczyna, z przyzwolenia bożego Opata Sieciechowskiego.]

ded. Piotrowi Gorzkowskiemu z Gorzkowa sędziemu ziemsk. chełmsk. – Kończy Tarnawa... dan z klasztora Sieciechowskiego 4 styczn. 1583 (zaraz obok z kazaniem na śmierć ojca swego Andrzeja Wereszczyńskiego nadw. kasztelanki) na odwrocie tyt. 8 wierszy pol. na herb Tarnawa przez B. Z. na 4 ej karcie z Wereszczyńskiego do... Czytelnika przemowa.

(tu opisuje przy końcu żywot ojca swego)

218

7) Excytarz do podniesienia wojny świętej przeciwko Turkom i Tatarom. Kraków, w druk. Andrz. Piotrkowczyka 1592. 4° (w bibl. Un. Krak.)

ded. Zygmuntowi III – przerobił z własnego łacińskiego dzieła przesłanego Syxtusowi V

(ma być i wiersz tego tytułu)

8) Suffragium rev. Josephi Wereszczynski Abbatis Sieciechoviensis ad Nobilitatem Regni Poloniae et M. D. Lithuaniae de eligendo novo rege e domo Jagellonidum post decessum Stephani primi Poloniae Regis. Sigismundo filio Suecorum regis, ~~patria lingua prius~~ ~~latam~~ latine redditum ~~per~~ Sebastianum ~~Sulmircensem~~ ~~Acernum~~. Cracoviae typ. Andreae Petricovii A. 1587. 4to (w bibl. Univ. Kr.) Kart 12. ded. Priori reliquisque patribus monasterii Sieciechoviensis.... Sebastianus Sulimircensis Acernus. Lublini in aedibus nostris VIII Cal. Februarii 1587 (Ekomasz) – [przedmowa autora dat. in monast. Sieciechovien. in vigilia Dominicae Nativitatis 1586.]

9) Adhortatio [rev. Jozephi Wereszczynski Abbatis Sieciechovien.] ad Regni Poloniae Proceres et Ordines omnes, qua ducuntur ad concordiam amplectendam et omnes simultates deponendas, priusquam actum Electionis aggrediantur. ~~Ex polonico idiomate in latinam linguam~~ ~~transtulit~~ Sebastianus ~~Sulmircensis Acernus~~ Cracoviae, typ. Andreae Petricovii 1587. 4to (w bibl. Univ. Kr.) Kart 13. ded. Nicolao Regowski in Ragow, Wysokie Koło haeredi... amico ... Sebastianus Sulmiricius Acernus. Lublini nostris in aedibus, VII Idus Februarii (Ekomasz) – Przedmowa autora dat. in Monasterio Sieciechov. die Tribus Magis sacro 1587.

F. Krola każdego chrześcijańskiego. Wydana przez Księdza Jozepha Wereszczyńskiego z Wereszczyna z zrządzenia bożego Opata Sieciechowskiego.

3) Reguła, to jest nauka albo postępek dobrego życia. F. Krakow w drukarniey Andrzeia Piotrkowczyka. (1587. 4to Kart 6 str. 157. dedykowane Stanom Korony Polskiey. ... z Klasztoru Sieciechowskiego w dzień S. Woyciecha 1587. przedruk w Pisma polityczne 1858 p. 79.

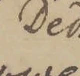
toż po łacinie: Regula id est Institutio seu cursus vitae cujusque Regis Christiani, idiomate Polonico edita, latinam autem in linguam translata per Sebast. Sulmircensem Acernum. Cracoviae apud Andr. Petricov. 1588. 4to. w bibl. Uniw. Krak.

Sposób 1595
Votum 1597
2o ed. Pobudka 1598

Publika X Wereszczyńskiego... JchM. Rzeczypospo. na sejmiki przez list obiaśniona tak z strony fundowania Szkoły Rycerskiey synom koronnym na Ukrainie iakto też Krzyżakow według Reguły Maltańskiey... na wszystkim Zadnieprzu Kraków w druk. Andrz. Piotrkowczyka 1594. 4to.
(przedruk w Pisma polityczne. Krak. 1858 p. 1–34)

Pisma polityczne ks. J. Wereszczyńskiego z wiadomością o jego życiu. Kraków 1858 wydanie Turowskiego 8o str. XVI. 184 obejmuje 1) Publika 1594 p. 1–34. – 2) Sposób osady nowego Kijowa 1595 p. 35–57. – 3) Votum 1597 p. 58–78. – 4) Reguła 1587 p. 79 – 178.

Pisma treści moralnej. Kraków 1860. 8o str. 117 wydanie Turowskiego obejmuje: 1) Gościniec pewny 1585 p. 1–40. 2) Wizerunek na kształt kazania 1585 p. 41–117

Wizerunk nakształt kazania uczy-
niony: O wzgardzie Smierci y Swia-
ta tego nędznego: tudzież też o
Chwale onego wdzięcznego a więcz-
nego Krolestwa Niebieskiego. Wyda-
ny przez Xiędza Jozepha Weresz-
czyńskiego z Wereszczyna z przey-
rzenia Bożego Opata Sieciechows-
kiego. W Krakowie, w Drukar-
niey Andrzeia Piotrkowczyka
Roku Pańskiego 1585. 4o
Kart 4 str. 1–306. Ded. Piotrowi Gorzkows-
kiemu z Gorzkowa sędziemu ziemsk.
chełmsk... herbu dan z Klasztora
Sieciechowskiego miesiąca Styznia d. 4 R.
P. 1583. – Jozepha Wereszczyńskiego... do Wiel-
nego a Chrześcijańskiego Czytelnika Przedmowa.

Ten zbior obejmuje:

pod każdym herbem są wiersze pol. przez
B. L.

F w którym pokazuje się, iż Czyściec jest prawdziwie

1) Wizerunk p. 1–115
(przedrukowane w Pisma treści moralnej)

2) Kazanie na dzień zaduszny. Krak. w druk. Andr. Piotrkowczyka ~~R~~ 1585. p. 117–143. ded. Ambrozemu Zulińskiemu z Zulina podsędkowi chełmsk. (herbu Ciołek)

3) Instructia albo nauka o Spowiedzi Krak. w druk. Andrz. Piotrkowczyka ~~R~~ 1585. p. 145–199. ded Andrzejowi Hańskiemu z Hańska pisarz. ziemsk chełmsk. herbu Korczak

4) Goscinec pewny niepomiernym moczygębom a omierzłym wydmikuflom świata tego do prawdziwego obaczenia a zbytków swych pohamowania Krak w druk. Andr. Piotrkowczyka R. P. 1585 p. 201–270.

5) Kazanie przy przymowaniu świątości małżeństwa. W Krakowie w druk Andr. Piotrkowczyka R. P. 1585 p. 273–306 ded. Łukaszowi Włodkowi komornikowi ziemsk. chełmsk. herbu Korczak

ded Stanisławowi Piotrowskiemu z Siestrzytowa podstarościemu Trzeckiemu herbu Jastrzębiec

~~defeu~~

Cudowne? Gościeniec ~~[illegible]~~

Węgierski 220

Antidotum abo Lekarstwo duszne przeciw Apostasiey, y odstąpieniu od prawdy, na iednym fundamencie SS. Prorokow y Apostolow ugruntowaney sporządzona, y wygotowana przez X. Woyciecha Węgierskiego

W Baranowie drukował Gerzy Twardomeski R. P. 1646

k. 4. str. 213. 1. ded. Andrzejowi z Raubor. ska Morsztynowi podczaszemu Województwa Sen. dom. Stanisławowi Chrząstowskiemu podsędkowi Województwa Krak. Alexandrowi Wielowiejskiemu Skarbnikowi Województwa Krak. Starszym Zboru Krakowskiego ... Woyciech Węgierski S. D. K.

O słownictwie
chemiczném polskiém.

Kraków 1872

Br.

221

Węgrzynowicz Marcin

kształcił się w akad. Krak. – w Rzymie został Dr. Teol. i tam w Sapientiae Romanae Collegio bronił rozprawy De processione Spiritus Sancti wróciwszy został w Collega minor – Judex surrogatus – Rektor akadem. – legował obicia do Lectorium Teologicum i Juridicum do kość: L. Maryi paramenta do S. Anny na pawiment marmurowy znaczną zapisał summę – bibliotekę w Collegium Juridicum ~~odbudował~~ wspomógł – łożył koszt na wydanie kazań brata swego Antoniego reformata wspierał reformatów

+ 1717 pochowany d. 30 Aprilis u L. Maryi.

Ob: Kluczynski Franciscus Hieronymus Phil. Doct et Prof. Collega minor: Leo virtutis sapientiae et meritorum suffragio judiciorum Astreae inter astra relatus Martinus Węgrzynowicz S. Th. et Jur. U. Dr. et Prof. protonotar. apostol. eccl.

Michał Kunicki opat mogilski 1730

cathedr. crac canon. collegiat Kielcensis
custos, pilecensis archidiaconus in Trzyca
propositus, procurator Capituli cracov.
provisor Contubern. Philosophor. S. R. M.
Secret. dum ad aedes B. Mariae
Virg. Assumptae in circulo cracov.
mortales ejus exuviae tumularentur
funebri elogio descriptus
A. 1717 d. 30 Aprilis Cracoviae
typ. Franc. Caesaris Fol. K. 9
Hilla pid

Katalog bibl.

Władysław Opacki z Mniszka Dr. praw
i teol. proboszcz w Kościelcu.
za Jana III

1700 d. 12 Aug. Łojecki
Rector.
ob Sarnecki Winkler: mieszczanin Krak. st
Nawrocki Jan zeszyt

Krzysztof Przezwaj

Eppo? Pieruczki

Wielądko Wojciech Wincenty

urodził się r. 1744 z Józefa stolnika kijowskiego. Młodość przepędził przy kanclerzu Młodziejowskim, osiadł później w Warszawie, gdzie od Stanisława Augusta otrzymawszy przywilej na wydawanie Heraldyki kilkadziesiąt lat przepędził na układaniu genealogii rodzin polskich. [illegible] Posiadał języki łaciński, niemiecki, francuski i włoski, i wiele innych wiadomości. Umarł w Warszawie d. 30 Listopada 1822.

1) Heraldyka czyli opisanie herbów, oraz familie rodowitej szlachty polskiej i W. X. Lit, z ich herbami, przytym wsławieni męztwem i odwagą, wytworną nauką cnotą, gorliwością i innemi zasługami Polacy. Warszawa (druk. Piotra Zawadzkiego) 8° maj. Tom I Część I i II (1792 k. 6. st. 344. (Wstęp i lit. A–Bar.) – Część III (1794. k. s. str. od 345–819. [illegible] (lit. Bar–Bz.) – Tom III 1795. [illegible] k. s. st. 448. (lit. Ca–Cz) – Tom IV. 1796. arkuszy 19. (lit. Da–Zy.) – Tom V 1798. kart 194 (Suplementa A–Rz)

Dzieło mierne, bez krytyki posłużyć mo:
że niejako jako Dopełnienie do Niesieckiego
– herby licho na drzewie rznięte. Autor miał
dalej wydawać, jednak i ostatniej części
dla zamieszek w kraju
niedokończył. Tom V najrzadszy, nieznany
bibliografom naszym.

2) Kucharz doskonały z francuzkiego
przetłomaczony i pomnożony. Warsza:
wa 1773.

— — Warszawa (u Grölla) 1786. 8o.
st. 422.

3) Figlarna dziewczyna czyli dowcip
w kochaniu komedia oryginalna we 3. ak:
tach. Warszawa (druk. Dąbrowskiego) 1808.
8o. st. 89. (prozą napisana 1796)

4) Wiele pism ulotnych wierszem
i prozą w różnych czasach.

5) W rękopismach zostawił kilka Kome:
dii oryginalnych – Znaczną część dziejów
panowania Stanisława Augusta – i wiele
materiałów do słownika łacińsko-niemiec:
ko-francuzko-włosko-polskiego. Ręko:
pisy te posiadał po nim Miklaszewski
radzca del. Administr. w Warszawie 1823.

223

Wiśniewski Michał
+ 22 grud 1865 pochow.
w Klaszt. Kapucynów

Adam Ludwika Marja

SENAT AKADEMICKI UNIWE

№

Przedmiot

224

Wolfowicz Andreas Phil et med. D[r]
(wnuk Samuela Wolfa poety laur) 1638
Kształcił się we Włoszech – żył we Lwowie
syn jego Marcin Stanisław został r. 1638
Mgr Phil. w Krakowie, a drugi syn
Andrzej Jacek r. 1638 został Bacal. Phil.

Lekarz nadworny Jerzyńskich, Zbaraskich
Sułowskiego opata tynieck (Kreiony Szymoni=
desa)

Zawacki Stanisł. Licus Medyk krak.
+ ~~1~~ 1580 nobilitowany od Zygmunta Augusta 1572 rajca - żona Dorota Czerna (Nigrilia)
syn Stanisław Dr. ~~Med.~~ fil. 1598 ożenił się w Lublinie został Dr Med. 1610.

Monografie biograficzne polskie.

Bętkowski Nicod.: Historia medicinae in Poloniae terris ad a. 1622. Vindobonae 1641. 8º p. 38.

Bronikowski Kaz.: O Foricoeniach Jana Kochanowskiego. Kraków 1888. 8º p. 44.

Buszczyński Stef.: Pol i jego pisma. Kraków 1873. 8º p. 68.

Chyliński Mich.: Stanisław Lukas. Kraków 1882. 8º p. 12.

(Darowski): Pan Samuel Maszkiewicz. Bruxella 1863. 8º p. 23, z ryciną.

(2) Dębicki Z. L.: Antoni Zygmunt Helcel, życiorys. Kraków 1870. 8º p. 36.

Estreicher K.: Franciszek Kandyd Nowakowski. Kraków 1881. 8º p. 13.

" " Pięćdziesiąt lat pracy J. I. Kraszewskiego. Kraków 1879. 8º p. 58 z drzeworyt.

Hervet Émile: Notice sur les travaux de Me Sever. Duchińska. Paris 1869. 8º p. 48.

Jełowicki Alex. Mowa pogrzebowa nad cz. Karola Skorkowskiego b. k. Paryż 1852. 8º p. 72.

(2) Koczyński M. Żywot Wojciecha Majera. Kraków 1865. 8º p. 44.

Kłodziński Adam: Odpowiedź na artykuł o Zakładzie Ossolinskich. Lwów 1850. 8º p. 21.

Kołłątaj H.: Pamiętnik o stanie duchowieństwa polskiego. Poznań 1840. 8º p. 43.

Łańcucki Winc. Kazanie na pogrzebie Włodzimierza Potockiego. Kraków 1812. 8º p. 21.

(3) Majer Józ.: Przemowa nad zwłokami prof. K. F. Skobla. Kraków 1877. 8º p. 7.

" " Wspomnienie o życiu W. J. Boduszyńskiego. Kraków 1843. 8º str. 16.

Muczkowski J.: Pauli Paulirini viginti artium manuscriptum descripsit. Cracoviae 1835. 8º p. 64 z tabl. litograf.

Mutkowski Adol.: De vita et scriptis Georgii Libani. Cracoviae 1836. 8º p. 41.

Popiel P.: Jenerał Chłapowski, wspomnienie pośmiertne. Kraków 1879. 8º str. 21.

Ptaszycki Stan. Iwan Fedorowicz drukarz ruski we Lwowie. Kraków 1884. 8º str. 43.

Siborowski Wł.: Wspomnienie o Dr Józefie Dietlu. Kraków 1878. 8º str. 26.

Seredyński W.: Grzegorz z Sanoka arcyb. lwow. Kraków 1867. 8º str. 23.

(Siemieński L.): Pamiętniki o Samuelu Zborowskim. Poznań 1844. 8º str. 77.

" " Wacław Rzewuski i przygody jego. Kraków 1871. 8º str. 135.

Silesius: Leben des heiligen Hyacinth. Landeshut (1857). 8º p. 76.

(3) Skimborowicz H. O Mikołaju Koperniku. Warszawa 1873. 8º z 4 drzeworyt.

Skobel F. K.: Żywot Sebastyana Girtlera. Kraków 1869. 8º p. 48.

Sommerlad Theod.: Matthaeus von Krakau. Halle 1891. 8º p. 101 (1 mk 60 pfen.)

Windakiewicz St.: Wyprawa naukowa do Rzymu 1886. Kraków 1887. 8º p. 46.

Blandrata Georg. uczony Aryjan 1561. Regenv. 85. był teologiem i Me-
dykiem sławnym 146 Lubien. p. 129.

Bretke (Bretkunas) Janusz uczony Litwin + 1587. Czas. Ossol. R. I 1828
Zesz IV str. 57.

Bieleński Daniel 1560 Aryjan. Reg. 90.

Białobrzeski Opat 1551. Reg. 210.

Brosius Jan + 1648 minister brau. czeski Reg. 330

Bythner Bartł. + 1629. ucz. past. kalwin. Reg. 417.

Biskupski Jakób uczony Luter. 1610. Reg. 443.

Bederman Tomasz uczony 1520. Łukasz hist pozn. 182

Bembusz Mateus uczony + 1645. Łuk h. Poz. p. 183.

Bodocki Wawrzyniec do + 1661 " " " p. 186.

Borek Jan do 1588 " " p. 187.

~~Brandt Jan~~

Brzeznicki Jakób do 1604 " p. 187.

K

Kołłątaj Hugo ur 1750 Roczn. Tow. Krak. t. IV p. 151–195

Knapski Grzegorz Czasop. Szkol. R. I 1828 Zesz. III p. 33–49.

Korycki Michał poeta + 1787 Dzienn. Wil. 1817 T. VI Nr 31 Lipiec p. 24–27

Konarski Stanisław uczony + 1773 Dzienn Wil 1817 T. VI Nr 36 Grudzień p. 633–656.

Kaper Jan pisarz Aryjan. 1565 Lauterbach Ariano-Socinismus 1725. p. 256 262. Bock Hist. Antitrinit. I p. 92. Bandtk hist druk I p. 117.

Kopernik Mikołaj ob. Bandtkie hist druk III p. 114.

Korwin Wawrzeniec poeta 1500 Bandtk. hist druk III p. 238.

Kochowski Wespazyan poeta 1676. Bandtk hist druk krak p. 421 &.

Klementynus Daniel pisarz ~~Aryjański~~ luterski + 1644 Bandt hist druk I p. 37. Reg. 415–

Kiszka Jan kasztel. Wileński Aryjan. w XVI w. Bandtk. hist druk I p. 427

Jan von Campen uczony 1532 Bandtk hist druk I p. 437

Krowicki Marcin Aryjan 1562 Reg. 86.

Kośmiński Jan luter rozgrzeszony sławny 1542. Reg. 124. 381–382 Lubieniecki p. 21

Krowicki Marcin Ewangelik 1550 Reg. 231.–425 Aryjan. Lubieniec p. 29.

Kruciger Felix st. Ewang. luter. + 1563 Reg. 382–408.

Kuliwa Abraham Luter 1550 Reg. 382.

Kraiński: Krzysztof uczony Luter. + 1618 Regenv. 423. - 424 - 426.

Kochlewski Piotr poeta luter. 1600 Reg. 454.

Krzyszkowski Wawr. Uczony Aryjan 1558 Reg. 446.

Kurowius Martin 1550 Różnowierca [illegible] Lubień p. 54

Kraiński Iwan Aryjanin wiek XVI. Lubień . p. 23.

L.

Lancicius Nicol. teolog. 1600. Bandtk. hist druk t. III p. 169-171.
Bandtk hist druk t. II p. 284.

Leszczyński Rafał aryjanin + 1644 Bandtk. hist druk t. I p. 38

Laktański Wojciech + 1689 uczony Bandtkie hist druk t II p. 78-79
Łukaszewicz Obraz Poznania t. II str. 41

Lismanin franciszek uczony Socyn. 1561. Regenvolsc. 86. 124. 125
Lubień. p. 36. 41 42

Lutomirski Stanisław. Aryjan 1562 Reg. 86-412

Laetus Georg. ucz. Luteran. ~~+1636~~ +1642. Regenv. 427

d° Jan ucz Luter. 1643. Reg. 437.

Lasicki Jan ucz. Luter. 1599 Reg. 452.

Libicki Jan poeta 1647. Łukasz. hist. Pozn. p. 197.

Lilia Piotr + 1606 uczony d. d. d. p. 197.

Lubieniecki Andrzej 1575 Aryjanin Lubień. p. 192

M

Mańka Paweł 1710 drwoląg literacki Bandtk. hist druk t. II p. 85.

Mitzler Wawrzyniec uczony 1756. Bandtk hist druk II p. 200

Myszkowski Stanisł. Kaszt. Sand. luter 1565 Reg. 87.

Morawus Jan Laur. + 1587 Luter. Reg. 383.

Mikołajewski Daniel ucz. Luter + 1633. Dodat do Siarcz. Reg. 390.

Musonius Jan pastr. braci czesk poeta + 1618. Reg. 394.

Myslovius Albert ucz. luter. 1597 Reg. 426

Modrzewski Andrzej Fryc 1690 uczony Luter. Reg. 451.

Margowski Andrzej Uczony 1694. Łukasz. hist Pozn p. ~~III~~ 199.

Markiewicz Jan uczony 1674. D° p. 200.

Mikan Stefan D° lek. ucz. 1585 D° p. 211

Moręski Marcin uczony + 1641 D° p. 213.

Majerin Urszula metresa Zygm. III + 1635. Radziwiłł pamiętn. I p. 293.

O

Opaleński Łukasz autor. Bandtk hist druk. t. III p. 14.

Ochin Bernard Socinian. 1562

Ostrorog Jakób Kalwin 1565 Reg. 87–220

Olesnicki Mikołaj Kalwin. 1550 Reg. 228.

Ostrowski Jan past. luter. † 1944 Reg. 444

Otwinowski czyli Owinowski herbu Gryf poeta Erazm wiek XVI. p. 20. Lubieniec p. 171.

Opoczno Marcin różnowierca wiek XVI. Lubien. p. 29.

Oczko Albert lekarz (1581) – Obraz Lublina str. 93.

P

Przybylski Jacek Jędrz. + 1819 Roczn. tow. Krak. t. IX st 151 – 214.

Patkul Jan Reinhold 1713. Dzien. Warsz. T. VIII r. 1827 Nr 25 Czerwiec p. 221–243.

Poniatowski Stanisław Kasszt. Krak. pisarz Ojciec Króla 1741. Bandtkie hist druk III p. 73.

Paprocki Bartl. + 1614 Ob. Bandtk hist. druk t. III p. 166–169.

Piotrowski Łukasz 1678 Autor. Bandtk hist druk. t. III p. 233

Teressa Anna Piotrkowczykowna 1648 autorka Bandtk hist druk. Krak p. 409 &.

Putanowicz J. A. uczony 1758 Bandtk hist bibl. p. 105. – 106 &

Parkosz Jakob uczony 1455. Bandtk. hist druk t. II p. 347 &. Pamiętn. Warsz. 1816 T. VI p. 348

Paclesius Stanisł. Aryjan. 1562 Reg. 87

Phillipovius Hieron. Aryjan 1562 Reg 87.

Praenivius Laur. rozkrowiecca sławny 1542 Reg. 124 (Luter był) 382 Lubieniecki. p. 11 – 132.

Potocki Jan Kalwin 1550. Reg. 136.

Poniatowski Julian Jana de Poniaty et Duchnicki filius uczony brat Czeski + 1628. Reg. 336. – 402 –

Pauli Cedryjan Kalwin + 1611 Reg. 374

Palinurus Paweł uczony Luter i muzyk + 1632 Dod. do Siar Regenv. 391

Prażmowski Andrzej Kalwin pisarz + 1592. Reg. 403.

Petricius Johan autor luter. 1609. Reg. 430.

d[itt]o Stanisław poeta luter. + 1599 Reg. 432

Pandłowski Jan past. Kalwin. 1649. Reg. 430.

z Poznania Piotr lekarz ucz. 1571. Łukasz hist Pozn. 213.

d[itt]o d[itt]o uczony 1587. d[itt]o d[itt]o d[itt]o 215.

Poznańczyk Walenty uczony 1536 d[itt]o d[itt]o d[itt]o p 238

d[itt]o Wojciech lekarz Zygm. Aug d[itt]o d[itt]o p. 241

Pszonka Adam podkomorzy lubelski + 1677. – str. 81 Obraz Lublina

W.

Wrocławczyk Michał (Vratislaviensis) żyie +1533
Ob. Mis. Crac fasc I p. 36–49. – Bandtk. hist druk. Krak. p. 160–161–162–163 &.. Bandtk hist bibl Jag. p. 21

Maciej Litlawer Worbek lekarz nadworny Władysł. IV Rozgn. tow. Krak t. 8 st. 29–114. recte pol. Lit. Littow

Warszewicki Krzysztof. 1583 Autor. Bandtk. hist druk t. III p. ~~46~~–206

Widayski czyli Widawczyk poeta Bandtkie hist. druk t. III p. 246

Wierzynek (Virsing)

Waleszyński Marcin poeta i podróżny 1739 Bandt hist druk t. p. ~~xx~~ p. 208 &..

Węgierski Tomasz uczony past. kalwin 1636. Reg. 417.

d.– Maciej past lut. +1638 Reg. pag. 433

d.– Jan past lut +1636. Reg. 435

Wolan Andrzej. Dodat do Siarcz. Reg. 452

Wels Jan uczony 1498. Łukasz hist Lozr. p. 238.

Winklerowa Elżbieta +1616 dobroczynne d.– p. 240.

Wojcik Jakób. lekarz 1536 d.– 241.

Wróbel Walenty poeta 1530 d.– 241.

Aaron opat tyniecki 1046-1059 arcyb. krak + 15 maja lub 9 paźdz. 1059. (Bart.)

Aaron (Piotr) wojewoda multański kazał ściąć wojewodę Bohdana i rządził przez 2 lata, zabity przez Stefana syna Bohdana; za niego Turcy nałożyli haracz na Multany W r. 1386 Wasyl Dmitrowicz syn w. ks. moskiew. będąc 3 lat niewolnikiem w hordzie uciekł do Piotra wojewody do Multan.

Aaronowicz (Izaak) z Proszic drukarz krak. 1550-1630 + 1629 wydał talmud 1603-1605 w XII T.

p. 5 bitwa pod Raab (w Węgrz.)

Abancourt (Franciszek Jan Villemain) ur. 1743 w Paryżu powieściopisarz

niektóre tytuły w tłomaczeniu (franc) inne w oryginale po niemiecku

Abaujwar (Komitat w Węgrzech)

Abbadie (Jakób) + 1727 pastor jest jego przekład: Sztuka poznawania samego siebie czyli badanie źródeł moralności Wilno 1830. 2 Tomy

Abdank herb - Lambert syn Michała hrabi z Góry biskup krak. + 1101. - Skarbimierz hrabia z Góry wojew. krak. po nim kasztelani krak. dostali pierwsze miejsce - Michał hr. z Góry fundował klasztor benedyktynów w Lublinie (!) r. 1114 - Rustaw hr. z Góry w Sulejowie fund. klasztor cystersów.

Abel (Józef) malarz ur. w Aschach 1768 + 1818 w Wiedniu bawił w Polsce

Abelin (Jan Filip) + 1646 wydawał Theatrum europaeum 1613-1628 (dodać że o Polsce - Kruszewski)

Abelly (Ludwik) ur. 1603 + 1691 biskup Rhodez

Abezier (Jan) biskup warmiński rodem z Torunia był świadkiem wojny przez Polaków 1414 posłował na sobór konstancyjski, biskup 1415 + 11 lut. 1424

Abicht (Adolf) od 1823-1841 prof. medycyny w Wilnie - ojciec jego Abicht (Jan Henryk) ur. 1762 prof. filozofii w Wilnie od 1803 + w Wilnie 1816 gdzie wydał Initia philosophiae 1814.

Abraham Abbali (Segel) ur. w Kaliszu. Wydał 2 dzieła żydowskie 1704 i 1692 (z Encykl.)

Abraham-Ben-Dawid ur. na Wołyniu. Wydał 2 dzieła żydowskie 1614 i 1597 (z Encykl.)

Abraham Lewita ur. w Krakowie skąd wygnany 1656 wydał dzieło 1656. (z Encykl.)

Abraham Seeu czyli Zeeb w Litwie wydał dzieło 1659 Solisbaci +1698 (z Encykl.)

Abrahamowicz Jan pisarz wojewoda smoleński 1598-1615 (pomedruk z Encykl.)

Abrahamowicz (Mikołaj) h. Jastrzębiec 1621-1622 walczył w Kurlandyi, 1627 półkownik dworzanin król. starosta starodębski i miadzielski, r. 1639 cześnik lit. i przełożony nad armatą lit. 1646 wojewoda mścisław. Komisarz do traktatu z Szwecyją, 1648 wojewoda trocki, 1649 komisarz do Szwecyi.

Abrahamson lekarz na Podolu 1829-1842.

Abramowicz Jan 1285 kasztel: lubelsk. - Abramowicz 1362 kasztelan i starosta lubelsk.

Abramowicz Jerzy pastor zboru stawatyckiego w Wielkopolsce +1763 wydał pismo w Scheidemantla: Akta konwentów i synodów dyssydenckich w Polsce. Brzetysław 1776.

Abramowicz Jan starosta lidzki i wendeński wydał: Radivilias sive de vita Nicolai Radivilii Georgii filii. Vilnae 1592

Abramowicz Andrzej wydał: Duchowne lekarstwo na powietrze Kraków 1625 roku.

Abramowicz herbu Jastrzębiec*) na Worniach. Jędrzej urodzony z Ogińskiej stolnik wileński od 1747 pisarz ziemski wileń. wyzuty z urzędu 1756, od 1757 kasztelan brzeski +1763 bezżenny (cały artykuł za nadto rozwlekły mało znaczący nie pasuje do Encyklop.) - Jerzy brat Jędrzeja deputat na trybunał 1755, starosta starodubowski od 1763, poseł na sejmie 1764 żona Bernatowiczówna z której córka za Zbigniewem potem za Antonim Platerem podkomorzym pińskim ur. 1792 - Antoni trzeci brat podstarości starodubowski (!!!) J. B. podsędek sejmu 1758 umarł bezżenny (Artykuł zajmujący 1½ strony lichy)

*) dodać z odmianą

Abramowicz (Adam) jezuita wydał Kazania w Wilnie 1753 (z Encyklop.)

Abrantes (Józefina Junot Księżna d') żona marszałka ur. 1784 z domu Permont + 1838 pisała dzieła francuskie

Abrek (Mikołaj) Lwowczyk drukował ody: Euphrosine po polsku (Jędrzej) ze Lwowa wydał 1) Phoebus post nubila 1742(?) 2) Vir dolorum Christus. Zamość 1649. 3) Epos genethliacum Deo. Zamość 1646) 4) Gramatyka Ursyna 3a edyc. Zamość 1646.

Abszlang albo Łopot herb: jelce od szabli płaskie na krzyż złożone w polu czerwonym nad hełmem 3 pióra strusie - Łopotów Bykowskich.

Achilles (Alexander) Prusak dworzanin Władysława IV posłował 1675 mając 91 lat. Wydał: Tractatus de causis terrae etc.

Achinger herb: - Zybult, Jerzy, Augustyn + 1582 Achingerowie (z Encyklop.)

Achtel ósma część beczki

Acidalius (Walens) Brandeburczyk + 1595 autor satyry przeciw aryjanom polskim: Disputatio perjucunda

Ackerbaum Mikołaj Ignacy medyk Zygmunta III przełożył Eliasza Beynousa Samarytan. Warszawa 1695 z niem.

Acta Sanctorum Bolandystów 1643 - 1794. Tom 53 (od 12-15 październ.) w Tangerloo 1794. Tom. 54 r. 1845. Tom 55 1853, Tom 54 (1858) (15. Października) Wiadomość o nich zamieścił Pamiętnik religijny L.R.

Aczewicz Wojciech Alexander akad. Krak. wydał paneg: Victrices eruditi certaminis laureae. Cracov. 1672.

Adalbert święty pierwszy arcybiskup magdeb. wychowywał się w Trewirze r. 962 na biskupa Rugii poświęcony nawracał Rugianów i Rusinów, arcybiskup magdeburski + 20 Czerw. 981. pag. 100

Adalbert biskup wspomina o nim Lambert Aschaffenburgski kronikarz że go Otto I cesarz r. 960 posłał do Kijowa dla nawracania - żądany był od Olgi (Zeleny W. X.) lecz uciekał z Kijowa. Niektórzy historycy chcą tego Adalberta wydalić z Rusi a wyprawić na wyspę Rugiję ale to trudno. Jul. B. p. 100 niżej

Adalbert wojewoda poznań. 1212.

Adalbert Kasztelan przemęski 1245.

Adam kasztelan wiślicki 1252

Adam herbu Bobog kaszt. krak. 1245-1260

Adam kasztel. rozpirski 1261

Adam kasztel. ostrowski 1352

Adam xiąże Wirtembergski syn x. Ludwika i pierwszej jego małżonki Księżniczki Maryi Czartoryskiej generał ross. + 1847 w Niemczech.

Adam od Najśw. Trójcy trynitarz wydał: Zebranie redempcyi Warszawa 1783.

Adam Polak (Polonus) z Bochni (de Bochyn) Dr. med. pisał dramata łacińskie w Krakowie 1) De quatuor statibus immortalitatem assequi contendentibus 1505. 2) Ulyssis prudentia in adversis 1516. 3) Judicium Paridis. Cracov. 1522. Ten to zapewne Adam Polak który r. 1478 drukował w Neapolu wspólnie z Mikołajem de Luciferis: S. Antonii Florentini confessionale.

Adam Mikołaj Sebastian ur. 1705 rzeźbiarz robił pomnik Katarzyny Leszczyńskiej. + 1778

Adam z Rossi Ssewa cryptonim: Rossiszewski

Adamaszek tkanina

Adamczewski Jakób ur. 1763 regent kancellaryi Kommissyi rządzącej i Rady ministrów + 20 Czerwca 1812 mając 49 lat wydał: 1) Tysiąc dni i jeden 1805. 3 tomy przez Petit de la Croix 2) Dwie matki rywalki p. Genlis 3 tomy 3) l'abbé de l'Epée komedia p. Bouilly 1804. 4) Fro: zyna p. Radet. 5) Papiryjusz z franc. 1808. 5) Achilles opera heroiczna w 2 aktach z włosk. 1809. pisał artykuły do Wyboru powieści i romansów 1804-1805 w 20 tom. i Wybór podróży. - Pamiętnik warsz - Wydawał Wybór pisarzów polskich Mostowskiego 1801-1806 tłomaczył najwięcej (Wójcicki)

pracował od młodości przy kancelaryach Kołłątajowskim, Okęckim i Garnyszu

Adamus Teodor pisał po łacinie Mowę pogrzebową dla pamięci Jadwigi Brandeburskiej córki Zygmunta I. Helmstad 1802

Adamowicz Chryzostom paulin wydał 1) Pabulum animae christianae seu meditationes. Częstochowa 1700. 2) Abecedarium vitae spiritualis Częstochowa 1648.

Adamowicz Monwid syn Gedymina (ob w Encyklopad.)

Adamowicz Adam Ferdynand Dr. med. ur. w Wilnie 1802 wydał 1) O kuciu Konia (wspólnie z Laupmanem) Wilno 1827-1828. 2 cz. 8 zesz. z ryc 2) nauka utrzymywania i ulepszenia zwierząt z nauką poznawania wieku Wilno 1836. 3) O poznawaniu i leczeniu chorob Koni Wilno 1838. 8o. z 1 tabl. 4) Zoonomia czyli nauka o życiu zwierząt domowych. Wilno 5) Praktyczne postrzeżenia niektórych lekarzy 1846-1852 Wilno i Warsz. 4 zesz.

Adamowicz Alexander ob. Wojda

Adamowka przedmieście Brzeżan

Adamski Antoni Dr. med wydał w Wrocławiu Prodromus historiae in Polonia a sui initiis usque ad nostra tempora. 1825 (?)

Adamski Michał prof. ogrodnictwa w instytucie marymont. ur. 1802 + 12 Stycz 1857 współpracownik Sylwana (Obszerny artyk. przez M. Adama Mierzyńskiego.

Fihauzer, kupił przed r. 1634 Bijaczow pod Sławkowem.

Frączkowicz Jan z województwa ruskiego mieszczanin Krak. był od 1624–1630 pisarzem skarbowym u Hermolausa Ligęzy podskarbiego.

Fox Doktor Med. kupił kamienicę narożną na Kazmierzu w rynku z ulicy od Stradomia. Po jego śmierci żona powtórnie poszła za Hlaza mieszczana. Fox zostawił 3 synów i córkę. Z tych jeden był Professorem Kollegiatem, dalej kanonikiem i archidyakonem Krak. Temu dedykował Kalendarz r. 1623 Dąbrowski Mistrz (gdzie herb Foxów), Drugi syn wodził pieszą rotę pod Smoleńskiem r. 1610; trzeci syn był Aptekarzem w Krakowie, rozwiodłszy się r. 1633 z żoną, został r. 1635 Księdzem; czwarta córka poszła za Żurkowica mieszczanina który miał 2 kamienice w Krakowie: jedną na Sławkowskiej ulicy, a drugą na Szerokiej ulicy przed kościołem S. Trojcy. Po śmierci męża Żurkowicowa dwie córki oddała w Chełmnie do klasztoru, a majątek Jezuitom w Krakowie zapisała.

Frankowic Jan mieszczanin i ławnik Krak. r. 1630 miał te siostry 1) Dorota za Remigianem Gumińskim 2) Anna za Janem Wizembergiem rajcą Krak. co trzymał olborę olkuską od Podskarbiego 3) Zuzanna za Janem Formankowicem mieszczanem Krak. 4) Barbara za Wincentym Botyni kupcem Krak. 5) Małgorzata za Jędrzejem Słepowrońskim prokuratorem zadwornim.

Frankstein. Z tych pierwszy Jan Uldericus von Frankenstein pod Wrocławiem, bannita szląski za zabicie siostry swej, zbiegł

do Polski i będąc murarzem stawiał blokhauz pod Gdanskiem dla Króla Stefana Batorego za co mu król dał plac na zmurowanie kamienicy na Sławkowskiej ulicy, którą kamienicę sprzedał za 2000 zł. Z Waxmanowny zostawił syna Jana który pojąwszy Zutterówną mieszczkę Krak. trzymał od Weselinego w arendzie Dębno, a następnie od syna Weselinego toż Dębno za 25,000 kupił. Zostawił 2 synów [córki]: 1) Jana który pojąwszy Ligęziankę r. 1609 umarł r. 1626 zostawiwszy 3 synów z których starszy Zbigniew sprzedał Dębno xiężnie Ostrogskiej na Tarnowie. Ligęzianka wdowa po Janie poszła r. 1628 powtórnie za Kłobukowskiego. 2) Kaspra który umarł we Włoszech służąc Kardynałowi. 3) Zuzanna za Straszem w Łowczynie pod Wojniczem. 4) N. za Burzyńskim.

Frezer Urban od r. 1581 rajca Krak. zostawił dzieci: 1) Stanisława miał z matką folwark na Prądniku i był pisarzem Księcia Zbarskiego kaszt. Krak. do r. 1632, nieżonaty 2) Alexandra był najprzód szafarzem w żupie wielickiej, potem r. 1616 trzymał w dzierżawie Smroków od proboszcza Miechowskiego. Za żoną Kobierską dostał Kobierzyn pod Wieliczką r. 1631. 3) Zygmunta który ~~[illegible]~~ zbawił przy dzierżawie Seugniowa wydzierżawionego przez szwagra swego Amendusa. Frezerowie poczęli się od r. 1626 szlachtą pisać. Tenże Zygmunt Frezer trzymał w dzierżawie od Akademii Czaple małe r. 1632 i służył u x. Kardynała biskupa Krak.

Funenda dwaj bracia mieszczankowie z Gdańska Piotr i Franciszek Von Ende przybyli do Polski. Piotr [margin: kupił w Olkuszu kamieniczkę, i pojął w Krakowie 1617 córkę Zacheusza introligatora, a po jej śmierci Zielińską] spanoszywszy się przez wożenie do Polski z Wildermanem i Schonbockiem fałszywych ortów i orlików, z Gdańska począł się zwać Konieckim, umarł 1630 w Octobri zostawiwszy syna i kupiwszy Kopciowice wioskę na Szląsku za Będzinem od Kochcickich — Franciszek pozostał w Gdańsku.

Galeraty Bernat Włoch kupił kamienicę na Grodzkiej ulicy podle Pipana i folwarczek Kawki pod Staniątkami który bojąc się konfiskaty (jaką r. 1633 na sejmie Coronatio: nis uchwalono na plebejuszów) odprzedał 1633 pani Podlo: dowskiej wdowie. Zostawił synów: Pawła i Bernata. Paweł pojąwszy wychowanicę pani Lubomirskiej wojewodziny miał z nią 3 synów: N., Jana i Jakuba. Po śmierci pierwszej żony r. 1624 pojął Bernat drugą żonę Kamińską z Wieliczki służebną dworską.

Gierstman Melchior mieszczanin gdański, był gwarkiem w Olkuszu i począł się 1619 pisać szlachcicem; 1537 Jo: annes Gerstman in Garlica haeres.

„Golian chłopski syn z rodu, mówią drudzy że wyszedł z Kra= „kowa, bodaj nie od S. Ducha ze szpitala gdzie bękarty cho= „wają, może być dla parchów często golono mu głowę i „z tąd goły Jan nazwisko miał. Ten po służbach potem „u szlachty wałęsał się: służył od r. 1628 p. Baranows: „kiemu staroście nowomiejskiemu, co wojewodą sieradz: „kim był; temu dał był w Nowem mieście Korczynie „jakieś burgrabstwo a. 1631 – dostatni, koni czworo „do kolasy, miał lat w tym roku pod 40. – Był też „Golian mieszczanin w Miechowie pisarzem miejskim."

Gutteter Justus ma konterfekt nagrobkowy z mosiądzu wylany u S. Jana w Warszawie r. 1564 na którym herb:

3 ryby	Nałęcz
Lew	Chłop z bartą

Chodowicz był kuśnierzem w Krakowie gdzie miał kamienicę na S. Jana ulicy na rogu od kościoła S. Jana, zwano go Międzychod. Syn jego spanoszywszy się arendował Olszówkę i Brzeście r. 1619 od Myszkowskich margrabiów, potem 1621 Wolbrom od Firlejów i pisze się szlachcicem.

Chotoniewski był Kozakiem r. 1600 u Żołkiewskiego Kanclerza, który go uczynił podwojewodzim Kijowskim. Ożeniwszy się bogato, spanoszał.

Chroberski Daniel syn mieszczana z Chrobrza, był w Krakowie rajcą kupiwszy Kamienicę na ulicy Brackiej – synowie jego udawali się szlachtą.

Jugowicz rodem z wsi Jugowic mieszczanin Krak. kupił na Szląsku za Pszczyną wioskę dla synowca swego Alexandra r. 1630 który pojął Szlązaczkę Czomborowną, zrobiwszy pieniądze na handlu solą do Szląska pisywał się szlachcicem.

Justimonti [illegible] Wawrzyniec Włoch był 1567 balwierzem x. Drzewieckiego Kanonika Krak. i biskupa Myszkowskiego, który go uczynił swym włodarzem. Synowie jego r. 1620 pisali się szlachtą: 1) Jędrzej podskarbi Lubomirskiego wojew. ruskiego 1633 który był patronem plebejuszów wraz z ojcem Sebastianem natworzyli wiele szlachty żeniąc ich z wychowanicami.

Kanawczy Andrzej Kalwakator p. Tomasza Zamojskiego sołtys w Tarnogrodzie; syn jego Tomasz Kanawczy wydał książkę: Epitymia. Cracoviae apud Caesari 1634.

Dangiel [illegible] Piotr zwany Złoty rożek ~~mieszczanin~~ szynkarz i r. 1581 rajca Krak. Syn jego Erazm miał kamienicę na Szczepańskiej ulicy i kupił wioskę Mydlniki, umarł bezdzietnie r. 1625 a Mydlniki wziął po nim siostrzeniec. Ten Dangiel powiadał iż Król dał mu przywilej na szlachectwo, co przeciw Konstytucyi z r. 1578 podług której niewolno szynkarzom być szlachtą.

Delpacy ojciec Włoch sprzedawał towary włoskie na łokieć i miał kamienicę na grodzkiej ulicy z rynku. Jeden z synów jego służył r. 1629 w rocie p. Zborowskiego Kasztelana oświecim. i zaczął się zwać Pokoińskim. Drugi Delpacy pojął Schonbockownę która trzymała wójtostwo w Kielcach z kuźnicą r. 1604. – Alexander Delpacy nobilis Florentinus ma nagrobek u S. Jana w Warszawie 1618. Lubomirska Kasztelanowa wojnicka murowała r. 1631 klasztor na Gródku (Dominikanek).

Dulęba był sołtysem w Przemykowie biskupa Krak. Ten zrobił majątek wypasając swinie na żołędzi.

Dziuli Jarosz był cyrulikiem starej królowej Anny w Warszawie, syn jego miał sklep u Zajglica w Krakowie r. 1624 z towarami jedwab

Kmita alchemista w Krakowie na Wiślnej ulicy † 1623, syn jego osiadł w Bochni, pojąwszy tamże Jadamkownę krawcównę 1629

Kmita. Dziad ich był z Piotrkowa syn Matyasza Kity który osiadłszy w Olkuszu, był pisarzem olkuskim, miał kamienicę w Olkuszu w rynku, góry i huty i kupił kuźnicę błędowską. Synowie: jeden wziął w dziale kamienicę w Olkuszu i pieniądze; drugi wziął kuźnicę błędowską i góry w Olkuszu. Ten przykupił części Bętkowic oraz Przybysławice i Opatkowice pod Jędrzejowem, i miał 3 synów: 1) pierwszy dostał kuźnicę błędowską i Przybysławice, został pisarzem ziemskim Krak. r. 1580 i zostawił syna Jana ożenionego z Niewiarowską, z której zostało potomstwo. 2) Walenty wziął działem części w Bętkowicach, z żony Dębińskiej zostawił syna Jana który pojąwszy Jarocką ze Szląska miał 4 synów: a) Piotra który się rozwiódł z Targowską r. 1630; b) Olbrychta którego otruto; ten miał żonę Pankownę. ~~1630~~ 3) Matiasz trzeci syn wziął działem

Opatkowice, zostawił potomstwo z 2 żon Filipowskiej i Staszkowskiej. — Ci Kmitowie używali herbu Szreniawy z Krzyżem. Wnichowski r. 1624 zadał tym Kmitom nie= szlachectwo. — Ten Kmita co w Olkuszu wziął działem kamienicę zostawił 2 synów: 1) Jana który się wyniósł na Ruś i sługiwał u Zamojskich Jana hetmana i Tomasza r. 1633 I żony Cieszowskiej z pod Siewierza biskupa krak. zosta= wił 2 córki: Annę wydaną za Kosteckiego w Jarząbkach pod Szydłowcem, Agnieszkę pannę, 1632 miała 14 lat. 2) Sebastiana Kmitę który pozostał w Olkuszu mieszcza= ninem i pisał się z Syczow, +1623. Ten pojął także Cieszowską siostrę żony brata swego, która powtórnie poszła za Dębińs= kiego ze Lgoty i umarła 1628.

Kremer Karol ur. w Krakowie 1812 budowniczy akademicki później dyrektor budownictwa Rzpl. Krak. + 28 stycz. 1860.

Wołonczewski Maciej wydał w języku litewsko-żmudzkim r. 1848 Dzieje dyecezyi żmudzkiej. Tłomaczenie polskie przez Maurycego Hryszkiewicza w 2 tomach miało wyjść r. 1860. Tom I: Granice Żmudzi, podział geograficzny, obyczaje rząd, dawna wiara, nawrócenie na wiarę katolicką, założenie biskupstwa żmudzkiego, krzewienie się wiary katolickiej, upadek i odrodzenie. – Tom II w 9 rozdziałach: Stan oświaty, Szkoły, Uczeni, Zakony i Klasztory, Synody, Przesądy ludu, Zwyczaje kościoła, Wyznania obce, Postępowanie Żmudzinów.

Gosławski Maurycy ur. na Podolu 1805, kształcił się w Winnicy, służył wojskowo 1831 a wprzód w rossyjskim Korpusie litewskim + 1839 w więzieniu w Stanisławowie. R. 1833 wyszły w Paryżu jego Poezye ułana polskiego.

Kaszubi liczą do 103,088 dusz zamieszkują powiaty: Lauenburski, bytowski, wejrowski, kartuzki i Kościerzyński w Prusach zachodnich – na południe źródeł rzeki Wierzycy (Ferse) od wschodu graniczy rzeka Słupia, a od zachodu Radomia. Są wyznania katolickiego; stolica ich miasto Wejrowo (Neustadt) gdzie jest gimnazyum katolickie – Mowa podobna do mowy Mazurów Prus wschodnich około Szczytna, Ełku wyznania protestanckiego.

Tyszkiewiczowa hrab. Felicia z Rejów + 23 marca 1860.

Garczyński Stefan ur. 1806 w Kosmowie pod Kaliszem, kształcił się w Berlinie – poeta + 20 wrześ. 1833 w Awinionie – Brat jego Antoni podchorąży + około 1831.

Kraków traktatem petersburskim z d. 3 stycznia 1795 dostał się Austryi. Traktat ten wszedł w wykonanie z początkiem stycznia 1796 i wtedy opuścili Prusacy Kraków.

Szujski Antoni starosta dymidowski dziedzic Rzędowic + w Galicyi 1822. Żona Urszula Święcicka + 1802.

<u>Piſma czaſowe</u>. 1) Gazeta Pruſ południowych od d. 1 ſtycznia 1796 w Poznaniu 2 razy na tydzień. 2) Co tydzień (w Poznaniu) 1796. 3) Piſmo miesięczne Prus południowych po polſku i po niemiecku (w Poznaniu) od ~~[illegible]~~ 1802 do 4 liſtopada 1806. (tłomaczenia)

Morski Ignacy hr. (syn Alexandra podkomorz. przemysk. i Ludwiki Burbstein Frembinskiej) szambelan austr. dziedzic Zawiejsce, Próchnika, Zarzecza, Petniatycz, Rozwieniecki woli, Węgierki, Bedzremysla, Kleczan + 1819 bezdzietnie. Żona Magdalena Katarzyna Dziedusrycka ur. 1762 zasl. 1799 + 1847.

Działyński Xawery (syn Augusta wojewody kalisk. + 1760 i Anny Radomickiej) ur. 1756, poseł na sejm czteroletni, członek Rady narodowej 1794 i Rządzącej Komisyi 1806, senator wojewoda Król. Pol. + 13 marca 1819. Z żony Justyny Modesty Dziedusryckiej zasl. 1796 + 1844 zostawił: 1) Tytusa literata ur. 1797 + 1861. 2) Paulinę za Józefem Dziedusryckim zasl. 1818 dziedziczkę Wir. Konarzewa, Ryczowa 3) Klaudyną za Bernardem hr. Potockim 1831.

Borkowski Franciszek hr. Dunin (brat Jakuba ożenionego z Lanckorońską i Stanisława z Franciszki Anny Balbiny Dziedusryckiej ur. 1783 zasl. 1808 + 1852 zostawił: Józefa, Alexandra, Edwarda, Mieczysława, Bolesława, Ludwikę (za Janem Niezabitowskim) i Izabellę (za Włodzimierzem hr. Russockim)

Rostworowski hr. Mikołaj h. Nałęcz (syn Franciszka Xaw. i Izabelli hrab. Małachowskiej wojewodzanki sieradz.) Kapitan gwardyi Napoleona kawaler legii honor. + 27 lut. 1854 pochowany w Miropolu. Z żony Anny Dziedusryckiej ur. 1788 zasl. 1821 + 1863 zostawił córkę Justynę wydaną za Maria hr. Czapskiego właśc. Kiejdan marszałka gubern. Kow. 1855 (którego dzieci Stanisław, Anna, Zofia i Maria)

Włodzimierza Dziedusryckiego biblioteka 18325 tom, 321 rękr. 203 dokum. 1473 autogr. 2568 rycin, 2290 medal. i monet, zoologicznych 4148 exempl. Botan. 10,000 exempl. Mineralog. 2000 exempl.

Potocki Marcelli z Teresy Oborskiej zostawił córkę Klementynę za Mateuszem hr. Mięczyńskim (którego matka Aniela hrabianka Bielska Łowczanka nadw. Kor.)

de Olesko Joannes et Dobeslaus – Petrus de Branze judex terrae leopol., Paulus et Stano de Czarthorie 1464.

Zamojskich Rodowody wydane przez Jędrzeja Bajana rodem z Indyi professora w Krymie 1617 i Żłoba Wawrzyniec: Związek – Paprocki (rodowod Potulickich 1652) – Kojałowicz Radziwiłłów 1653, Kotłubaj i Hofuner książęcego domu Radziwiłłów do domów książęcych w Niemczech przez Karola Fryd. Eichorna. Warszawa 1843 (z niemieck. litografowanego in fol.) – Glinka Fredrów 1670 – Temberski: Wiśniowieckich 1660 – Chrościński Sobieskich 1717 – Poniatowski: Duninów 1694 – Margonius Wojc. Opalińskich – Dzięgowski: Kostków 1702 – Łoski i Mińsztolt i Walicki Sapiehów – Wieruszowski (Europa in ser. Leszczyniorum domo Francofurti 1725) – Pezarski Ogińskich 1732 – Otia domestica Supraśl 1743-1745 geneolog. Mierotowskich – Tabulae Jablonovianae Amstelodami 1743 et Norimbergae (Varsavia apud Schol. Piar.) 1748 – Załuski Jabłonowskich, Potockich – Załuski tablice rodowodowe: Denhoffów 1713, Krasińskich, Tarłów, Sanguszków, Sapiechów (wydane przez Załuskiego) – Skoralski Antoni: (Komentarz o filozofii 1755) Białozorów – Brzostowski 1776 – Genealogia Sołtyków przez Wielądka i Stenkowskich mscr. w Bibl. Ossol.

Akta grodzkie w Lwowie mają 6200 tomow indexow ktore spisywało 150 osob od 1783–1800. – Bieckie grod. od ~~[illegible]~~ 1384 Czchowskie ziemsk. 1401, Pilzn. ziemsk. 1408, Halickie ziemsk. 1435, Przemysk. ziemsk od 1436, Lwowskie grod. od 1441, ziemskie 1454; Żydaczewskie ziemsk. 1557, grod. 1648, buskie od 1774.

Mercurius polonicus 1698 2 N ra.

wywód Dzieduszyckiego jakoby Tarnosy pochodzili z nad Renu, Leszczyński i Mniszek z Czech, Lanckoronscy z Francyi (Brezé), Stano (d'Étain) Bożenta (Beaujean), Drya (Troyes) jest mylny.

244

Terasżkiewicz Jan biskup bełzki prałat kustosz katedry chełmskiej administrator dyecezyi chełmskiej grecko-unickiej + w Chełmie d. 1 Marca 1863 mając 69 lat życia a 37 kapłaństwa. urodził się d. 8 maja 1793 w Księżpolu gubern. lubelsk. kształcił się w szkołach w Zamościu, wydziały filozofii, teologii i prawa w akademii lwowsk. od r. 1819 był profesorem seminar. chełmsk. r. 1830 został kanonikiem chełmsk. a d. 21 maja 1843 biskupem bełzkim i sufraganem chełmskim; od r. 1851 po śmierci Filipa Felicyana Szumborskiego administratorem był chełmskim + 1 marca 1863 lubo dopiero d. 16 marca 1863 prekonizowany na biskupa chełmsk.

Mappa dawnej Polski. Wilno 1862 421.

Urszula Czajkowska ksieni benedyktynek w Staniątkach + 27 kwiet. 1863 w 77 roku. urodzona w Zamościu, mając 43 lat wstąpiła do zakonu w Staniątkach, od 1842 ksieni

Chłapowski Stanisław ur. 1796 + 6 Lutego 1863

W Syberyi są 5 kościołów paraf. należące do archidyecezyi mohylowsk. 1) Tobolsk 2) Tomsk. 3) Irkuck 4) Krasnojarsk fund. 1857. 5) Nerczyńsk f. 1844.

Wereszczyński J. pleban biskupski (później biskup): Łasie albo kazanie o męce Pańskiej ze czterech ewanielistów zebrane. (~~[illegible]~~) 4º. K. 39 na końcu: W Krakowie z druk. Stanisława Scharffenbergera 1572. ded. Barbarze Drzewickiej wojewodzinie sandomir. r. 1571

Przegląd Katolicki r. 1863. № 1–25. ‡ 45 –

~~№ 2 Biografia Alfonsa Skorkowskiego~~

~~№ 19. 20. Historyczny rys biskupstwa Kamienieck.~~

brak r. 26–44.

№ 50 Biografia Zienkowskiego bisk. lubelsk

Przegląd 1864 № 1–18.

~~№ 4 Dalistawic~~ (x. ~~Józef~~ Czapla pleban dalistawski)

" ~~6 Łomża~~.

~~" 12 Opatów~~

" 19 Redemptoryści w Warszawie } nie

" 20 "

20 Hrubieszów

24 Płock

Desjorches de St. Croix poseł franc. 1791

<u>Lubomirski</u> Joachim (syn Jakuba sędziego ziemsk. Krak.) został Kalwinem. – Również był Kalwinem brat jego stryjeczny Mikołaj który pojąwszy za żonę Chomiowską aryankę spłodził 3 synów: Sixta, Mikołaja, Prokopa i porzucili Kalwinizm równie jak córki 1) za Mstowskim 2) za Samborzeckim 3) za Palczewskim i 2o voto za Niewiarowskim

<u>Turzyński</u> de Wedel

<u>Piwo.</u> Taxa urzędowa w Warszawie: a) Dubeltowego beczka (26 garcy) 11 złp. kwarta 4 gr. b) Marcowe beczka 16 gr. kwarta 6 gr. c) Poślednie szlacheckie zwane beczka 4 zł. kwarta 2 gr. d) Bielawskie, Inflantskie Saskie kwarta po 7 gr.

Berkowicz Josel szef szwadronu poległy r. 1809 zostawił żonę Ryfkę i syna Józefa Berkowicza którym rząd r. 1810 rocznej pensji 1800 złp. wyznaczył.

Dziennik departamentowy Krakowski (zaczął wychodzić in 4to w drukarni Mateckiego od 1 Czerwca 1812 prenumerata potroczna 4 złp.) Wyszło
Rok 1812 Nr 1–26 pag 1–294
" 1813 Nr 27 (d. 3 Grud. 1812) – 52 p. 295–532
" 1813 Nr 53 (d. 17 Czerw. 1813.) – 78 p. 533–740
" 1814 Nr 79 (d. 4 Grud. 1813) – 104 p. 741–976.
" 1814 Nr 105 (d. 3 Czerw. 1814) – 130 (d. 25 Listop. 1814) p. 977–1218.

Cebulka h. Ostrzew (Bikolski)
Fryderyk Friedlein Buchhändler otwiera ~~[illegible]~~ czytelnię 1814.

Kosmowski Wincenty szambelan kawaler ord. S. Stanisława +1809 porobił zapisy dla kościołów we wsiach Flag, Strzelce, Tuszyn w powiecie gniezn., i na wsparcie inwalidów polskich osobno 4000 złp.

Czartoryski Adam generał ziem podolsk. feldmarszałek austr. opuściwszy za 4ro letniego Sejmu Warszawę, dopiero 23 maja zjechał do Warszawy z Puław.

Przywilej Władysława Warneńczyka z r.
„Cupientes fratrum nostrorum divorum Ivonis, Alexandri Ducum de Czartorysko pro ducali statu et promotione .... praefatos duces et consangvineos nostros. ... sigillo ducali frui.
Przywilej Zygmunta I. . . . illustrium virorum ducum de Czartorysko familiam.... ut singularis illius ratio haberetur, nam antiquissima est et cum inclyta Jagiellonum familia, ex qua Nos paternum genus ducimus, sangvinis vinculo conjuncta...

Ossolińska (Teressa) starościanka drohick. zaśl. (Michałowi) Kuszlowi stolnikowi podlask. 1746

Renard (graf) podczaszy ziemi nursk. jenerał infanterii saskiej +14 Febr. 1746 w Dreznie.

Potocka z Załuskich marszałkowa nadw. kor. + 6 marca 1746 w Załościach.

Teressa z Mniszchów Lubomirska wojewodzina czerniechow. +1746

Rybiński generał artylerii koron. + 1746.

Nieborski Michał kaszt. płocki +1746.

Radziwiłłowa z Sanguszków kanclerzyna W. X. Lit. +23 Decembr. 1746 w Białej

(Józef) Mniszech kasztelan krak. +1747.

Gorzeński kasztelan poznań. + 3 Octobr. 1747

Dorota z Łodkańskich Ludowska wojska podlask. + 23 styczn. 1748

Łabęcz koadjutor kijów. (syn wojewody bełsk.) +1748 fundował rezydencyą Łaszczowską Soc. Jes.

Rybiński generał artyl. koron. + 29 Sept. ~~1749~~ 1746

Rozalia Platerowa wojewodzina inflant. +12 Aug. 1746 w Indrycy

Franciszka z Ogińskich Massalska kasztelanowa wileń. hetmanowa polna lit. + 1750.

Mniszech marszałek nadw. kor. zaśl. 1750 Brühlownę

Leptowski Izydor podkomorzyc łucki + 1750. w Szpanowie

Ossolińska Barbara starościanka drohick. + 1751

Ogiński wojewoda witebsk. + 1751

Zenowicz bisk. inflant. + 4 marca 1752 brat jego kasztelan mścisławsk. + 24 marca ~~w W~~ 1752 w Wilnie

Rybczyński pisarz dekretowy kor. +1743

Niemira chorąży ziemi drohickiej wydał: Explanacya stanów ćsarstwa chrześciańskiego 1743. 8º.

Łuszczewska (córka Łuszczewskiego miecznika sochaczew. i t. która 2º voto poszła za Dembowskiego starostę płock.) zostaje 1743 sakramentką w Warszawie

Myszkowska z Czartoryskich kasztelanowa sandomir. + w listopadzie 1743 mając 75 lat i 2 miesiące w Krakowie pochowana na Kalwaryi

Prebendowska kasztelanka elbląska zostaje 1743 sakramentką.

Platerówna wojewodzanka inflant. zostaje benedyktynka w Wilnie 1744

Ogińska wojewodzanka witebsk. zaśl. 1744 Judyckiemu kasztelanowi minsk.

Niesiołowski starosta dyjamentski +12 Apr. 1744 w Kurzanach

Radziwiłłówna Anna Kazimira wojewodzanka nowogród. zostaje 1744 sakramentką w Warszawie

Ossolińska Franciszka starościanka drohick. zaśl. 1744 Kazimierzowi Kuczyńskiemu podstolemu podlask. kasztelanicowi podlask.

Poniatowska wojewodzanka mazow. zaśl. 1745 Zamojskiemu staroście lubelsk.

Ogiński starosta mścibowski +16 Octobr. 1745

Załuska Maria Kazimira przełożona sakramentek w Warszawie +17 Novembr. 1745. (przez lat 15 przełożona)

Mościeński starosta brzesko-kujaw. zaśl. 1745 Czarowską oboźną koron.

Niesiołowski Adam kasztelanic smoleński +21 Novemb. 1745

Plater starosta Giegobrodzki zaśl. 1745 Platerównę wojewodzankę inflant.

Łuszczewska miecznikówna sochaczewsk. zostaje 1745 sakramentką w Warszawie

Bredetzky Samuel ur. 18 Marca 1772 w Niemieckich-Jakubianach w Komitacie Szarosz + 25 Czerwca 1812 jako Superintendent ewang. we Lwowie, (topograf)

Zawadzki Aleksander ur. 6 Maja 1798 w Bieloku + 5 Maja 1868 w Brünn. (botanik)

Lill von Lilienbach ur. 3 Listopada 1798 w Wieliczce + 21 Marca 1831. (geolog)

Rohrer Józef ur. 1769 w Wiedniu, przybył do Galicyi 1795, od r. 1806 profesor we Lwowie + 21 Września 1828 (statystyk)

Stöger Michał Franciszek ur. 22 Września 1795 w Wiedniu, od r. 1827 profesor we Lwowie + 18 Stycznia 1834 we Lwowie (statystyk)

Bendella Teofil ur. 8 Maja w Czerniowcach, arcybiskup bukowiński + 2 Sierpnia 1875. (geograf)

Alth Aloizy, profesor mineralogii w Krakowie + 4 Listopada 1886.

Wickenhauser Franciszek Adolf ur. 1809 w Warmbach w Austryi + 6 Kwietnia 1891 w Czerniowcach.

Olizarowski Tomasz poeta ur. 1811 w Wojsławicach w Galicyi kształcił się w liceum krzemienieckiem, od r. 1831–1836 bawił w Galicyi wydał: 1) Poezye T. A. O. Kraków 1836. 12º. 2) Marjan Muzowiecz dramat w 7 odsłonach. Bruges 18.. 3) Wulpolup Komi-tragedia w 7 odsłonach. Bruges 1857 (nakładem E. Wyphowskiego) 12º. 4) Twory Dydyma Olfira. Paryż 1862. 5) Teatr dla dzieci i młodzieży. Poznań 1873 (są tu 3 sztuki) + 3 Maja 1879 mając 68 lat w Ivry (Ob. Biografię jego w Kurierze poznańskim 1879 Nr 111 i 112. – Giller Agaton: Tomasz Olizarowski, wspomnienie. Lwów z druk. Gazety narodowej 1879. 8º. str. 45 (w drukarni J. Dobrzańskiego i K. Gromana.)

Żuliński Roman ur. 28 lutego 1833 w Warszawie, profesor Instytutu w Warszawie nauczyciel element. w Radzyminie następnie gimnazyum w Warszawie + 5 Sierpnia 1864 powieszony w Warszawie jako członek Rządu rewolucyjnego – wydał: Arytmetyka. Warszawa, staraniem Redakcyi Biblioteki warszawskiej 1862.

Moszczański Karol ur. 1816 w Podwołoczyskach, został 1849 Dr. med. w Krakowie, lekarz zdrojowy w Iwoniczu + 4 Września we Lwowie 1869 – wydawał Sprawozdania zdrojowe – był 3 razy więziony za związki polityczne i r. 1844 na śmierć skazany we Lwowie lecz ułaskawiony.

Armatys Hipolit ur. 1835 w Krakowie gdzie został Dr. Med r. 1865 + 18 Września we Lwowie 1869, był lekarzem wojskowo-garnizonowym. Wydał rozprawę o włośnicy (trichiniasis).

Felix Łojko urodził się na początku roku 1717 w województwie gnieźnieńskim z ojca
Karola łowczego Orszańskiego i Teresy Wojnarowskiej uczył się w szkołach jezuickich
poznańskich posłany potem na nauki rycerskie do akademii legnickiej za granicę oddany
potem do dworu xiążęcia Janusza Wiśniowieckiego kaszt. krak. który go za pazia Augustowi
III polecił gdzie wkrótce otrzymał urząd Kamerjunkra na ostatek urząd [illegible] Szambelana
i starostwo Szropskie w Prusiech; posłował do Ludwika XV Króla francuskiego oświadczając
wstąpienie na tron Stanisława Augusta od Króla Stan. Aug. otrzymał order S. Stanisława
Król pruski pozwolił mu dożywocie starostwa Szropskiego. Pracował nad dziełem
o starożytnej monecie którego nie dokończył. W bibliotece puławskiej jest 4 foliały
jego do historyi Rusi materyjałów + w Warszawie 1779 d. 19 marca.

Szeptycki Leon metropolita urodził się 1717 d. 23 sierpnia z Filipa Szeptyckiego
łowczego przemyskiego i Elżbiety z Chronowskich nauki swe odbył w Collegium lwowskim
udał się do Rzymu gdzie w Kollegium Nazaraenum teologii a w akademii ecclesiastica
zwanej prawa duchownego i świeckiego słuchał zostawszy doktorem obojga. Wróciwszy
do Polski wstąpił do Bazylianów był tam w urzędzie kaznodziei przez lat 4. w Dubnie podczas
generalnej kapituły otrzymał opactwo Mieleckie, r. 1747 d. 9 marca biskupstwo lwowskie
r. 1762 d. 9 listopada koadjutorią metropolii; r. 1768 d. 28 sierpnia administracyją
metropolii, r. 1778 d. 12 listopada metropolitą + 24 maja 1779 w Radomyślu apopleksią ruszony pochowany w Radomyślu w cerkwi

Baka Józef Jezuita + 1 czerwca 1780 w Warszawie ~~przed~~ 57 lat ~~[illegible]~~ był w zakonie za spuściznę
swą ojcowską dobra Iliżyn i Januszkowice oraz 10,000 zł fundował nową missyją Bakowską w Litwie
był professorem w akad. wileńskiej pochowany w kościele pojezuickim w Warszawie.

Wacław z Bogusławic Sierakowski kształcił się w Rzymie został kanonikiem krakowskim
1737 biskupem inflanckim 1739 kamienieckim 1740 przemyskim 1759 arcyb. lwowskim kawaler
orderu orła białego pałace arcybisk. w Przemyślu i Lwowie wybudował Maryja Teresa powoławszy go
do Wiednia dała mu tytuł hrabiego i order S. Stefana + w Lwowie 25 oktobra 1780 mając lat 81.
pochowany w Lwowie 1780 d. 30 oktobra. Odbudował katedrę lwowską co go więcej niż 600000 zł
kosztowało

Korycki Michał urodz. 7 września 1714 został Jezuitą 1730 był kaznodzieją i rektorem warszaws
kim potym prowincyjałem mazowieckim pisał wiersze łacińskie za co od Stanisł. Augusta dostał złoty medal
+ 31 marca 1781 w Mińsku w Colleg. jezuick.

Jan Alojzy Wit od Alexandrowicz biskup chełmski kawaler orderu S. Stanisława + 16 września 1781 mając lat 53
w Krasnym Stawie był najprzód plebanem Skalskim a wprzód proboszczem kamienieckim potem
kanonikiem lwowskim 8 lat officyałem w Warszawie lat 2 biskupem.

Jan Felix Kopliński + w Warszawie 15 Października 1781 mając lat 111 był rodem z Azyi Chrzest dopiero przyjął 1763 mając lat 97 nigdy nie chorował

Wieśniaczka mająca lat 126 w Prymasowskiej woli umarła w Listopadzie 1781 w powiecie Konińskim w województwie Kaliskim

medale kosztem koronnej artylerij dla Brühla z powodu Chrztu syna jego 1781 bite: Król siedzi na tronie Mars prezentuje na ręce nowo narodzone dziecie na które Król kładzie laskę porucznika z napisem u gory Ob merita Patris a na dole Stanislaus Augustus Rex filio recens nato, Munus Locumtenentis confert. na drugiej stronie napis Aloisio Friderico Comiti a Brühl rei tormentariae Regni Poloniae summo Praefecto Patri suorum optimo in memoriam filii sui primogeniti Joannis Mauritii Varsaviae Anno MDCCLXXXI die XV Junii nati, postera die renati, hoc grati animi Monumentum, Legio Tormentaria Regni Poloniae consecrat.

Medal: r. 1771 bity Na jednej stronie Regemana portret i napis: Joan. Ph. Lud: Regemann Boerhavii Discip: N. Bremae MDCCXI na drugiej stronie napis: Viro Medicae Artis Studio Felici, Absque Lucri Quaestu XXXV Abhinc Annis De Gente Polona Continuo Bene-merenti, Eximia Morum Probitate Insigni; Hoc Grati Animi Monumentum, Post Curatum Ab Eodem Vulnus, Ferro Parricidae Die III Novembris MDCCLXXI Sibi Illatum, STAN: AUG. REX Dedit. Umarł ten Reyman czyli Regemann urodził się w Bremie d. 19 Sierpnia 1711 medycyny uczył się w Akademii Helmstedskiej i Strazburskiej i Leydeyskiej, uczeń Hermana Boerhaave ledwie mając lat 25 wezwany od Augusta Czartoryskiego wojew. ruskiego przybył do Polski 1737 zostawał na dworze Czartoryskiego przez lat 46 i umarł w Warszawie 5 Stycznia 1782 Król Angielski i Elektor Hanowerski uczynił go swym Konsyliarzem i Medykiem

Medal dla Stanisława Lubomirskiego r. 1771 bity z napisem: Quod ex munere Officii, bene prospexit Saluti, Quieti etiam Decori Metropolis Varsaviae, luctuoso et difficili tempore, Pestis, Dissidii Civilis et Caritatis: hoc meritae laudis Praemium Stanislaus Augustus Rex dedit. Anno MDCCLXXI Stanisław na Wiśniczu i Łańcucie Lubomirski marszałek W. Kor. kawaler orderów S. Stanisława i Orła białego starosta Wislicki, Kałuski, Gostyński i Lubocheński urodził się z Józefa wojew. czerniechowsk. i Teresy Mniszchowny kasztelanki krak. był Strażnikiem Koronnym r. 1766 został marszałkiem miał za sobą Czartoryską wojewodziankę ruską

Borkowski Dunin starosta radelicki + 1752 (ojciec jego podstoli żydaczewski dziedzic Kurowic)

Borejko chorąży latyczowski. + 2 Sept. 1752 w Bachmatowcach.

Chreptowiczówna Marianna Kasztelanka brzeska + 1753 mając lat. 18.

Salomea z Czernych Ankwiczowa stolnikowa Krak. + 15 Febr. 1756

Justyna z Russockich Błeszyńska skarbnikowa zator. + 1756

Chyliński Kanonik gniezn. - kruświcki proboszcz gniewkowski + 1758

Tomasz Bulharyn podczaszy nowogrodzki + 1759 z Jelskiej zostawił Ławta Koniuszego wołkowyskiego.

Pruszak Jakub Kanonik Krak. chełmiński + 18 Novembr. w Piotrkowie 1759.

Józef Grabianka ~~podczaszy~~ k. prog. latyczow. + 1759

Anna Wołłowiczówna marszałkówna słonimsk. r. 1761 została Brygitką w Grodnie - brat jej Michał chorąży petyhorski.

Cieszkowska kasztelanka lwowska zostaje 1730 Brygitką.

Letner starosta żytomirski i Korytnicki + 1730 syn jego starosta Kamionacki i żytomirski.

Branicka kasztelanowa halicka + 1731 pochowana u Karmelitów bosych we Lwowie.

1731 Sawicki pas Łowczy W. lit. (po Sołłohubie) nominow. + 1732 po nim Czemiarski starosta sochaczewski. 1732

Branicki kasztelan halick. + w listop. 1732 w Warszawie

Chrulsewicz wojewoda mścisław + 1737

Pisarz W. X. Lit: Tyszkiewicz do r. 1737, po nim Ogiński starosta przewalsk.

Referendarz W. Lit: x. Ancuta + 1737 po nim x. Sapieha koadjutor wileń.

Cieńszewski kasztelan lwowsk + 1737

Chodkiewicz wojewoda brzesk.-lit. zasł. 1738 Czapską wojewodziankę pomorsk.

Referendarya Kor. 1738 (po Poniń[s]kim) Rzewuskiemu podczaszemu Kor. a to po nim Dębskiemu chorążemu nadw. a to Ossolenskiemu starście sandom. — Cześnikostwo Kor. Rudzinskiemu starośćie Kruświc — Stolnikostwo Kor. Humieckiemu starośćie bracław. — Podskarbstwo nadw. Kor. (po Sedlnickim) Grabowskiemu instygat. Kor. — Kustodia Kor. x. Miroszewskiemu

Bromirski ścięty w Warszawie za dekretem sądu grodz. 1743
Czerny kasztelanic oświę. umsk. + 4 August 1743.
Baranowiczowa Józefa strażnikowa W. X. Lit +
1743 w Supraślu.
Podskarbianka w. Kor. + 1743 u Sakramentek w Warszawie
Borzęcki Franciszek podstoli lit. + 9 Octobr. 1743 w Radomiu
Białozor Karol starosta kojarowski zaśl. 1744 Katarzynę
Unichowską pisarzównę ziemską mińską.
Ankwicz starosta tarnogórski zaśl. 1744 kasztelankę oświę:
cim (Czerniankę)
Bogusław Gosiewski bisk. smoleń. + 24 Junii 1744 w Wilnie
Chalecki Kazmierz starosta rzeczycki + 1744 (krewna ?) z Zako:
szów Żabina starościna starodubowska 1° voto Chalecka.
Branicki chorąży halick. zostaje 1744 kasztelanem bracław.
Butler starosta preński + 1745
Czacki Michał Hieronim kasztelan wołyńsk. + 1745 fun:
dował misję jezuitów w Porycku zostawił 2 synów
Feliksa i Franciszka oraz córki Joannę i Teresę
Chodkiewicz Adam wojewoda brzesko lit. + 3 Aug. 1745 w Młynowie
z Czartoryskich Flemmingowa generałowa artyl. lit. + 1746
Czapski kasztelan gdański + 1746
Bieliński wojewoda chełmiń. + 23 Jun. 1746
z Brzostowskich Platerowa wojewodzina inflant. + 1746
Konstancya z Goździkich Cieciszewska kasztelanowa czerska
+ 1746 (matka kanonika warszaw.)
Barbara Małachowska starościanka smotryck. zaśl.
1751 Goździkiemu kuchmistrzowi Koron.
Potocki Józef kasztelan krak. hetman w. kor. + 19 maja 1751
w Załoziecach pochow. w Stanisławowie

Bzięczyńska wojewodzanka czerniechow. zostaje 1752 wizytką w Lublinie

Bzurzejowski kasztelan sochaczew. + 17 lipca 1752 w Pobużnym

Łubieński starosta ojcowski + 1754. generał major

Ogiński Michał starosta jesmonski zasl. 1754 Marybellę Poźniakownę podkomorzankę oszmiańską

Prusiński Paweł szambelan. Król. dziedzic Trąbczyna + 1754 żona Katarzyna z Rozdrażewskich.

Mokrzyński stolnik Kor. zasl. ⊕ 1755 (Potocką) wojewodzankę kijow. w Brodach

Hieronim Łoniński podkoniuszy Kor + 1754 (syn Władysława podkoniuszego Kor. i Konstancji)

Teressa z Bielińskich Łubieńska (za Bogusławem) kasztelanowa sandomier. (d. 16 czerwca) + 1755 w Karniowie (Ob: mowa przy wyprowadzeniu ciała z Karniowa d. 4 Jun. 1755 Te: ressy z Bielińskich Łubieńskiej kasztelanowej sandom. przez X. Antoniego Chojnackiego Schol. Piar. 4° k. 4) jej dzieci: 1) Maciej archidyakon Krak. 2) Kazimierz starosta celowsk. jadownick. ożeniony z Rudnicką 3) Izabella za hrab. de Salborn (Walkerbarth wdowa). — była Franciszka Bielińskiego marszałka w. Kor. siostrą

Michałowski chorążyc Krak. zasl. 1755 Sierakowską chorążankę Krak.

z Potockich Nakwaska kasztelanowa rawsk zasl. 1755 Potulickiemu staroście bozechowsk. pułkownikowi

Opaliński Karol staroście szremski + 1755

lecz się nie ożenił z nią

Eustachia Potocka starościanka Krasnostawska zaręczona ~~zasl.~~ 1755 Mniszkowi staroście mostowskiem jutkown.

Józef Lubomirski podstoli W. X. Lit + 1755 pochowany w Dąbrowie – generał lejtn. w. Kor Kaw. orła biał. i S. Huberta

Katarzyna Potocka starościanka Krasnostawsk. zasl. 1756 Miączyńskiemu staroście Kamieniopolskiemu wojewodzicowi czerniechow.

Rusiecki jenerał-major wojsk Kor. + 14 stycz. 1756

Zboistowski Teodor Kasztelan płocki + 1756 syn jego x. kanonik płocki

z Suszczyńskich Rudominowa podkomorzyna bracław. + 1756 w Dukształach mając 91 lat

Mniszek starosta mostowski rotmistrz zasl. d. 27 lut. 1756 w Krystynopolu Annę Potocką wojewodziankę wołyńsk. z 2^{ego} małżeństwa siostrę starosty Krasnostawskiego urodzoną z Ogińskiej

Krasiński starosta nowomiejski zasl. 1756 Potocką starościankę Krasnostawską młodszą.

de Riacour Józef Benedykt kapitan w regimencie konnym buław w. Kor. + około 1756 syn jego Józef oberszteleitnant przy kawaleryi

Potocka z Sułkowskich starościna nowosielska + 13 kwiet. 1756 w Maciejowicach

Miaskowski Kasztelan łędzki + 4 kwiet. 1756

Olszański Jerzy podkomorzy tucki + 1756

Anna z Siemianowskich Morska Kasztelanowa przemysk. + 1756 syn jej Mikołaj.

~~Ksaw~~ Xawery Potocki starosta leżajski + 1757 w Paryżu

Poniński Maciej Łodzia chorąży wschowski + 1758 (syn Kasztelana poznań. z Mielżyńskiej) żona Jaraczewska syn Adam starosta babimostski.

Ios Ludwik Mikał Kasztelan lwow. + 1758 wprzód Kaszt. kamieniec. Starosta wyszyński Kaw Ord. orła biał z Anny Helena Skarbkowny zostawił Antoniego i Joachima

Sieminski referendarz Koron. starosta dębowiecki + 1763

Stecki kasztelanic kijow. zasl. 1763 Mariannę Matachowską kamlerzankę w. Kor.

Jakub Stępkowski kasztelan zarnowski + 1764

Magnuszewski komornik ziemski sochaczew. zasl. 1764 Bielińską stolnikównę radom.

Kieyterek biały kudłaty mały (piesek) zwany szarmant 1764

Exposé du droit d'Ordination au Pacta Familiae de la Maison des Radziwills, presente par Ulrich duc de Radzivil. Varsovie (Mitzler) 1764. 1 typ

1764 Bonfanti otwiera w Warszawie loterię wygranych towarów (za 8000 czerw zł); bilet. 3 typy

Karolina Teresa z Xiąząt Radziwiłłów Jabłonowska wojewodzina nowogrodzk. + 1765 w Strzibakach mając 61 lat zona Józefa Jabłonowskiego córka ~~Michała~~ Karola Radziwiłła Kanclerza W.X.L.

Karety paryskie: Vis-à Vis i alla Grec na 2 osoby (1765)

Szaniawski starosta augustow. + 1765

Potocki czesnik Kor. + 1765

Eustachia z Potockich Krasińska starościna krasnostawska oboźna W. Kor. + 1765

Dębski wojewoda seradzk. + 1765

Walerian Wessel Kasztelan Szrzeński † 1762
Stefan Garczyński wojewodzic poznański generał-major w. Kor. zaśl. 1763 Weronikę z Krzyckich Myszkowską Kasztelanicową sieradzką generał majorową wdowę.
Leon Korwin Kochanowski kasztelanic radomski zaśl. 1763 Mariannę Rostworowską kasztelanównę zakroczymską.
Jan na Lubraniu Dąbski wojewodzic brzesko-kujaw. zaśl. 1763 Elżbietę Mniszchównę podkomorzankę W. X. Lit
Appolonius Alexander Szujski Xiąże starosta zahalski † 1763 (syn Konstantyna pisarza W. X. Lit. z Anny Kopciówny kasztelanki trockiej wdowy po Łuszczkim wojewodzie podolsk. – wnuk Jana Alexandra chorążego brzesko litew.) z żony Balbiny Chrzanowskiej podkomorzanki brzesko litew. zostawił 1) Jana mającego 14 lat 2) Annę mającą 13 lat
1763 d. 29 paźdz. zostają D^rm Praw w Akad Krak: (Leonard Kiełczewski; Bodurkiewicz, Olechowski Kanonicy krak.
1763 Prymas d. 9 listop. w Warszawie zakazuje Gazet pisanych
1763 Fryzury: en boules, en rosettes, en point d'Hongrie, en triage, en sultanes, en croissant, en demilune, à l'oiseau, à aigrettes, en fontaines, en plumes de heron Kurier N^r. 100 suplement

z Działyńskich Hilzenowa starościna marienhauzka
+ 14 marca 1774 mając 22 lat
(za synem wojewody mińskiego)

Szymon Syruć Kasztelan witebski + 20 Kwiet.
1774 mając 76 lat

Granowski Kazimierz wojewoda rawski + 1774
Antoni Miączyński wojewoda podlaski + 1774
Tekla z Zeptowskich Bielińska wojewodzina chełmińska
+ 1774 mając 50 lat
Hiszicki misyonarz spowiednik Króla + 1774
55 lat był misyonarzem mając 69 lat

Bielski Kasztelan halicki + 1774 we Lwowie
żona Bekierska - syn Xawery

Tomasz z Bełżowa Czapski starosta Knyszyński
goniądzki mąż z Potockich + 13 maja 1774 ur.
Grudn. 1723 w Nowejwsi był medal bity na pogrzeb
większe i mniejsze złote i srebrne (Gazeta Warsz.)
Horain Alexander biskup hirenenski sufragan
żmudzki archidyakon wileński referendarz W. X. L.
+ 24 lipca 1774

Sapieżyna z Sanguszków wojewodzina brzesko-litew. + 25 lut. 1756 w Wisznicach.

Sułkowski Antoni zostaje koadjutorem dziekanii poznan. 1756

Chojecki Cant. S. J. Theses asceticae in sacris exercitiis pro: positae Lublini typ. Col. Jes. 1756.

Woroniecka sędzina krzemieniecka + 1756

Zawadzki chorąży owrucki generał major w. kor. + 1756 we Lwowie zostawił syna.

Twardowska kasztelanowa santocka + 1758

Szaniawski Ignacy podstolic kor. + 1758 (matka Anna z Ossolińska)

Niepokojczycki Chryzostom S. Jes. Człowiek chrześciański przez x. Pawła Segnerego S. J. Warsz. dr. S. J. 1759

Męcińska Marianna 1o voto Męcińska starościna ostrze: szowsk. 2o voto Domaniewska starościna brzez: rowiecka + 10 April 1759 w Bogdanowie mając 38 lat — żona Tomasza

z Morskich Bakowska podczaszyna sanocka + 1759 d. 26 marca

Lubiński Celestyn pisarzewicz ziemski sieradzki + 1759

Bonawentura na Czermichowie Niemierzyc starosta nowosielecki + 1759

Konstancya z Myszelskich Łożińska podkomorzyna kor. + 1759

Szymon Łabęcki starosta rohatyński + 1759

~~Jezierski dr za Sokolska~~

Zrdcadlo Slawneho Margkrabstwij Morawského: W kteremž geden každy Staw, dawnost, wzacnost, y powinnost swau uhleda: Kratce sebrane a wydane Roku 1593. Skrze Bartholoměge Paprockého z Glogol a Paprocke Woly.... Olomutii, Excussum apud haeredes Milichtalleri. (Na końcu:) Dokonána gest tato Knijha skrze Bartholoměge Paprockého z Glogol a Paprocké Woly Jazykem Polskym, A w Cžesky přeložena skrze Jana Wodičku Rodiče Pražského, Létha Paně 1593. Wytisstěno w Olomaucy, u Dědicuow Milichtallerowých Létha Páně 1593. fol. Kart 9 (tytuł - ded. Rudolffowi II Rzijmskemu Cýsaři.... Bart. Paprocky) + O počatku a dawnosti Kraluow prawdiwych Pomazanych Božijch) - Kart 30 (O Počatku a dawnosti Arcyknijžat Rakauskych) + K. 1 (Kratka Předmluwa k Laskawemu Cžtenáři) - Kart (List) I-CCCCXLVIII (1-448) Text podzielony na 5 ksiąg: 1) O książętach morawskich o hetmanach i genealogie niektorych najwyższych panów - O stanie panów. 2) O stanie prałatów. 3) O stanie rycerskim. 4) O miastach. 5) O księstwie Opawskiem - z licznemi drzeworytami.

Paprocki pisze o sobie że po śmierci Zygmunta Aug. Króla polsk. był z Andrzejem Taranowskim posłem polskim w Konstantynopolu (w dedykacji

Jaromir Kśiążę Czeski r. 1003 nadał herb z ostrwie na krzyż (Berkum) przełożone rodzinie (z Dube a z Lippeho. (List 13)

Panowie z Persssteyna mają herb polski Wieniawa.

Stanisław Meżyk starosta sądecki herbu Wieniawa z żony Bucai: kiej z Tworkowa zostawił córkę za Dębińskim starostą czorsztynskim (L. 30)

PP. z Ludanic mają herb polski Paparona czyli Budzisz (L. 35)

Nagrobki w Tarnowie: Joannes Amor Comes in Tarnow Castellanus Cracov. + 1500 – Joannes Amor Comes in Tarnow Palatinus Sandomir. + 1514.

[Kiczkowie z Zakrzowa, Cyganowie z Stupska, Hałcnowscy, Radeccy z Radoczy herbu Radwan, Dubowscy herbu Biberstein, Puchały z Błotnicy herbu Pilawa, Starowiejscy herbu Biberstein, Gozdkowscy herbu Jastrzębiec i Brodowscy tegoż herbu, Wideccy i Wieprzowscy herbu Wieże]

Szlachta w Oświecimskiem: Rajscy i Skidzieńscy i Stupscy (herbu Kiczky (Kietlicz) trium restium in campo rubeo – Mikołaj Kropdańkowski z Dańkowic i Mikołaj Bujakowski z Paniowa herbu Sokół (Jastrzębiec?), falco supra lapidem in campo rubeo – roku 1539. (L. 57) – Brandysowie z Grabiszyc herbu Radwan – Kłochowie z Bestwiny i z Kornic herbu Kornic. – Bisarzowscy z Bisarzowic herbu Starykoń. – Grodeccy z Brodów herbu Radwan.

Gwardian Klasztoru Montis Sion w Jerozolimie zakonu Bernardynów Komisarz Apostolski Ziemi Św. dawał r. 1580 dyplom militaris dignitatis et Equitis cum facultate deferendi insignia Sanctae Crucis, Sanctissimi Sepulchri ac Sancti Georgii – pielgrzymom którzy zwiedziwszy miejsca Ziemi Św. et Lidarsim vel Diospolim ubi Sanctus Miles Georgius martirio coronatus est. Przytem musiał się przedtem taki rycerz wyspowiadać i złożyć wyznanie wiary. (L. 60) – ~~że~~ miał tytuł: Miles Sanctissimi Sepulchri.

Kronikarz polski Albertus Strepa (?) pisze pod r. 1386: „Medio igitur pos hoc intervalo temporis, dominus Sendinogius „de Szubino associatis sibi quorundam procerum filiis, videlicet Mihaelis Comitis a Wrbna Joannem et fratrem „Jasconis patruelem Joannem de Melsteyn, inivit Ungariam ad suplicandum reginae, ut Edwigim filiam suam „versus Poloniam in Regnum Poloniae mitteret coronandam, offerens in obsides praedictos iuvenes." (List 62 verso)

Oscik Jerzy wojewoda ~~mścisławski~~ smoleński, starosta brasławski miał za żonę Czeszkę Magdalenę Łomnicką, która 2º voto była za Andrzejem Ciukowskim z Wojsławic starostą ~~muszyńskim~~ ujańskim, Dangielskim. (L. 89 verso)

Księżna Oświecimska z Luky córkę swą ~~...~~ Alenę wydała za N. z Iselnbergka i z Kosti (na początku XVI w.?) (L. 96)

Komorowscy ród wzięli początek w Bełskiej ziemi herbu Korczak, toż samo i Strusowie, którzy się piszą z Komorowa (L. 106)

Krzysztof Zborowski z Rytwian r. 1592 miał siedzibę w Braunowie na Morawie, był Mundzenkiem cesarskim (List 111 verso.)

Lassotowie z Teblowa herbu Odrowąż w Księstwie Opawskiem. (List 114 verso)

Tarnowski Stanisław z Tarnowskiej Woli Kasztelan inowłodzki, herbu Rolicz, z Agnieszki Weys-Szelmickiej (a nie z Barbary Bielawskiej - jak Niesiecki pisze) zostawił syna Jana Dr. Praw ob. proboszcza skierniewickiego, kanonika ołomunieckiego (List 140)

Pongtowski Jan herbu Bróg czyli Leszczyc obrany r. 1580 opatem klasztoru Benedyktynów Hradeckiego (Gradicense-Hradisst przy Ołomuńcu); o nim pisze Paprocki (List 247 vers.) „Był to Bróg wielce dziurawy, przez niego wiele dóbr klasztornych przepadło, albowiem mnogo tysięców długów zaciągnął" - Zrezygnował on opactwo na rzecz Pawła Grynwalda, który żył r. 1593.

Łaski Olbracht pojąwszy Beatę Kościelecką wdowę po Księciu Ostrogskim, „umorzył ją na zamku Kiezmarskim w więzieniu, a wielki majątek po niej wziąwszy, wszystek marnie utracił." (List 269)

„Taffrnochy" (Łaciniа, Łabry)

1450 fer. 5a post fest. b. Joannis Bapt. Cracoviae in conventione generali. - Casimirus rex Pol. significat, quod generosus Tomko de Kniehin nobilitatem suam probavit: testes de paterno clenodio Berani Rohy cum proclamatione Romani, Petrus Tarnowski de Tarnowa et Pankowice, Joannes de Modlnica fratres seniores - de clenodio materno Sagitta et duae cruces de proclamatione Lisowe seu Strempacz. Stanislaus Niemsta de Xianz, Jacobus de Trzonow - de clenodio aviae alias po Babie duae lunae et crux in medio de proclamatione Ostoia, Stanislaus de Zarogow Joannes de Nizankowice. - Testis Joannes Farurey de Garbow dapifer sandomirien. (List. 287 verso)

Czelowie z Czechowic mieli w herbie strzałę między 2 różami. -

Paprocki pisze o sobie (List 347 verso) że był herbu Jastrzębiec. Ojciec jego Andrzej Paprocki z Głogol (urodzony z Doroty Babeckiej herbu Cholewa) ożenił się z Elżbietą Jeżewską z Jeżewa (herbu Jastrzębiec ~~h. Gozdawa~~) którą porodziła Dorota Przedborska herbu Gozdawa

Professorowie Teolog. zwyczajni
(w Colleg. majus) 1755

1. Piotr Szymakowski Dr. Teol.
2. Stanisł. Jan Filipowicz Dr. Teol.
3. Kazimierz Pataszowski Dr. Teol.
4. Franciszek Kalewski Dr. Teol.
5. Wojciech Grzymała Dr. Teol.
6. Wojciech Goszkowski Licenc. Teol.
7. Andrzej Cybulski Licenc. Teol.
8. Józef Popiołek Licenc. Teol.
9. Antoni Chrzanowski Licenc. Teol.
10. Kazimierz Szeplowski Licenc. Teol.
11. Wawrzyniec Sałtszewicz
12. Paweł Polaczek

Prof. Filozofii zwyczajni Krolewscy
w Colleg. majus

1. Adam Czernicki
2. Wojciech Jan Kanty Biegalewicz Prof. Sylicianus
3. Antoni Józef Żołędziowski
4. Jan Józef Przypkowski Prof. mat.

Collegium ~~[illegible]~~ Minus

12. Profesorów zwyczajnych (1 Historji i geograf. 1 Wymowy, 2. Poezji, 1 Oriental. języka, 2 Greck. języka. 2 Łacińsk. języka 1. Francusk. języka)
13 " nadzwyczajnych (1 franc. języka 1. Niemieck. języka, 1 Orient. języka. 6 filozofii, 6 matemat.)

Collegium medicum

5. Prof. zwyczajnych (Anatomii, Fizyologii, Patologii, Botaniki, Terapii)
1 " nadzwyczajny (Farmacji)

Scholae Nowodvorscianae

6. Profesorów.

Facultatis

rite relatum esse. Ejus rei in fidem nomi

D. Cracoviae die mensis

Rector Universitatis Cracoviensis.

1557 C. aest.

Stanislaus Johannis Grodzicki posnan. (Art. Bacc. Jesuita)

Adam Georgii Landeckij vnenen. Canonicus Vratisl. (Voluit esse episcopus sed non potuit)

Petrus Petri Sokolowski de [illegible] (Baccal. haereticus minister (Falconius?)

1558 Com hiem.

~~ipsi sedxixent dum~~

Martinus Jacobi Rebiger Glogovien (Canon. Wratislav.)

1558 C. aest.

Adamus Georgii Weyscop Nissensis Canon. vrat.

Bartholom. Valentini Polneri Nissens

Erasmus Jacobi Glyczner Suecinus Lutheranus (sic)

Stanislaus Alberti Curzelow (Coll. Maj. Dr. med. Astrologus mult. annos vivit 1611)

Joannes Stanislai Spinek Labianus

Stanislaus Gregorii a Marzenin

Adam et Abel Gregorii Storn. glogovien fratres

Venceslaus Johannis Zapala Crac. Organ.

1561 C. h. m. Johannes Valent. Milius de Liben
rothen Poeta laureat.
Stanislaus Andreae Gostawski haeres
in Cuthno
1562. C. h. Balthasar Joannis Thebesz
de Msca d. Vrat.
Erasmus Stanislai Czezothka Civit
Crac. (Adversarius studiosorum)
1564. C. a. Petrus Petri Slovatius (Mr. Col. Min)
1565 C. a. Pancratius Pancratii canon. vratisl.
1565 C. h. Nicolaus Petri Dunin d. Posnan.
Paulus Pauli Szerba Crac.
1566. C. a. Joannes Sententii Kuklar a
Szrem (Barski) archidiac. crac.
Custos Varsov. Theologus. Coll. Maj
1567 C. a. Petrus Georgii de Gorczino d.
Posn. Dr. u. J. Canon. Crac.
1568 C. a. Joachimus Alberti Czieniollo de
Chorzin d. Crac. (Consul crac.
1569 C. a. Adamus ~~et frater ejus et Severinus Albe~~ asserti
15 Leonardi Chaleczki de Clepaz d. Crac.
brat jego Sewerin
1569. C. h. Joseph. Andreae Wereszczinski d. Chelm. (ep. Kijow)
1575 C. a. Joannes Constantini Corneacte Leopoliens.

Glicius Marcin Canon: crac. et vratisl. 1577

1553 l. hiem.
Nicolaus Gregorii Habicht d. Vrat. Mr. Custos
Wratisl.
1554 l. h. Paulus Joannis de Uscze Zajączkowski
d. Crac. Mr. Scolasticus Olomun. Deca:
nus Glogow. Canonicus Wratisl. - proto
not. papae
Martinus Josephi Foxius d. Crac. Med.
Dr. et Prof. publ.
1555 l. a. Melchior Joannis Ludlowski d. Gnezn.
" l. h. Joannes Venceslai de Uscovia d. olomuc.
Mr. Viennensis episcopus olomucen.
1556 l. a. Jacobus Nicolai Schpoth d. Crac.
Mgr. praeposit Tarnovien. J. U. Dr. Paris.
Andreas Stanislai Pograpka de Pilzno
Med. Dr. mort. Leopoli
1556. l. h. Abrahamus Mathaei Lidlau de
Kurczko canon. Wratisl. et Cantor
Glogovien (deseruit ab ecclesia cath. duxit
uxorem cum esset diaconus
Georgius Joannis Falkenhein de Rohin
canon. vrat
Jacobus Casparis Knisz Glogovien d. vrat.
Eustachius a Knobelsdorf cust. warmien
ambar. ecles. vratisl. canonicus Baccalaus.
Francofordien. Univ.

Abrek | Andr. 1644
Alemben | Frid. 1634.
Bielawski Math 1608.
Bilarni | Laur. 1773.
Bartzowic Math 1636. 2.
Camelin Ant 2.
Markiewicz Jan 1647
Crosner Jean 1620. 2.
Czerzowic Franc 1771. 4
Czaplic Stan 1647. 2.
Czochron Seb 1.
Dzyaryusz Sejmu Krak 1827.
" " 1837/8
Echii Lendani Valent 1522
Ekart Joan 1691 2.
Fiszkiewicz Stanisl. 1760
Gargas Christ 1607
Gaworski Joan 1776
Głowczynski Samuel 1670
Gorski Jacob 1629
Gottkowski Mich. Alb. 1622
Grabianowski Andr. 1654.
Groblicki Benedict 1648.

Matyszko Thom 1.
Mariszowski [illegible] 4
Lipiewicz Andr. Dom. 1
Markiewicz Jean 3.
Matxen 2
Masiorski Franc 1.
Matawowski Franc 1.
Mernikowicz Alb. 1619.
Minocki Franc 5.
Nowakowski Gregor.
Nikorowicz Joseph
Najmanowicz Jacob 3.
Nagoth Adalb. 1631

Jerzykowski Ant.

Joachimus Rascelinus alias Wrobek
Clodaviensis Baccal. 1552 Mgr. 1567

Joannes Faminus alias Kuska
Clodaviensis ~~B~~ Baccal. 1567

Valentinus Macheropoeus alias
Miecznicżek 1567 Baccal.
(Clodaviensis)

Grzegorz

tibi ad nostram de emptione

cti.

Octobris 1541.

hrib.

Jodłowski Albert Joseph herbu Lubicz r. 264
1681 Dr. fil został

Proszecki Gabr. 1681 Dr. fil herb Snopek

~~Behm Jan syn rajcy i Medyka~~
~~został 1681 Dr fil~~

Balicki Franc. Klemens herbu
został 1681 Dr fil

Kolińſki Jan Crac. miał w herbie głowę
Janusa r. 1655 został Dr filoz.

~~Brykner Adam został 1681 Dr fil urodzony~~
~~z Alnpechowny~~

Nieszokoć Wincenty ur. 25 Stycznia 1791 na Żmudzi, wstąpił do Pijarów w Lubieszowie 1805 otrzymał imię Jan Chryzostom; r. 1812 wstąpił do artylerji wojsk pol. + we Francji - autor dzieł

X. Antoni Mossynski (S. J. Dr. Asessor Kollegium) Prałat Katedry Mińskiej przełożony Kościoła S. Stanisława w Petersburgu.

265

...alogia - Historya _

...cus Landgravius Hassiae princeps haered.t.
...en - Homburg _ Generalis Lieutenant _
...ae Romanae Praefectus Generalissimus _
...ico - Historica relatione a Minimae Soc. Jesu
...p. orbi descripta.

...eiusdem Collegi Soc. Jesu Leopoliensis.
... Domini 1735, fol. 52 for cum 5 tabulis genealog.

1 Vol

został Dr. med. w Padwie

Ormiński Tomasz Dr. Phil. i Med. w Akad. Krak. Prof. i dziekan zaśl. 1698 Teresę (córkę Adryana Krobskiego D-a Praw. Rektora Akad. zamojsk.) — był za młodu gubernerem Sartorów kształcił się w Akad. Krak — stryj jego jeden Stanisław Dominikan uczony - drugi pan wojskowo służył

Abrek Andrzej prof. Akademii Krak. zostawił synów: 1) Jana Infułata kollegiaty zamojskiej 2) Mikołaja pisarz lwowski i radca ~~[illegible]~~ którego syn Dyrektor Akademii lwowsk. 3) Benedykt. 4) N. córka wydana za Krobskiego Jędrzeja ojca Adryana

Ostawski Lucas Josephus Phil. Dr. Coll. Min. Ordinarius Astrologiae + 1688 sepultus 20 Nov. in eccles. S. Annae — był w Lubrańskiej Akad. Prof. senior bursy Staringela są jego panegiryki na S. Stanisława Kazmierz. na S. Tomasza z Aquinu, na Wojeńskiego, na Opalińskiego ob. Ormiński Thomas Franciscus Phil. Dr. et Prof. : Parasceninum luctuosum in Luca Josepho Ostawski Phil. Doct. dum ei in eccl. Coll. S. Annae justa parentalia persolverentur consecratum A. 1688 d. 20 Nov.

1	2	2	× 3
Ojcie	Matka	matki ~~III~~	matki ~~ojca~~
Babka 3 ojca	4 Babka 2 matki	4 babki ~~ojca~~ 2 matki	~~babka~~ ~~...~~ prababe ojca (nowa)

misse deficientes in missal. Gneznen.

in fine: Impresse sunt misse deficientes in missali Gneznen. per dominum Joannem Haller. Anno incarnacionis dni. IVXIIII fol. (Kart 5.) (1514)

Cracovie ex off. Franc. Cezary fol. Kart 2. (wiersz)

Gabriel Thaczinski 24 Julii 1498 absens 267

Joannes Turso nat. 4 Maji 1493

Achacius Jordan de Zakliczyn d. 10 Maji 1488

pag. 152

1499 Nativitas d. 8 Januarii Johannis filii Katherinae episcopi Vilnensis

1476 d. 24 Augusti D. Joannis Gedroic albo ri ducis Grodnen. (Holszanski 2.)

Christoph. Szydlowiecki n. d. 15 Nov. 1466

Joannes Konarski ep. Cracov. n. d. 20 Januar. 1450

Mathias Drzewicki ep. 22 Febr. 1467 (capit Byelcens.

Nicolaus palatinus trocens. dein Vilnensis n. 1469 d. 1 Decembr.

Martini de Ilkusz 8o. DD. XI. 22. Nr. 27.

Erectiones figurarum

Opus novum d. Joannis Mesitae Art. Mag. et Juris Pontif. Doctoris Astrologi doctissimi strenuo ac magnifico d. Kwezbach missum

Magister Vencslaus de Cracovia ad vere rab. et egreg. virum d. Nicolaum Cepel de Posnania Decret. Doctor canon. popan. et sanctiss. d. d. Innocentii Papae VIII cubicularium

Ephemerides ad a. 1513 per Stanislaum Cracoviensem.

1523 per Mr. Stanislaum de Grodzysko

1535 p. Adamum Thusoniensem a Tharnow Col. min.

1540 p. Mr. Albertum Dambrowski a Syradia Col. min

1549 p. Hilarium a Wislicza Astronom prof. ordin (ex tabulis Nicolai Copernici)

które były pro meridiano Cracov.

1571 a Mr. Joanne Latosinio Crac. Astronomo

Judicium 1570 Stanislai Jacobi Curzeloviensis

dr.

1571

1572

1573

1574

1575

1577

J. A

Winkler Marcin Krak 1652 Dr. filoz

Węgrzynowicz Wojciech 1642 Dr. fil

Gabriel Kazimierz Węgrzynowicz 1661 Dr.
(Cracov.) fil

Gabriel i Jan Ochocki z Krakowa
r. 1696 zostali Dr. fil

1639/1640 Ret Mathiae Wojenski prz 3 kursie

1609 Mathias Woniejski Dr fil [illegible]

1629 Stanislaus Mathiae Woyniewski Dr. l med.
et Cons. Crac. Procancell. Acad. filius
1639 Wladislaus et Alexander Mathiae Wojenski
Rectoris filii
1645 Wladislaus Wojenski Baccalaur.
1609 Mathias Wonienski (M. D. Rector) baccal.
1609 Woniejski (Dr.) Dr.
1619 -1622 D. Woinski (Wonieyski) Procancell. univ.
1622 D. Woniesk Procancel. Phil. et Med. Dr.
1627 :1639 D. Woniejski Dr.

1611 Stan Jannßowic
bar
1612 Barthol Jann
szowic Coll mag
per U. Dr et prof p. l. Ar
nd Cen crac. Dr fil
1608 Barthol Janus
sußbar

1643 Georg Jannscho
wic Canon Crac
et archipresb. crac
bacal
1642 Joannes Jannscho
wic crac bacal

269

1669 prim laur. Andr. Dzidowski

1675 pr. ~~laur.~~ ~~Joan.~~ Stan. Dzidowski

1724 pr. laur. Laurent. Dzidowski

~~1745~~ pr. laur. ~~Paulus~~ Dzidowski

1760 pr. laur. Franciscus Dzidowski

1762 Dr. Fil. Franciscus Dzidowski

Wielmożny
Hanki
Sekretarz na Wzed
Wielmożny
J

270

Kopiński Izaiasz Borysowicz przełożony kijowskiego Mezyhorskiego monastera, r. 1620 episkop przemyski, r. 1031 metropolita kijowski + 1641

Lewicki Józef literat ruski ur. 1801, pisał od r. 1820 + 24 maja 1860.

Szaszkiewicz Markian paroch w Nowosiołkach + 1843 mając 32 lat

271

Nakielski Samuel ur. 1586 w Lelowie h. Szreniawa został Baccal. 1602 i magist art. w Akad. Krak. r. 1611 wstąpił do Miechowitów, Praeposit. S. Hedvigis + 12 Januar. 1652 w Miechowie

Radliński Jacobus zostawił w Mscr. Compendiosa Miechovia

Bujdecki Florian r. 1742 był w Rzymie w sprawach zakonn.

Hist.

272

Skoryna Franciszek kształcił się najprzód w Krakowie (zapisany w Metryce Franciszek z Połocka ~~Smoleńska~~) potem w Wittenbergu.

Kronikarze ruscy pomagali sobie greckiemi Chro: nografami: Georgios Amartolos i Joannes Ma: lalae Antiochiensis Chronographia

Ławrentij Zyzania - Tustanowski protojerej w Korcu wydał gramatykę słowiańską w Wilnie 1596 „Azbuka"
Trankwillion Stawrowecki
Katychisis - Moskwa 1627

273

Zeidler Bernard ur. 1799 w Warszawie

Lisiecki Dominik ur. 1801 we wsi Bejdy na Podlasiu kształcił się w Sejnach i w Warszawie.

Benedykt z Koźmina + 1559 filolog
pierwszy zrobił fundusz na bibliotekę
Maciej z Miechowa + 1523 historyk
Jan z Oświecima (Sacranus) + 1527 teolog
(Longinus)
Jan Długosz historyk fundator bursy
+ 1480
Grzegorz z Sambora (Vigilantius) poeta
+ 1573
Stanisław Hosius + 1579 teolog
Jan z Kęt (Cantius) teolog i Prof.
+ 1473 d. 24 Decembr.
Waleszyński Marcin Dr. Teol. + 15 Febr. 1739

Prawników

93 + 1707 d. 17 Augusti
Piskorski Sebastian / Kazimierz Jarmundowicz
Dr. i L. praw + 3 maja 1762
Janidło Jacobus + 1620 Zrzymgnatio jurium et monet.
aet. 64.
Rosiszewicz Adam + 12 Febr. 1666
Paulus Vladimiri + 1435 Putanowicz Józef
Alozy + 12 Febr. 1788
Jan Ostroróg aet. 51.
Mikołaj Zalaszowski Prof. praw + 1703 d. 21 wrześ.
Najmanowicz Jakub Dr. Teol. + 1641

Bonifacy
... Garyeki prob. Kość S. Anny
ur. 1742 + 27 lut. 1822.

Felix Radwański senator Prof
+ 28 marca 1826
Franciszek Szpalski
+ Kwietn. 1838

+ 14 Czerwca 1834 Prof. teol.
Florian Kudrewicz Prof teol.
Stanisław Przybylski " "
Kanonik Katedr. Krak Prof. teol. 4/4 91
+ 1 Maja 1840

Przybylski Jacek Idzi Dr. fil. Bibliotekarz
+ 11 Wrześn. 1819.

Vitellius Jacobus eloquent. Fylic. prof. Immortalis memoria in funere Joannis Predaidae olim in Acad. Crac. S. Th. Prof. praepositi S. Nicolai praeceptori optimo consecrata A. 1635 ad V Calend. Maji Cracoviae in Officina Francisci Caesarii 1635. 4o. k. 6 proz.

był nauczycielem domowym Gembickiego późniejszego opata w Tremesznie wnuka Wawrzyńca Gembick. arcyb. gnieźn. z nim bawił w Rzymie oraz Mikołaja Ostroroga (syna Jana wojewody poznań) oraz synów Mikołaja Sapiehy (wojewody nowogród)

Et haec fides in literas et academiam praestantissima, malle suas arculas et pluteos libris eruditis, thesauro praestantiorum optimo quam nummis avaritiae aut luxuriae alienae instrumento compleri.

napisał Vindicias – poważał go Andrzej Schoeneus, Stanisł. Bzkowicz, Gabriel Joannicy Simon Halicius

wystawił plebania przy s. Mikołaju
i folwark

non in eo consistit mortuo
bene velle ut tibi dolorem
inferas, sed ut dilecto tuo
aliqua commodes ratione quod
praestiteris, si eum bona me-
moria honoraveris

Plutarchus in Consol. ad Apollo-
nium.

Joannes Stryzoviensis Praeclaides Colleg.
majoris — bacal a. 1594
Joannes Preslaides Siradiensis Collega
minor plebanus zielonec Col major
Praep. S. Nicolai S. T. D. vindoitur.
— Dr. phil 1598
Decanus phil a. 1610 et 1614.
Joannes Joannis Preslai Stryzovien Coll.
minor dict Crac. immatr 1593.

276

Reichel Jakób ur. 1780 w Warszawie syn medaliera, od r. 1801 w Petersburgu w mennicy pracował + 21 Maja v.s. 1857.
w Zapiski tow archeol. I. 342–385 o monetach polskich
w Mémoires de la Soc. d'arch. II 370–374 Beiträge zur polnischen Münzkunde.
Sękowski Józef ur. 19 Marca v.s. 1800 koło Wilna, od 1819–1821 podróżował od 1822 prof. + 4 Marca v.s. 1858
wyd. Exemplum papyri Aegyptiaci Cracoviae 1827.
Chaudoir Stanisław baron +1858 w Zwnicy pod Żytomierzem mając 68 lat

Nr. Fasc. roku

Liczba